

ՀՐԱՄԱՆԱԲ

Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. ԳԱՐԵԳՆԻ ԵՐԿՐՈՐԴԻ

ՍՐԲԱԶՆԱԳՈՅՆ ԵՒ ՎԵՀԱՓԱՌ
ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ

INTERLINEAR
NEW TESTAMENT GREEK - OLD ARMENIAN

I

THE GOSPEL OF MARK

MOTHER SEE OF HOLY ETCHMIADZIN
BIBLE SOCIETY OF ARMENIA

HOLY ETCHMIADZIN - 2010

ՆՈՐ ԿՏԱԿԱՐԱՆԻ ՆՈՒՆԱՐԵՆ - ԳՐԱԲԱՐ
ՏԵՔՍՏԵՐԻ ԶՈՒԳԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ա

Մ Ա Ր Կ Ո Ս Ի Ա Վ Ե Տ Ա Ր Ա Ն Ը

ՄԱՅՐ ԱԹՈՌ ՍՈՒՐԲ ԷԶՄԻԱԾԻՆ
ՆԱՅԱՍԱՆԻ ԱՍՏՎԱԾԱՇՆՉԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՍՈՒՐԲ ԷԶՄԻԱԾԻՆ - 2010

ՀՏԴ
ԳՄԴ
Ա

Պատրաստեց՝ **Մարիաննա Ապրեսյանը**
Խմբագիր՝ **Ռուբեն արեղա Ջարգարյան**

**ՄԱՐԿՈՍԻ ԱՎԵՏԱՐԱՆԻ ՀՈՒՆԱՐԵՆ ԲՆԱԳՐԻ և ԳՐԱԲԱՐ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹՅԱՆ
ՋՈՒԳԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ**

Ա Այս աշխատությունը մի փորձ է հայ իրականության մեջ՝ աստվածաշնչագիտության աղ-
քատ անդաստանում: Այն նախատեսված է Ս. Գրքի թարգմանական և մեկնողական
հարցերով զբաղվողների, հայագիտական լայն շրջանակների, Հոգևոր ճեմարանների
և Աստվածաբանական ֆակուլտետների դասախոսների և ուսանողների համար:

ՀՏԴ

ՏՊԱԳՐՎՈՒՄ Է ՄԵԿԵՆԱՍՈՒԹՅԱՄԲ

Տ. ՆԱՅԿԱԶՈՒՆ ԾԱՅՐԱԳՈՒՅՆ ՎԱՐԴԱՊԵՏ ՆԱԶԱՐՅԱՆԻ

ՏԵՔՍԱԸ ՊԱՏՐԱՍՏՎԵԼ Է ՄԵԿԵՆԱՍՈՒԹՅԱՄԲ

ՎԼԱԴԻՄԻՐ ԵՆԳԻԲԱՐՅԱՆ և ԲԵԼԱ ԺԱՄԳԱՐՅԱՆ ԱՄՈԼԻ

ISBN

© Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածին
© Հայաստանի Աստվածաշնչային Ընկերություն

ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

INTERLINEAR traduction-ը (բառացի՝ «ՄԻՋՏՈՂԱՅԻՆ թարգմանություն»), որ մեր կողմից նախընտրաբար արտահայտվել է «ՉՈՒԳԱԴԻՐ թարգմանություն» ձևով, տող առ տող, բառ առ բառ կատարվող թարգմանությունն է:

Վաղ եկեղեցական ավանդության մեջ առաջին նմանատիպ փորձի հեղինակ է ալեքսանդրյան նշանավոր աստվածաբան-ուսուցիչ Որոզինեսը (185-253թթ.)՝ իր հռչակավոր Hexapla աշխատությամբ:

Որոզինեսյան այս նորույթը մեծապես ներշնչեց հետագայի ուսումնասիրողներին ու մեկնիչներին՝ ընդհուպ միչև ԺԷ-ԺԹ դարերի սուրբգրային պատմաքննադատական մեթոդի վերջնական ձևավորումը: Այսօր արդեն գոյություն ունեն Սուրբ Գրքի ուսումնասիրությամբ զբաղվող զանազան կենտրոնների կողմից պատրաստված բազմաթիվ թարգմանություններ:

Սույն աշխատությունը հայ աստվածաշնչագիտության ասպարեզում նմանաբնույթ առաջին համեստ փորձն է: Այստեղ բառ առ բառ համադրված են հունարեն քննական բնագիրը (UBS 4 = Nestle Aland 27) և Հ. Չոհրապյանի հրատարակած գրաբար բնագիրը (1805թ.): Կից ներկայացված են նաև Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնի 1994թ. և Մեծի Տանն Կիլիկիո կաթողիկոսության 2001թ. աշխարհաբար թարգմանությունները: Գրքի վերջում տրված է Մարկոսի Ավետարանի հիմնական բառամթերքը հունարենից գրաբար թարգմանությամբ:

Մարկոսի Ավետարանի գրաբար բնագիրը, հունարեն քննական բնագրի հետ համեմատությամբ, ի հայտ է բերում բազմաթիվ տարբերություններ՝ դավանաբանական, թարգմանական, ոճական և քերականական բնույթի: Դրանցից ոմանք գալիս են հունարեն այլ բնագրերի թարգմանությունից, ոմանք էլ կա՛մ մեր թարգմանիչների լեզվական և մեկնողական հմտությանց արդյունք են, կա՛մ ունեն բնագրային-ձեռագրական անհայտ ծագում:

**ՄԱՐԿՈՍԻ ԱՎԵՏԱՐԱՆԻ
ՆՈՒՆԱՐԵՆ ԲՆԱԳՐԻ և ԳՐԱԲԱՐ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹՅԱՆ
ԶՈՒԳԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ**

1 Ἀρχὴ τοῦ εὐαγγελίου Ἰησοῦ Χριστοῦ [υἱοῦ θεοῦ].
Սկիզբն աւետարանի Յիսուսի Քրիստոսի Որդւոյ Աստուծոյ:

2 Καθὼς γέγραπται ἐν τῷ Ἐσαΐα τῷ προφήτῃ,
ՁՈ - յեսայի մարգարէ
 Որպէս և գրեալ է ի մարգարէս.
ՅՈ - εν τοις προφηταις

Ἴδοὺ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου σου,
 Ահաւասիկ ես առաքեմ գիրեշտակ իմ առաջի քոյ,
ՅՈ - եγω

ὃς κατασκευάσει τὴν ὁδὸν σου·
ՁՈ - գճանապարհ
 որ հանդերձեսցէ զճանապարհս քո **առաջի քոյ**:
ՅՈ - εμπροσθεν σου

3 φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ,
 Չայն բարբառոյ յանապատի.

Ἔτοιμάσατε τὴν ὁδὸν κυρίου,
 Պատրաստ արարէք զճանապարհ Տեառն,

εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ,
 և ուղիս արարէք զշաւիսս նրա:

4 ἐγένετο Ἰωάννης [ὁ] βαπτίζων ἐν τῇ ἐρήμῳ
 Եւ եղև՝ զի Յովհաննէս մկրտէր յանապատի,

καὶ κηρύσσω βάπτισμα μετανοίας
 և քարոզէր մկրտութիւն ապաշխարութեան

εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν.
 ՚ի թողութիւն մեղաց:

5 καὶ ἐξεπορεύετο πρὸς αὐτὸν
 Եւ երթայր առ նա

πᾶσα ἡ Ἰουδαία χώρα
 ամենայն աշխարհն Յրէաստանի,

καὶ οἱ Ἱεροσολυμίται πάντες,
 և Երուսաղէմացիք ամենեքեան.

καὶ ἐβαπτίζοντο ὑπ' αὐτοῦ ἐν τῷ Ἰορδάνῃ ποταμῷ
 և մկրտէին ՚ի նմանէ ՚ի Յորդանան գետ՝

ἐξομολογούμενοι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν.
 խոստովանեալ զմեղս իրեանց:

1 Յիսուս Քրիստոսի՝ Աստծու Որդու Ավետարանի սկիզբը:

2 Ինչպես որ գրված է մարգարեների գրքերում. «Ահավասիկ ես ուղարկում եմ իմ պատգամավորին քո առաջից, որ կպատրաստի քո ճանապարհը քո առաջ»:

3 Անապատում կանչողի ձայնն է. «Պատրաստեցե՛ք Տիրոջ ճանապարհը և հարթեցե՛ք նրա շավիղները»:

4 Յովհաննէսը մկրտում էր անապատում և քարոզում ապաշխարութեան մկրտութուն՝ մեղքերի թողութեան համար:

5 Ամբողջ Յրէաստանը և բոլոր Երուսաղէմացիները գնում էին նրա մոտ և մկրտվում նրանից Յորդանան գետում խոստովանելով իրենց մեղքերը:

6 Եվ Յովհաննէսը հագել էր ուղտի մազից զգեստ և մեջքին՝ կաշվե գոտի. և նրա կերակուրն էր մորեխ և վայրի մեղր:

7 Նա քարոզում էր և ասում. «Իմ հետևից կգա ինձնից ավելի հզորը, որի առաջ արժանի չեմ խոնարհվելու՝ նրա կոշիկների կապերն արձակելու համար:

8 Ես ձեզ մկրտեցի ջրով, իսկ նա ձեզ կմկրտի Սուրբ Յոզով»:

9 Այն օրերին Յիսուս եկավ Գալիլիայի Նազարեթ քաղաքից և Յովհաննէսից մկրտվեց Յորդանանում:

10 Եվ նույն ժամին, երբ ջրից դուրս էր գալիս, տեսավ երկինքը՝ պատռված, և Աստծու Յոզին, որպես աղավնի, որ իջնում էր իր վրա:

11 Երկնքից մի ձայն եկավ, որն ասում էր. «Դու ես իմ սիրելի Որդին, որ ունես իմ ամբողջ բարեհաճությունը»:

1 Այսպես է սկսվում Աստուծու Որդու՝ Հիսուս Թրիստոսի Ավետարանը:

2 Եսայի մարգարեի գրքում գրված է. «Ահավասիկ քո առջևից ուղարկում են իմ պատգամաբերին, որ ճանապարհ պատրաստի քեզ համար»:

3 Անապատում աղաղակողի ձայնն ասում է. «Պատրաստեցե՛ք Տիրոջ ճանապարհը, հարթեցե՛ք նրա շավիղները»:

4 Եվ ահա Հովհաննեսը մկրտում էր անապատում: Նա քարոզում էր ապաշխարել և մկրտվել, որպեսզի Աստված մեղքերի թողութուն տա:

5 Ամբողջ Հրեաստանի և Երուսաղեմի բնակիչներից շատերը գնում էին նրա մոտ և խոստովանելով իրենց մեղքերը՝ Հորդանան գետում մկրտվում նրանից:

6 Հովհաննեսը հագել էր ուղտի մազից պատրաստված հագուստ և մեջքին կապել կաշվե գոտի: Նրա կերակուրը մորեխ էր և վայրի մեղր:

7 Նա քարոզում էր՝ ասելով. «Ով ինձնից հետո է գալու, ինձնից ավելի հզոր է, որի առաջ կռահալով՝ նրա կոշիկների կապերն անգամ արձակելու արժանի չեմ:

8 Ես ձեզ մկրտեցի ջրով, բայց նա ձեզ կմկրտի Սուրբ Հոգով»:

9 Այդ օրերին Հիսուսը եկավ Քալիլեայի Նազարեթ քաղաքից և Հովհաննեսից մկրտվեց Հորդանան գետում:

10 Նույն պահին, երբ Հիսուսը ջրից դուրս էր գալիս, տեսավ երկինքը բացված և Աստուծու Հոգին, որ աղավնու նման իջնում էր իր վրա:

11 Երկնքից լսվեց մի ձայն, որ ասում էր. «Դու ես իմ սիրելի Որդին, որն ունի իմ բարեհաճությունը»:

6 και ἦν ὁ Ἰωάννης ἐνδεδυμένος τρίχας καμήλου
 Եւ էր Յովհաննէս զգեցալ սուկ ուղտու,

και ζώνην δερματίνην περὶ τὴν ὀσφύν αὐτοῦ
 և գօտի մաշկեղէն ընդ մէջ իւր.

και ἐσθίων ἀκρίδας και μέλι ἄγριον.
 և կերակուր նորա մարախ և մեղր վայրեցի:

7 και ἐκήρυσσεν λέγων, Ἔρχεται ὁ ἰσχυρότερός μου
 Քարոզէր և ասէր. Քայ զօրագոյնս քան զիս

ὀπίσω μου, οὗ οὐκ εἰμὶ ἰκανὸς κύψας
 զկնի իմ, որում չեմ բաւական խոնարհել՝

λῦσαι τὸν ἱμάντα τῶν ὑποδημάτων αὐτοῦ.
 լուծանել զխրացս կօշկաց նորա:

8 ἐγὼ ἐβάπτισα ὑμᾶς ὕδατι,
 Ես մկրտեցի զձեզ ջրով,
 ԶՈ - εν υδατι

αὐτὸς δὲ βαπτίσει ὑμᾶς ἐν πνεύματι ἁγίῳ.
 և նա մկրտեցէ զձեզ Հոգով Սրբով:

9 Καὶ ἐγένετο ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις
 Եւ եղև յաւուրսն յայնոսիկ

ἦλθεν Ἰησοῦς ἀπὸ Ναζαρετ τῆς Γαλιλαίας και ἐβαπτίσθη
 Եկն Յիսուս ՚ի Նազարեթ Քալիլէացոց, և մկրտեցաւ
 ԶՈ - Ναζαρεθ

εἰς τὸν Ἰορδάνην ὑπὸ Ἰωάννου.
 ՚ի Յովհաննէ ՚ի Յորդանան:

10 και εὐθὺς ἀναβαίνων ἐκ τοῦ ὕδατος
 Եւ նոյնժամայն ընդ վերանալ ՚ի ջրոցն,

εἶδεν σχιζομένους τοὺς οὐρανοὺς και τὸ πνεῦμα
 Ետես ցլէլալ գերկնս, և զՀոգին **Աստուծոյ**

ὡς περισσερὰν καταβαίνον εἰς αὐτόν.
 իբրև գաղաւնի՝ զի իջանէր ՚ի վերայ նորա:
 ԶՈ - επ

11 και φωνὴ ἐγένετο ἐκ τῶν οὐρανῶν,
 Չայն եղև յերկնից՝ և ասէ.

Σὺ εἶ ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν σοὶ εὐδόκησα.
 Դու ես Որդի իմ սիրելի, ընդ քեզ հաճեցայ:

12 Մկրտվելուց անմիջապես հետո Հոգին նրան տարավ անապատ,

13 որտեղ նա մնաց քառասուն օր՝ փորձվելով Սատանայից: Այնտեղ նա զազանների հետ էր, և հրեշտակները ծառայում էին նրան:

14 Հովհաննեսի բանտարկությունից հետո Հիսուսը եկավ Քալիլեա: Նա քարոզում էր Աստծու Ավետարանը՝

15 ասելով. «Հասել է փրկության ժամանակը, և եկել է Աստծու արքայությունը, ապաշխարեցե՛ք և հավատացե՛ք Ավետարանին»:

16 Երբ Հիսուսն անցնում էր Քալիլեայի լճի եզերքով, տեսավ երկու ձկնորսների՝ Սիմոնին և նրա եղբորը՝ Անդրեասին, որոնք ուռնակները ջուրը գցած՝ ձուկ էին որսում:

17 Հիսուսն ասաց նրանց. «Հետևեցե՛ք ինձ, և ես ձեզ մարդու որսորդ կդարձնեմ»:

18 Նրանք անմիջապես թողեցին ուռնակները և հետևեցին Հիսուսին:

19 Մի քիչ առաջ գնալով այդտեղից՝ Հիսուսը տեսավ Ջերեդեսի որդիներին՝ Հակոբոսին և նրա եղբայր Հովհաննեսին, որոնք նավակի մեջ էին և իրենց ուռնակներն էին կարգի բերում:

20 Իսկույն նրանց էլ կանչեց: Նրանք իրենց հորը՝ Ջերեդեսին, վարձկան ձկնորսների հետ թողեցին նավակի մեջ և հետևեցին Հիսուսին:

21 Մտան Կափառնայում: Շաբաթ օրը Հիսուսը ժողովարան գնաց և սկսեց ուսուցանել:

22 Բոլորն էլ զարմանում էին նրա ուսուցման կերպի վրա, որովհետև նա հեղինակությամբ էր ուսուցանում և ոչ թե Օրենքի ուսուցիչների սման:

23 Ժողովարանում մի մարդ կար՝ պիղծ ոգուց բռնված, որն աղաղակեց.

18 και εὐθὺς ἀφέντες τὰ δίκτυα ἠκολούθησαν αὐτῷ.
Եւ վաղվաղակի թողելալ զուռնակսն, զնացին զհետ նորա:
ՀՈ - τα δικτυα αυτων

19 Καὶ προβὰς ὀλίγον
Եւ մատուցելալ անտի՝ սակաւիկ մի յառաջ,

εἶδεν Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ζεβεδαίου καὶ Ἰωάννην
Ետես զՅակովբոս Ջերեդեայ և զՅովհաննէս

τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ καὶ αὐτοὺς ἐν τῷ πλοίῳ
ՁՈ - գերայր

եղբայր նորա, և զնոսա ՚ի նաւին

καταρτίζοντας τὰ δίκτυα,
մինչ կազմէին զուռնակս,

20 και εὐθὺς ἐκάλεσεν αὐτούς. καὶ ἀφέντες
և կոչեաց զնոսա: 20 Եւ վաղվաղակի թողելալ

τὸν πατέρα αὐτῶν Ζεβεδαίον ἐν τῷ πλοίῳ
զհայրն իւրեանց Ջերեդեսու ՚ի նաւին

μετὰ τῶν μισθωτῶν ἀπήλθον ὀπίσω αὐτοῦ.
վարձկանօքն հանդերձ, զնացին զհետ նորա:

21 Καὶ εἰσπορεύονται εἰς Καφαρναούμ.
Եւ մտանն ՚ի Կափառնաում.

και εὐθὺς τοῖς σάββασιν εἰσελθὼν εἰς τὴν συναγωγὴν
և իսկ և իսկ ՚ի շաբաթուն մտելալ ՚ի ժողովուրդն,

ἐδίδασκεν.

ուսուցանէր զնոսա:

ՀՈ - αυτους

22 και ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ τῇ διδασκίᾳ αὐτοῦ.
Եւ զարմանային ընդ վարդապետութիւն նորա,

ἦν γὰρ διδάσκων αὐτοὺς ὡς ἐξουσίαν ἔχων
զի ուսուցանէր զնոսա իբրև իշխանութեամբ

και οὐχ ὡς οἱ γραμματεῖς.

և ոչ որպէս դպիրքն:

23 και εὐθὺς ἦν ἐν τῇ συναγωγῇ αὐτῶν ἄνθρωπος
Եւ էր ՚ի ժողովրդեանն նոցա այր մի,

ἐν πνεύματι ἀκαθάρτῳ καὶ ἀνέκραξεν
յորում այս պիղծ գոյր ՚ի սմա. որ աղաղակեաց

24 λέγων, Τί ἡμῖν καὶ σοί, Ἰησοῦ
 և αὐτ. 24 **Թոյլ տուր**, զի՞ կայ մեր և քո Յիսուս
ՀՈ - ես

Նաζαρηνέ; ἦλθες ἀπολέσαι ἡμᾶς;
 Նազարեցի, եկիր կորուսանել զմեզ.

οἶδά σε τίς εἶ, ὁ ἅγιος τοῦ θεοῦ.
գիտեմք զքեզ ով ես, Սուրբն Աստուծոյ:
 ՀՈ - օւսումք

25 καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς λέγων,
 Սաստեաց 'ի նա Յիսուս և αὐտ.

Φιμώθητι καὶ ἔξελθε ἐξ αὐτοῦ.
 Կարկեաց և ել 'ի դմանէ:

26 καὶ σπαράξαν αὐτὸν τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτον
 եւ զարկոյց զնա այսն պիղծ.

καὶ φωνήσαν φωνῆ μεγάλη ἐξῆλθεν ἐξ αὐτοῦ.
 և αἰνῶσαν 'ի ձայն մեծ, և ել 'ի նմանէ:
 ՀՈ - կրաջան

27 καὶ ἐθαμβήθησαν ἅπαντες
 եւ զարմացան ամենեքին,

ὥστε συζητεῖν πρὸς ἑαυτοὺς λέγοντας,
 մինչև հօծել ընդ միմեանս և աւել.

Τί ἐστὶν τοῦτο; διδαχὴ καινὴ κατ' ἐξουσίαν·
 Զի՞նչ է այս նոր վարդապետութիւնս, զի իշխանութեամբ

καὶ τοῖς πνεύμασι τοῖς ἀκαθάρτοις
 և այսոց պիղծոց

ἐπιτάσσει, καὶ ὑπακούουσιν αὐτῷ.
 սաստէ, և հնազանդին սնա:

28 καὶ ἐξῆλθεν ἡ ἀκοὴ αὐτοῦ **εὐθὺς πανταχοῦ** εἰς ὅλην
 եւ ել լուր նորա ընդ ամենայն

τὴν περίχωρον τῆς Γαλιλαίας.
 կողմն **Գալիլեացոց**:

29 Καὶ εὐθὺς ἐκ τῆς συναγωγῆς **ἐξεληθόντες**
 եւ վաղվաղակի **ելեալ** 'ի ժողովրդենէն,
ՀՈ - Էքսելթոն

24 «Թոյլ տուր, ի՞նչ ես ուզում
 մեզնից, Հիսուս Նազարեցի. մեզ
 կորստյան մատնելու՞ եկար. զի-
 տենք քեզ, թե ով ես դու, Աստու
 Սուրբն ես»:

25 Հիսուս սաստեց նրան ու
 սաց. «Ձայնդ կտրի՞ր և դու՞րս ել
 դրանից»:

26 Եվ պիղծ ոգին սաստիկ ցնցեց
 դիվահարին և բարձրաձայն
 աղաղակելով՝ դուրս ելավ նրա-
 նից:

27 Եվ ամենքը զարմացան, այն-
 պես որ հարցնում էին իրար և
 ասում. «Այս ի՞նչ նոր վարդապե-
 տություն է, որ իշխանությամբ
 պիղծ ոգիներին էլ է սաստում, և
 նրանք հնազանդվում են նրան»:

28 Եվ նրա համբավը տարածվեց
 Գալիլիայի բոլոր կողմերում:

29 Եվ ժողովարանից դուրս ելնե-
 լով, անմիջապես եկավ Սիմոնի և
 Անդրեասի տունը՝ Հակոբոսի և
 Հովհաննեսի հետ:

30 Սիմոնի զոքանչը տաքության
 մեջ պառկած էր. իսկույն ասացին
 նրա մասին Հիսուսին:

31 Եվ նա մոտենալով՝ նրա ձեռքը
 բռնեց և նրան ոտքի կանգնեցրեց.
 և տենող նրան թողեց. և նա ծա-
 ռայում էր նրանց:

32 Երբ երեկո եղավ, արևի մայր
 մտնելու ժամանակ, նրա մոտ էին
 բերում բոլոր հիվանդներին և դի-
 վահարներին:

33 Եվ ամբողջ քաղաքը հավաք-
 վել էր դռների առաջ:

34 Եվ նա տեսակ-տեսակ հիվան-
 դություններից բազում հիվանդ-
 ներ բժշկեց և բազում դևեր հա-
 նեց. և թույլ չէր տալիս դևերին
 խոսել, որովհետև գիտեին նրան,
 որ Քրիստոսն է:

35 Եվ առավոտյան մոտ, լույսը
 բացվելուց առաջ, վեր կացավ և
 ելավ գնաց ամայի մի տեղ ու այն-
 տեղ աղոթում էր:

36 Նրա հետևից նրան փնտրելու
 գնաց Սիմոնը և նրանք, որ նրա
 հետ էին:

24 «Հիսուս Եազովրեցի, թո՛ղ, ի՞նչ ես ուզում մեզանից. մեզ ոչնչացնելո՞ւ եկար. գիտենք, թե ո՞վ ես դու. դու Աստծու Սուրբն ես»:

25 Հիսուսը սաստեց ոգուն և սասց. «Լռի՛ր և դո՛ւրս ել այդ մարդուց»:

26 Պիղծ ոգին գետնին զարկեց մարդուն, բարձրաձայն աղաղակեց և դուրս ելավ նրանից:

27 Բոլորն էլ ապշահար ասում էին միմյանց. «Այս ի՞նչ նոր ուսուցում է, որ հեղինակությամբ սաստում է նույնիսկ պիղծ ոգիներին, և նրանք դուրս են ելնում»:

28 Շուտով Հիսուսի համբավը տարածվեց Փալիլեա նահանգի բոլոր կողմերում:

29 Ժողովարանից դուրս գալուց անմիջապես հետո Հիսուսը Հակոբոսի և Հովհաննեսի հետ գնաց Սիմոնի և Անդրեասի տուն:

30 Սիմոնի զոքանչը ջերմությամբ մեջ պառկած էր, և այդ մասին սասցին Հիսուսին:

31 Հիսուսը մոտեցավ նրան և ձեռքից բռնելով՝ ոտքի կանգնեցրեց: Ձերմությունն անցավ, և նա սկսեց ծառայել նրանց:

32 Երբ երեկո եղավ, արևամուտին, Հիսուսի մոտ բերեցին բոլոր հիվանդներին և դիվահարներին:

33 Քաղաքի ամբողջ ժողովուրդը հավաքվել էր տան դռան առջև:

34 Հիսուսը զանազան ցավերով տառապող բազում հիվանդների բժշկեց և բազում չար ոգիներ դուրս հանեց: Եվ չէր թողնում, որ ոգիները խոսեն, որովհետև նրանք գիտեին, որ նա Քրիստոսն է:

35 Հաջորդ օրը՝ վաղ առավոտյան, Հիսուսը վեր կացավ գնաց անայի մի տեղ և սկսեց աղոթել այնտեղ:

36 Սիմոնը և նրա հետ եղողները ելան նրան փնտրելու:

ἦλθον εἰς τὴν οἰκίαν Σίμωνος καὶ Ἀνδρέου μετὰ Ἰακώβου
εἰς τὴν ἡλιόθεν καὶ Ἰωάννου καὶ Ἀνδρέου καὶ
Ἰακώβου καὶ Ἰωάννου

καὶ Ἰωάννου.
καὶ θηροποιῶν ἡλιόθεν:

30 ἢ δὲ πενθερὰ Σίμωνος κατέκειτο πυρέσσουσα,
καὶ ἡλιόθεν ἡλιόθεν ἡλιόθεν ἡλιόθεν.

καὶ εὐθὺς λέγουσιν αὐτῷ περὶ αὐτῆς.
καὶ ἡλιόθεν ἡλιόθεν ἡλιόθεν ἡλιόθεν:

31 καὶ προσελθὼν ἤγειρεν αὐτὴν κρατήσας τῆς χειρός·
καὶ ἡλιόθεν ἡλιόθεν ἡλιόθεν ἡλιόθεν. **ἡλιόθεν.**
ἡλιόθεν - αὐτῆς

καὶ ἀφῆκεν αὐτὴν ὁ πυρετός, καὶ διηκόνει αὐτοῖς.
καὶ ἡλιόθεν ἡλιόθεν ἡλιόθεν ἡλιόθεν:

32 Οψίας δὲ γενομένης, ὅτε ἔδου ὁ ἥλιος,
καὶ ἡλιόθεν ἡλιόθεν ἡλιόθεν ἡλιόθεν,

ἔφερον πρὸς αὐτὸν πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας
ἡλιόθεν - բերին
բերին առ նա զամենայն հիւանդս

καὶ τοὺς δαιμονιζομένους·
καὶ ἡλιόθεν ἡλιόθεν ἡλιόθεν ἡλιόθεν.

33 καὶ ἦν ὅλη ἡ πόλις ἐπισυνηγμένη πρὸς τὴν θύραν.
καὶ ἡλιόθεν ἡλιόθεν ἡλιόθεν ἡλιόθεν:

34 καὶ ἐθεράπευσεν πολλοὺς κακῶς ἔχοντας ποικίλαις
καὶ ἡλιόθεν ἡλιόθεν ἡλιόθεν ἡλιόθεν

νόσοις καὶ δαιμόνια πολλὰ ἐξέβαλεν καὶ οὐκ ἦφιεν
αἰσθητός. καὶ ἡλιόθεν ἡλιόθεν ἡλιόθεν ἡλιόθεν.

λαλεῖν τὰ δαιμόνια, ὅτι ἤδεισαν αὐτόν.
ἡλιόθεν ἡλιόθεν, ἡλιόθεν ἡλιόθεν ἡλιόθεν **ἡλιόθεν է:**
ἡλιόθεν - Χριστον εἶναι

35 Καὶ πρωτὶ ἔννυχθα λίαν ἀναστὰς ἐξῆλθεν
καὶ ἡλιόθεν ἡλιόθεν ἡλιόθεν ἡλιόθεν

καὶ ἀπῆλθεν εἰς ἔρημον τόπον κάκει προσήχετο.
καὶ ἡλιόθεν ἡλιόθεν ἡλιόθεν ἡλιόθεν:

36 καὶ κατεδίωξεν αὐτόν Σίμων καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ,
καὶ ἡλιόθεν ἡλιόθεν ἡλιόθεν ἡλιόθεν.

37 Երբ գտան, ասացին նրան. «Ամեն մարդ քեզ է փնտրում»:

38 Հիսուսն ասաց. «Եկեք մոտակա ուրիշ գյուղաքաղաքներ էլ գնանք, որպեսզի այնտեղ ևս քարոզեմ, որովհետև Աստված հենց դրա համար ուղարկեց ինձ»:

39 Եվ նա Գալիլեայի բոլոր շրջանների ժողովարաններում քարոզում և դևեր էր դուրս հանում:

40 Հիսուսի մոտ եկավ մի բորոտ: Նա ծնկի իջած աղաչում էր՝ ասելով. «Տե՛ր, եթե ուզես, կարող ես ինձ մաքրել»:

41 Հիսուսը գթաց և ձեռքը երկարելով դիպավ նրան և ասաց. «Ուզում եմ, մաքրվիր»:

42 Հազիվ էր այս խոսքն ասել՝ բորոտությունն իսկույն գնաց նրանից, և նա մաքրվեց:

43 Հիսուսը նրան անմիջապես դուրս հանեց և խստիվ պատվիրեց՝ ասելով.

44 «Նայիր, ոչ ոքի բան չասես, այլ գնա՛ և քեզ ցո՛ւյց տուր քահանային. ապա, որպես վկայություն ժողովրդին, թե մաքրվել ես քո բորոտությունից, մատուցիր քո զոհը, ինչպես հրամայել է Մովսեսը»:

45 Բայց նա գնաց և սկսեց ամեն տեղ պատմել ու տարածել պատահածը: Դրա համար Հիսուսն այլևս չէր կարող բացեիբաց որևէ քաղաք մտնել, այլ դրսում՝ ամայի տեղերում էր մնում: Եվ ժողովուրդն ամեն կողմից գալիս էր նրա մոտ:

43 και ἐμβριμησάμενος αὐτῷ
εἰ ἠσπιστάλι ἄνω

εὐθὺς ἐξέβαλεν αὐτόν
ἐκτὸς τῆς πόλεως εἰσελθόντα,

44 και λέγει αὐτῷ, Ὅρα μηδενὶ μηδὲν εἶπης,
καὶ ἄλλοις γὰρ. 44 Ὁρα μὴ μὴ εἶπῃς ἄλλοις
ἵνα μὴ ἀποδοκιμασθῆς.

ἀλλὰ ὑπάγε σεαυτὸν δείξον τῷ ἱερεὶ
καὶ λέγε τῷ ἱερεὶ ὅτι ἵνα μὴ ἀποδοκιμασθῆς.

καὶ προσένεγκε περὶ τοῦ καθαρισμοῦ σου
καὶ ἵνα μὴ ἀποδοκιμασθῆς ἵνα μὴ ἀποδοκιμασθῆς

ὁ δὲ προσέταξεν Μωϋσῆς, εἰς μαρτύριον αὐτοῖς.
καὶ ἵνα μὴ ἀποδοκιμασθῆς ἵνα μὴ ἀποδοκιμασθῆς

45 ὁ δὲ ἐξελθὼν ἤρξατο κηρύσσειν πολλὰ
καὶ ἐκτὸς τῆς πόλεως εἰσελθόντα,

καὶ διαφημίζεῖν τὸν λόγον, ὥστε μηκέτι αὐτὸν
καὶ ἐκτὸς τῆς πόλεως εἰσελθόντα

δύνασθαι φανερώς εἰς πόλιν εἰσελθεῖν,
καὶ ἐκτὸς τῆς πόλεως εἰσελθόντα

ἀλλ' ἔξω ἐπ' ἐρήμοις τόποις ἦν· καὶ ἤρχοντο
καὶ ἐκτὸς τῆς πόλεως εἰσελθόντα

πρὸς αὐτὸν πάντοθεν.
καὶ ἐκτὸς τῆς πόλεως εἰσελθόντα

1 Καὶ εἰσελθὼν πάλιν εἰς Καφαρναοὺμ δι' ἡμερῶν
 Եւ մտեալ դարձեալ 'ի Կափառնաուս, յետ աւուրց

ἤκούσθη ὅτι ἐν οἴκῳ ἐστίν.

2 Լու եղև եթէ 'ի տան է.

2 καὶ συνήχθησαν πολλοὶ ὥστε μηκέτι χωρεῖν
 և ժողովեցան բազումք մինչև տեղի և ոչ լինել

μηδὲ τὰ πρὸς τὴν θύραν, καὶ ἐλάλει αὐτοῖς τὸν λόγον.
 և ոչ առ դրան. և խօսեր նոցա գրան:

3 καὶ ἔρχονται φέροντες πρὸς αὐτὸν παραλυτικὸν
 Եւ գայիս առ նա բերելին անդամալից մի
 ՅՈ - ἔρχονται πρὸς αὐτὸν φέροντες

ափրոմեոն ὑπὸ τεσσάρων.
 բարձեալ 'ի չորից:

4 καὶ μὴ δυνάμενοι προσενέγκαι αὐτῷ
 Եւ իբրև ոչ կարելին մերձեցալ առ նա
 ՅՈ - προσεγγισαι

διὰ τὸν ὄχλον ἀπεστέγασαν τὴν στέγην ὅπου ἦν,
 յամբոխէ անտի, քալեցին գարկն ուր էր **Յիսուս**,
 ՅՈ - ο Ἰησους

καὶ ἔξορύξαντες χαλῶσι τὸν κράβαττον ὅπου
 և բացեալ զառաստաղն իջուցին զմահիծս յորում

ὁ παραλυτικὸς κατέκειτο.
 կայր անդամալիցն:

5 καὶ ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς τὴν πίστιν αὐτῶν λέγει τῷ παραλυτικῷ,
 Եւ տեսեալ Յիսուսի զհաւատս նոցա, աւէ ցանդամալիցն.

Τέκνον, ἀφίενταί σου αἱ ἁμαρτίαι.
 Որդեալ քողեալ լիցին քեզ մեղք քո:
 ՅՈ - αφεωνται

6 ἦσαν δὲ τινες τῶν γραμματέων ἐκεῖ καθήμενοι
 Եւ էին ոմանք 'ի դարաց անտի որ անդ նստելին.

καὶ διαλογιζόμενοι ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν,
 և խորհելին 'ի սիրտս իրեանց.

7 Τί οὗτος οὕτως λαλεῖ; βλασφημεῖ.
 Չի՞նչ է այս որ խօսի սա զհայիցորդիս.
 ՅՈ - βλασφημιας

1 Սի քանի օր հետո, երբ նա
 դարձալ Կափառնաուս մտալ,
 լուր տարածվեց, թե տանն է.

2 և շատեր հավաքվեցին, այնպես
 որ այլևս տեղ չմնաց, ոչ իսկ դռան
 առջև: Եվ նրանց քարոզում էր
 Աստծու խոսքը:

3 Եվ եկան նրա մոտ՝ բերելով մի
 անդամալույծի, որին տանում էին
 չորս հոգով:

4 Եվ երբ ամբոխի պատճառով
 Յիսուսին չկարողացան մոտե-
 նալ, քանդեցին երդիկը այն տան,
 ուր գտնվում էր նա. և բացելով
 առաստաղը, իջեցրին այն մահի-
 ծը, որի մեջ էր անդամալույծը:

5 Եվ Յիսուս, տեսնելով նրանց
 հավատը, անդամալույծին ասաց.
 «Որդայ, քո մեղքերը քեզ ներ-
 ված են»:

6 Օրենսգետներից մի քանիսը,
 որ նստած էին այնտեղ, իրենց
 մտքում խորհում էին.

7 «Այս ի՞նչ է խոսում, սա հայի-
 յում է. ո՞վ կարող է մեղքերին թո-
 դուքյուն տալ, եթե ոչ՝ միայն Աստ-
 ված»:

8 Եվ Յիսուս իր հոգում իմացավ,
 որ այնպես են խորհում իրենց մտ-
 քում. ուստի ասաց. «Ինչո՞ւ ձեր
 մտքում այդ եք խորհում.

9 ո՞րն է ավելի դյուրին. անդամա-
 լույծին ասել՝ քո մեղքերը քեզ
 ներված են, թե՞ ասել՝ վեր կաց,
 ա՛ռ մահիծը և գնա՛ քո տունը:

10 Բայց որպեսզի իմանաք, որ
 մարդու Որդին երկրի վրա իշխա-
 նություն ունի ներելու մեղքերը, -
 ասաց նա անդամալույծին, -

11 քե՛զ եմ ասում, վեր կաց, ա՛ռ
 քո մահիծը և գնա՛ քո տունը»:

12 Եվ վեր կացավ ու անմիջապես
 վերցնելով մահիծը՝ բոլորի առաջ
 դուրս ելավ, այնպես որ ամենքը
 զարմացան և փառք էին տալիս
 Աստծուն ու ասում. «Այսպիսի
 բան երբեք չենք տեսել»:

1 Մի քանի օր հետո Հիսուսը վերադարձավ Կափառնալուծ: Հենց որ լուրը տարածվեց, թե նա տանն է,

2 շատերը հավաքվեցին այնտեղ, այնքան, որ տեղ չէր մնացել նույնիսկ դռան առջև: Եվ Հիսուսը նրանց քարոզում էր Աստծու խոսքը:

3 Այդ միջոցին Հիսուսի մոտ էին բերում մի անդամալուծի, որին շալակել էին չորս հոգով:

4 Երբ բազմության պատճառով չկարողացան մտնել Հիսուսին, քանդեցին տան կտուրը և բացելով առաստաղը՝ անդամալուծին մահիճով ցած իջեցրին:

5 Հիսուսը, տեսնելով նրանց հավատը, անդամալուծին ասաց. «Որդայ՛կ, թող քո մեղքերը ներված լինեն քեզ:

6 Օրենքի ուսուցիչներից ոմանք, որոնք նստած էին այնտեղ, սկսեցին իրենց մտքում քննադատել նրան.

7 «Սա ինչպե՞ս է համարձակվում այսպիսի բան ասել. արածը հայհոյությունն է: Աստուծուց բացի ո՞վ կարող է մեղքերը ներել»:

8 Հիսուսն իսկույն իմացավ նրանց մտածումը և ասաց. «Ինչո՞ւ եք այդպես մտածում:

9 Ո՞րն է ավելի դյուրին. անդամալուծին «Մեղքերդ քեզ ներված են» ասելը, թե՞ «Վեր կաց, ա՛ն մահիճդ և գնա՛ քո տուն»:

10 Բայց պետք է գիտենաք, որ Մարդու Որդին երկրի վրա իշխանություն ունի ներելու մեղքերը:

11 Եվ դառնալով անդամալուծին՝ ասաց. «Քե՛զ են ասում, վե՛ր կաց, ա՛ն մահիճդ և գնա՛ քո տուն»:

12 Անդամալուծը իսկույն բոլորի առաջ վեր կացավ, վերցրեց իր մահիճը և դուրս ելավ: Բոլորն էլ զարմացան: Փառավորում էին Աստծուն և ասում. «Այսպիսի բան բնավ չէինք տեսել»:

τίς δύναται ἀφιέναι ἁμαρτίας εἰ μὴ εἷς ὁ θεός·
 ո՞վ կարէ թողուլ զմեղք, եթէ ոչ մի Աստուած:

8 καὶ εὐθὺς ἐπιγνούς ὁ Ἰησοῦς τῷ πνεύματι αὐτοῦ
 Եւ գիտաց Հիսուս յոգի իր՝

ὅτι οὕτως διαλογίζονται ἐν ἑαυτοῖς λέγει αὐτοῖς,
 թէ այնպէս խորհին ի սիրտս իրեանց, և ասէ.

Τί ταῦτα διαλογίζεσθε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν;
 Զի՞ խորհիք գայդ ի սիրտս ծեր:

9 τί ἐστὶν εὐκοπώτερον, εἰπεῖν τῷ παραλυτικῷ,
 Զի՞ նչ դիրին է ասել ցանդամալիծ.

Ἀφιένταί σου αἱ ἁμαρτίαι, ἢ εἰπεῖν,
Ἐνητω լիցին քեզ մեղք քո, եթէ ասել.

ՀՈ - ἀφεωνται

Ἐγειρε καὶ ἄρον τὸν κράβαττόν σου καὶ περιπάτει·
 Արի ան զմահիճս քո և երթ ի տուն քո:
 ՀՈ - υπαγε εις τον οικον σου

10 ἵνα δὲ εἰδῆτε ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ υἱὸς
 Այլ գի գիտասցիք եթէ իշխանութիւն ունի Որդի

τοῦ ἀνθρώπου ἀφιέναι ἁμαρτίας ἐπὶ τῆς γῆς -
 մարդոյ ի վերայ երկրի թողուլ զմեղք:
 ՀՈ - ἐπὶ τῆς γῆς ἀφιέναι ἁμαρτίας

λέγει τῷ παραλυτικῷ,
 Ասէ ցանդամալիծ.

11 Σοὶ λέγω, ἔγειρε ἄρον τὸν κράβαττόν σου
 Բեզ ասեմ. Արի ան զմահիճս քո

καὶ ὑπάγε εἰς τὸν οἶκόν σου.
 և երթ ի տուն քո:

12 καὶ ἠγέρθη καὶ εὐθὺς ἄρας τὸν κράβαττον
 Եւ յարեաւ. և վաղվաղակի առեալ զմահիճս,

ἐξῆλθεν ἔμπροσθεν πάντων, ὥστε ἐξίστασθαι πάντας
 Ել առաջի ամենեցուն. մինչև զարմանալ ամենեցուն

καὶ δοξάζειν τὸν θεὸν λέγοντας ὅτι Οὕτως
 և փառաւոր առնել զԱստուած և ասել, թէ այսպիսի ինչ

οὐδέποτε εἶδομεν.
 երբէք ոչ տեսաք:

13 Καὶ ἐξῆλθεν πάλιν παρὰ τὴν θάλασσαν· καὶ πᾶς
 εἰς τὴν ἡμερᾶν ἦ ὄψιτα, καὶ ἀνέβαινον

ὁ ὄχλος ἤρχετο πρὸς αὐτόν, καὶ ἐδίδασκεν αὐτούς.
 Ժողովուրդը գալիս ար նա. և ուսուցանէր զնսա:

14 καὶ παράγων εἶδεν Λεὺν τὸν τοῦ Ἀλφαίου
 εἰς ἀντιόχειον, ἐκεῖ ἦν Ἰσκαριὸς

καθήμενον ἐπὶ τὸ τελώνιον, καὶ λέγει αὐτῷ,
 Գի նստեր ՚ի մաքսաւորութեան. և ասէ ցնա.

Ἀκολουθε μοι. καὶ ἀναστὰς ἠκολούθησεν αὐτῷ.
 Եվ զկնի իմ: Եւ յարուցեալ զնաց զկնի նրա:

15 Καὶ γίνεται κατακεῖσθαι αὐτὸν ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ,
 εἰς τὴν ἡμερᾶν ἦ ῥαββί, ἢ ἰσκαριὸς

καὶ πολλοὶ τελῶναι καὶ ἁμαρτωλοὶ συνανέκειντο
 և բազում մաքսաւորք և մեղաւորք բազմեալ էին

τῷ Ἰησοῦ καὶ τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ·
 ընդ Յիսուսի և ընդ աշակերտսն նրա.

ἦσαν γὰρ πολλοὶ καὶ ἠκολούθουν αὐτῷ.
 բանգի էին բազումք որ երթային զհետ նրա:

16 καὶ οἱ γραμματεῖς τῶν Φαρισαίων ἰδόντες
 ἰσὺν ἡγήροն καὶ φαρῖσεον ἦσαν ἰσχυροὶ

ՅՈ - ու ճե ցրամատէս և ու Փարիսաւո

ὅτι ἐσθίει μετὰ τῶν ἁμαρτωλῶν καὶ τελωνῶν
 ք ուսէ ընդ մաքսաւորս և ընդ մեղաւորս,

ἔλεγον τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, Ὅτι μετὰ τῶν τελωνῶν
 ասէն ցաշակերտսն նրա. **Ձի՞ է Գի**

ՅՈ - տ

καὶ ἁμαρτωλῶν ἐσθίει;
 ընդ մեղաւորս և ընդ մաքսաւորս ուսէք և ըմպէք:

ՅՈ - Եստիւտէ և քնւտէ

17 καὶ ἀκούσας ὁ Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς
 Իբրև լուաւ Յիսուս ասէ ցնսա.

[**Յու**] Οὐ χρεῖαν ἔχουσιν οἱ ἰσχύοντες ἰατροῦ
 Ոչ ինչ է պիտոյ բժիշկ ողջոց,

13 Եվ նա դարձալ ծովագոր
 զնաց. և ամբողջ ժողովուրդը նրա
 մոտ էր գալիս, և նա ուսուցանում
 էր նրանց:

14 Եվ մինչ նա անցնում էր, տե-
 սավ Ալիսուսի որդի Ղևիին, որ
 մաքսատանը նստած գործի վրա
 էր, ու նրան ասաց՝ արի՛ իմ հետև-
 ից: Եվ Ղևին վեր կացավ զնաց
 նրա հետևից:

15 Եվ երբ Յիսուս նրա տանը տե-
 ղան նստեց, բազում մաքսավոր-
 աներ և մեղավորներ էլ Յիսուսի ու
 նրա աշակերտների հետ սեղան
 նստեցին, որովհետև շատերն էին
 նրա հետևից գնում:

16 Իսկ օրենսգետներն ու փարի-
 սեցիները երբ տեսան, որ նա
 մաքսավորների և մեղավորների
 հետ է ուտում, նրա աշակերտնե-
 րին ասացին. «Ինչո՞ւ եք մեղա-
 վորների ու մաքսավորների հետ
 ուտում և խմում»:

17 Երբ Յիսուս լսեց, նրանց
 ասաց. «Առողջներին բժիշկ պետք
 չէ, այլ՝ հիվանդներին. և ես չեմ
 եկել արդարներին կանչելու, այլ՝
 մեղավորներին»:

18 Յովհաննեսի աշակերտները և
 փարիսեցիները ծոմ էին պահում.
 Եկան և նրան ասացին. «Ինչո՞ւ
 Յովհաննեսի աշակերտները և
 փարիսեցիները ծոմ են պահում,
 իսկ քո աշակերտները չեն պա-
 հում»:

19 Եվ Յիսուս նրանց ասաց. «Մի-
 քե կարելի՞ է, որ հարսանքավոր-
 աները ծոմ պահեն, երբ փեսան
 նրանց հետ է. այնքան ժամանակ,
 որ փեսան իրենց հետ է, պետք չէ,
 որ ծոմ պահեն»:

20 Բայց կգան օրեր, երբ փեսան
 նրանցից կվերցվի, և ասպա այն
 օրը նրանք էլ ծոմ կպահեն:

13 Հիսուսը դարձյալ գնաց Քալիլեայի լճի եզերքը: Ամբողջ ժողովուրդը նրա մոտ էր գալիս, իսկ նա ուսուցանում էր նրանց:

14 Մինչ նա գնում էր, տեսավ Ալփեոսի որդի Ղևիին, որը նստած մաքս էր գանձում, և ասաց նրան. «Հետևիր ինձ»: Ղևին ելավ և հետևեց նրան:

15 Ապա Հիսուսը ճաշի նստեց նրա տանը, որտեղ կային նաև բազում մաքսավորներ և մեղավորներ, որոնք Հիսուսի և նրա աշակերտների հետ սեղան էին նստել, որովհետև շատերն էին հետևում նրան:

16 Օրենքի ուսուցիչներն ու փարիսեցիները, երբ տեսան, որ Հիսուսը մաքսավորների և մեղավորների հետ է ճաշում, նրա աշակերտներին ասացին. «Ինչո՞ւ է նա մեղավորների և մաքսավորների հետ ուտում ու խմում»:

17 Հիսուսը, երբ լսեց այս, ասաց նրանց. «Առողջները բժշկի կարիք չունեն, այլ հիվանդները: Ես չեկա արդարների կանչելու, այլ մեղավորներին»:

18 Հովհաննեսի աշակերտները և փարիսեցիներն ինչ-որ առիթով ծոմ էին պահում. ոմանք եկան և Հիսուսին հարցրին. «Ինչո՞ւ Հովհաննեսի աշակերտները և փարիսեցիները ծոմ են պահում, իսկ քո աշակերտները չեն պահում»:

19 Հիսուսը նրանց պատասխանեց. «Կարո՞ղ եք հարսանիքի հրավիրվածներին ասել, որ ծոմ պահեն, երբ փեսան տակավին իրենց հետ է: Այնքան ժամանակ, քանի դեռ փեսան իրենց հետ է, մի՞թե կարելի է ծոմ պահել:

20 Կգա ժամանակ, երբ փեսան կվերցվի իրենցից, և ապա իրենք էլ ծոմ կպահեն:

ἀλλ' οἱ κακῶς ἔχοντες· οὐκ ἤλθον καλέσαι δικαίους
այլ հիվանդաց և ոչ եկի կոչել զարդարն`

ἀλλὰ ἁμαρτωλούς.
այլ զմեղաւորս:

18 Καὶ ἦσαν οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου καὶ οἱ Φαρισαῖοι
εἰ ἐπὶ τὴν ἀσπυρῶν θοψῶν և փարիսեցիքն

νηστεύοντες. καὶ ἔρχονται καὶ λέγουσιν αὐτῷ,
ἦ ψαῆս. գան և ասեն ցնա.

Διὰ τί οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου
ἔσθῃσιν ἀσπυρῶν θοψῶν

καὶ οἱ μαθηταὶ τῶν Φαρισαίων νηστεύουσιν,
և փարիսեցիքն պահեն,
ՀՈ - ու Փարիսաւոյ

οἱ δὲ σοὶ μαθηταὶ οὐ νηστεύουσιν;
և քո աշակերտք ոչ պահեն:

19 καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς,
εἰ ասէ ցնսա Յիսուս.

Μὴ δύνανται οἱ υἱοὶ τοῦ νυμφῶνος
Μի եթէ մա՞րք ինչ իցէ որդւոց առաքաւսի

ἐν ᾧ ὁ νυμφίος μετ' αὐτῶν ἐστὶν νηστεύειν;
մինչ ընդ նսա իցէ փեսայն պահէ՞լ.

ὅσον χρόνον ἔχουσιν τὸν νυμφίον μετ' αὐτῶν
ցորքան ընդ իրեանս ունիցին զփեսայն,

οὐ δύνανται νηστεύειν.
ոչ է մարք պահել:

20 ἐλεύσονται δὲ ἡμέραι
Այլ եկեսցեն աւուրք

ὅταν ἀπαρθῆ ἀπ' αὐτῶν ὁ νυμφίος,
յորժամ վերացի ի նոցանէ փեսայն,

καὶ τότε νηστεύουσιν ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ.
և ապա պահեսցեն յաւուրն յայնմիկ:

21 οὐδεις ἐπίβλημα ῥάκους ἀγνάφου ἐπιράπτει
ՁՈ - կապերտ անթափ
 Ոչ ոք կապերտ **նոր** անթափ արկանէ

ἐπὶ ἱμάτιον παλαιόν· εἰ δὲ μή,
 'ի վերայ հնացեալ ձորձոյ. ապա թէ ոչ

αἶρει τὸ πλήρωμα ἀπ' αὐτοῦ τὸ καινὸν τοῦ παλαιοῦ
 առնու լրութեամբն իւրով նորն 'ի հնոյ անտի,

καὶ χειρὸν σχίσμα γίνεται.
 և չար ևս պատահումն լինի:

22 καὶ οὐδεις βάλλει οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς παλαιούς·
 Եւ ոչ ոք արկանէ գինի նոր 'ի տիկս հինս.

εἰ δὲ μή, ῥήξει ὁ οἶνος τοὺς ἀσκοὺς
 ապա թէ ոչ պայթուցանէ գինին գտիկսն,

καὶ ὁ οἶνος ἀπόλλυται καὶ οἱ ἀσκοί·
ՁՈ - գինին
 գինի **հեղու,** և տիկքն կորնչին.
ՅՈ - ելքուի և ու ասկու ասոլունստու

ἀλλὰ οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς καινοῦς.
 այլ գինի նոր 'ի տիկս նորս **արկանելի է:**
ՅՈ - օղետոն

23 Καὶ ἐγένετο αὐτὸν ἐν τοῖς σάββασιν παραπορεύεσθαι
 Եւ եղև նմա 'ի շաբաթու անցանել

διὰ τῶν σπορίμων, καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ
 ընդ արտորայս. և աշակերտքն

ἤρξαντο ὁδὸν ποιεῖν
 'ի գնալն իւրեանց սկսան

τίλλοντες τοὺς στάχνας.
 հասկ կորգել և ուտել:

24 καὶ οἱ Φαρισαῖοι ἔλεγον αὐτῷ,
 Եւ փարիսեցիքն՝ ասեն ցնա.

Ἴδε τί ποιοῦσιν τοῖς σάββασιν
 Տես՝ գինչ գործեն **աշակերտքն քո** 'ի շաբաթուս

ὃ οὐκ ἔξεστιν;
 գոր չէ արժան:

21 Նոր, չօգտագործված կտավի կտորը ոչ որ հնացած զգեստի վրա չի կարկատի, ապա թե ոչ նոր կտորը ամբողջությամբ հին զգեստից կտրվի, և պատռվածքը ավելի վատ կլինի:

22 Եվ ոչ ոք հին տիկերի մեջ նոր գինի չի լցնի, ապա թե ոչ նոր գինին կպայթեցնի տիկերը, գինին կթափվի, և տիկերը կփչանան: Այլ նոր գինին նոր տիկերի մեջ պետք լցվի:

23 Մի շաբաթ օրով նա անցնում էր ցորենի արտերի միջով: Եվ նրա աշակերտները գնալու ժամանակ սկսեցին հասկ պոկել և ուտել:

24 Եվ փարիսեցիները նրան ասացին. «Տես՝ քո աշակերտները շաբաթ օրով ինչ են անում, մի բան, որ օրինավոր չէ»:

25 Հիսուս նրանց ասաց. «Դուք երբևիցե չե՞ք կարդացել, թե ինչ արեց Դավիթը, երբ կարիք ունեցավ և քաղց զգաց ինքը և նրանք, որ իր հետ էին.

26 թե ինչպես Աբիաթար քահանայապետի օրով մտավ Աստծու տունը և կերավ առաջավորության հացը՝ տալով նաև նրանց, որ իր հետ էին. մի բան, որ, բացի քահանաներից, ուրիշների համար օրինավոր չէր ուտել»:

27 Եվ ասաց նրանց. «Շաբաթ օրը մարդու համար է, և ոչ թե մարդը՝ շաբաթ օրվա համար.

28 ապա ուրեմն՝ մարդու Որդին տերն է և շաբաթ օրվա»:

21 Ոչ ոք չլվացված նոր կտորը չի գործածի հին զգեստին կարկատան անելու համար, այլապես նոր կտորը, քաշվելով, զգեստը կպատռի, և պատռվածքն ավելի մեծ կլինի:

22 Այդպես և ոչ ոք նոր գինին հին տիկերի մեջ չի լցնի, այլապես նոր գինին կայթեցնի հին տիկերը և պատճառ կդառնա, որ թե՛ գինին թափվի և թե՛ տիկերը փչանան: Ընդհակառակը, նոր գինին նոր տիկերի մեջ պետք է լցվի»:

23 Մի շաբաթ օր Հիսուսն անցնում էր ցորենի արտերի միջով: Գնալու ժամանակ աշակերտներն սկսեցին հասկեր պոկել և ուտել:

24 Փարիսեցիներն ասացին Հիսուսին. «Տե՛ս, քո աշակերտներն ի՞նչ են անում շաբաթ օրով, մի բան, որ մեր Օրենքով արգելված է»:

25 Հիսուսը պատասխանեց նրանց. «Դուք չե՞ք կարդացել, թե ի՞նչ արեց Դավիթը, երբ պետք էր ուտել, այսինքն՝ երբ հնքը և իր հետ եղողները քաղցած էին:

26 Աստուծու տունը չմտա՞վ, երբ Աբիաթարը քահանայապետ էր, չկերա՞վ առաջավորության հացերը և չտվե՞ց նաև իր հետ եղողներին, մի բան, որ ըստ Օրենքի միայն քահանաներին էր թույլատրված»:

27 Ապա ավելացրեց. «Շաբաթ օրը մարդու համար է եղել, և ոչ թե մարդը՝ շաբաթ օրվա համար:

28 Ուրեմն Մարդու Որդին նաև շաբաթ օրվա տերն է»:

25 και λέγει αυτοίς,
 Եւ աւէ ցնոսա **Յիսուս**.

Οὐδέποτε ἀνέγνωτε τί ἐποίησεν Δαυὶδ
 Ὃς ἐρρεῖ ἡγὲ ῥιψὲρῶν ἀτρῶν ἀρῶν ἰσραὴλ,

ὅτε χρεῖαν ἔσχεν καὶ ἐπείνασεν αὐτὸς
 ἰσραὴλ καὶ ῥωγῆται

καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ,
 և որ ընդ նմայն էին:

26 πῶς εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ ἐπὶ Ἀβιαθάρ
 ῥιψὲρῶν ἐν ἡμέρῃ ἡ ἡμερῆς τῆς ἡμέρας

ἀρχιερέως καὶ τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως ἔφαγεν,
 քահանայապետի, և զհացս զառաջավորության եկեր

οὓς οὐκ ἔξεστιν φαγεῖν εἰ μὴ τοὺς ἱερεῖς,

καὶ ἔδωκεν καὶ τοῖς σὺν αὐτῷ οὖσιν;
 և ետ և այնոցիկ որ ընդ նմայն էին.

զոր ոչ էր օրէն ուտել, բայց միայն քահանայիցն:
 ՀՈ - τοὺς ἱερευσὶν μονοῖς

27 και ἔλεγεν αυτοίς,
 Եւ աւէ ցնոսա.

Τὸ σάββατον διὰ τὸν ἄνθρωπον ἐγένετο
 Ὁ ἡμέρας ἡμερῆς ἡμερῆς

καὶ οὐχ ὁ ἄνθρωπος διὰ τὸ σάββατον·
 և ոչ եթէ ἡμέρας ἡμερῆς ἡμερῆς,

28 ὥστε κύριός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
 ապա ուրեմն տէր է Որդի մարդի

καὶ τοῦ σαββάτου.
 և շաբաթու:

1 Καὶ εἰσῆλθεν πάλιν εἰς τὴν συναγωγὴν.
 Եւ եմուտ միւսանգամ 'ի ժողովուրդն.

καὶ ἦν ἐκεῖ ἄνθρωπος
 և էր անդ այր մի

ἔξηραμμένην ἔχων τὴν χεῖρα.
 որոյ ձեռն իւր գոսացեալ էր:

2 καὶ παρετήρουν αὐτὸν εἰ τοῖς σάββασιν
 Եւ սպասէին նմա եթէ բժշկեցէ զնա 'ի շաբաթուն.

θεραπεύσει αὐτόν, ἵνα κατηγορήσωσιν αὐτοῦ.
 զի չարախօսեցեան զնմանէ:

3 καὶ λέγει τῷ ἀνθρώπῳ τῷ τὴν ξηρὰν χεῖρα ἔχοντι,
 Եւ ասէ ցայրն որոյ ձեռնն գոսացեալ էր.

ՅՈ - εξηραμμενην εχοντι την χειρα

Ἔγειρε εἰς τὸ μέσον.

Արի **անց** 'ի մէջ:

ՅՈ - και στηθι

4 καὶ λέγει αὐτοῖς, Ἔξεστιν τοῖς σάββασιν
 Եւ ասէ ցնոսա. Զի՞նչ արժան է 'ի շաբաթու,

ἀγαθὸν ποιῆσαι ἢ κακοποιῆσαι, **ոզի մի**
 բարի՞ ինչ գործել եթէ չար առնել, փսիչն

ՅՈ - αγαθοποιησαι

σῶσαι ἢ ἀποκτεῖναι; οἱ δὲ ἐσιώπων.
 ասրեցուցանել եթէ **կորուսանել**: Եւ նորա լռեցին:

ՅՈ - απολεσαι

5 καὶ περιβλεψάμενος αὐτούς μετ' ὀργῆς,
 Եւ հայեցեալ **Յիսուսի** զնորօք լի ցասմամբ,

συλλυπούμενος ἐπὶ τῇ πωρώσει τῆς καρδίας αὐτῶν
 տրտմեալ վասն կորուրթեան սրտից նոցա,

λέγει τῷ ἀνθρώπῳ, Ἐκτεινον τὴν χεῖρα.

ասէ ցայրն. Զըզեա զձեռն **քո**:

ՅՈ - σου

καὶ ἐξέτεινεν καὶ ἀπεκατεστάθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ.

Եւ **նա** ձրզեաց, և ողջացաւ ձեռն նորա:

6 καὶ ἐξεληθόντες οἱ Φαρισαῖοι εὐθὺς

Եւ ելեալ արտաքս վաղվաղակի փարիսեցիքն

1 Եվ նա նորից ժողովարան մտավ. այնտեղ կար մի մարդ, որի ձեռքը չորացած էր:

2 Եվ նրան ուշադրութամբ դիտում էին՝ տեսնելու, թե շաբաթ օրով նրան կբժշկի՞, որպեսզի ամբաստանեն նրան:

3 Եվ Հիսուս ասաց այն մարդուն, որի ձեռքը չորացած էր. «Վերկաց, մեջտեղ արի»:

4 Ապա ասաց նրանց. «Շաբաթ օրով ի՞նչ բան է օրինավոր անել. բարի զո՞րծ գործել, թե՞ չարիք անել. մի հոգի՞ ազատել, թե՞ կորստյան մատնել»: Եվ նրանք լռեցին:

5 Եվ Հիսուս, ցատկով լցված, նայելով նրանց և տրտմելով նրանց սրտի կորուրթյան համար, ասաց մարդուն. «Երկարի՞ր ձեռքը»: Եվ նա երկարեց, ու նրա ձեռքը առողջացավ:

6 Փարիսեցիները հերովդեսականների հետ իսկույն դուրս ելան և խորհուրդ էին անում նրա դեմ, թե ինչպես նրան կորստյան մատնեն:

7 Իսկ Հիսուս իր աշակերտների հետ միասին գնաց ծովեզերք: Եվ Գալիլիայից բազում ժողովուրդ էր գնում նրա հետևից.

8 նաև Հրեաստանից, Երուսաղեմից, Հորդանանի մյուս կողմից, ինչպես նաև Տյուրոսի և Սիդոնի շրջակայքից բազում ժողովուրդ, երբ լսում էր, թե նա ինչքան բան է անում, գալիս էր նրա մոտ:

9 Եվ նա իր աշակերտներին ասաց, որ իր համար մի նավակ պատրաստ լինի ամբոխի պատճառով, որպեսզի իրեն չնեղեն:

10 Քանի որ շատերին բժշկեց, ուստի ամեն տեսակ հիվանդություններ ունեցող մարդիկ գալիս էին, խռնվում նրա շուրջը, որպեսզի դիպչեն նրան:

1 Հիսուսը դարձյալ ժողովարան մտավ: Այնտեղ մի մարդ կար, որի ձեռքը չորացած էր:

2 Շատերն սպասում էին՝ տեսնելու, թե Հիսուսը շաբաթ օրով կբժշկի՞ մարդուն, որպեսզի ամբաստանեն նրան:

3 Հիսուսը չորացած ձեռքով մարդուն ասաց. «Վեր կաց և մեջտեղ արի»:

4 Ապա ասաց մյուսներին. «Մեր Օրենքը շաբաթ օրով ի՞նչ է թույլատրում անել՝ բարի՞ք գործել, թե՞ չարիք, մի կյանք փրկե՞լ, թե՞ կորցնել»:

Եվ նրանք լուռ մնացին:

5 Ապա Հիսուսը վրդովված մի հայացք գցեց իր շուրջը գտնվողների վրա՝ ցավելով նրանց մտքի կուրուքյան համար և ասաց մարդուն. «Երկարի՞ր ձեռքդ»: Եւ ձեռքը երկարեց, և ահա չորացած ձեռքն առողջացավ:

6Այն ժամանակ փարիսեցիներն ու Հերոփոլիտի կողմնակիցներն իսկույն դուրս ելան և խորհրդակցում էին, թե ինչպե՞ս սպանեն Հիսուսին:

7 Հիսուսն իր աշակերտների հետ գնաց Փաղիլեայի լճի եզերքը:

Փաղիլեայից, Հրեաստանից,

8 Երուսաղեմից, Եդոմից, Անդրհորդանանից, Տյուրոսից և Սիդոնից բազում ժողովուրդ, լսելով Հիսուսի արածների մասին, գալիս էր նրա մոտ:

9 Ժողովուրդն այնքան շատ էր, որ Հիսուսն իր աշակերտներին ասաց, որ մի նավակ պատրաստեն, որպեսզի ժողովուրդը չհրճտի իրեն:

10 Քանի որ շատերին էր բժշկել, բոլոր հիվանդները խոնավում էին նրա շուրջը, որպեսզի դիպչեն նրան:

μετὰ τῶν Ἑρωδιανῶν συμβούλιον ἐδίδουν
 Հերոփոլիտանոսքն հանդերձ, խորհուրդ առնէին
 ՀՈ - ԵՊՈՒՍՆ

κατ' αὐτοῦ ὅπως αὐτὸν ἀπολέσωσιν.
 վասն նորա՝ թէ զիա՞րդ կորուսցեն զնա:

7 Καὶ ὁ Ἰησοῦς μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἀνεχώρησεν
 Իսկ Յիսուս աշակերտոքն իրովք գնաց

πρὸς τὴν θάλασσαν, καὶ πολλὸ πλῆθος ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας
 ἢ ὀνυφάρῃ: Եւ բազում ժողովուրդ ἦ Φαλιλιταγωγιν
 ՀՈ-պարա τὴν θάλασσαν

[ἠκολούθησεν], καὶ ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας
 երթային զհետ նորա. և ἢ Հրեաստանէ,
 ՀՈ - ԲՄՄ

8 καὶ ἀπὸ Ἱεροσολύμων καὶ ἀπὸ τῆς Ἰδουμαίας
 և Ἰερουսաղեմէ,

καὶ πέραν τοῦ Ἰορδάνου καὶ περὶ Τύρον καὶ Σιδῶνα,
 և յայնկոյս Յորդանանու, և որք ἢ Տիրոսէ և ἢ Սիդոնէ.

πλῆθος πολλὸ ἀκούοντες ὅσα ἐποίει
 բազում ժողովուրդ իբրև լսէին որչափ ինչ առնէր,

ἦλθον πρὸς αὐτόν.
 գային առ նա:

9 καὶ εἶπεν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ
 Եւ ասէ ցաշակերտսն իր,

ἵνα πλοιάριον προσκαρτερῇ αὐτῷ διὰ τὸν ὄχλον
 զի նաւակ մի պատրաստական կայցէ ննա վասն անբոխի

ἵνα μὴ θλίβωσιν αὐτόν·
 զի մի նեղեցեն զնա:

10 πολλοὺς γὰρ ἐθεράπευσεν,
 Քանզի զբազումս բժշկեաց.

ὥστε ἐπιπίπτειν αὐτῷ
 մինչ գալ խոնել զնովաւ

ἵνα αὐτοῦ ἄψωνται ὅσοι εἶχον μάστιγας.
 զի մերձեցին առ նա, որք ունէին ախտս ինչ:

11 και τὰ πνεύματα τὰ ἀκάθαρτα, ὅταν αὐτὸν ἐθεώρουν,
Եւ այսք պիղծք յորժամ տեսանէին զնա,

προσέπιπτον αὐτῷ καὶ ἔκραζον λέγοντες
անկանէին առաջի նորա, աղաղակէին և ասէին.

ὅτι Σὺ εἶ ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ.

22 ^{ՁՈ - Որդին}
12 **բէ** η̅ու Ես Որդի Աստուծոյ:

12 και πολλα̅ ἐπετίμα αὐτοῖς
Եւ նա յոյժ սաստեր նոցա,

ἵνα μὴ αὐτὸν φανερόν ποιήσωσιν.

23 ^{ՁՈ - ասնիցեն զնանի:}
զի մի յայտնի ասնիցեն զնա:

13 Καὶ ἀναβαίνει εἰς τὸ ὄρος καὶ προσκαλεῖται
Ելանէ 'ի լեանն և կոչէ առ ինքն

οὓς ἠθέλεν αὐτός, καὶ ἀπήλθον πρὸς αὐτόν.
զորս ինքն կամեցաւ. և չոգան առ նա:

14 και ἐποίησεν δώδεκα [οὓς και ἀποστόλους ὠνόμασεν]
Եւ արար երկուսասանս

ἵνα ὦσιν μετ' αὐτοῦ καὶ ἵνα ἀποστέλλῃ αὐτοὺς κηρῦσαι
զի իցեն զնոցա, և զի առաքեսցէ զնոսա քարոզել.

15 και ἔχειν ἐξουσίαν
և ունել իշխանութիւն **բշլելոյ զցաւս՝ և**

^{ՅՈ -θεραπευειν τας νοσους και}

ἐκβάλλειν τὰ δαιμόνια·
հանելոյ զիւս:

16 [και ἐποίησεν τοὺς δώδεκα,]

και ἐπέθηκεν ὄνομα τῷ Σίμωνι Πέτρον,
Եւ եղ անուն Սիմոնի Պետրոս.

17 και Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ζεβεδαίου
և Յակովբոս Զեբեդեայ

και Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν τοῦ Ἰακώβου
և Յովհաննոս եղբորն Յակովբայ

και ἐπέθηκεν αὐτοῖς ὄνομα[τα] Βοανηργές,
^{ՁՈ - Բաներգէս}

եղ նոցա անուանս Բաներգէս,

ὃ ἐστὶν Υἱοὶ Βροντῆς·
որ է Որդիք որոտման,

11 Եվ պիղծ ոգիները, երբ տեսնում էին նրան, ընկնում էին նրա առաջ, աղաղակում էին ու ասում.

12 «Դու Աստու Որդի Ես»: Իսկ նա խստիվ պատվիրում էր նրանց, որ իր ինքնությունը չհայտնեն:

13 Հիսուս լեռը բարձրացավ և իր մոտ կանչեց նրանց, որոնց ինքը կամեցավ. և նրանք գնացին նրա մոտ:

14 Նա նշանակեց Տասներկուսին, որ իր շուրջը լինեն, և նրանց քարոզելու ուղարկի,

15 ու նրանք իշխանություն ունեցան ցավեր բուժելու և դևեր հանելու:

16 Եվ Սիմոնի անունը Պետրոս դրեց

17 և Չեբեդեոսի որդու՝ Յակոբոսի ու նրա եղբոր՝ Յովհաննեսի անունները դրեց Բաներգէս, որ նշանակում է՝ Որոտման որդիներ:

18 Նաև՝ Անդրեասին և Փիլիպպոսին և Բարթողոմեոսին և մաքսավոր Մատթեոսին և Թովմասին և Ալփեոսի որդի Յակոբոսին և Թադեոսին և Սիմոն Կանանացուն

19 և Յուդա Իսկարիոսկոտացուն, որը և նրան մատնեց:

20 Նրանք տուն վերադարձան. և ժողովուրդը նորից եկավ նրանց հետ, այնպես որ նրանք հաց ուտելու անգամ ժամանակ չունեցան:

21 Եվ երբ Հիսուսի յուրայինները լսեցին, Ելան եկան նրան բռնելու, որովհետև կարծում էին, թե խելքը կորցրել է:

22 Իսկ Երուսաղեմից իջած օրենսգետներն ասում էին, թե դրա մեջ Բեեղզբուղ կա, և դևերի իշխանի ձեռքով է հանում դևերին:

23 Եվ նա իր մոտ կանչելով նրանց՝ առականքով էր խոսում նրանց հետ. «Ինչպե՞ս կարող է սատանան սատանային դուրս հանել:

11 Իսկ չար ոգիները, երբ տեսնում էին նրան, ընկնում էին նրա առաջ և աղաղակում. «Դու Աստուծու Որդին ես»:

12 Հիսուսը խստիվ սաստում էր նրանց, որ իր ինքնությունը չհայտնեն:

13 Հիսուսը բարձրացավ լեռը և իր մոտ կանչեց իր հետևորդներից նրանց, ում ինքը կամեցավ: Նրանք գնացին նրա մոտ,

14 և Հիսուսը նրանցից ընտրեց տասներկու հոգու, որ իր հետ միասին լինեն, քարոզելու ուղարկվեն,

15 ինչպես նաև իշխանություն ունենան հիվանդներին բժշկելու և չար ոգիներ հանելու:

16 Տասներկու աշակերտներն էին Սիմոնը, որին Պետրոս անվանեց,

17 Ջեբեդեոսի որդիները՝ Հակոբոսն ու նրա եղբայրը՝ Հովհաննեսը, որոնց Բաներեզես, այսինքն՝ Որոտացող մարդիկ կոչեց, 18 Անդրեասը, Փիլիպպոսը, Բարթոլոմեոսը, մաքսավոր Սաւաթեոսը, Թովմասը, Ալփեոսի որդի Հակոբոսը, Թադեոսը, Նախանձահույզ Սիմոնը և Իսկարիոփտացի Հուդան, որը մատնեց նրան:

20 Հետո Հիսուսը և աշակերտները տուն վերադարձան: Ժողովուրդը դարձյալ հավաքվեց նրանց շուրջը, այնպես որ նրանք նույնիսկ ուտելու ժամանակ չունեցան:

21 Երբ Հիսուսի ընտանիքի անդամները լսեցին, ելան եկան, որ բռնեն նրան, որովհետև ասում էին, թե խելագարվել է:

22 Օրենքի ուսուցիչները, որոնք եկել էին Երուսաղեմից, ասում էին, թե դևերի իշխան Բեեղզեբուիը նրա մեջ է մտել, և նրա զորությամբ է նա դուրս հանում դևերին:

23 Հիսուսն իր խոսքը նրանց ուղեց և առակներով խոսելով՝ ասաց. «Ինչպե՞ս Սատանան կարող է իր գործակալին դուրս հանել:

18 καὶ Ἀνδρέαν καὶ Φίλιππον καὶ Βαρθολομαῖον
 և զԱնդրեաս, և զՓիլիպպոս, և զԲարթողովմեոս,

καὶ Μαθθαῖον καὶ Θωμᾶν
 և զՄատթեոս **զմաքսաւորն**, և զԹովմաս,

καὶ Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ἀλφαίου καὶ Θαδδαῖον
 և զՅակովբոս Ալփեայ, և զԹադէոս,

καὶ Σίμωνα τὸν Καναναῖον
 և զՍիմովն Կանանացի.

19 καὶ Ἰούδαν Ἰσκαριώθ, ὃς καὶ παρέδωκεν αὐτόν.
 և զՅուդա Սկարիովտացի, որ և մատնեացն զնա:
 ՅՈ -Տկարիւթ

20 Καὶ ἔρχεται εἰς οἶκον·
Գան ἢ տուն,
 ՅՈ -երχονται

καὶ συνέρχεται πάλιν [ὁ] ὄχλος, ὥστε
 և գայ միսսանգամ ընդ նոսա ժողովուրդն. մինչ զի

μη δύνασθαι αὐτοὺς μηδὲ ἄρτον φαγεῖν.
 և հաց կա՛նչ ժամանել ուտել նոցա:

21 καὶ ἀκούσαντες οἱ παρ' αὐτοῦ
 Եւ իբրև լուսն որ իւրքն էին

ἐξήλθον κρατῆσαι αὐτόν· ἔλεγον γὰρ ὅτι ἐξέστη.
 Ելին ունել զնա, զի համարէին թէ մոլեգնեալ իցէ:

22 καὶ οἱ γραμματεῖς οἱ ἀπὸ Ἱεροσολύμων καταβάντες
 Եւ դպիրքն որ յերուսաղեմէ իջեալ էին,

ἔλεγον ὅτι Βεελζεβούλ ἔχει
 ասէին թէ Բեեղզեբուի գոյ՛ի դմա,

καὶ **ὅτι** ἐν τῷ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια.
 և իշխանաւ դիւացն հանէ **դա** զդև:

23 καὶ προσκαλεσάμενος αὐτοὺς
 Եւ կոչեցեալ զնոսա առ ինքն,

ἐν παραβολαῖς ἔλεγεν αὐτοῖς,
 առաջօք խօսեր ընդ նոսա.

Πῶς δύναται Σατανᾶς Σατανᾶν ἐκβάλλειν;
 Զիա՞րդ կարէ Սատանայ զՍատանայ հանել.

24 και ἐὰν βασιλεία ἐφ' ἑαυτὴν μερισθῆι,
 և **արդ** ἐթε̅թ քաղաղորութիւն յանձն իւր բաժանեցի,

ոὐ δύναται σταθῆναι ἢ βασιλεία ἐκείνη·
 ոչ կարէ կալ քաղաղորութիւնն այն:

25 και ἐὰν οἰκία ἐφ' ἑαυτὴν μερισθῆι,
 եւ եթե̅ տուն յանձն իւր բաժանեցի,

οὐ δυνήσεται ἢ οἰκία ἐκείνη σταθῆναι.
 ոչ կարէ կալ տունն:
 ՅՈ -σταθῆναι η οικια εκεινη

26 και εἰ ὁ Σατανᾶς ἀνέστη ἐφ' ἑαυτὸν
 եւ եթե̅ Սատանայ 'ի վերայ անձին իւրոյ յարեալ՝

καὶ ἐμερίσθη, οὐ δύναται στηῆναι ἀλλὰ τέλος ἔχει.
 և բաժանեալ իցէ, ոչ կարէ կալ. այլ վախճանեալ է:
 ՅՈ -σταθῆναι

27 ἀλλ' οὐ δύναται οὐδεις
 Այլ ոչ ոք կարէ
 ՅՈ -αλλ ουδεις δυναται

εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἰσχυροῦ εἰσελθὼν τὰ σκεύη
 գլարասի հօրի մտեալ 'ի տուն
 ՅՈ -та скевη του ισχυρου εισελθων εις την οικιαν

αὐτοῦ διαρπάσαι, ἐὰν μὴ πρῶτον τὸν ἰσχυρὸν δῆσῃ,
 նորա աւար հարկանել, եթե̅ ոչ նախ զհօրն կապիցէ,

καὶ τότε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ διαρπάσει.
 և ապա զտուն նորա աւար հարկանիցէ:

28 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι πάντα ἀφεθήσεται
 Ամեն ասեմ ձեզ, զի ամենայն թողցի

τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων τὰ ἁμαρτήματα
 որդւոց մարդկան մեղք

καὶ αἱ βλασφημίαι ὅσα ἐὰν βλασφημήσωσιν·
 և հայհոյութիւնք որչափ և հայհոյեցեմ,

29 ὃς δ' ἂν βλασφημήσῃ εἰς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον,
 բայց որ հայհոյեցէ զՅոգին Սուրբ,

οὐκ ἔχει ἄφεσιν εἰς τὸν αἰῶνα,
 ոչ ունիցի թողութիւն յաւիտեան,

ἀλλὰ ἔνοχος ἐστὶν αἰωνίου ἁμαρτήματος.
 այլ պարտապան լիցի յաւիտեանիցն մեղաց:

24 Եվ արդ, եթե մի քաղաղորութիւն ինքն իր մեջ բաժանվի, այդ քաղաղորութիւնը չի կարող կանգուն մնալ:

25 Եվ եթե մի տուն ինքն իր մեջ բաժանվի, այդ տունը չի կարող կանգուն մնալ:

26 Եվ եթե սատանան ինքն իր դեմ դուրս գա և բաժանված լինի, չի կարող կանգուն մնալ, այլ նրա վախճանը հասել է:

27 Ոչ ոք չի կարող հօրի տունը մտնելով՝ նրա ունեցածը կողոպտել, եթե նախ չկապուտի հօրին. և ապա միայն կկողոպտի նրա տունը:

28 Եշմարիտ են ասում ձեզ, որ մարդկանց որդիներին, որքան էլ հայհոյեն, ամեն մեղք և հայհոյանք կներվի.

29 բայց ով որ հայհոյի Սուրբ Յոգուն, հավիտյանս թողութիւն չի ունենա, այլ նա հանցապարտ պիտի մնա հավիտեանական մեղքով»:

30 Այսպես խոսեց, որովհետև ասում էին՝ նրա մեջ պիղծ դև կա:

31 Եկան նրա եղբայրներն ու մայրը և դրսում կանգնած՝ մարդ ուղարկեցին ու կանչեցին նրան:

32 Եվ այնտեղ ժողովուրդը նստել էր նրա շուրջը: Եվ երբ ասացին նրան՝ ահավասիկ քո մայրն ու քո եղբայրները դրսում են և քեզ են ուզում,

33 նրանց պատասխանեց և ասաց. «Ո՞վ է իմ մայրը կամ՝ իմ եղբայրները»:

34 Ապա նայեց իր շուրջը, իր աշակերտներին, որոնք նստած էին, և ասաց. «Ահավասիկ իմ մայրը և իմ եղբայրները.

35 որովհետև, ով Աստծու կամքն է կատարում, նա՛ է իմ եղբայրը և քույրը և մայրը»:

24 Եթե մի թագավորություն ինքն իր մեջ բաժան-բաժան լինի, այդ թագավորությունը չի կարող կանգուն մնալ:

25 Նույնպես էլ, եթե մի ընտանիք ինքն իր մեջ բաժանված լինի, այդ ընտանիքը չի կարող կանգուն մնալ:

26 Ուրեմն, եթե Սատանան ինքն իր դեմ է դուրս եկել և բաժանվել, չի կարող դիմանալ, այլ հասել է նրա իշխանության վախճանը:

27 Ոչ ոք չի կարող մի ուժեղ մարդու տուն մտնել և կողոպտել նրա ունեցվածքը, եթե նախապես չկապի այդ ուժեղ մարդուն: Դրանից հետո միայն կկողոպտի նրա տունը:

28 Լավ իմացեք, մարդիկ ինչքան էլ մեղք գործեն կամ հայհոյություն անեն, Աստված կների նրանց այդ բոլորը,

29 բայց հավիտյան չի ների նրան, ով հայհոյում է Սուրբ Հոգուն, այսինքն՝ նախատում է նրան, որովհետև նրա արածը հավիտենական մեղք է»:

30 Հիսուսն այս ասաց, որովհետև ասում էին. «Նրա մեջ չար ոգի կա»:

31 Հիսուսի մայրն ու եղբայրները եկան և դրսում կանգնած՝ մարդ ուղարկեցին, որ կանչեն նրան:

32 Այնտեղ ժողովուրդը նստել էր նրա շուրջը: Երբ հայտնեցին նրան. թե՛ «Ահա մայրդ ու եղբայրներդ դրսում կանգնած են և քեզ են ուզում»,

33 Հիսուսը պատասխանեց. «Ո՞վ է իմ մայրը, կամ ովքե՞ր են իմ եղբայրները»:

34 Ապա իր շուրջը նստածներին նայելով՝ ասաց. «Ահավասիկ իմ մայրը և իմ եղբայրները.

35 որովհետև ով կատարում է Աստուծո կամքը, նա՛ է իմ եղբայրը, իմ քույրը և իմ մայրը»:

30 ὅτι ἔλεγον, Πνεῦμα ἀκάθαρτον ἔχει.
Ձի ասէին թէ այս պիղծ գոյ՝ ի նմա:

31 Καὶ ἔρχεται ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ
ἔρχονται ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ
ἔρχονται ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ
ՀՈ - ερχονται οι αδελφοι και η μητηρ αυτου

καὶ ἔξω στήκοντες ἀπέστειλαν πρὸς αὐτὸν
և արտաքոյ կացեալ յղեցին

καλοῦντες αὐτόν.

ՁՈ - կոչեցին զնա
և կոչէին զնա:

32 καὶ ἐκάθητο περὶ αὐτὸν ὄχλος,
Եւ անդ **ժողովուրդը** **շուրջ գնդաւ նստէր.**

καὶ λέγουσιν αὐτῷ,
և իբրև ասացին ցնա.

Ἴδου ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου
Ահավասիկ մայր քո և եղբայր քո՝

[καὶ αἱ ἀδελφαί σου] ἔξω ζητοῦσίν σε.
կան արտաքոյ, և խնդրեն զքեզ:

33 καὶ ἀποκριθεὶς αὐτοῖς λέγει,
ἔρχονται αὐτοῖς λέγει,
ἔρχονται αὐτοῖς λέγει,
ՀՈ - αποκριθη αυτοις και λεγει

Τίς ἐστὶν ἡ μήτηρ μου καὶ οἱ ἀδελφοί [μου];
Ո՞վ է իմ մայր կամ եղբայր:
ՀՈ -ի

34 καὶ περιβλεψάμενος τοὺς περὶ αὐτὸν κύκλω
ՁՈ - Տայեցալ
Հայեցաւ **շուրջ զիրև**

καθημένους λέγει,

յաշակերտսն **զի նստէին, և ասէ.**

Ἴδε ἡ μήτηρ μου καὶ οἱ ἀδελφοί μου.
Ահավասիկ մայր իմ, և եղբայր իմ.

35 ὃς [γὰρ] ἂν ποιήσῃ τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ,
ՁՈ - ասիցի:
զի որ **առնէ** **զկամս** **Աստուծոյ,**

οὗτος ἀδελφός μου καὶ ἀδελφή καὶ μήτηρ ἐστίν.
նա է իմ եղբայր և քոյր և մայր:

1 Καὶ πάλιν ἤρξατο διδάσκειν παρὰ τὴν θάλασσαν·
 Դարձեալ սկսաւ ուսուցանել առ ծովագերբն.

καὶ συνάγεται πρὸς αὐτὸν ὄχλος πλείστος,
 և խոնջեցան զնովաւ ժողովուրդք բազումք,

ὥστε αὐτὸν εἰς πλοῖον ἐμβάντα
 մինչև ἦ νυκτὶ ἵδω,

καθῆσθαι ἐν τῇ θαλάσῃ, καὶ πᾶς ὁ ὄχλος
ՁՈ - ժողովուրդն
 և նստել ἦ ὄνυκ. և ἀմենայն ժողովուրդք

πρὸς τὴν θάλασσαν ἐπὶ τῆς γῆς ἦσαν.
 զծովագերբն՝ զցամաքն ունէին:

2 καὶ ἐδίδασκεν αὐτοὺς ἐν παραβολαῖς πολλὰ
 Եւ ուսուցանէր զնոսա առաւօր բազում ինչ:

καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ἐν τῇ διδαχῇ αὐτοῦ,
 Եւ աւեր նոցա ἦ վարդապետութեան իրոնմ.

3 Ἀκούετε. ἰδοὺ ἐξῆλθεν ὁ σπείρων σπεῖραι.
 Լսէք ահաւասիկ Ել սերմանօղ սերմանել:
ՅՈ - թու սպերալ

4 καὶ ἐγένετο ἐν τῷ σπείρειν
 Եւ եղև ἦ սերմանելն,

ὃ μὲν ἔπεσεν παρὰ τὴν ὁδόν,
ՁՈ - ճանապարհաւ
 ոմն անկաւ առ ճանապարհաւ,

καὶ ἦλθεν τὰ πετεινὰ καὶ κατέφαγεν αὐτό.
 և եկն թռչուն և եկեր զնա:

5 καὶ ἄλλο ἔπεσεν ἐπὶ τὸ πετρῶδες ὅπου οὐκ εἶχεν
 Եւ այլն անկաւ յապառաժի՝ ուր ոչ գոյր

γῆν πολλήν, καὶ εὐθὺς ἐξανέτειλεν
 հող բազում. և վաղվաղակի բուսաւ.

διὰ τὸ μὴ ἔχειν βάθος γῆς·
 քանզի ոչ գոյր հիւք երկրին,

6 καὶ ὅτε ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος ἐκαυματίσθη
 և յորժամ ծագեաց արև՝ ջեռաւ,

καὶ διὰ τὸ μὴ ἔχειν ρίζαν ἐξηράνθη.
ՁՈ - վասն զի
 և զի ոչ գոյրն արմատք՝ ցամաքեցաւ:

1 Նորից նա սկսեց ուսուցանել ծովագերբի մոտ, և նրա շուրջը խոնջեց բազում ժողովուրդ, այնպես որ նա մտավ ու նստեց մի նավակի մեջ, ծովի վրա, մինչ ամբողջ ժողովուրդը ծովագերբին շուրջանակի բռնել էր ցամաքը:

2 Եվ նա առականերով նրանց շատ բան էր ուսուցանում և նրանց ասում իր քարոզության մեջ.

3 «Լսեցե՛ք, ահավասիկ մի սերմանող սերմանելու ելավ:

4 Եվ պատահեց, որ սերմանելու ժամանակ սերմի մի մասն ընկավ ճանապարհի եզերքը, և թռչունները եկան ու կերան այն:

5 Ուրիշ մի մաս ընկավ ապառաժի վրա, որտեղ շատ հող չկար. և շուտով բուսավ, որովհետև հողը խորը չէր.

6 բայց երբ արևը ծագեց, խանձվեց. և քանի որ արմատներ չունեին, չորացավ:

7 Մի ուրիշ մաս ընկավ փշերի մեջ. փշերը բարձրացան և խեղդեցին այն, և պտուղ չստաց:

8 Իսկ մի ուրիշ մաս էլ ընկավ լավ հողի վրա, բուսանելով աճեց ու պտուղ ստաց. մեկի դիմաց՝ երեսուն, մեկի դիմաց՝ վաթսուն և մեկի դիմաց՝ հարյուր»:

9 Եվ ասում էր. «Ով որ լսելու ականջ ունի, թող լսի»:

10 Եվ երբ առանձին մնաց, նրա շուրջը եղողները, աշակերտների հետ միասին, հարցրին նրան այս առակի մասին:

11 Եվ նրանց ասաց. «Ձեզ է տրված իմանալ Աստուծու արքայության խորհուրդները, բայց նրանց համար, որ ձեզմից դուրս են, ամեն ինչ առականերով կլինի,

12 որպեսզի նայելով հանդերձ չտեսնեն և լսելով հանդերձ չիմանան, որ մի գուցե երբևէ դարձի գան, և իրենց ներվի»:

1 Հիսուսը դարձյալ սկսեց ուսուցանել Քալիլեայի լճի եզերքին: Ժողովուրդն այնքան խոնարհեց նրա շուրջը, որ նա նավակ մտավ և նստեց այնտեղ, իսկ ժողովուրդը ցամաքի վրա էր, լճի եզերքին:

2 Նա առականերով շատ բան էր սովորեցնում նրանց: Իր քարոզության ընթացքում նա ասաց.

3 «Լսեցե՛ք: Ահա մի սերմանոց ելավ սերմ ցանելու:

4 Սերմանելու ժամանակ սերմերից մի քանիսն ընկան ճանապարհի եզրին, և երկնքի թռչունները եկան ու կերան դրանք:

5 Ուրիշներն ընկան ժայռոտ մի տեղ, որտեղ առատ հող չկար,

6 և իսկույն բուսան, քանի որ հողը խորունկ չէր, և երբ արևը ելավ, այրվեցին և որովհետև արմատ չունեին, չորացան:

7 Մի քանիսն ընկան փշերի մեջ. փշերը ելան ու խեղդեցին նրանց, և նրանք պտուղ չտվեցին:

8 Իսկ ուրիշներն էլ ընկան լավ հողի մեջ և աճելով պտուղ տվեցին. մի մասը՝ մեկի տեղ երեսուն, ուրիշները՝ մեկի տեղ վաթսուն և կամ մեկի տեղ՝ հարյուր»:

9 Եվ նա ասաց. «Ով լսելու ականջ ունի, թող լսի»:

10 Երբ Հիսուսն առանձին մնաց, նրան լսողներից ոմանք տասներկու աշակերտների հետ եկան և ուզեցին, որ իրենց բացատրի առակը:

11 Հիսուսն ասաց. «Դուք պետք է գիտենաք Աստուծու արքայության գաղտնիքները, բայց նրանց, ովքեր դրսից են, ամեն ինչ առականերով կհայտնվի,

12 այնպես որ՝ «Անդադար կնայեն, բայց չեն տեսնի, շարունակ կլսեն, բայց չեն հասկանա, զուգե Աստուծու դառնան, և Աստված էլ ների իրենց»:

7 και ἄλλο ἔπεσεν εἰς τὰς ἀκάνθας,
 Եւ այլն անկաւ ՚ի մէջ փշոց.

καὶ ἀνέβησαν αἱ ἄκανθαι καὶ συνέπνιξαν αὐτό,
 ելին փուշքն և հեղծուցին գնա,

καὶ καρπὸν οὐκ ἔδωκεν.
 և պտուղ ոչ ետ:

8 και ἄλλα ἔπεσεν εἰς τὴν γῆν τὴν καλὴν καὶ
 Եւ այլն անկաւ յերկիր բարւոք. և

ἐδίδου καρπὸν ἀναβαίνοντα καὶ αὐξανόμενα
 ելելալ աճեցելալ տայր պտուղ,

καὶ ἔφερον ἕν τριακόντα καὶ ἕν ἑξήκοντα
 և բերեր ընդ միոյ՝ երեսուն, և ընդ միոյ՝ վաթսուն,

καὶ ἕν ἑκατόν.
 և ընդ միոյ՝ հարելուր:

9 και ἔλεγεν, Ὅς ἔχει ὦτα ἀκούειν ἀκούέτω.
 Եւ ասէր. Որ ունիցի ականջս լսելոյ՝ լուիցէ:

10 Καὶ ὅτε ἐγένετο κατὰ μόνας, ἠρώτων αὐτὸν
 Եւ իբրև եղև առանձինս, հարցին ցնա

οἱ περὶ αὐτὸν σὺν τοῖς δώδεκα τὰς παραβολάς.
 որ գնովան էին աշակերտօքն հանդերձ՝ գառական:

11 και ἔλεγεν αὐτοῖς,
 Եւ ասէր ցնուսա.

Ἔμῖν τὸ μυστήριον δέδοται
 Ձեզ տուելալ է գիտել գիտորհուրոս

τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ·
 արքայութեան Աստուծոյ.

ἐκεῖνοις δὲ τοῖς ἕξω
 բայց նոցա որ արտաքինքն են՝

ἐν παραβολαῖς τὰ πάντα γίνεται,
 ամենայն ինչ առակօք լինի.

12 ἵνα βλέποντες βλέπωσιν καὶ μὴ ἴδωσιν,
 զի տեսանելով տեսցեն և մի տեսցեն,

καὶ ἀκούοντες ἀκούωσιν καὶ μὴ συνιώσιν,
 և լսելով լուիցեն և մի իմասցին.

μήποτε ἐπιστρέψωσιν καὶ ἀφεθῇ αὐτοῖς.
 զի մի երբէք դարձցին և թողցի նոցա:

13 Καὶ λέγει αὐτοῖς, Οὐκ οἶδατε τὴν παραβολὴν ταύτην,
 Եւ աւէ ցնսաւ. Ոչ գիտէք զառակս զայս,

καὶ πῶς πάσας τὰς παραβολὰς γινώσθε;
 և զհա՞րդ զամենայն առակսն գիտիցէք:

14 ὁ σπείρων τὸν λόγον σπείρει.
 Որ սերմանն՝ զբանն սերմանն:

15 οὗτοι δὲ εἰσιν οἱ παρὰ τὴν ὁδόν·
 Եւ նորա են որ առ ճանապարհաւն,

ὅπου σπείρεται ὁ λόγος καὶ ὅταν ἀκούσωσιν,
 ուր բանն սերմանն. և յորժամ լսեն **զնա**

εὐθύς ἔρχεται ὁ Σατανᾶς
 զայ Սատանայ՝

καὶ αἶρει τὸν λόγον τὸν ἐσπαρμένον εἰς αὐτούς.
 և հանէ զբանն սերմաննաւ ի սիրտս նորա:
30 - εν ταις καρδιας αυτων

16 καὶ οὗτοί εἰσιν οἱ ἐπὶ τὰ πετρώδη σπειρόμενοι,
 Եւ նորա են որ յապառաժին սերմանեցան.

οἱ ὅταν ἀκούσωσιν τὸν λόγον
 որք յորժամ լսիցեն զբանն,

εὐθύς μετὰ χαρᾶς λαμβάνουσιν αὐτόν,
 վաղվաղակի խնդրութամբ ընդունին.

17 καὶ οὐκ ἔχουσιν ρίζαν ἐν ἑαυτοῖς
 և **զի** ոչ ունին արմատս յանձինս,

ἀλλὰ πρόσκαιροί εἰσιν, εἶτα γενομένης θλίψεως
 այլ առ ժամանակ մի են. ապա՝ ի հասանել նեղութեան

ἢ διωγμοῦ διὰ τὸν λόγον εὐθύς σκανδαλίζονται.
 կամ հալածման վասն բանին, վաղվաղակի գայթաղին:

18 καὶ ἄλλοι εἰσὶν οἱ εἰς τὰς ἀκάνθας σπειρόμενοι·
 Իսկ որ ի մէջ փշոցն սերմանեցան,

οὗτοί εἰσιν οἱ τὸν λόγον ἀκούσαντες,
 նորա են որ իբրև զբանն լսեն,

19 καὶ αἱ μέριμναι τοῦ αἰῶνος καὶ ἡ ἀπάτη τοῦ πλούτου
 և հոգք աշխարհիս, և պատրանք մեծութեան

13 Եվ ասաց նրանց. «Այս առակը չէ՞ք հասկանում, ապա ինչպե՞ս պիտի հասկանաք բոլոր առակները:

14 Նա, որ սերմանում է, Աստուծու խոսքն է սերմանում:

15 Ճանապարհի եզերքին սերմանվածները այն մարդիկ են, որոնք լսում են խոսքը, և սատանան զալիս է և դուրս է հանում նրանց սրտերի մեջ սերմանված խոսքը:

16 Ապառաժի վրա սերմանվածները այն մարդիկ են, որ, երբ լսում են խոսքը, իսկույն ուրախությամբ ընդունում են այն,

17 և որովհետև իրենց մեջ արմատներ չունեն, այլ մի որոշ ժամանակի համար են, երբ խոսքի պատճառով նեղություն կամ հալածանք է վրա հասնում, իսկույն գայթաղվում են:

18 Իսկ նրանք, որ սերմանվեցին փշերի մեջ, այն մարդիկ են, որ լսում են խոսքը,

19 սակայն այս աշխարհի հոգսերը և հարստության պատրանքները ներխուժում և խեղդում են խոսքը, և այն անպտուղ է լինում:

20 Եվ լավ հողի մեջ սերմանվածները այն մարդիկ են, որ լսում են խոսքը և ընդունում ու պտուղ են տալիս. մեկի դիմաց՝ երեսուն, մեկի դիմաց՝ վաթսուն և մեկի դիմաց՝ հարյուր»:

21 Եվ նրանց ասաց. «Միթե ճրագը բերվում է, որ կաթսայի կամ մահճի տա՞կ դրվի: Չէ՞ որ աշտանակի վրա է դրվում:

22 Արդ, ծածուկ բան չկա, որ չհայտնվի, և գաղտնի բան չի եղել, որ ի հայտ չգա:

23 Թե մեկը լսելու ականջ ունի, թող լսի»:

24 Եվ նրանց ասաց. «Ձգո՛ւյ՜ջ եղէք, թե ինչ էք լսում, և ինչ որ լսում էք, ավելին կտրվի ձեզ. ինչ չափով, որ չափում էք, նույնով Աստված պիտի չափի ձեզ համար:

25 Ով որ ունի, նրան պիտի տրվի. իսկ ով որ չունի, նրանից պիտի վերցվի, ինչ էլ որ նա ունի»:

13 Ապա հարցրեց նրանց. «Չհասկացա՞ք այս առակի իմաստը: Հապա ինչպե՞ս պիտի հասկանաք մյուս բոլոր առակները:

14 Սերմանողը Աստծու խոսքն է, որ սերմանում է:

15 Ճանապարհի եզրին գտնվող հողը պատկերն է այն մարդկանց, որոնք լսում են Աստծու խոսքը, բայց հազիվ լսած՝ ահա գալիս է Սատանան և նրանց սրտից դուրս հանում Աստծու խոսքը:

16 Ժայռոտ հողը նման է այն մարդկանց, որոնք երբ լսում են Աստծու խոսքը, ուրախությամբ իսկույն ընդունում են այն:

17 սակայն սրանք արմատ չունեն իրենց մեջ, այսինքն՝ հավատում են մի որոշ ժամանակի համար, և երբ նեղության պատճառով կամ Աստծու խոսքի համար հալածանքի են ենթարկվում, իսկույն կորցնում են իրենց հավատը:

18 Փշերով ծածկված հողը նման է այն մարդկանց, որոնք լսում են Աստծու խոսքը,

19 բայց երկրային կյանքի հոգսերը, հարստության հրապույրը և այլ տեսակի ցանկությունները զրավում են նրանց ու խեղդում նրանց մեջ ընկած սերմերը, և անպտուղ են դառնում:

20 Իսկ լավ հողը նման է այն մարդկանց, որոնք լսում են Աստծու խոսքը, ընդունում են այն և պտուղ տալիս, մեկի տեղ՝ երեսուն, մեկի տեղ՝ վաթսուն և մեկի տեղ՝ հարյուր»:

21 Ապա ավելացրեց. «Մի՞թե որևէ մարդ ճրագը ներս կբերի կաթսայի կամ անկողնու տակ դնելու համար: Աշտանակի վրա չի՞ դնի այն:

22 որովհետև չկա ծածուկ բան, որ չհայտնվի, ոչ էլ գաղտնի բան, որ երևան չգա:

23 Ով լսելու ականջ ունի, թող լսի»:

24 Հետո ասաց. «Ուշադիր եղեք ձեր լսած խոսքերին, որովհետև լսողներդ ավելիով պիտի ունենան: Ինչ չափով որ չափեք ուրիշներին, նույն չափով Աստված ձեզ կչափի, 25 որովհետև ով ունի, նրան կտրվի ավելիով, իսկ ով չունի, նրանց կվերցվի ունեցած փոքր բաժինն էլ:

και αι περι τα λοιπα επιθυμια εισπορευόμεναι

ՁՈ - և ցանկութիւնք այլոց իրաց

մտանեն և

συμπνίγουσιν τὸν λόγον καὶ ἄκαρπος γίνεται.
հեղձուցանեն զբանն՝ և անպտուղ լինի:

20 και ἐκεῖνοί εἰσιν οἱ ἐπὶ τὴν γῆν τὴν καλὴν σπαρέντες,
Եւ նոքա են որ յերկիրն բարւոք սերմանեցան,

οἵτινες ἀκούουσιν τὸν λόγον καὶ παραδέχονται
որք լսեն զբանն՝ և ընդունին,

και καρποφοροῦσιν ἕν τριάκοντα
և տան պտուղ, ընդ միոյ՝ երեսուն,

και ἕν ἑξήκοντα και ἕν ἑκατόν.
և ընդ միոյ՝ վաթսուն, և ընդ միոյ՝ հարեւր:

21 Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, Μήτι ἔρχεται ὁ λύχνος
Եւ ասէ ցնոսա. Մի եթէ՝ գայ ճրագ

ἵνα ὑπὸ τὸν μόδιον τεθῆ ἢ ὑπὸ τὴν κλίνην;
զի ընդ գրուանաւ դնիցի, կամ ընդ մահձօք.

οὐχ ἵνα ἐπὶ τὴν λυχνίαν τεθῆ;
ոչ ասաքէն՝ ի վերայ աշտանակի դնիցի:

22 οὐ γάρ ἐστιν κρυπτόν ἐὰν μὴ ἵνα φανερωθῆ,
Ձի՛ չէ ինչ ՚ի ծածուկ, որ թէ ոչ յայտնեսցի.

οὐδὲ ἐγένετο ἀπόκρυφον ἀλλ' ἵνα ἔλθῃ εἰς φανερόν.
և ոչ եղև ինչ գաղտնի, եթէ ոչ ՚ի յայտ գայցէ:

23 εἴ τις ἔχει ὦτα ἀκούειν ἀκουέτω.
Եթէ որ ունիցի ականջս լսելոյ, լուիցէ:

24 Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, Βλέπετε τί ἀκούετε.
Եւ ասէ ցնոսա. Տեսեք զինչ լսեք,

ἐν ᾧ μέτρω μετρεῖτε
և յաւելցի ձեզ որոց լսեք. որով չափով չափեք՝
ՅՈ - τοις ακουουσιν

μετρηθήσεται ὑμῖν καὶ προστεθήσεται ὑμῖν.
նովին չափեսցի ձեզ:

25 ὃς γὰρ ἔχει, δοθήσεται αὐτῷ· καὶ ὃς οὐκ ἔχει,
Որ որ ունիցի տացի նմա. և որ ոչ ունիցի,

και ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ.
և գոր ունին՝ բարձցի ՚ի նմանէ:

26 Καὶ ἔλεγεν, Οὕτως ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ
 Եւ աւեր. Այսպէս է արքայութիւն Աստուծոյ.

ὡς ἄνθρωπος βάλῃ τὸν σπόρον ἐπὶ τῆς γῆς
 որպէս զի այր մի արկանիցէ սերմանիս յերկրի.

ՅՈ - ωσπερ

27 καὶ καθεύδῃ καὶ ἐγείρηται νύκτα καὶ ἡμέραν, καὶ
 և ննջիցէ, և յառնիցէ զցայգ և զցերեկ. և

ὁ σπόρος βλαστᾷ καὶ μηκύνηται ὡς οὐκ οἶδεν αὐτός.
 սերմանիքն բուսանիցին և աճիցեն. և նա ոչ գիտէ՝

28 αὐτομάτῃ ἢ γῆ καρποφορεῖ,
 քէ երկիրն ինքնին բերէ զպտուղ.

ՅՈ - οτι

πρῶτον χόρτον εἶτα στάχυν
 նախ՝ զխոտն, և ապա՝ զհասկն,

εἶτα πλήρη[ς] σίτον ἐν τῷ στάχυϊ.
 և ապա՝ ցորեան աստղ ՚ի հասկին:

29 ὅταν δὲ παραδοῖ ὁ καρπός,
 Այլ յորժամ տայցէ զպտուղն,

εὐθὺς ἀποστέλλει τὸ δρέπανον,
 վաղվաղակի առաքի մանգաղ.

ὅτι παρέστηκεν ὁ θερισμός.
 զի հասեալ են հունձք:

30 Καὶ ἔλεγεν, Πῶς ὁμοιώσωμεν τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ
 Եւ աւեր. Ո՞ւն նմանեցուցուք զարքայութիւնն Աստուծոյ,

ἢ ἐν τίνι αὐτὴν παραβολῇ θῶμεν;
 կամ որո՞վ առակաւ՝ առակեցուք զնա:

ՅՈ - παραβολη παραβαλομεν αυτην

31 ὡς κόκκω σινάπεως, ὃς ὅταν σπαρῇ ἐπὶ τῆς γῆς,
 Որպէս հատն մանանխոյ՝ որ յորժամ սերմանիցի յերկրի,

ՅՈ - κοκκων

μικρότερον ὂν πάντων τῶν σπερμάτων τῶν ἐπὶ τῆς γῆς,
 փոքրագոյն է քան զամենայն սերմանիս՝ որ են յերկրի,

32 καὶ ὅταν σπαρῇ, ἀναβαίνει
 և յորժամ սերմանիցի, բուսանի

26 եվ ասում էր. «Այսպէս է Աստուծոյ արքայութիւնը. որպէս թէ մի մարդ հողի մեջ սերմեր ցանի.

27 և նա ննջի թէ վեր կենա, գիշեր և ցերեկ, սերմերը կբուսնեն ու կաճեն,

28 և նա չի իմանա, թէ հողը ինքն իրենից բերք է տալիս. նախ՝ խոտը, ապա՝ հասկը և ապա՝ աստղ ցորեանը հասկի մեջ:

29 Սակայն երբ սերմը իր պտուղը տա, իսկույն մանգաղ է ուղարկում, որովհետև հնձի ժամանակը հասել է»:

30 եվ ասում էր. «Ինչի՞ նմանեցնեք Աստուծոյ արքայութիւնը կամ ի՞նչ օրինակով ներկայացնեք այն.

31 նման է մանանխոյի հատիկին, որը, երբ սերմանվում է հողի մեջ, ավելի մանր է լինում, քան երկրի վրա եղող բոլոր սերմերը.

32 իսկ երբ սերմանվի, բուսում և լինում է ավելի մեծ, քան ամեն տունկ, և արձակում է մեծ ճյուղեր, այնքան, որ երկնքի թռչունները նրա հովանու տակ կարող են բնակվել»:

33 եվ այնպիսի առակներով էր նրանց ասում խոսքը, որ կարողանային հասկանալ:

34 եվ առանց առակի նրանց հետ ոչինչ չէր խոսում, բայց իր աշակերտների համար առանձին ամեն ինչ մեկնում էր:

35 Այդ նույն օրը, երեկոյան դեմ, աշակերտներին ասաց. «Եկե՛ք անցնենք ծովի մյուս կողմը»:

36 Թողնելով ժողովրդին՝ նրան իրենց հետ տարան նավակով, ինչպես նաև՝ մյուս նավակները, որ նրա հետ էին:

37 եվ մեծ հողմամրրիկ բարձրացավ ու ալիքները նավակի մեջ էր թափում, այնպես որ նավակը գրեթէ լցվում էր:

26 Հետո Հիսուսը շարունակեց.
«Աստճու արքայութիւնը նման է
հետևյալին. Մի մարդ արտի մեջ
սերմ է ցանում:

27 Օրեր ու գիշերներ են անց-
նում, նա քնում է ու արթնանում,
մինչ այդ սերմերը բուսնում են և
ածում, և ինքը չի իմանում, թե
ինչպէս են մեծանում.

28 այսինքն՝ հողն ինքնաբերա-
բար աճեցնում է սերմը. նախ՝ ցո-
ղունը, ապա՝ հասկը և ապա՝ հաս-
կի մեջ լեցուն ցորենը:

29 Եվ երբ ցորենը հասունանում
է, հնձվորներին անմիջապես արտ
է ուղարկում, որովհետև հասել է
հնձի ժամանակը:

30 Եվ նա հարցրեց. «Ի՞նչ բանի
կարող ենք նմանեցնել Աստճու
արքայութիւնը և կամ ի՞նչ օրի-
նակով կարող ենք բացատրել:

31 Այն նման է մանանիխի հատի-
կին, որը հողի մեջ սերմանվելու
ժամանակ երկրի վրա եղած բոլոր
սերմերից ամենամանրն է:

32 Բայց երբ սերմանվի, բուսնում
և ավելի մեծ է լինում, քան բոլոր
սուկերը. այնքան մեծ ծյուղեր է
արձակում, որ երկնքի թռչունները
գալիս և նրա հովանու տակ բույն
են շինում»:

33 Եվ այսպիսի առակներով Հի-
սուսն իր ուսուցումները ներկա-
յացնում էր ժողովրդին, այնպես
որ կարողանային հասկանալ իրեն:

34 Առանց առակի ոչինչ չէր խո-
սում, բայց իր աշակերտների հետ
առանձին եղած ժամանակ ամեն
ինչ բացատրում էր նրանց:

35 Նույն օրը՝ երեկոյան, Հիսուսն
իր աշակերտներին ասաց. «Եկեք
լճի մոտ կողմն անցնենք»:

36 Աշակերտները թողեցին ժո-
ղովրդին և բարձրացան այն նա-
վակը, որի մեջ գտնվում էր Հի-
սուսը: Այնտեղ ուրիշ նավակներ
էլ կային:

37 Հանկարծ մի ուժեղ քամի փո-
թորկեց լիճը: Ալիքները, նավակին
խփվելով, ներս էին թափվում այն
աստիճան, որ նավակը գրեթե
լցվում էր:

καὶ γίνεται μείζον πάντων τῶν λαχάνων
καὶ ἰσχυρὸν ὡς πρῶτον ἀνέμισεν ὁ ἀνέμος

καὶ ποιεῖ κλάδους μεγάλους,
καὶ ἀρδαιεὶ τὸ σπυρίδιον ὡς ὁ ἀνέμος,

ὥστε δύνασθαι ὑπὸ τὴν σκιὰν αὐτοῦ
ἀνέμισεν ὁ ἀνέμος ὡς ὁ ἀνέμος

τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνοῦν.
καὶ ἰσχυρὸν ὡς πρῶτον ἀνέμισεν ὁ ἀνέμος:

33 Καὶ τοιαύταις παραβολαῖς πολλαῖς ἐλάλει αὐτοῖς
καὶ αὐτοὶ οὐκ ἔβουλον κατανοῆσαι

τὸν λόγον καθὼς ἠδύναντο ἀκούειν·
καὶ ἰσχυρὸν ὡς πρῶτον ἀνέμισεν ὁ ἀνέμος.

34 χωρὶς δὲ παραβολῆς οὐκ ἔβουλον αὐτοῖς,
καὶ αὐτοὶ οὐκ ἔβουλον κατανοῆσαι

κατ' ἰδίαν δὲ τοῖς ἰδίοις μαθηταῖς
καὶ αὐτοὶ οὐκ ἔβουλον κατανοῆσαι

ἐπέλευν πάντα.
καὶ αὐτοὶ οὐκ ἔβουλον κατανοῆσαι:

35 Καὶ λέγει αὐτοῖς ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ
καὶ αὐτοὶ οὐκ ἔβουλον κατανοῆσαι

ὁψίας γενομένης,
καὶ αὐτοὶ οὐκ ἔβουλον κατανοῆσαι.

Διέλθωμεν εἰς τὸ πέραν.
καὶ αὐτοὶ οὐκ ἔβουλον κατανοῆσαι:

36 καὶ ἀφέντες τὸν ὄχλον παραλαβάνουσιν αὐτὸν
καὶ αὐτοὶ οὐκ ἔβουλον κατανοῆσαι

ὡς ἦν ἐν τῷ πλοίῳ, καὶ ἄλλα πλοῖα ἦν μετ' αὐτοῦ.
καὶ αὐτοὶ οὐκ ἔβουλον κατανοῆσαι:

37 καὶ γίνεται λαίλαψ μεγάλη ἀνέμου,
καὶ αὐτοὶ οὐκ ἔβουλον κατανοῆσαι.

καὶ τὰ κύματα ἐπέβαλλον εἰς τὸ πλοῖον,
καὶ αὐτοὶ οὐκ ἔβουλον κατανοῆσαι.

ὥστε ἦδη γεμίζεσθαι τὸ πλοῖον.
καὶ αὐτοὶ οὐκ ἔβουλον κατανοῆσαι.

38 Մինչդեռ Չիսուսը նավակի հետևի կողմում բարձի վրա ննջում էր: Աշակերտներն արթնացրին նրան և ասացին. «Վարդապետ, քո հոգը չէ՞, որ մենք կորչում ենք»:

39 Ուտքի կանգնելով՝ Չիսուսը սաստեց քամուն և ասաց՝ դադարիր, իսկ լճին ասաց՝ հանդարտվիր: Քամին դադարեց, և կատարյալ հանդարտություն տիրեց:

40 Ապա Չիսուսն ասաց իր աշակերտներին. «Ինչո՞ւ եք այդպես վախկոտ. դեռևս հավատ չունե՞ք»:

41 Նրանք սաստիկ վախեցան և ասում էին միմյանց. «Ո՞վ է արդյոք այս մարդը, որ նույնիսկ հողմն ու ծովը հնազանդվում են իրեն»:

1 Καὶ ἦλθον εἰς τὸ πέραν τῆς θαλάσσης
 Եւ Էլմ յայնկոյս ծովուն՝
 ՅՈ - ηλθεν

εἰς τὴν χώραν τῶν Γερασηνῶν.
 յաշխարհն **Գերգեսացւոց**:
 ՅՈ - Γεργεσηνων

2 καὶ ἐξελθόντος αὐτοῦ ἐκ τοῦ πλοίου
 Եւ ընդ Էլանելն նորա 'ի նաւէ անտի,

εὐθὺς ὑπήντησεν αὐτῷ ἐκ τῶν μνημείων ἄνθρωπος
 պատահեաց նմա այր մի 'ի գերեզմանացն՝
 ՅՈ - ανθρωπος εκ των μνημειων

ἐν πνεύματι ἀκαθάρτω,
 գոր ունէր այս պիղծ.

3 ὃς τὴν κατοίκησιν εἶχεν ἐν τοῖς μνήμασιν,
 ՁՈ - որոյ բնակութիւն իսկ
 որոյ և բնակութիւնն իւր իսկ՝ 'ի գերեզմանս էր.

καὶ οὐδὲ ἀλύσει οὐκέτι οὐδεὶς ἐδύνατο αὐτὸν δεῖσαι
 և ոչ շղթայիք որ ևս՝ կարէր կապել զնա.

4 διὰ τὸ αὐτὸν πολλάκις πέδαις
 վասն բազում անգամ ոտնկապովք

καὶ ἀλύσεσιν δεδέσθαι
 և շղթայիք կապելոյ,

καὶ διεσπᾶσθαι ὑπ' αὐτοῦ τὰς ἀλύσεις
 և խզելոյ 'ի նմանէ զշղթայսն,

καὶ τὰς πέδας συντετριφθαι,
 և զոտնկապսն խորտակելոյ.

καὶ οὐδεὶς ἴσχυεν αὐτὸν δαμάσαι·
 և ոչ որ կարէր պարտել զնա.

5 καὶ διὰ παντὸς νυκτὸς καὶ ἡμέρας ἐν τοῖς μνήμασιν
 բանգի հանապազ զցայգ և զցերեկ 'ի գերեզմանս

καὶ ἐν τοῖς ὄρεσιν ἦν κρᾶζων
 և 'ի լերինս աղաղակէր,

καὶ κατακόπτων ἑαυτὸν λίθοις.
 և կոծէր զանձն իւր քարածրք:

1 Եվ Հիսուս Էլավ ծովի հանդիպակաց կողմը, գերգեսացիների երկիրը:

2 Եվ երբ նա նավակից դուրս Էլավ, գերեզմաններից նրա դեմն Էլավ մի մարդ, որին բռնել էր մի պիղծ ոգի,

3 և որի բնակության տեղն իսկ գերեզմանների մեջ էր: Եվ ոչ որ նրան շղթաներով անգամ չէր կարող կապել,

4 որովհետև շատ անգամ ոտնակապերով և շղթաներով կապված էր, բայց շղթաները փշրել էր ու ոտնակապերը՝ ջարդել: Ոչ որ նրան չէր կարողանում զսպել,

5 որովհետև միշտ, գիշեր ու ցերեկ, գերեզմաններում և լեռներում, աղաղակում էր և ինքն իրեն քարերով ծեծում:

6 Երբ նա Հիսուսին հեռվից տեսավ, առաջ վազեց ու երկրպագեց նրան.

7 բարձրաձայն աղաղակեց և ասաց. «Ի՞նչ ես ուզում ինձնից, Հիսուս, բարձրյալ Աստծո՛ւ Որդի: Երդվեցնում եմ քեզ Աստուծով, ինձ մի՛ տանջիր».

8 քանի որ Հիսուս նրան ասում էր. «Պիղծ ոգի, դուրս Էլիր այդ մարդուց»:

9 Եվ նրան հարցրեց. «Անունդ ի՞նչ է»: Եվ նա ասաց նրան. «Իմ անունը Լեգեոն է, քանի որ բազում եմք»:

10 Իսկ պիղծ ոգիները սաստիկ աղաչում էին նրան, որ այդ շրջանից դուրս չուղարկի իրենց:

11 Եվ այնտեղ, լերան լանջին, խոզերի մի մեծ երամակ կար, որ արածում էր:

12 Բոլոր դևերը աղաչեցին նրան և ասացին. «Մեզ խոզերի մեջ ուղարկիր, որ մտնենք նրանց մեջ»:

1 Հետո նրանք եկան լճի դիմացը, գերգեսացիների երկիրը:

2 Հիսուսը հագիվ էր դուրս եկել նավակից, երբ նրա դեմ ելավ մի մարդ, որ ժայռափոր գերեզմաններից էր գալիս: Այս մարդը չար ոգի ուներ իր մեջ

3 և բնակվում էր գերեզմաններում: Նույնիսկ շղթաներով չէին կարողանում կապել նրան:

4 Նրա ոտքերն ու ձեռքերը շատ անգամ էին կապել շղթաներով, բայց նա խորտակել էր շղթաները և ջարդել ոտնակապերը:

5 Ոչ ոք չէր կարողանում զսպել նրան: Միշտ՝ զիշեր ու ցերեկ, թափառում էր գերեզմաններում և լեռների վրա, աղաղակում էր և քարերով վիրավորում իրեն:

6 Երբ նա հեռվից տեսավ Հիսուսին, վազեց, ծնկի եկավ նրա առջև

7 և բարձր ձայնով աղաղակեց. «Ի՞նչ ես ուզում ինձից, Հիսուս, Բարձրյալ Աստուծու Որդի, Աստուծու սիրուն, մի՛ տանջիր ինձ»:

(8 Նա այս ասում էր, որովհետև Հիսուսը հրամայել էր չար ոգուն՝ ասելով. «Չա՛ր ոգի, դո՛ւրս ելիր այս մարդու միջից»:)

9 Հիսուսը հարցրեց նրան. «Ի՞նչ է անունդ»: «Անունս Լեգեոն է,- պատասխանեց նա,- որովհետև մենք շատ ենք»:

10 Չար ոգիները շատ էին աղաչում Հիսուսին, որ աշխարհից դուրս չուղարկի նրանց:

11 Այնտեղ՝ լեռան մոտ, խոզերի մի մեծ երամակ էր արածում:

12 Չար ոգիները բռնորդ էլ աղաչեցին Հիսուսին և ասացին. «Մեզ խոզերի մոտ ուղարկիր, որ մտնենք նրանց մեջ»:

6 και ἰδὼν τὸν Ἰησοῦν ἀπὸ μακρόθεν ἔβη εἰς αὐτὸν καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ

ἔδραμεν καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ
ընթացաւ և երկիր եպագ նմա:

7 καὶ κράξας φωνῇ μεγάλῃ λέγει, Ὁρμήστω καὶ ἄνωγέτω ἡ δαίμων ἐμὸς καὶ αὐτῶν.

Տի՛ էմո՛ւ քա՛յ սո՛ւ, Ἰησοῦս նի՛նք տո՛ւ θεո՛ւ տո՛ւ նփիստո՛ւ;
Չի՞ կայ՝ իմ և քո՝ Յիսուս Որդի Աստուծոյ Բարձրելոյ.

Օրկի՛ջո՛ւ սե՛ տոն թե՛ոն, մի՛ մե՛ թասանի՛սի՛ս.
Երդմնեցուցանեն՝ զքեզ յԱստուած, մի՛ տանջեր զիս:

8 ἔλεγεν γὰρ αὐτῷ, Ἔξελεθε ἐξ ἐμοῦ καὶ ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν ἵνα μὴ ἁρπάξῃς ἡμᾶς.

տօ քնե՛ւմա տօ ակա՛թարտոն է՛ք տօ՛ ննթրօքո՛ւ.
այսի պիղօ՛ ՚ի մարդոյ այսի:

9 καὶ ἐπηρώτα αὐτόν, Τί ὄνομά σοι; ἔειπεν αὐτῷ, Ὁνομά μοι, ὅτι πολλοί ἐσμεν.

Եւ աւեր ցնա. Լեգեոն է՛ անուն իմ, քանզի բազումք ենք:
ՀՈ - λεγεων εστιν

10 καὶ παρεκάλει αὐτόν πολλὰ ἵνα μὴ αὐτὰ ἀποστείλῃ ἐξ ἡμῶν εἰς τὴν χώραν.

ի՛նա մի՛ անտա՛ անստե՛լի է՛ջո՛ տի՛ս քօրաս.
զի՛ մի՛ առաքեցե՛ք զնոսա արտաքս քան զաշխարհն:
ՀՈ - αυτους αποστειλη

11 Ἦν δὲ ἐκεῖ πρὸς τῷ ὄρει ἑνὸς χοίρου ἑνὸς ἑταίρου

անգե՛ղ քօ՛ւրոն մե՛ղաղ քօսքօմենի.
Երամակ մի խոզաց արուսական մեծ:

12 καὶ παρεκάλει αὐτόν ἵνα μὴ αὐτὰ ἀποστείλῃ ἐξ ἡμῶν εἰς τὴν χώραν.
Աղաչեցին զնա **ամենայն դեպ**՝ և ասեն.
ՀՈ - παντες οι δαιμονες

Քեմքօն իմա՛ս է՛յս տօ՛ւս քօ՛ւրօս,
Առաքեա զնե՛ք ՚ի խոզն,

ի՛նա է՛յս անտօ՛ւս է՛յս էլթօմեն.
զի՛ մնցուք ՚ի նոսա:

13 και ἐπέτρεψεν αὐτοῖς.
 Եւ հրամայեաց նոցա:

και ἐξελεθόντα τὰ πνεύματα τὰ ἀκάθαρτα
 Եւ իբրև ելին այսքն պիղծ՝

εἰσῆλθον εἰς τοὺς χοίρους, και ὤρμησεν ἡ ἀγέλη
 մտին ՚ի խոզսն, և դիմեաց երամակն

κατὰ τοῦ κρημνοῦ εἰς τὴν θάλασσαν,
 ՚ի դարե անտի ՚ի ծովն.

ὡς δισχίλιοι, και ἐπνίγοντο ἐν τῇ θαλάσῃ.
 էին իբրև երկու հազարք, և հեղձուսին ՚ի ծովուն:

14 και οἱ βόσκοντες αὐτοὺς ἔφυγον
 Եւ խոզարածքն փախեան,

και ἀπήγγειλαν εἰς τὴν πόλιν και εἰς τοὺς ἀγρούς·
 և պատմեցին ՚ի քաղաքին և յազարակս՝

και ἦλθον ἰδεῖν τί ἐστὶν τὸ γεγονός
 և ելին տեսանել զինչ իցէ որ գործեցան:

15 και ἔρχονται πρὸς τὸν Ἰησοῦν
 Գան առ Յիսուս,

και θεωροῦσιν τὸν δαιμονιζόμενον καθημένον
 և տեսանեն զդիւահարն զի նստէր

ἱματισμένον και σωφρονοῦντα,
 զգեցեալ և զգաստացեալ,

τὸν ἐσχηκότα τὸν λεγιῶνα, και ἐφοβήθησαν.
 որ ունէր գլեգեռնն. և զահի հարան:
 ՅՈ -τον λεγεωνα

16 και διηγήσαντο αὐτοῖς οἱ ἰδόντες
 Եւ պատմեցին նոցա՝ որոց տեսեալն էր,

πὼς ἐγένετο τῷ δαιμονιζομένῳ και περὶ τῶν χοίρων.
 թէ զի՞նչ էիև այսահարին, և զինչ վասն խոզիցն:

17 και ἤρξαντο παρακαλεῖν αὐτὸν
 Եւ սկսան աղաչել զնա՝

ἀπελθεῖν ἀπὸ τῶν ὀρίων αὐτῶν.
 զնալ ՚ի սահմանաց նոցա:

18 και ἐμβαίνοντος αὐτοῦ εἰς τὸ πλοῖον
 Եւ իբրև եմուս նա ՚ի նաւն,

13 Եվ նա հրամայեց նրանց: Երբ պիղծ ոգիները դուրս ելան, մտան խոզերի մեջ, և երամակը, թվով մոտ

երկու հազար, դարավանդից դիմեց դեպի ծովը. և խեղդվեցին ծովում:

14 Խոզարածները փախան և քաղաքում ու ազարակներում պատմեցին. և մարդիկ դուրս ելան տեսնելու, թե ի՞նչ էր կատարվել:

15 Եկան Յիսուսի մոտ և տեսան դիւահարին, որ նստել էր՝ հագնված և զգաստացած, նրան, որ լեզեռն ուներ. և զարհուրեցին:

16 Եվ ովքեր որ տեսել էին, պատմեցին նրանց, թե ի՞նչ պատահեց այսահարին և ի՞նչ՝ խոզերին:

17 Եվ սկսեցին աղաչել Յիսուսին, որ հեռանա իրենց սահմաններից:

18 Եվ երբ նավակ մտավ, դիւահարը նրան աղաչում էր, որ նրա հետ լինի:

19 Բայց Յիսուս նրան թույլ չտվեց, այլ ասաց. «Գնա՛ք ոտուներ հարազատներիդ մոտ և պատմիր նրանց այն ամենը, ինչ Տերը քեզ արեց և թե ինչպես խղճաց քեզ»:

20 Եվ նա գնաց ու սկսեց տարածել Դեկապոլսում, ինչ որ Յիսուս իր համար արել էր: Եվ ամենքը զարմանում էին:

21 Եվ երբ Յիսուս նավակով նորից ծովի մյուս կողմն անցավ, նրա մոտ հավաքվեց բազում ժողովուրդ: Եվ ինքը ծովագրին էր:

22 Ահա եկավ ժողովրդապետներից մեկը, որի անունը Յայրոս էր. և երբ տեսավ նրան, նրա ոտքերն ընկավ.

23 սաստիկ աղաչում էր նրան ու ասում, որ իր դուստրը մահամերձ է, և որ նա զա ու նրա վրա իր ձեռքը դնի, որպեսզի առողջանա և ապրի:

13 Եվ Հիսուսը թույլատրեց: Չար ոգիները մարդու միջից դուրս ելան և մտան խոզերի մեջ, և խոզերի երամակը, որ թվով շուրջ երկու հազար էր, նետվեց գառիթափից ցած՝ դեպի լիճը, և այնտեղ խեղդվեց:

14 Խոզարածները փախան և քաղաքում ու ագարակներում պատմեցին պատահածի մասին: Ժողովուրդը գնաց տեսնելու, թե ինչ էր պատահել:

15 Եկան Հիսուսի մոտ և սարսափեցին, երբ տեսան դիվահարին, որը նախապես բազմաթիվ չար ոգիներ ուներ իր մեջ, իսկ այժմ հազնված էր և զգաստացած:

16 Ականատեսները պատմեցին նրանց, ինչ որ պատահել էր դիվահարի և խոզերի հետ:

17 Այն ժամանակ ժողովուրդն սկսեց աղաչել Հիսուսին, որ հեռանա իրենց սահմաններից:

18 Երբ Հիսուսը նավակ մտավ, դիվահարը նրան աղաչեց, որ միասին գնան:

19 Բայց Հիսուսը թույլ չտվեց, այլ ասաց նրան. «Գնա՛ք քո տուն, քո ընտանիքի մոտ և պատմի՛ր նրանց, ինչ որ Տերը քեզ արեց և թե ինչպե՛ս ողորմեց քեզ»:

20 Նա գնաց, և ինչ որ Հիսուսն արել էր, պատմեց Դեկապոլիսում: Լսողները բոլորն էլ զարմանում էին:

21 Երբ Հիսուսը կրկին լճի մյուս կողմն անցավ, մի մեծ բազմություն հավաքվեց նրա շուրջը, լճի եզերքին:

22 Եվ ահա տեղի ժողովրդապետներից մեկը, որի անունը Յայրոս էր, եկավ Հիսուսի մոտ: Նրան հազիվ տեսած՝ ընկավ նրա ոտքերի առջև

23 և աղաչելով ասաց. «Աղջիկս մահամերձ է, արի՛ և ձեռքդ դիր նրա վրա, որպեսզի առողջանա և ապրի»:

παρεκάλει αὐτὸν ὁ δαιμονισθεὶς ἵνα μετ’ αὐτοῦ ἦ.
աղաչէր գնա դիւահարն՝ զի ընդ նսա իցէ:

19 καὶ οὐκ ἀφῆκεν αὐτόν, ἀλλὰ λέγει αὐτῷ,
Եւ **Յիսուս** ոչ ետ նսա թոյլ, այլ ասէ ցնս.

“Υπάγε εἰς τὸν οἶκόν σου πρὸς τοὺς σοὺς
Երթ ՚ի տուն քո առ ընտանիս քո,

καὶ ἀπάγγειλον αὐτοῖς ὅσα
և պատմեա նոցա որ ինչ միանգամ

ὁ κύριός σοι πεποίηκεν καὶ ἠλέησέν σε.
Տէր արար քեզ՝ և ողորմեցաւ քեզ:

20 καὶ ἀπήλθεν καὶ ἤρξατο κηρῦσσειν ἐν τῇ Δεκαπόλει
Եւ չոգաւ՝ և սկսաւ քարոզել ՚ի Դեկապոլիս,

ὅσα ἐποίησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, καὶ πάντες ἐθαύμαζον.
զոր ինչ արար նսա Յիսուս. և ամենեքին զարմանային:

21 Καὶ διαπεράσαντος τοῦ Ἰησοῦ [ἐν τῷ πλοίῳ] πάλιν
Եւ իբրև անց Յիսուս միւսանգամ

εἰς τὸ πέραν συνήχθη ὄχλος πολὺς ἐπ’ αὐτόν,
յայն կողմն՝ ժողովեցաւ առ նա ժողովուրդ բազում,

καὶ ἦν παρὰ τὴν θάλασσαν.
և էր առ ծովեզերքն:

22 καὶ ἔρχεται εἰς τῶν ἀρχισυναγῶγων,
Եւ **ահա** մի ՚ի ժողովրդապետացն գայր,
Յո -իδου

ὄνόματι Ἰαῖρος,
որում անուն էր Յայրոս.

καὶ ἰδὼν αὐτὸν πίπτει πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ
իբրև ետես գնա՝ անկաւ առ ոտս նրա.

23 καὶ παρακαλεῖ αὐτὸν πολλὰ λέγων ὅτι
աղաչէր գնա յոյժ և ասէր, թե
Յո - παρακαλεῖ

Τὸ θυγάτριόν μου ἐσχάτως ἔχει, ἵνα ἐλθὼν
դուստր **նրա մերձ է՝ ՚ի մահ**, զի եկեալ

ἐπιθῆς τὰς χεῖρας αὐτῇ ἵνα σωθῇ καὶ ζήσῃ.
դնիցէ նսա ձեռն, որպէս զի ապրեցի և կեցցէ:

24 και ἀπῆλθεν μετ' αὐτοῦ.
 Եւ գնաց ընդ նաւ.

Καὶ ἠκολούθει αὐτῷ ὄχλος πολὺς
 երթայր և ժողովուրդ բազում զհետ նորա,

καὶ συνέθλιβον αὐτόν.
 և նեղէին զնա:

25 καὶ γυνὴ οὖσα ἐν ῥύσει αἵματος
 Եւ կին մի՝ էր ՚ի տեռատեսութեան արեան
 ՅՈ - տիս

δώδεκα ἔτη
 գերկոտասան ամ,

26 καὶ πολλὰ παθοῦσα ὑπὸ πολλῶν ἰατρῶν
 և յոյժ վշտացեալ ՚ի բազում բժշկաց,

καὶ δαπανήσασα τὰ παρ' αὐτῆς πάντα
 և ծախեալ զինչս իր զամենայն,
 ՅՈ - ԵԱՄԻՏԻՏ

καὶ μηδὲν ὠφεληθεῖσα ἀλλὰ μᾶλλον εἰς τὸ χεῖρον ἐλθοῦσα,
 և չէր ինչ օգտեալ, այլ ևս առաւել *զայրացեալ*:

27 ἀκούσασα περὶ τοῦ Ἰησοῦ, ἐλθοῦσα ἐν τῷ ὄχλῳ
 Իբրև լուաւ զՅիսուսէ, եկն ՚ի մէջ ամբոխին

ὄπισθεν ἤψατο τοῦ ἱματίου αὐτοῦ·
 յետոյ՝ և բուռն ետար զհանդերձէ նորա.

28 ἔλεγεν γὰρ ὅτι Ἐὰν ἄψωμαι κἀν
 քանզի *խորհէր ՚ի մտի*. Թէ միայն մերձեցայց

τῶν ἱματίων αὐτοῦ σωθήσομαι.
 ՚ի հանդերձս նորա՝ փրկեցայց:

29 καὶ εὐθὺς ἐξηράνθη ἡ πηγὴ τοῦ αἵματος αὐτῆς
 Եւ վաղվաղակի ցամաքեցաւ աղբեր արեան նորա.

καὶ ἔγνω τῷ σώματι ὅτι ἴσται ἀπὸ τῆς μᾶστιγος.
 և գիտաց ՚ի մարմին իր՝ թէ բժշկեցաւ ՚ի տանջանացն:

30 καὶ εὐθὺς ὁ Ἰησοῦς ἐπιγνοὺς
 Եւ անդէն վաղվաղակի՝ գիտաց Յիսուս

ἐν ἑαυτῷ τὴν ἐξ αὐτοῦ δύναμιν ἐξελθοῦσαν
 յանձն իր զգորութիւնն որ ել ՚ի նմանէ,

ἐπιστραφεὶς ἐν τῷ ὄχλῳ ἔλεγεν,
 դարձաւ յամբոխն և ասէ.

24 Եվ Յիսուս գնաց նրա հետ. նրա հետևից գնում էր նաև բազում ժողովուրդ և նեղում էր նրան:

25 Եվ մի կին կար, որ տասներկու տարուց ի վեր արյունահոսություն ուներ:

26 Նա շատ էր տառապել բազմաթիվ բժիշկների ձեռքից և իր ամբողջ ունեցվածքը ծախսել էր, բայց որևէ օգուտ չէր գտել, այլ էլ ավելի վատացել էր:

27 Նա երբ լսեց Յիսուսի մասին, եկավ ամբոխի մեջ նրա հետևից և ձեռքը դիպցրեց նրա զգեստին,

28 որովհետև մտքում խորհում էր. «Եթե միայն դիպչեմ նրա զգեստներին, կբժշկվեմ»:

29 Եվ իսկույն նրա արյան աղբուրը չորացավ, և իր մարմնի մեջ զգաց, որ տանջանքներից բժշկվեց:

30 Եվ Յիսուս իսկույն ինքն իր մեջ իմանալով իրենից դուրս ելած գորությունը, դարձավ դեպի ամբոխը և ասաց. «Ո՞վ դիպավ իմ զգեստներին»:

31 Եվ աշակերտները նրան ասացին. «Տեսնում ես, որ ամբոխը նեղում է քեզ, և ասում ես, թե՛ ո՞վ դիպավ իմ զգեստներին»:

32 Եվ նա շուրջն էր նայում տեսնելու, թե ո՞վ այդ արեց:

33 Եվ այդ կինը, զարհուրած ու դողալով նրա համար, որ գաղտնի էր արել, - որովհետև գիտեր, թե ինչ կատարվեց իր հետ, - եկավ ընկավ նրա առաջ և ամեն ինչ ստուգությամբ ասաց:

34 Եվ Յիսուս նրան ասաց. «Դու՛ստր, քո հավատը քեզ փրկեց, գնա՛ խաղաղությամբ և քո տանջանքներից բժշկված եղիր»:

35 Մինչ Յիսուս այս բանն էր խոսում, ժողովրդապետի տնից ոմանք եկան և ասացին. «Քո դուստրը մեռավ, էլ ի՞նչ ես նեղություն տալիս Վարդապետին»:

24 Հիսուսը գնաց Հայրոսի հետ: Երա հետ նաև խումբն բազմութ- յուն էր գնում և նեղում էր նրան:

25 Մի կին կար, որ տասներկու տարուց ի վեր տառապում էր ար- յունահոսությունից:

26 Նա շատ նեղություն էր քաշել բժիշկների ձեռքից, վատնել էր իր ամբողջ ունեցածը, բայց օգուտ չէր տեսել. ընդհակառակը, վիճակը վատթարացել էր:

27 Լսելով Հիսուսի մասին՝ նա ամբոխի միջից եկավ և Հիսուսի հետևից դիպավ նրա զգեստին,

28 որովհետև ինքն իրեն խորհում էր և ասում. «Եթե միայն դիպչեմ նրա զգեստին, կբժշկվեմ»:

29 Երա արյունահոսությունն իսկույն դադարեց, և նա իր մարմ- նի մեջ զգաց, որ հիվանդությու- նից բժշկվեց: 30 Այդ նույն պահին Հիսուսը զգաց, որ մի զորություն դուրս ելավ իրենից, ամբոխի մեջ հետ շրջվեց և ասաց. «Ո՞վ դիպավ իմ զգեստին»:

31 Աշակերտներն ասացին նրան. «Տեսնում ես, որ ամբոխը հրմշտում է քեզ, և դու ասում ես՝ Ո՞վ դիպավ իմ զգեստին»:

32 Հիսուսը չորս կողմն էր նայում՝ տեսնելու համար, թե ո՞վ արեց այդ: 33 Կինը, քանի որ գաղտնի էր դիպել Հիսուսին, և գիտենա- լով, թե ինչ է կատարվել իր հետ, վախից դողալով եկավ ընկավ նրա ոտքերի առջև և նրան ասաց ճշմարտությունը:

34 Հիսուսն ասաց կնոջը. «Աղ- ջիկս, քո հավատը փրկեց քեզ. գնա՛ խաղաղությամբ և բժշկված եղիր քո ցավերից»:

35 Մինչ Հիսուսն այս բանն էր ասում, ժողովրդապետի տնից ոմանք եկան և ասացին Հայրո- սին. «Աղջիկդ մեռավ, էլ ինչո՞ւ ես հոգնեցնումս Վարդապետին»:

Τίς μου ἤψατο τῶν ἱματίων; Ὁὐδὲ ὑπερδεδῶμαι ἢ ἠωνήθηδου ἡμῶν:

31 καὶ ἔλεγον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, Ἐὶ αὐτὴν γινώσκω αἰσθητοῦν.

Βλέπεις τὸν ὄχλον συνθλίβοντά σε καὶ λέγεις, Στεμάνετ' αἴ ἡ ἀνθρώπη. Ἐτεῖ αἴρετα, և αὐτεῖ πετ

Τίς μου ἤψατο; Ὁὐδὲ ὑπερδεδῶμαι ἢ ἠωνήθηδου ἡμῶν:

32 καὶ περιεβλέπετο ἰδεῖν τὴν τοῦτο ποιήσασαν. Ἐὶ ἡσυχὴ ἠαῖτε ὑπεσάνετ' πετ ἡ ἡσυχὴ ἠαῖτε:

33 ἡ δὲ γυνὴ φοβηθεῖσα καὶ τρέμουσα, Ἐὶ κήνεν' ἀρηρηθησῶν և ἡρησῶσῶν

վասն որոյ գաղտն արար.

ՀՈ - διο πεποιηκει λαθρα

εἰδύια ὃ γέγονεν αὐτῆ, քանզի գիտեր գինչ եղև նմա.

ἦλθεν καὶ προσέπεσεν αὐτῷ Ἐκὴν' ἀνέλωι ἀνωσθ ἡσυχῶν,

καὶ εἶπεν αὐτῷ πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν. և ասաց ἡσυχῶν ἡσυχῶν ἡσυχῶν ἡσυχῶν:

34 ὁ δὲ εἶπεν αὐτῆ, Θυγάτηρ, Ἐὶ Հիսուս αὐτὴ γινώ. Ղուստը
ՀՈ -Θυγατερ

ἡ πίστις σου σέσωκέν σε· ὕπαγε εἰς εἰρήνην ἡσυχῶν քո կեցուցին αἴρετα. երթ' ἢ ἡσυχῶν,

καὶ ἴσθι ὕγιής ἀπὸ τῆς μάστιγός σου. և եղիջիր ողջ' ἢ տանջանաց քոց:

35 Ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος ἔρχονται ἄσιν և ἡσυχῶν, ἡσυχῶν **ոմանք**

ἀπὸ τοῦ ἀρχισυναγώγου λέγοντες ὅτι 2Ո - ի ժողովրդապետիս ἢ **տանե** ժողովրդապետին' և αὐտեն, πετ

Ἡ θυγάτηρ σου ἀπέθανεν· ἡσυχῶν քո մեռաւ,

τί ἔτι σκύλλεις τὸν διδάσκαλον; գի՞ ևս աշխատ անես գվարդապետի:

36 Երբ Հիսուսը լսեց այս խոսքերը, ասաց ժողովրդապետին. «Մի՛ վախենա, միայն հավատա»:

37 Հետո ոչ ոքի թույլ չտվեց, որ գնա իր հետ, բացի Պետրոսից, Հակոբոսից և նրա եղբայր Հովհաննեսից:

38 Երբ հասավ ժողովրդապետի տուն, տեսավ ամբոխի, որ լաց էր լինում և ողբում էր:

39 Հիսուսը ներս մտավ և ասաց նրանց. «Ի՞նչ եք իրար անցել ու լաց լինում. փոքրիկը մեռած չէ, այլ ննջում է»:

40 Սակայն նրանք սկսեցին ծաղրել նրան: Հիսուսը բոլորին էլ դուրս հանեց և իր հետ վերցնելով փոքրիկի հորն ու մորը, ինչպես նաև երեք աշակերտներին, մտավ այն սենյակը, որտեղ պառկած էր փոքրիկը:

41 Հիսուսը բռնեց փոքրիկի ձեռքից և ասաց. «Տալի՞թա, կո՛ւմի», որ նշանակում է՝ Աղջի՛կ, քե՛զ եմ ասում, վեր կաց:

42 Աղջիկը, որ շուրջ տասներկու տարեկան էր, իսկույն վեր կացավ և սկսեց քայլել: Այս տեսնելով՝ ամենքն էլ զարմացան:

43 Իսկ Հիսուսը խստիվ պատվիրեց նրանց, որ ոչ ոքի բան չասեն, և ասաց, որ ուտելիք տան աղջկան:

Τὸ κοράσιον, σοὶ λέγω, ἔγειρε.

Աղջիկ դու՛ քեզ ասեմ արի:

42 καὶ εὐθὺς ἀνέστη τὸ κοράσιον καὶ περιεπάτει·
 Եւ վաղվաղակի յարեաւ աղջիկն, և գնայր.

ἦν γὰρ ἐτῶν δώδεκα.

քանզի էր ամաց իբրև երկոտասանից.

καὶ ἐξέστησαν [εὐθὺς] ἐκστάσει μεγάλη.

ՁՈ - զարմանալեսս

և զարմացան մեծաւ զարմանալեօք:

43 καὶ διεστείλατο αὐτοῖς πολλὰ
 Եւ պատուէր տայր նոցա յոյժ,

ἵνα μηδεὶς γνοῖ τοῦτο,
 զի մի ոք գիտացէ զայն.

καὶ εἶπεν δοθῆναι αὐτῇ φαγεῖν.

և ասաց՝ տալ նմա ուտել:

1 Καὶ ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν καὶ ἔρχεται εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ,
 Եւ ել անտի, Ելն 'ի գաւառ իւր.
 ԶՈ -ղևն

καὶ ἀκολουθοῦσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.
 և երթային զհետ նորա աշակերտքն իւր:

2 καὶ γενομένου σαββάτου ἤρξατο διδάσκειν
 Եւ եղև 'ի շաբաթուն՝ սկսաւ ուսուցանել

ἐν τῇ συναγωγῇ, καὶ πολλοὶ ἀκούοντες
 'ի δողովրդեանն. և բազումք իբրև լսին՝

ἐξεπλήσσοντο λέγοντες,
 գարնանային **ընդ վարդապետութիւն նորա**, և աւելին.

Πόθεν τούτω ταῦτα, καὶ τίς ἡ σοφία
 Ուստի՞ է սնա այս, կամ զի՞նչ է իմաստութիւնս

ἢ δοθείσα τούτω, καὶ αἱ δυνάμεις τοιαῦται
 որ տուեալ է սնա. զի գորութիւնք այսպիսիք
 ԶՈ -ւնա ևս ևս

διὰ τῶν χειρῶν αὐτοῦ γινόμεναι;
 'ի ὁτιναց սորա իմիցին:
 γινωνται

3 οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ τέκτων, ὁ υἱὸς τῆς Μαρίας
 Ո՞չ սա է մանուկ հիւսանն, և որդին Մարեմայ,
 ԶՈ -տու տէտոնոս սոս ևս

καὶ ἀδελφὸς Ἰακώβου καὶ Ἰωσήτος καὶ Ἰούδα καὶ Σίμωνος;
 եղբայր Յակովբայ և Յովսեայ և Յուդայի և Սիմոնի.

καὶ οὐκ εἰσὶν αἱ ἀδελφαὶ αὐτοῦ ὧδε πρὸς ἡμᾶς;
 և չիցե՞ն քորքն դորա սստ առ մեզ:

καὶ ἐσκανδαλίζοντο ἐν αὐτῷ.
 Եւ գայթաղելին 'ի նա:

4 καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς ὅτι
 Եւ աւէ ցնսա Յիսուս.

Οὐκ ἔστιν προφήτης ἄτιμος εἰ μὴ ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ
 Ոչ է մարգարէ անարգ, բայց եթէ 'ի գաւառի իւրուն,

καὶ ἐν τοῖς συγγενεῦσιν αὐτοῦ καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ.
 և յարգատեղի, և 'ի տան իւրուն:

1 Եվ այնտեղից ելավ եկավ իր գավառը. և իր աշակերտները գնում էին նրա հետևից:

2 Երբ շաբաթ օր եղավ, սկսեց ժողովարանում ուսուցանել. և շատերը, երբ լսում էին նրան, զարմանում էին նրա վարդապետության վրա և ասում. «Այս բաները որտեղի՞ց են սրան, կամ ի՞նչ է այս իմաստությունը, որ տրված է սրան, որ սրա ձեռքով այսպիսի գորավոր գործեր կատարվեն:

3 Սա հյուսնի տղան և Մարիամի որդին չէ՞ միթե, Յակոբոսի և Յովսեի ու Յուդայի և Սիմոնի եղբայրը. և սրա քույրերը այստեղ մեզ մոտ չե՞ն»: Եվ նրանով գայթակվում էին:

4 Եվ Յիսուս նրանց ասաց. «Մարգարեն հարգված անձ է, բայց ոչ իր գավառում, իր ազգատեղիի և իր տան մեջ»:

5 Եվ չէր կարողանում այնտեղ որևէ գորավոր գործ կատարել, այլ քիչ քվով հիվանդների վրա ձեռք դնելով՝ նրանց բժշկում էր:

6 Եվ նա զարմանում էր նրանց անհավատության վրա: Եվ շրջում էր շրջակա գյուղերում և ուսուցանում:

7 Նա իր մոտ կանչեց Տասներկուսին և սկսեց ուղարկել նրանց երկու-երկու ու պիղծ ոգիների վրա նրանց իշխանություն տվեց:

8 Նրանց պատվիրեց, որ ճանապարհի համար գավազանից բացի այլ բան չվերցնեն. ո՛չ պարկ, ո՛չ հաց, ո՛չ դրամ գոտիների մեջ,

9 այլ հագնեն հողաթափներ. և ասաց. «Ավելորդ պարեգոտ մի՛ վերցրեք»:

10 Եվ ասում էր նրանց. «Ինչ տուն որ մտնեք, այնտեղ օբևանեցե՛ք, մինչև որ այնտեղից ելնեք:

1 Հիսուսն այնտեղից ելավ և գնաց իր հայրենի քաղաքը. նրա աշակերտները հետևում էին նրան:

2 Երբ շաբաթ օր եղավ, նա ժողովարանում սկսեց ուսուցանել: Շատերը, երբ լսում էին նրան, զարմանում էին նրա ուսուցումների վրա և ասում. «Սա որտեղի՞ց այսքան բան գիտի: Այս ի՞նչ հմաստություն է տրված սրան, և ինչպե՞ս է այդպիսի հրաշքներ կատարում:

3 Սա ատաղձագործի և Մարիամի որդին չէ՞, Հակոբի, Հովսեփի, Հուդայի և Սիմոնի եղբայրը: Սրա քույրերը այստեղ մեզ մոտ չե՞ն բնակվում»: Եվ այս պատճառով դժվարանում էին հավատալ նրան:

4 Հիսուսն ասաց նրանց. «Մարգարեն իր հայրենի քաղաքում, իր գերդաստանում և ընտանիքում պատիվ չունի»:

5 Եվ չկարողացավ այնտեղ որևէ հրաշք գործել, այլ միայն սակավաթիվ հիվանդների բժշկեց՝ նրանց վրա դնելով իր ձեռքերը:

6 Նա զարմանում էր իր համաքաղաքացիների անհավատության վրա: Հիսուսը, շրջակա գյուղերում շրջելով, ուսուցանում էր:

7 Նա, իր մոտ կանչելով տասներկու աշակերտներին, սկսեց զույգ-զույգ ուղարկել նրանց՝ չար ոգիների վրա իշխանություն տալով,

8 ու պատվիրեց. «Ճանապարհի համար, բացի գավազանից, ձեզ հետ ոչ մի բան չվերցնեք. ո՛չ պարկ, ո՛չ հաց, ո՛չ էլ դրամ ձեր գոտիների մեջ,

9 այլ հագե՛ք հողաթափեր և ավելորդ հագուստ մի՛ վերցրեք»:

10 Ապա ավելացրեց. «Ո՛ր տունը մտնեք, և ձեզ ընդունեն, այնտեղ իջևանեցեք, մինչև որ մեկնեք այնտեղից:

5 και οὐκ ἐδύνατο ἐκεῖ ποιῆσαι οὐδεμίαν δύναμιν,
Եւ ոչ կարէր անῆ` և ոչ մի ինչ գորութիւն անել,
ՀՈ - եկէ օստեմիան Ժնամին քուիսա

εἰ μὴ ὀλίγοις ἀρρώστοις ἐπιθεῖς τὰς χεῖρας
բայց սակաւ հիւանդաց ձեռն եղեալ`

ἐθεράπευσεν.

բժշկէր **գնսա**:

6 και ἐθαύμαζεν διὰ τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν.
Եւ զարմանայր վասն անհաւատութեան նոցա:

Καὶ περιῆγεν τὰς κόμας κύκλω διδάσκων.
Եւ շրջէր շուրջ գաւառօքն, և ուսուցանէր:

7 και προσκαλεῖται τοὺς δώδεκα
Եւ կոչեաց ան ինքն գերկոտաւասանս,

καὶ ἴρξατο αὐτοὺς ἀποστέλλειν δύο δύο
և սկսաւ անաքել գնսա երկուս երկուս.

καὶ ἐδίδου αὐτοῖς ἐξουσίαν
և տայր նոցա իշխանութիւն

τῶν πνευμάτων τῶν ἀκαθάρτων,
ի վերայ այսոց պղծոց:

8 και παρήγγειλεν αὐτοῖς ἵνα μηδὲν αἴρωσιν εἰς ὁδὸν
Եւ պատուիրեաց նոցա՝ զի մի ինչ բարձցեն ՚ի ճանապարհի,

εἰ μὴ ῥάβδον μόνον, μὴ ἄρτον, μὴ πῆραν,
բայց միայն գաւազան. մի պարկ, մի հաց,

μη εἰς τὴν ζώνην χαλκόν,
մի պղինձ ՚ի գոտիս.

9 ἀλλὰ ὑποδεδεμένους σανδάλια,
այլ ագանել հողաթափս,

καὶ μὴ ἐνδύσησθε δύο χιτῶνας.
և. Մի գգնուցուք **աւէ**` երկուս պարեգօսու:

10 και ἔλεγεν αὐτοῖς, Ὅπου ἐὰν εἰσέλθητε εἰς οἰκίαν,
Եւ ասէր ցնսա. Յոր տուն մտանիցէք,

ἐκεῖ μένετε ἕως ἂν ἐξέλθητε ἐκεῖθεν.
անդէն օրեվանս կալջիք՝ մինչև ելանիցէք անտի:

11 καὶ ὃς ἂν τόπος μὴ δέξηται ὑμᾶς μηδὲ ἀκούσωσιν ὑμῶν,
 Եւ որ ոչ ընկալիցին զձեզ, և ոչ լուիցեն ձեզ,
 ԶՈ - ոսոսի ան μη δεξωνται

էկπορευόμενοι ἐκείθεν ἐκτινάξατε τὸν χοῦν
 յորժամ ելանիցէք անտի՝ թօթափեսցիք զփոշի

τὸν ὑποκάτω τῶν ποδῶν ὑμῶν εἰς μαρτύριον αὐτοῖς.
 ոտից ձերոց ՚ի վկայութիւն նոցա:

12 Καὶ ἐξελθόντες ἐκήρυξαν ἵνα μετανοώσιν,
 Եւ ելելալ քարոզէին զի ապաշխարեսցեն:

13 καὶ δαιμόνια πολλὰ ἐξέβαλλον, καὶ ἴλιφον ἐλαίῳ
 Եւ դևս բազումս հանէին՝ և օծանէին իւղով

πολλοὺς ἀρρώστους καὶ ἐθεράπευον.
 զբազումս հիւանդս, և բժշկէին **զնոսա:**

14 Καὶ ἴκουσεν ὁ βασιλεὺς Ἑρώδης,
 Եւ լուաւ արքայ Յերովդէս.

φανερὸν γὰρ ἐγένετο τὸ ὄνομα αὐτοῦ,
 քանզի յայտնի եղև անուն նորա.

καὶ ἔλεγον ὅτι Ἰωάννης ὁ βαπτίζων ἐγγίγερται ἐκ νεκρῶν
 և αὐτῆ, քէ Յովհաննէս վկրտիչ յարեալ ի մեռելոց,
 ԶՈ - βαπτιστης

καὶ διὰ τοῦτο ἐνεργοῦσιν αἱ δυνάμεις ἐν αὐτῷ.
 և վասն այնորիկ զորութիւնք լինին նովա:

15 ἄλλοι δὲ ἔλεγον ὅτι Ἑλίας ἐστίν· ἄλλοι δὲ ἔλεγον
Ἰϋρ αὐτῆ՝ քէ եղիա է. իսկ այլքն՝

ὅτι προφήτης ὡς εἷς τῶν προφητῶν.
 ԶՈ - քէ մարգարէ. կամ իրրև
քէ մարգարէ է, կամ քէ՝ իրրև զմի ի մարգարէից:

16 ἀκούσας δὲ ὁ Ἑρώδης ἔλεγεν, Ὅν ἐγὼ ἀπεκεφάλισα
իրրև լուա Յերովդէս, աւէ. Չորոյ ես զգլուխն հատի

Ἰωάννην, οὗτος ἦγέρθη.
զՅովհաննիս, սա է՝ նա յարեալ ի մեռելոց:
 ԶՈ - ουτος εστιν՝ αυτος ηγερθη εκ νεκρων

17 Αὐτὸς γὰρ ὁ Ἑρώδης ἀποστείλας ἐκράτησεν
Զի ինքն Յերովդէս առաքեաց կալա

11 Եվ ուր որ ձեզ չեն ընդունի ու ձեզ չեն լսի, երբ որ այնտեղից ելնէք, ձեր ոտքերի փոշին թափ տվէք՝ իբրև նրանց դէմ վկայութիւն»:

12 Եվ նրանք ելան ու քարոզում էին, որպէսզի մարդիկ ապաշխարեն:

13 Եվ բազում դևեր էին հանում, բազում հիվանդների օծում էին յուղով ու նրանց բժշկում:

14 Եվ Յերովդէս արքան լսեց այս բաները, որովհետև Յիսուսի անունը հայտնի էր դարձել. և նա ասաց. «Յովհաննէս Մկրտիչը հարություն է առել մեռելներից, և դրա համար զորութիւններ են գործում նրա միջոցով»:

15 Ուրիշներ ասում էին, թէ՛ Եղիան է. իսկ մյուսները, թէ՛ մարգարէ է կամ թէ՛ մարգարէների նման մեկը:

16 Երբ Յերովդէսը այս լսեց, ասաց. «Յովհաննէսը, որի գլուխը կտրեցի ես, սա նա՛ է. մեռելներից հարություն է առել»:

17 Արդարև, ինքը՝ Յերովդէսն էր մարդ ուղարկել, ձերբակալել էր Յովհաննէսին, կապել նրան ու բանտարկել՝ իր եղբոր՝ Փիլիպպոսի կնոջ՝ Յերովդիայի պատճառով, քանի որ Յերովդէսը նրան իրեն կին էր դարձրել,

18 և քանի որ Յովհաննէսը Յերովդէսին ասում էր. «Քո եղբոր կնոջը քեզ կին առնելը օրինավոր չէ»:

19 Եվ Յերովդիան ոխ էր պահել նրա դէմ ու ուզում էր նրան սպանել տալ, բայց չէր կարողանում,

20 որովհետև Յերովդէսը վախեցնում էր Յովհաննէսից, քանի որ նրան գիտեր որպէս արդար և սուրբ մարդու, և նրան հովանավորում էր ու նրան անսալով՝ շատ բաներ էր անում և քաղցրութեամբ լսում էր նրան:

21 Սակայն մի հարմար օր եկավ, երբ Յերովդէսը իր ծննդյան տարեդարձի ընթրիքն էր տալիս իր նախարարներին, Գալիլիայի մեծամեծներին և հազարապետներին:

11 Իսկ երբ դուրս ելնեք որևէ տեղից, որի բնակիչները ձեզ չեն լսի ու չեն ընդունի, թափ տվեք ձեր ոտքերի փոշին՝ իբրև վկայություն նրանց դեմ»:

12 Աշակերտները գնացին և սկսեցին քարոզել ժողովրդին, որ ապաշխարեն:

13 Նրանք բազում չար ոգիներ էին հանում, շատ հիվանդների օժուկ էին յուզում և նրանց բժշկում:

14 Հերոսներն թագավորը լսեց այս բոլորը, որովհետև Հիսուսի հռչակը տարածվում էր ամեն տեղ: Ոմանք ասում էին. «Նա Հովհաննես Մկրտիչն է, որ հարություն է առել մեռելներից, և դրա համար հրաշքներ են գործում նրա ձեռքով»:

15 Ուրիշներն ասում էին. «Եղիան է»: Իսկ ոմանք էլ. «Մի մարգարե է նախկին մարգարեներից մեկի նման»:

16 Երբ Հերոսն այս լսեց, ասաց. «Սա Հովհաննես Մկրտիչն է, որի գլուխը ես կտրել տվեցի, և հիմա հարություն է առել մեռելներից»:

17 Հերոսն ինքն էր, որ Հովհաննեսին ձերբակալել էր տվել, շղթայել և բանտ էր նետել տվել՝ իր Փիլիպպոս եղբոր կնոջ՝ Հերոսիայի պատճառով, որի հետ ինքն ամուսնացավ,

18 քանի որ Հովհաննեսը Հերոսի դստիկն ասում էր. «Մեր Օրենքը թույլ չի տալիս, որ դու քո եղբոր կնոջը քեզ կին առնես»:

19 Այս պատճառով Հերոսիայն ոխ էր պահել Հովհաննեսի դեմ և ուզում էր նրան սպանել տալ, բայց չէր կարողանում,

20 որովհետև Հերոսն ակնածում էր Հովհաննեսից, քանի որ գիտեր, թե Հովհաննեսն արդար և սուրբ մարդ է, պաշտպանում էր նրան, հաճույքով էր լսում նրա խոսքերը և շատ բան գործադրում:

21 Եվ Հերոսիայի համար հարմար առիթը ներկայացավ. Հերոսիայն իր ծննդյան տարեդարձի առթիվ մի խնջույք տվեց իր նախարարների, հազարապետների և Գալիլեայի մեծամեծների համար:

τὸν Ἰωάννην καὶ ἔδησεν αὐτὸν ἐν φυλακῇ
 գՅովհաննէս, և կապեաց զնա **և եղ**՝ ի բանտի,

διὰ Ἑρωδιάδα τὴν γυναῖκα Φιλίππου
 ՁՈ - վասն Ներսիսիայ
 վասն Հերոսիայ կնոջ Փիլիպպոսի

τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ὅτι αὐτὴν ἐγάμησεν·
 եղբոր նորա, քանզի **նա**՝ կին արար զնա:

18 ἔλεγεν γὰρ ὁ Ἰωάννης τῷ Ἑρώδῃ ὅτι
 Քանզի ասեր Յովհաննէս **ց**Հերոսիայ **թէ**

Οὐκ ἔξεστίν σοι ἔχειν τὴν γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ σου.
 ոչ է օրէն քեզ ունել զկին եղբոր քոյ:

19 ἢ δὲ Ἑρωδιάς ἐνεῖχεν αὐτῷ
 ՁՈ - Ներսիսիայ
 Եւ Հերոսիայ ոխացեալ էր ընդ նմա՝

καὶ ἠθέλεν αὐτὸν ἀποκτεῖναι, καὶ οὐκ ἠδύνατο·
 և կամէր սպանանել զնա, և ոչ կարէր:

20 ὁ γὰρ Ἑρώδης ἐφοβεῖτο τὸν Ἰωάννην,
 Ձի Հերոսիայ երկնչէր ի Յովհաննէ.

εἰδὼς αὐτὸν ἄνδρα δίκαιον καὶ ἅγιον, καὶ
 քանզի գիտէր զնա այր արդար և սուրբ. և

συνετήρει αὐτόν, καὶ ἀκούσας αὐτοῦ πολλὰ ἠπόρει,
 սպասէր նմա. և լուեալ ի նմանէ բազում ինչ՝ առնէր,

καὶ ἠδέως αὐτοῦ ἤκουεν.
 և քաղցրութամբ՝ լսէր նմա:

21 Καὶ γενομένης ἡμέρας εὐκαιροῦ ὅτε
 Իբրև օր մի լինէր պարապոյ, յորժամ

Ἑρώδης τοῖς γενεσίοις αὐτοῦ δεῖπνον ἐποίησεν
 ընթրիս տայր Հերոսիայ յաւուր ծննդոց իւրոց,

τοῖς μεγιστᾶσιν αὐτοῦ καὶ τοῖς χιλιάρχοις
 նախարարաց իւրոց և հազարապետաց

καὶ τοῖς πρώτοις τῆς Γαλιλαίας,
 և մեծամեծաց *Գալիլեացոց*.

22 και εισελθούσης τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ Ἑρωδιάδος
 և ἡ ὑποαὐτῆς ἡμιστερῆς **Յերովդիայ**
 ՅՈ - տիս

καὶ ὀρχησαμένης ἤρρεσεν τῷ Ἑρώδῃ
 և ἡ ὑποαὐτῆς, հաճոյ եղև **Յերովդի**

καὶ τοῖς συνανακειμένοις. εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ κορασίῳ,
 և բարձրաբանացն: Ասէ բարձրորդն ցաղջիկն.

Αἰτήσόν με ὃ ἐὰν θέλῃς, καὶ δώσω σοι·
 Խնդրեա յինէն զոր ինչ կամիս, և տաց քեզ:

23 και ὤμοσεν αὐτῇ [πολλά],
 Եւ երդուաւ նմա բարձրում անգամ,

Ἔτι ἐὰν με αἰτήσῃς
 քեզ զոր ինչ և խնդրեսցես **դու** յինէն,

δώσω σοι ἕως ἡμίσεος τῆς βασιλείας μου.
 տաց քեզ մինչև ցլէս բարձրորդութեան իմոյ:

24 και ἐξελθοῦσα εἶπεν τῇ μητρὶ αὐτῆς, Τί αἰτήσωμαι;
Նա ելեալ ասէ ցմայր իւր. **Չի՞նչ խնդրեցից:**

ή δὲ εἶπεν, Τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου τοῦ βαπτίζοντος.
 Եւ նա ասէ. **Չզուրիսն Յովհաննու մկրտչի:**
 ՅՈ - ԲԱՊՏԻՍՏՈՒ

25 και εισελθοῦσα εὐθὺς μετὰ σπουδῆς πρὸς τὸν βασιλέα
 Եւ նստեալ անդրէն փութանակի առ բարձրորդն

դիտատ λέγουσα, Θέλω
 ասէ. Կամիմ

ἵνα ἐξαυτῆς δῶς μοι
 ՉՈ - զի քրտես ինձ վաղվաղակի
 զի այժմ տացես ինձ վաղվաղակի

ἐπὶ πίνακι τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ.
 ՚ի վերայ սկտեղ զզուրիսն Յովհաննու մկրտչի:

26 και περίλυπος γενόμενος ὁ βασιλεὺς διὰ τοὺς ὄρκους
 Եւ տրտմեցաւ յոյժ բարձրորդն, այլ վասն երդմանցն

καὶ τοὺς ἀνακειμένους οὐκ ἠθέλησεν ἀθετῆσαι αὐτήν·
 և կոչնականացն՝ ոչ կամեցաւ անարգել զնա.

22 Եվ երբ Յերովդիայի դուստրը
 ներս մտավ և սկսեց պարել, դուր
 եկավ Յերովդեսին և սեղանակից-
 ներին. բարձրորդը աղջկան
 ասաց. «Ուզի՞ր ինձնից, ինչ որ
 կամենում ես, և քեզ կտամ»:

23 Եվ երդվեց նրան շատ անգամ,
 քե՛ղ դու ինձնից ինչ էլ որ ուզես,
 կտամ քեզ, մինչև իսկ իմ բարձ-
 րորդյան կեսը:

24 Աղջիկը դուրս գնալով իր մորն
 ասաց՝ ի՞նչ ուզեմ: Եվ սա ասաց՝
 Յովհաննես Մկրտչի գլուխը:

25 Եվ աղջիկը շտապով վերստին
 մտնելով բարձրորդի մոտ՝ ասաց.
 «Ուզում եմ, որ հիմա ինձ տաս
 սկուտեղի վրա Յովհաննես
 Մկրտչի գլուխը»:

26 Եվ բարձրորդը սաստիկ տրտ-
 մեց, բայց իր երդումների և հրա-
 վիրյալների պատճառով չուզեց
 նրան մերժել:

27 Եվ բարձրորդը իսկույն դահիճ
 ուղարկեց ու հրամայեց բերել
 Յովհաննեսի գլուխը: Եվ սա գնաց
 գլխատեց նրան բանտում

28 ու նրա գլուխը սկուտեղով բե-
 րեց և տվեց աղջկան, և աղջիկը
 տարավ տվեց իր մորը:

29 Երբ Յովհաննեսի աշակերտ-
 ները լսեցին, եկան վերցրին մար-
 մինը և դրեցին գերեզմանի մեջ:

30 Առաքյալները հավաքվեցին
 Յիսուսի մոտ ու նրան պատմեցին
 այն ամենը, ինչ որ արել էին և ու-
 սուցանել:

31 Եվ Յիսուս նրանց ասաց.
 «Եկե՛ք դուք առանձին մի ամայի
 տեղ ու մի քիչ հանգստացե՛ք».
 որովհետև եկող-գնացողները
 շատ էին. և հաց ուտելու անգամ
 ժամանակ չուներին:

22 Յերովդիայի դուստրը ներս
նտավ և սկսեց պարել: Սա հաճե-
լի քվաց Յերովդեսին և նրա հյու-
րերին: Ուստի թագավորն ասաց
աղջկան. «Ինչ որ ուզես ինձնից,
կտամ»:

23 Նա շատ անգամ էր երդվում
ասելով. «Ինչ էլ որ խնդրես
ինձնից, կտամ քեզ, մինչև իսկ իմ
թագավորության կեսը»:

24 Աղջիկը դուրս ելավ և հարցրեց
իր մորը. «Ի՞նչ ուզեմ»: Մայրն
ասաց. «Յովհաննես Մկրտչի
զուգընթաց»:

25 Աղջիկը շտապելով կրկին
նտավ թագավորի մոտ և ասաց
նրան. «Ուզում եմ, որ հիմա, ան-
միջապես, մի ափսեի վրա ինձ
տաս Յովհաննես Մկրտչի
զուգընթաց»:

26 Թագավորը շատ տխրեց, բայց
չկարողացավ մերժել նրան իր
արած երդումների և հրավիրված-
ների պատճառով:

27 Ուստի թագավորն իսկույն ու-
ղարկեց դահճին հրամայելով բե-
րել Յովհաննեսի զուգընթաց: Դահճը
գնաց, Յովհաննեսին զխատեց
բանտում

28 և նրա զուգընթաց մի ափսեի վրա
բերեց ու տվեց աղջկան, իսկ աղ-
ջիկն էլ տարավ տվեց իր մորը:

29 Երբ Յովհաննեսի աշակերտ-
ները լսեցին այս, եկան վերցրին
նրա մարմինը և դրեցին մի գերեզ-
մանի մեջ:

30 Առաքյալները վերադարձան
Յիսուսի մոտ և պատմեցին նրան,
ինչ որ կատարել էին և սովորեց-
րել:

31 Յիսուսն ասաց նրանց. «Եկեք
գնանք ամայի մի տեղ, որտեղ
կարող ենք առանձին լինել և մի
քիչ հանգստանալ»: Որովհետև
ժողովրդից շատերի գնալ-գալու
պատճառով ուսելու ժամանակ էլ
չէին ունեցել:

27 και εὐθὺς ἀποστείλας ὁ βασιλεὺς σπεκουλάτορα
և ἀποστέλλων ἀπεκεφάλισεν αὐτὸν ἐν τῇ φυλακῇ
καὶ ἐπέταξεν ἐνέγκαι τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ.
և հրամայեաց բերել զզուգընթաց նրա:

և ἐπέταξεν ἐνέγκαι τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ.
և հրամայեաց բերել զզուգընթաց նրա:

καὶ ἀπελθὼν ἀπεκεφάλισεν αὐτὸν ἐν τῇ φυλακῇ
εἰς ζῆλον ἰσχυροῦ ὄνομα ἦ ρωμανοῦ.

28 και ἤνεγκεν τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἐπὶ πίνακι
և եբեր զզուգընթաց նրա սկսեցը

καὶ ἔδωκεν αὐτὴν τῷ κορασίῳ,
և ետ ցաղջիկն.

καὶ τὸ κοράσιον ἔδωκεν αὐτὴν τῇ μητρὶ αὐτῆς.
և աղջիկն տարաւ ետ մոր իրու:

29 και ἀκούσαντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἦλθον καὶ ἦραν
ἡρρην ἰσχυροῦ ὀνόματι ρωμανοῦ, ἐκείνῳ
παροῦσιν

τὸ πτώμα αὐτοῦ καὶ ἔθηκαν αὐτὸ ἐν μνημείῳ.

ՁՈ - գմարմին նրա
գմարմինն և եղին ՚ի գերեզմանի:

30 Καὶ συνάγονται οἱ ἀπόστολοι πρὸς τὸν Ἰησοῦν
σθηροῦσιν ἀποστέλλων ἀποστέλλων ἀποστέλλων

καὶ ἀπήγγειλαν αὐτῷ πάντα ὅσα ἐποίησαν
և պատմեցին նա զամենայն ինչ զոր արարին

καὶ ὅσα ἐδίδαξαν.
և զոր ուսուցին:

31 και λέγει αὐτοῖς, Δεῦτε ὑμεῖς αὐτοὶ κατ' ἰδίαν
εἰς οὐρανὸν ἰσχυροῦ ὀνόματι ρωμανοῦ
ՅՈ - օ Իησους

εἰς ἔρημον τόπον καὶ ἀναπαύσασθε ὀλίγον. ἦσαν γὰρ
ἰσχυροῦ ὀνόματι ρωμανοῦ ὀνόματι ρωμανοῦ

οἱ ἐρχόμενοι καὶ οἱ ὑπάγοντες πολλοί,
բազումք որ երթային և գային,

καὶ οὐδὲ φάγειν εὐκαίρουν.
և հաց անգամ չժամանէին ուսել:

32 **καὶ ἀπήλθον ἐν τῷ πλοίῳ εἰς ἔρημον τόπον κατ' ἰδίαν.**
Եւ գնացին նաւով յանապատ տեղի առանձինն:

33 **καὶ εἶδον αὐτοὺς ὑπάγοντας καὶ ἐπέγνωσαν πολλοὶ**
Եւ տեսին զնոսա զի երթային, և զգացին բազումք.

καὶ πεζῆ ἀπὸ πασῶν τῶν πόλεων συνέδραμον ἐκεῖ
և հետի յամենայն քաղաքաց խուռն ընթանային անդր,

καὶ προήλθον αὐτούς.
և մերձենային առ նոսա:

34 **καὶ ἐξελθὼν εἶδεν πολὺν ὄχλον**
Եւ ելեալ ետես անբոխ բազում,

καὶ ἐσπλαγχνίσθη ἐπ' αὐτούς, ὅτι ἦσαν ὡς πρόβατα
և ἀφραῖα ἢ նոսա զի էին իբրև ոչխարք՝

μὴ ἔχοντα ποιμένα, καὶ ἤρξατο διδάσκειν αὐτοὺς πολλά.
որոց ոչ իցէ հովիւ. և սկսաւ ուսուցանել զնոսա յոյժ:

35 **Καὶ ἦδη ὥρα πολλῆς γενομένης**
Եւ իբրև բազում ժամ եղև,

προσελθόντες αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἔλεγον ὅτι
մատուցեալ աշակերտքն՝ ասէին.

Ἔρημός ἐστιν ὁ τόπος καὶ ἦδη ὥρα πολλή·
Տեղիս՝ անապատ է, մինչդեռ աւուր կայ,

36 **ἀπόλυσον αὐτούς, ἵνα ἀπελθόντες εἰς τοὺς κύκλῳ**
արձակեա αἰθրովորդայն, զի երթեալ շուրջ

ἀγροὺς καὶ κώμας ἀγοράσωσιν ἑαυτοῖς τί φάγωσιν.
յազարակս և ՚ի գեղս՝ գնեսցեն իրեանց զինչ ուտիցեն,

զի աստ՝ ինչ ուտել՝ ոչ ունին:

37 **ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς,**
Նա պատասխանի ետ՝ և ասէ ցնոսա.

Δότε αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν. καὶ λέγουσιν αὐτῷ,
Դուք տուք դոցա՝ ուտել: Ասեն ցնա.

Ἀπελθόντες ἀγοράσωμεν δηναρίων διακοσίων ἄρτους
Երթցուք գնեսցուք երկերիր դահեկանի հաց,

καὶ δώσομεν αὐτοῖς φαγεῖν;
և տացուք դոցա ուտել:

ՅՈ - ճօսօմեն

32 Եվ նավակով գնացին մի անա-
 յի տեղ՝ առանձին:

33 Սակայն մարդիկ տեսան
 նրանց, որ գնում էին, և շատերը
 ճանաչեցին նրանց ու բոլոր քա-
 ղաքներից հետևողներն, խուռներան
 այնտեղ վազեցին և մոտեցան
 նրանց:

34 Եվ նա նավակից դուրս ելնե-
 լով՝ մեծ անբոխ տեսավ ու գթաց
 նրանց, որովհետև նման էին ոչ-
 խարների, որոնք հովիվ չունեն. և
 սկսեց նրանց ուսուցանել շատ
 բաներ:

35 Երբ շատ ժամեր անցան, աշա-
 կերտները, մոտենալով, ասացին.
 «Սա անայի տեղ է, մինչ օրը դեռ
 չի վերջացել,

36 արձակիր այս ժողովրդին, որ-
 պեսզի գնան շրջակայքի ագա-
 րակներում և գյուղերում իրենց
 համար ուտելիք գնեն, որովհետև
 այստեղ ուտելու բան չունեն»:

37 Նա պատասխանեց նրանց և
 ասաց. «Դուք նրանց ուտելիք
 տվեք»: Ասացին նրան. «Գնանք
 գնե՞նք երկու հարյուր դահեկանի
 հաց և նրանց տանք ուտելու»:

38 Ասաց նրանց. «Քանի՞ նկանակ
 ունեք, գնացեք տեսե՛ք»: Երբ
 իմացան, նրան ասացին. «Յինգ
 նկանակ և երկու ձուկ»:

39 Եվ նա հրամայեց խուճբ-
 խուճբ նստեցնել նրանց դալար խո-
 տի վրա:

40 Եվ դաս-դաս նստեցին, տեղ-
 տեղ՝ հարյուր, տեղ-տեղ՝ հիսուն:

41 Եվ նա վերցնելով հինգ նկա-
 նակը և երկու ձկները՝ նայեց դե-
 պի երկինք, օրհնեց, մանրեց
 նկանակները և տվեց աշակերտ-
 ներին, որպեսզի դնեն նրանց
 առաջ: Եվ երկու ձկներն էլ բաժա-
 նեց բոլորին:

42 Կերան և հագեցան

43 և տասներկու սակառ լիքը
 կտորտանքները վերցրին, ինչ-
 պես նաև՝ ձկներից:

44 Եվ նրանք որ կերան, մոտ
 հինգ հազար հոգի էին:

32 Ուստի նրանք առանձին նա-
վակ նստեցին ու գնացին ամայի
մի վայր:

33 Երբ ժողովուրդը տեսավ նրանց
գնալը և իմացավ, որ Զիսուսը
նրանց հետ է, շրջակա քաղաքնե-
րի բնակիչներին շատերը, վազե-
լով լճի եզերքով, նրանցից առաջ
հասան նրանց գնալու տեղը:

34 Երբ Զիսուսը նավակից դուրս
ելավ և տեսավ ամբոխին, գթաց
նրանց, որովհետև նման էին
հովիվ չունեցող ոչխարների:
Ապա սկսեց շատ բաներ ուսուցա-
նել նրանց:

35 Երբ բավական ժամանակ ան-
ցավ, աշակերտները մտեցան Զի-
սուսին և ասացին. «Ամայի տեղում
ենք գտնվում, և ժամանակն էլ ուշ է.

36 արձակի՛ր ժողովրդին, որպես-
զի գնան շրջակա քաղաքներն ու
գյուղերը և իրենց համար ուտելիք
գնեն, որովհետև ուտելիք չունեն»:

37 Զիսուսն ասաց նրանց. «Դու՛ք
տվե՛ք նրանց ուտելիքը»: Նրանք
հարցրին. «Ուզո՞ւմ ես, որ գնանք
և երկու հարյուր արծաթ դահեկա-
նի հաց գնենք նրանց կերակրելու
համար»:

38 Զիսուսն ասաց. «Քանի՞ հաց
ունեք, գնացե՛ք ստուգե՛ք»: Աշա-
կերտները ստուգեցին և ասացին.
«Զինգ հաց և երկու ձուկ»:

39 Զիսուսը հրամայեց աշակերտ-
ներին, որ ժողովրդին խուճ-
խուճ նստեցնեն դալար խոտի վրա,
40 և նրանք նստեցին. տեղ-տեղ՝
հարյուր, տեղ-տեղ՝ հիսուն հո-
գուց բաղկացած խմբերով:

41 Ապա Զիսուսը վերցրեց հինգ
հացն ու երկու ձուկը, աչքերը
բարձրացրեց դեպի երկինք, օրհ-
նեց, կտրեց հացերը և տվեց աշա-
կերտներին, որ բաշխե՛ն, իսկ եր-
կու ձկներն էլ բաժանեց ժողովրդին:

42 Բոլորն էլ կերան կշտացան

43 և ավելացած հացի և ձկան
կտորտանքները հավաքելով՝
տասներկու սակառ լցրին:

44 Իսկ ուտողների թիվը, միայն
տղամարդկանց հաշված, շուրջ
հինգ հազար էր:

38 ὁ δὲ λέγει αὐτοῖς, Πόσους ἄρτους ἔχετε; ὑπάγετε ἴδετε.
Ὡς γίνουα. քանի՞ ἄλιψակ ունիք, երթաք տեսեք:

καὶ γνόντες λέγουσιν, Πέντε, καὶ δύο ἰχθύας.
Ἱερὸν ἀητωσθῆν, αὐτὸν **γίνω**. Զինգ. և երկու ձկուկ:

39 καὶ ἐπέταξεν αὐτοῖς ἀνακλῖναι **πάντας**
ἐν ἡραμῶντασ ἰσθω **բազմել**

συμπόσια συμπόσια ἐπὶ τῷ χλωρῷ χόρτῳ.
երախանս երախանս ՚ի վերայ դալար խոտի:

40 καὶ ἀνέπεσαν **πρασιαὶ** **πρασιαὶ** **κατὰ** **ἑκατὸν**
ἐν **բազմեցան** **դաք** **դաք**, **ἡρη** **հարեր**
ՅՈ -**անա**

καὶ **κατὰ** **πεντήκοντα**.
և **ἡρη** **յիսուն**:
ՅՈ -**անա**

41 καὶ λαβὼν τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθύας
ἐν **առեալ** **զինգ** **նկանակն** և **զերկու** **ձկուկսն**,

ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν εὐλόγησεν
հայեցալ **յերկինս**, **օրհնեաց**,

καὶ κατέκλασεν τοὺς ἄρτους καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς [αὐτοῦ]
մանրեաց **զնկանակսն**, և **ետ** **ցաշակերտսն**

ἵνα **պαρατιθῶσιν** **αὐτοῖς**,
զի **արկցեն** **նոցա**,
ՅՈ -**պարաθωսին**

καὶ τοὺς δύο ἰχθύας ἐμέρισεν **πάσιν**.
և **զերկու** **ձկուկսն**՝ **բաշխեաց** **ամենեցուն**:

42 καὶ ἔφαγον **πάντες** καὶ ἐχορτάσθησαν,
ՁՈ - Կերան ամենեքին
կերան՝ և **յագեցան**.

43 καὶ ἦσαν **κλάσματα** **δώδεκα** **κοφίνων** **πληρώματα**
և **բարձին** **զնշխարսն** **երկոտասան** **սակառի** **լի**,

καὶ ἀπὸ τῶν ἰχθύων.
և ՚ի **ձկանց** **անտի**:

44 καὶ ἦσαν οἱ φαγόντες [τοὺς ἄρτους]
ἐν **էին** **որք** **կերանս**

πεντακισχίλιοι **ἄνδρες**.
իրև **արք** **հինգ** **հազար**:

45 Καὶ εὐθὺς ἠνάγκασεν τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἐμβῆναι
 εἰς ἡθρῶν αὐτῶν ἄνωγας ἵνα ἰσχυρῶν ἰσχυρῶν

εἰς τὸ πλοῖον καὶ προάγειν εἰς τὸ πέραν
 ἢ ἡθρῶν, ἡθρῶν αὐτῶν ἄνωγας ἵνα ἰσχυρῶν

πρὸς Βηθσαϊδάν, ἕως αὐτῶν
 ἢ ἡθρῶν αὐτῶν ἄνωγας

ἀπολύει τὸν ὄχλον.
 ἀπολυῖ τὸν ὄχλον:

46 καὶ ἀποταξάμενος αὐτοῖς
 εἰς ἡθρῶν αὐτῶν ἄνωγας

ἀπῆλθεν εἰς τὸ ὄρος προσεύξασθαι.
 εἰς ἡθρῶν αὐτῶν ἄνωγας

47 καὶ ὀψίας γενομένης ἦν τὸ πλοῖον
 εἰς ἡθρῶν αὐτῶν ἄνωγας

ἐν μέσῳ τῆς θαλάσσης, καὶ αὐτὸς μόνος ἐπὶ τῆς γῆς.
 ἢ ἡθρῶν αὐτῶν ἄνωγας, ἢ ἡθρῶν αὐτῶν ἄνωγας

48 καὶ ἰδὼν αὐτοὺς βασανιζομένους ἐν τῷ ἐλαύνειν,
 εἰς ἡθρῶν αὐτῶν ἄνωγας ἵνα ἰσχυρῶν
 30 - εἶδεν

ἦν γὰρ ὁ ἄνεμος ἐναντίος αὐτοῖς,
 ἢ ἡθρῶν αὐτῶν ἄνωγας

περὶ τετάρτην φυλακὴν τῆς νυκτὸς
 ἢ ἡθρῶν αὐτῶν ἄνωγας
 30 - καὶ

ἔρχεται πρὸς αὐτοὺς περιπατῶν ἐπὶ τῆς θαλάσσης
 ἢ ἡθρῶν αὐτῶν ἄνωγας

καὶ ἤθελεν παρελθεῖν αὐτούς.
 ἢ ἡθρῶν αὐτῶν ἄνωγας

49 οἱ δὲ ἰδόντες αὐτὸν
 ἢ ἡθρῶν αὐτῶν ἄνωγας

ἐπὶ τῆς θαλάσσης περιπατοῦντα
 ἢ ἡθρῶν αὐτῶν ἄνωγας

ἔδοξαν ὅτι φάντασμα ἐστίν, καὶ ἀνέκραξαν·
 ἢ ἡθρῶν αὐτῶν ἄνωγας

50 πάντες γὰρ αὐτὸν εἶδον καὶ ἐταράχθησαν.
 ἢ ἡθρῶν αὐτῶν ἄνωγας

45 Իսկույն ևեթ Յիսուս շտապեց-
 րեց աշակերտներին, որ նավակ
 մտնեն և իրենից առաջ գնան
 հանդիպակաց կողմը՝ դեպի Բեթ-
 սայիդա, մինչև ինքը ժողովրդին
 արձակեր:

46 Եվ բաժանվելով նրանցից՝ լեռ
 բարձրացավ աղոթք անելու:

47 Երբ երեկո եղավ, նավակը ծո-
 վի մեջտեղում էր, իսկ ինքը՝ ցա-
 մաքի վրա:

48 Եվ տեսավ նրանց, որ հողմա-
 կոծ էին լինում թիավարելիս,
 որովհետև քամին նրանց հակա-
 ռակ կողմից էր. գիշերվա ուշ ժա-
 մին նա գալիս էր նրանց մոտ՝ ծո-
 վի վրա քայլելով, և ուզում էր
 նրանցից առաջ անցնել գնալ:

49 Երբ նրանք տեսան, որ քայլում
 է ծովի վրա, կարծեցին, թե մի ուր-
 վական է, և աղաղակ բարձրաց-
 րին,

50 որովհետև ամենքը տեսան
 նրան և խռովվեցին: Եվ նա իս-
 կույն խոսեց նրանց հետ ու
 ասաց. «Քաջալերվեցե՛ք, ե՛ս եմ,
 մի՛ վախեցե՛ք»:

51 Եվ նա նավակ բարձրացավ
 նրանց մոտ, և քամին դադարեց:
 Եվ նրանք առավել ևս ապշել էին
 իրենց մտքում ու սաստիկ զար-
 մանում էին,

52 քանի որ մտքները բթացած
 լինելով՝ չէին հասկացել նաև այն,
 ինչ վերաբերում էր հացի բազ-
 մացմանը:

53 Երբ դիմացի կողմն անցան,
 Գեներեսարեթի ցամաքը ելան:

54 Եվ երբ նավակից դուրս ելան,
 տեղի մարդիկ իսկույն ևեթ նրան
 ճանաչեցին:

55 Եվ ամբողջ գավառում այս ու
 այն կողմ վազելով՝ սկսեցին մա-
 հիճներով հիվանդներ բերել այն-
 տեղ, ուր լսում էին, թե նա գտն-
 վում է:

45 Ապա Հիսուսն ստիպեց իր աշակերտներին, որ իսկույն նավակ մտնեն և իրենից առաջ գնան Բեթսայիդա, լճի հանդիպակաց կողմը, մինչև որ ինքն արձակի ժողովրդին:

46 Ժողովրդին հրաժեշտ տալուց հետո Հիսուսը լեռը բարձրացավ՝ աղոթելու:

47 Երբ երեկո եղավ, նավակը լճի մեջտեղում էր, իսկ Հիսուսն առանձին՝ ցամաքի վրա:

48 Նա տեսավ, որ աշակերտները նավակը վարելու մեծ դժվարություն էին կրում, որովհետև քամին նրանց դիմացից էր փչում: Առավոտյան ժամը չորսի մոտ էր, երբ նա, քայլելով ջրի վրայով, եկավ նրանց մոտ և ուզում էր նրանցից առաջ անցնել:

49 Երբ աշակերտները տեսան, որ նա քայլում է ջրի վրայով, կարծեցին, թե մի ուրվական է, և սկսեցին գոռալ:

50 Արդարև, բոլորն էլ նրան տեսան և շատ վախեցան: Հիսուսն իսկույն խոսեց նրանց հետ և ասաց. «Քա՛ջ եղեք, ես եմ, մի՛ վախեցեք»:

51 Ապա նա նավակ բարձրացավ՝ նրանց մոտ, և քամին դադարեց: Աշակերտներն առավել ևս ապշեցին և շատ զարմացան:

52 Նրանք արդեն իսկ չէին հասկացել հացի հրաշքի իմաստը, իսկ այժմ էլ նրանց միտքը փակված էր:

53 Ապա լճի դիմացի կողմն անցնելով՝ եկան Գեննեսարեթ, որտեղ ցամաք էլան:

54 Դեռ նոր էին նավակից դուրս եկել, երբ տեղի ժողովուրդն իսկույն ճանաչեց Հիսուսին:

55 Հիսուսն ամբողջ գավառում ուր որ գնում էր, մարդիկ նրա հետևից այս ու այն կողմ էին վազում ու նրա մոտ բերում հիվանդներին՝ իրենց մահիճների մեջ:

ὁ δὲ εὐθὺς ἐλάλησεν μετ' αὐτῶν,
Եւ նա անդէն վաղվաղակի խօսեցաւ ընդ նոսա,

καὶ λέγει αὐτοῖς, Θαρσεῖτε, ἐγὼ εἰμι· μὴ φοβεῖσθε.
Եւ ասէ. Քաջալերեցարուք, ես եմ՝ մի երկնչիք:

51 καὶ ἀνέβη πρὸς αὐτοὺς εἰς τὸ πλοῖον
Եւ էլ ՚ի նաւն առ նոսա,

καὶ ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος,
Եւ դադարեաց հողմն:

καὶ λίαν [ἐκ περισσοῦ] ἐν ἑαυτοῖς ἐξίσταντο·
Եւ առաւել ևս յիմարեալ էին ի միտս իրեանց,

և զարմանային յոյժ.

ՀՈ -και εθαυμαζον

52 οὐ γὰρ συνήκαν ἐπὶ τοῖς ἄρτοις,
քանզի և ՚ի վերայ հացին ոչ իմացան

ἀλλ' ἦν αὐτῶν ἡ καρδία πεπωρωμένη.
զի էր սիրտ նոցա բմբրեալ:

ՀՈ - ην γαρ

53 Καὶ διαπεράσαντες
Եւ իբրև անցին յայնկոյս,

ἐπὶ τὴν γῆν ἦλθον εἰς Γεννησαρεθ
ՁՈ - եկին ի գեննեսարեթ
եկին յերկիրն Գեննեսարեթ:
ՀՈ -Γεννησαρεθ

καὶ προσωμίσθησαν.

54 καὶ ἐξελθόντων αὐτῶν ἐκ τοῦ πλοίου
Եւ իբրև ելին ՚ի նաւէ անտի,

εὐθὺς ἐπιγνόντες αὐτὸν
իսկ և իսկ ծանեան զնա արք տեղւոյն այնորիկ.

55 περιέδραμον ὅλην τὴν χώραν ἐκείνην
և ընթացեալ այսր անդր ընդ ամենայն գաւառն,

καὶ ἤρξαντο ἐπὶ τοῖς κραβάττοις
սկսան մահճօք

τοὺς κακῶς ἔχοντας περιφέρειν
բերել զհիւանդս,

ὅπου ἤκουον ὅτι ἐστίν.
ուր լսէին թէ անդ իցէ:

ՀՈ - εκει

56 καὶ ὅπου ἂν εἰσεπορεύετο εἰς κώμας ἢ εἰς πόλεις
 εἰς οἰκιστὰς καὶ ἀστυνομάχους ἢ ἄλλους ἄνθρωπους

ἢ εἰς ἀγρούς, ἐν ταῖς ἀγοραῖς ἐτίθεσαν τοὺς ἀσθενοῦντας
 καὶ χωροῦντας, ἢ ἰσχυροῦντας καὶ ἀσθενοῦντας,
 καὶ ἐτιθοῦν

καὶ παρεκάλουν αὐτὸν ἵνα κἀν
 καὶ ἀσθενῆσεν καὶ ἰσχυρῆσεν

τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ ἄψωνται·
 ἢ ἰσχυροῦνται καὶ ἀσθενῶσιν.

καὶ ὅσοι ἂν ἴψαντο αὐτοῦ ἐσώζοντο.
 καὶ ἰσχυροῦνται καὶ ἀσθενῶσιν.

56 ἐπὶ οἰκιστῶν καὶ ἀστυνομάχων, ἰσχυροῦντων καὶ ἀσθενῶντων, καὶ ἀσθενῶντων καὶ ἰσχυροῦντων, καὶ ἐτιθοῦντων· καὶ παρεκάλουν αὐτὸν ἵνα κἀν καὶ ἀσθενῆσεν καὶ ἰσχυρῆσεν τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ ἄψωνται· ἢ ἰσχυροῦνται καὶ ἀσθενῶσιν.

56 Եվ ուր որ մտնում էր՝ գյուղ,
քաղաք թե ագարակ, տեղի մար-
դիկ իրենց հիվանդներին դնում
էին հրապարակներում և աղա-
ջում նրան, որ գոնե հիվանդներին
թույլ տա, որ իր զգեստի
քղանցքներին դիպչեն: Եվ
նրանք, որ դիպան, բժշկվեցին:

1 Καὶ συνάγονται πρὸς αὐτὸν οἱ Φαρισαῖοι
 Եւ ժողովեցան առ նա փարիսեցիքն

καὶ τινες τῶν γραμματέων ἐλθόντες ἀπὸ Ἱεροσολύμων.
 և ոմանք ἢ դպրացն որ եկեալ էին յերուսաղէմ:

2 καὶ ἰδόντες τινὰς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ
 Եւ տեսեալ զոմանս յաշակերտացն անտի՝

ὅτι κοιναῖς χερσίν, τοῦτ' ἔστιν ἀνίπτοις,
 զի խառնակ ձեռք, այս ինքն է՝ անլուայ

ἐσθίουσιν τοὺς ἄρτους
 ուտէին հաց, **բամբասեցին:**
 ՅՈ - Եմեմփանտո

3 - οἱ γὰρ Φαρισαῖοι καὶ πάντες οἱ Ἰουδαῖοι
 Զի փարիսեցիքն և ամենայն Յրեայք,

ἐὰν μὴ πύγμα ἴψωνται τὰς χεῖρας οὐκ ἐσθίουσιν,
 եթէ ոչ բռնալիր լուանան զձեռս, հաց ոչ ուտեն.

κρατοῦντες τὴν παράδοσιν τῶν πρεσβυτέρων,
 քանզի ունին զաւանդութիւն ծերոցն.

4 καὶ ἀπ' ἀγορᾶς ἐὰν μὴ βαπτίσωνται
 և ἢ հրապարակէ **մտեալ**՝ եթէ ոչ **նախ** մկրտիցին,
 ՅՈ - օտան Ելθωσιν

οὐκ ἐσθίουσιν, καὶ ἄλλα πολλά ἐστὶν ἃ παρέλαβον κρατεῖν,
 ոչ ուտեն. և այլ ինչ բազում է՝ զոր ընկալան ունել,

βαπτισμοὺς ποτηρίων καὶ ξεστῶν καὶ χαλκίων
 մկրտութիւնս բաժակաց, և ստոնանաց, և պղնձեաց,

[καὶ κλινῶν] -
 և մահճաց:

5 καὶ ἐπερωτῶσιν αὐτὸν οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ γραμματεῖς,
Ապա հարցանեն զնա փարիսեցիքն և դպիրք՝ **թէ**
 ՅՈ - Եբեւա

Διὰ τί οὐ περιπατοῦσιν οἱ μαθηταί σου
 ընդէ՞ր աշակերտքն քո ոչ զնան

κατὰ τὴν παράδοσιν τῶν πρεσβυτέρων,
 ըստ աւանդութեան ծերոցն.

1 Եվ նրա մոտ հավաքվեցին փարիսեցիներն ու օրենսգետներից ոմանք, որոնք եկել էին Երուսաղէմից:

2 Նրանք տեսնելով, որ նրա աշակերտներից ոմանք անմաքուր ձեռքերով, այսինքն՝ անլվա հաց էին ուտում, բամբասեցին,

3 որովհետև փարիսեցիները և բոլոր հրեաները, եթե ձեռքները մի լավ չլվանան, հաց չեն ուտում, քանի որ հների պաւանդութիւնը պահում են:

4 Նաև՝ շուկայից տուն մտնելով՝ եթե նախ չլվացվեն, չեն ուտում: Եվ ուրիշ շատ բաներ էլ կան, որ պաւանդաբար պահում են. ինչպես՝ բաժակների, սափորների, պղնձե ամանների ու մահիճների վաւանդութիւնը:

5 Ահա ինչու փարիսեցիները և օրենսգետները հարց տվեցին նրան. «Ինչո՞ւ քո աշակերտները նախնիների պաւանդութեան համաձայն չեն շարժվում, այլ անմաքուր ձեռքերով են հաց ուտում»:

6 Նա պատասխանեց և ասաց նրանց. «Ես այն լավ մարգարեացավ ձեր՝ կեղծավորների դասին՝ ասելով. «Այս ժողովուրդը ինձ շրթներով է մեծարում, բայց նրանց սրտերը ինձից հեռու են.

7 ի զուր են ինձ պաշտում. ուսուցանում են վարդապետութիւններ, որ մարդկանց պատվիրածներն են»:

8 Աստու պատվիրանը թողած՝ մարդկանց պաւանդութիւնն եք պահում»:

9 Ապա ավելացրեց. «Աստու պատվիրանը լավ եք անարգում, որպեսզի ձեր՝ պաւանդութիւնը հաստատեք.

10 որովհետև Մովսեսն ասում է. «Պատվիր քո հորն ու մորը. և ով որ չարախոսի իր հոր կամ մոր մասին, մահվամբ թող պատժվի»:

1 Փարիսեցիները և Օրենքի ուսուցիչներից ոմանք, որոնք Երուսաղեմից էին եկել, հավաքվեցին Հիսուսի շուրջը:

2 Երբ նրանք տեսան, որ Հիսուսի աշակերտներից ոմանք պիղծ ձեռքերով, այսինքն՝ առանց լվացվելու են հաց ուտում, սկսեցին բամբասել,

3 որովհետև փարիսեցիները և բոլոր հրեաները հաց չէին ուտում, եթե նախապես իրենց ձեռքերը լավ չէին լվանում՝ իրենց նախնիներից եկած ավանդույթը պահելու համար:

4 Նույնպես, երբ շուկայից տուն են գալիս, նախ լվացվում են և ապա ուտում: Նրանք հնից եկած ուրիշ ավանդույթներ էլ են պահում, ինչպես՝ բաժակների, սափորների, պղնձյա կաթսաների և մահճակալների լվացումները:

5 Ահա ինչու փարիսեցիներն ու Օրենքի ուսուցիչները հարցրին Հիսուսին. «Քո աշակերտները նախնիների ավանդույթն ինչո՞ւ չեն պահում և անլվա ձեռքերով են հաց ուտում»:

6 Հիսուսը պատասխանեց նրանց. «Եսայի մարգարեն ճիշտ է մարգարեացել ձեր՝ կեղծավորների դասին՝ ասելով. «Այս ժողովուրդն ինձ մեծարում է լոկ շրթունքներով, մինչ նրանց սիրտը շատ հեռու է ինձանից»:

7 Նրանք զուր են պաշտում ինձ, քանզի իրենց ուսուցումները մարդկանց կողմից տրված պատվիրաններ են»:

8 Արդարև, դուք թողել եք Աստծու պատվիրանը և մարդկանց ավանդույթն եք պահում»:

9 Եվ ավելացրեց. «Ձեր ավանդույթը պահելու համար լավ եք գտել Աստծու պատվիրանն անարգելու ձևը:

10 Օրինակ՝ Մովսեսը պատվիրեց ձեզ՝ ասելով. «Պատվիր թո հորն ու մորը». մի ուրիշ տեղ էլ ասում է. «Ով իր հորը կամ մորն անիծի, մահվան կրատապարտվի»:

ἀλλὰ κοινὰς χερσὶν ἐσθίουσιν τὸν ἄρτον;
այլ խառնակ ձեռք հաց ուտեն:

6 ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς,
Նա պատասխանի ետ՝ և ասէ ցնոսա, թէ
Հո -աποκριθεις Հո -οτι

Καλῶς ἐπροφήτευσεν Ἡσαΐας περὶ ὑμῶν τῶν ὑποκριτῶν, բարևը մարգարեացաւ Եսայի վասն ձեր կեղծաւորաց,

ὡς γέγραπται [ὅτι] Οὗτος ὁ λαὸς
որպէս ասաց. ժողովուրդս այս

τοῖς χεῖλεσίν με τιμᾶ,
շրթանք մեծարէ զիս,

ἢ δὲ καρδία αὐτῶν πόρρω ἀπέχει ἀπ' ἐμοῦ·
և սիրտը նոցա հեռացաւ 'ի բացայ են յինէն.

7 μάτην δὲ σέβονται με διδάσκοντες διδασκαλίας
զուր պաշտեն զիս. ուսուցանեն վարդապետութիւնս՝

ἐντάλματα ἀνθρώπων.
զմարդկան պատուիրեալս:

8 ἀφέντες τὴν ἐντολὴν τοῦ θεοῦ
Թողեալ զպատուիրանն Աստուծոյ,

κρατεῖτε τὴν παράδοσιν τῶν ἀνθρώπων.
ուրիշ զմարդկան աւանդութիւն

9 Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς,
Եւ ասէ ցնոսա.

Καλῶς ἀθετεῖτε τὴν ἐντολὴν τοῦ θεοῦ,
Բարևը խոտէք զպատուիրանն Աստուծոյ,

ἵνα τὴν παράδοσιν ὑμῶν στήσητε.
զի զձեր աւանդութիւնն հաստատիցէք

10 Μωϋσῆς γὰρ εἶπεν, Τίμα τὸν πατέρα σου
Ձի Մովսէս ասէ. Պատուեա զհայր թո

καὶ τὴν μητέρα σου, καί, Ὁ κακολογῶν πατέρα
և զմայր. և. Որ չարախօսեցէ զհորէ

ἢ μητέρα θανάτῳ τελευτάτω.
կամ զմորէ, մահու վախճանեցի:

11 ὑμεῖς δὲ λέγετε, Ἐὰν εἴπη ἄνθρωπος τῷ πατρὶ ἢ τῇ μητρὶ,
 Եւ դուք ասէք. Եթէ ասիցէ որ ցաւոր կամ ցմայր՝

Κορβάν, ὃ ἐστίν, Δῶρον, ὃ ἐὰν ἐξ ἐμοῦ ὠφελῆθῃς,
 կորբան, որ է՝ պատարագ, զոր յինէն օգտեսցիս.

12 οὐκέτι ἀφίετε αὐτὸν οὐδὲν ποιῆσαι
 և ոչ ևս տայք թոյլ նմա չառնել ինչ

τῷ πατρὶ ἢ τῇ μητρὶ,
 հօրն, կամ մօր

13 ἀκυροῦντες τὸν λόγον τοῦ θεοῦ
 Եւ անարգէք զբանն Աստուծոյ

τῇ παραδόσει ὑμῶν ἢ παρεδώκατε·
 ձերով աւանդութեամբն, զոր աւանդեցէք.

καὶ παρόμοια τοιαῦτα πολλὰ ποιεῖτε.
 և բարզում ինչ այլ՝ որ այսմ նման է՝ առնէք

14 Καὶ προσκαλεσάμενος πάλιν τὸν ὄχλον
 Եւ կոչեալ առ ինքն **զամենայն** ժողովուրդն՝
 ՅՈ - παντα

ἔλεγεν αὐτοῖς, Ἀκούσατέ μου πάντες καὶ σύνετε.
 ասէ ցնոսա. Լուարուք ինձ ամենեքեան՝ և ՚ի միտ առէք

15 οὐδὲν ἐστίν ἕξωθεν
 Ոչինչ արտաքուստ

τοῦ ἀνθρώπου εἰσπορευόμενον εἰς αὐτὸν
 ՚ի մարդ մտեալ՝

ὃ δύναται κοινῶσαι αὐτόν,
 եթէ կարիցէ պիտի զնա,

ἀλλὰ τὰ ἐκ τοῦ ἀνθρώπου ἐκπορευόμενά
 այլ որ ելանէ ՚ի նմանէ՝

ἐστίν τὰ κοινούντα τὸν ἄνθρωπον.
 այն է որ պիտի զմարդն

16 []
16 Որ ունիցի ականջս լսելոյ՝ լուիցէ:

ՅՈ - ει τις εχει ωτα ακουειν ακουετω

17 Καὶ ὅτε εἰσῆλθεν εἰς οἶκον ἀπὸ τοῦ ὄχλου,
 Եւ իբրև եմուտ ՚ի տուն յամբոխէ անտի,

11 Իսկ դուք ասում եք. «Եթե մեկը հորը կամ մորն ասի. 'Ինչ ինձնից պիտի օգտվես, Կորբան է', (այսինքն՝ Աստծուն տալու ընծա),

12 դրանով իսկ այլևս թույլ չէք տալիս, որ նա իր հոր կամ մոր համար որևէ բան անի,

13 և այդպես անարգում եք Աստծու խոսքը նույն ավանդությամբ, որ դուք փոխանցում եք միմյանց: Եվ սրա նման ուրիշ շատ բաներ եք անում»:

14 Եվ նա ամբողջ ժողովուրդին իր մոտ կանչելով՝ ասաց նրանց. «Ամենքդ ինձ լսեցե՛ք և իմացե՛ք.

15 չկա որևէ բան, որ մարդու մեջ դրսից մտնելով կարողանա նրան պիտի. այլ այն, ինչ ելնում է նրանից, այն է, որ պիտի մտնի: 16 Ով ականջներ ունի լսելու, թող լսի»:

17 Եվ երբ ամբողջ բաժանվելով տուն մտավ, աշակերտները այդ առակի մասին նրան հարցրին:

18 Եվ նրանց ասաց. «Դո՞ւք էլ այդպես անմիտ եք, չե՞ք իմանում, թե ամեն բան, որ դրսից մարդու մեջ է մտնում, չի կարող նրան պիտի»:

19 որովհետև ոչ թե նրա սիրտն է մտնում, այլ՝ որովայնը և դուրս է ելնում ու մաքրում բոլոր կերածները»:

20 Եվ ասում էր. «Ինչ որ մարդուց դուրս է գալիս, այն է, որ պիտի մտնի, մարդուն,

21 որովհետև ներսից, մարդկանց սրտից են ելնում չար խորհուրդները՝ շնություն, պոռնկություն,

22 գողություն, սպանություն, ազահություն, չարություն, նեղություն, գիշություն, չար նախանձ, հայիոյանք, ամբարտաւանություն, անզգամություն:

11 Մինչդեռ դուք սովորեցնում եք, թե՛ «Ով իր հորը կամ մորն ասի.» Այն օգնությունը, որ դու ստանալու էիր ինձանից, կորբան է, այսինքն՝ Աստծուն նվիրված ընծա»,

12 էլ չի կարող օգնել իր հորն ու մորը»:

13 Ահա այսպես դուք անարգում եք Աստծու պատվիրանը ձեր սովորեցրած ավանդույթով: Եվ սրանց շատ բաներ էլ կան, որ դուք անում եք»:

14 Հետո Հիսուսն իր մոտ կանչեց ամբողջ ժողովրդին և ասաց նրանց. «Բոլորդ էլ լսեցե՛ք ինձ և լավ իմացեք.

15 որևէ բան, որ դրսից մտնում է մարդու մեջ՝ չի կարող պղծել նրան, այլ ինչ որ դուրս է ելնում մարդուց, այն է պղծում մարդուն:

16 Ով ականջ ունի լսելու, թող լսի»:

17 Երբ նա ժողովրդից բաժանվեց և տուն մտավ, աշակերտները նրան հարցրին, թե ինչ էր ուզում ասել իր այդ հանելուկային խոսքով:

18 Հիսուսն ասաց նրանց. «Դո՞ւք էլ այդպես անմիտ եք: Չե՞ք իմանում, թե ինչ որ դրսից մարդու մեջ է մտնում, չի կարող նրան պղծել.

19՝ որովհետև ոչ թե նրա սիրտն է մտնում, այլ նրա ստամոքսը և ապա դուրս ելնում՝ մաքրելով բոլոր կերածները»:

20 Եվ նա շարունակեց. «Ընդհանրապես, ինչ որ մարդուց դուրս է ելնում, այն է պղծում մարդուն,

21՝ որովհետև մարդու ներսից, այսինքն՝ սրտից են ելնում չար մտածումները՝ շնություն, պռնկություն,

22՝ գողություն, սպանություն, ազահություն, չարություն, նենգություն, զիջություն, չար նախանձ, հայհոյություն, ամբարտապանություն, անզգամություն:

ἐπιρώτων αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ τὴν παραβολήν. ἠαρησαντήν αὐτὸν αὐτοῦ τὴν παραβολήν.

ՀՈ -բերի տիս քարաբոլիս

18 καὶ λέγει αὐτοῖς, Οὕτως καὶ ὑμεῖς ἀσύνετοὶ ἐστε; Եի ասէ ցնսա. Այդպէս և դուք անմիտ եք.

οὐ νοεῖτε ὅτι πᾶν τὸ ἔξωθεν
ոչ իմանայք, եթ անեմայն որ արտաքրուստ

εἰσπορευόμενον εἰς τὸν ἄνθρωπον
ի ներքս մտանէ ՚ի մարդ,

οὐ δύναται αὐτὸν κοινῶσαι
ոչ կարէ գնա պղծել

19 ὅτι οὐκ εἰσπορεύεται αὐτοῦ εἰς τὴν καρδίαν
զի ոչ եթ ՚ի սիրտ նրա մտանէ,

ἀλλ' εἰς τὴν κοιλίαν, καὶ εἰς τὸν ἀφεδρώνα ἐκπορεύεται,
այլ յորովայն. և արտաքր Ելանէ.

καθαρίζων πάντα τὰ βρώματα;
և սրբէ գամեմայն կերակրում:

20 ἔλεγεν δὲ ὅτι Τὸ ἐκ τοῦ ἀνθρώπου ἐκπορευόμενον,
Եի ասէր, թէ որ ինչ ՚ի մարդուց Ելանէ՝

ἐκεῖνο κοινὸν τὸν ἄνθρωπον.
այն պղծէ գմարդ:

21 ἔσωθεν γὰρ ἐκ τῆς καρδίας τῶν ἀνθρώπων
Ձի ՚ի ներքուստ ՚ի սրտէ մարդկան

οἱ διαλογισμοὶ οἱ κακοὶ ἐκπορεύονται,
խրիռուրք չարութեան Ելանէն՝

πορνεῖαι, κλοπαί, φόνοι,
շնութիւնք, պռնկութիւնք, 22 գողութիւնք, սպանութիւնք,
ՀՈ -մուչիւս, բորնուս, կլոպա, փոնու

22 μοιχεῖαι, πλεονεξίαι, πονηρίαι, δόλος,
ազահութիւնք, չարութիւնք, նենգութիւնք,
բլոնոնուս, բորնուս, ձոլոս

ἀσέλγεια, ὀφθαλμὸς πονηρός, βλασφημία,
զիջութիւն, չարակնութիւն, հայհոյութիւն,

ὑπερηφανία, ἀφροσύνη·
ամբարտապանութիւն, անզգամութիւն:

23 πάντα ταῦτα τὰ πονηρὰ ἔσωθεν ἐκπορεύεται
Այս ամենայն չարիք՝ ի ներքուստ ելանեն,

καὶ κοινοὶ τὸν ἄνθρωπον.
և պղծեն զմարդ:

24 Ἐκείθεν δὲ ἀναστὰς ἀπῆλθεν εἰς τὰ ὄρια
Եւ անտի յարուցեալ եկն ՚ի սահմանս

Τύρου. καὶ εἰσελθὼν εἰς οἰκίαν
Տիրոսի և Սիդոնի. և մտեալ ՚ի տուն
Յո - և Տիծոնոս

οὐδένα ἤθελεν γνῶναι, καὶ οὐκ ἠδυνήθη λαθεῖν·
նչ ումեք կամեր յայտնել, և նչ կարաց ծածկել:

25 ἀλλ' εὐθὺς ἀκούσασα γυνὴ περὶ αὐτοῦ,
Լուաւ կին մի զմտանէ,

ἣς εἶχεν τὸ θυγάτριον αὐτῆς πνεῦμα ἀκάθαρτον,
որոյ դուստր իր նեղեալ էր յայտոյ պղծոյ.

ἐλθοῦσα προσέπεσεν πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ·
եկն՝ անկաւ առաջ նրա:

26 ἡ δὲ γυνὴ ἦν Ἑλληνίς, Συροφοινίκισσα τῷ γένει·
Եւ կինն էր հեթանոս, Փիւնիկ Ասորի յազգէ.

καὶ ἡρώτα αὐτὸν ἵνα τὸ δαιμόνιον
և աղաչեր զնա՝ զի զղև

ἐκβάλῃ ἐκ τῆς θυγατρὸς αὐτῆς.
հանցէ ՚ի դստերէ նրա:

27 καὶ ἔλεγεν αὐτῇ, Ἄφες
Եւ Յիսուս ասէ ցնա. Թոյլ տուր,

πρῶτον χορτασθῆναι τὰ τέκνα,
նախ յազեցին մանկունք.

οὐ γάρ ἐστιν καλὸν λαβεῖν τὸν ἄρτον τῶν τέκνων
զի նչ է բարւոք առնուլ զհաց մանկանց

καὶ τοῖς κυναρίοις βαλεῖν.
և արկանել շանց:

28 ἡ δὲ ἀπεκρίθη καὶ λέγει αὐτῷ, Κύριε·
Նա՝ պատասխանի ետ և ասէ. Տեր՝

23 Այս բոլոր չարիքները ներսից են ելնում և պղծում մարդուն»:

24 Եվ այնտեղից վեր կացավ եկավ Տյուրոսի ու Սիդոնի սահմանները. և մի տուն մտնելով՝ չէր ուզում, որ որևէ մեկն իմանա իր այնտեղ լինելը, սակայն չկարողացավ թաքնված մնալ:

25 Նրա մասին լսեց մի կին, որի դուստրը տառապում էր պիղծ ոգուց. սա եկավ ընկավ նրա ոտքերը:

26 Այս կինը հեթանոս էր, փյունիկ-ասորի ազգից. աղաչում էր նրան, որ իր աղջկանից դուր հանի:

27 Եվ Հիսուս նրան ասաց. «Թո՛ւյլ տուր, որ նախ մանուկները կշտանան, քանի որ լավ չէ մանուկների հացը առնել և շների առաջ գցել»:

28 Կինը պատասխանեց և ասաց. «Տեր, շներն էլ մանուկների սեղանի փշրանքներից են կերակրվում»:

29 Եվ նա ասաց նրան. «Այդ խոսքիդ համար գնա՛, դուր քո աղջկանից դուրս ելավ»:

30 Կինը գնաց իր տունը և դուրս ելած գտավ, իսկ աղջկան՝ պառկած մահճի վրա:

31 Եվ դարձյալ դուրս ելնելով Տյուրոսի և Սիդոնի սահմաններից, եկավ Փալիլիայի ծովեզրը, Դեկապոլիսի սահմաններից ներս:

32 Նրա առաջ բերեցին մի խուլ ու համր մարդ և աղաչեցին, որ իր ձեռքը դնի նրա վրա:

33 Եվ Հիսուս նրան ամբոխից մի կողմ տանելով՝ իր մատները դրեց նրա ականջների մեջ և այնտեղ թքեց. ասպա բռնեց նրա լեզվից.

23 Այս բոլոր չար բաներն են, որ մարդու ներսից ելնելով՝ պղծում են նրան»:

24 Ապա ելնելով այնտեղից՝ եկավ Տյուրոսի և Սիդոնի սահմանները: Մի տուն մտավ և չուզեց, որ որևէ մեկն իմանա իր այնտեղ լինելը, բայց չկարողացավ ծածուկ պահել:

25 Մի կին, որի աղջկը տառապում էր չար ոգուց, լսելով նրա մասին, եկավ ընկավ Հիսուսի ոտքերը:

26 Այս կինը, որ մի հեթանոս էր, Սիրիական Փյունիկեից, աղաչում էր Հիսուսին, որ չար ոգին դուրս հանի իր աղջկա միջից:

27 Բայց Հիսուսն ասաց նրան. «Թո՛ւյլ տուր, որ նախ մանուկները կշտանան, որովհետև ճիշտ չէ մանուկների ձեռքից հացն առնել և շների առաջ գցել»:

28 Իսկ կինը պատասխանեց. «Տե՛ր, շները նույնիսկ սեղանի տակ մանուկների թափած փշրանքներից են կերակրվում»:

29 Հիսուսն ասաց նրան. «Այդ խոսքիդ համար գնա՛, չար ոգին դուրս ելավ քո աղջկա միջից»:

30 Կինը տուն գնաց և աղջկան գտավ անկողնում պառկած՝ չար ոգին նրանից դուրս ելած: Հիսուսը բժշկում է մի խուլ ու համր մարդու

31 Հիսուսը, Տյուրոսի սահմաններից մեկնելով, Սիդոնի վրայով անցավ Դեկապոլիսի սահմաններից և եկավ Գալիլեայի լճի եզերքը:

32 Եվ ահա նրա մոտ բերեցին խուլ ու համր մի մարդու՝ խնդրելով, որ իր ձեռքը դնի նրա վրա:

33 Հիսուսն ամբիսից հեռու՝ մի կողմ տարավ նրան, մատները դրեց նրա ականջների մեջ, հետո թքեց և դիպավ նրա լեզվին:

καὶ τὰ κυνάρια ὑποκάτω τῆς τραπέζης
և շուքը 'ի փշրանաց սեղանի

ἐσθίουσιν ἀπὸ τῶν ψιχίων τῶν παιδίων.
մանկանցն կերակրին:

29 καὶ εἶπεν αὐτῇ, Διὰ τοῦτον τὸν λόγον ὕπαγε,
Եւ աւէ ցնա. Վասն այդի բանի՝ երթ,

ἐξελήλυθεν ἐκ τῆς θυγατρὸς σου τὸ δαιμόνιον.
Ել դևն 'ի դստերէ քուսմէ:

30 καὶ ἀπελθοῦσα εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς εὗρεν
Գնաց 'ի տուն իւր, և եգիտ

τὸ παιδίον βεβλημένον ἐπὶ τὴν κλίνην

καὶ τὸ δαιμόνιον ἐξεληλυθός.
Ելեալ _____ դևն

ՀՈ -տο δαιμονιον ἐξεληλυθος

և գրուստրն, գի անկեալ դներ 'ի մահիծս:

και την θυγατηρ βεβλημενην επι της κλινης

31 Καὶ πάλιν ἐξελθὼν ἐκ τῶν ὀρίων Τύρου
Եւ ելեալ միւսանգամ 'ի սահմանացն Տիրոսի

ἦλθεν διὰ Σιδῶνος εἰς τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας
և Սիդոնի, և եկն 'ի ծովեզրն Գալիլէացից

ՀՈ - και Σιδωνος ηλθεν

ἀνὰ μέσον τῶν ὀρίων Δεκαπόλεως.
'ի մէջ սահմանացն 'ի Դեկապոլիս

32 καὶ φέρουσιν αὐτῷ κωφὸν καὶ μογιγάλον καὶ
Եւ բերին առաջի նորա խուլ մի և համր. և

παρακαλοῦσιν αὐτὸν ἵνα ἐπιθῆ αὐτῷ τὴν χεῖρα.
աղաչեցին՝ գի ձեռն դիցէ 'ի վերայ նորա:

33 καὶ ἀπολαβόμενος αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ὄχλου κατ' ἰδίαν
Եւ առեալ գնա մեկուսի յամբիսէ անտի,

ἔβαλεν τοὺς δακτύλους αὐτοῦ εἰς τὰ ὦτα αὐτοῦ
արկ գմատուսն իւր ընդ ականջս նորա՝

καὶ πτύσας ἤψατο τῆς γλώσσης αὐτοῦ,
և երուք անդր. և կալաւ զլեզուէ նորա.

34 Ապա երկինք նայեց, հառաչեց
և ասաց. «Եփփաթա՛», որ նշանա-
կում է «Բացվիր»:

35 Նույն պահին բացվեցին նրա
ականջները. լեզուն բացվելով՝
նա սկսեց կանոնավոր խոսել:

36 Հետո Հիսուսը պատվիրեց ժո-
ղովրդին, որ ոչ ոքի չասեն: Սա-
կայն ինչքան էլ նա պատվիրում
էր, որ չտարածեն, նրանք առավել
ևս պատմում էին այս մասին:

37 Մարդիկ ծայրաստիճան զար-
մանում էին և ասում. «Այս մարդն
ամեն ինչ լավ է անում, նույնիսկ
խուլերին լսել է տալիս և համրե-
րին՝ խոսել»:

1 Ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις πάλιν πολλοῦ
 3ωιուրսն յայնսիկ դարձեալ

ծղլոս ὄντος καὶ μὴ ἐχόντων τί φάγωσιν,
 3ողովորդ քաղում էր, և ինչ՝ ոչ ունեին ուտել.

προσκαλεσάμενος τοὺς μαθητὰς λέγει αὐτοῖς,
 կոչեաց զաշակերտսն **իւր՝** և ասէ ցնոսա.
 3Ո - աստու

2 Σπλαγχνίζομαι ἐπὶ τὸν ὄχλον, ὅτι ἦδη
 Գթամ **ես** ἢ վերայ ժողովրդեանդ. զի արի՛

ἡμέραι τρεῖς προσμένουσίν μοι
 2Ո - զի կան ամ իս
 երեք աւուրք են՝ մինչ առ իս են,

καὶ οὐκ ἔχουσιν τί φάγωσιν·
 և ոչ ունին զինչ ուտիցեն.

3 καὶ ἐὰν ἀπολύσω αὐτοὺς νήστευεις εἰς οἶκον αὐτῶν,
 և եթէ արձակեն զդոսա նօթիս ἢ տուևս իւրեանց,

ἐκλυθήσονται ἐν τῇ ὁδῷ· καὶ τινες αὐτῶν
 նքթցեն ἢ ճանապարհի. զի ոմանք ἢ դոցանէ

ἀπὸ μακρόθεν ἦκασιν.
 ἢ հեռաստանէ եկեալ են:

4 καὶ ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ὅτι
 Պատասխանի ետուև նմա աշակերտքն նորա.

Πόθεν τούτους δυνήσεται τις ᾧδε χορτάσαι
 ուտի՞ կարես յազեցուցանել

ἄρτων ἐπ' ἐρημίας;
 զդոսա հացի յանապատի աստ:

5 καὶ ἡρώτα αὐτούς, Πόσους ἔχετε ἄρτους;
 Եւ հարցանէր զնոսա. Քանի՞ նկանակ հաց ունիք:
 3Ո - Եղբար

οἱ δὲ εἶπαν, Ἑπτά.
 Եւ նորա ասեն. Եւթն:

6 καὶ παραγγέλλει τῷ ὄχλῳ ἀναπεσεῖν ἐπὶ τῆς γῆς·
 Եւ հրամայեաց ժողովրդեանն քազնել ἢ վերայ երկրի.

1 Այդ օրերին ժողովորդը դարձ-
 յալ շատ էր, և ուտելու բան չունե-
 ին: Հիսուս կանչեց իր աշակերտ-
 ներին և ասաց նրանց.

2 «Սիրտս ցավում է այս ժողովր-
 դի համար, որովհետև արդեն
 երեք օր է, որ ինձ մոտ են. և բան
 չունեն, որ ուտեն:

3 Եթե նրանց իրենց տներն ար-
 ձակեն քաղցած, ճանապարհին
 ուշագնաց կլինեն, որովհետև
 նրանցից ոմանք հեռուներից են
 եկել»:

4 Աշակերտները նրան պատաս-
 խանեցին և ասացին. «Որտեղի՞ց
 կարող ես նրանց հացով կշտաց-
 նել այս ամայի վայրում»:

5 Եվ նա հարցրեց նրանց. «Քանի՞
 նկանակ հաց ունեք»: Եվ նրանք
 ասացին յոթը:

6 Եվ նա հրամայեց ժողովրդին
 նստել գետնի վրա. և վերցնելով
 յոթը նկանակները՝ զոհություն
 հայտնեց Աստծուն, կտրեց և
 տվեց աշակերտներին, որ դնեն
 ժողովրդի առաջ. և նրանք հացը
 ժողովրդի առաջ դրեցին:

7 Եվ քիչ թվով ձկներ էլ ունեին. և
 նա այդ ևս օրհնեց ու հրամայեց
 նրանց առաջ դնել:

8 Կերան և կշտացան և յոթը
 զամբյուղ ավելացած կտոր-
 տանքներ վերցրին:

9 Եվ նրանք, որ կերան, մոտ չորս
 հազար հոգի էին. և նրանց արձա-
 կեց:

10 Եվ իսկույն աշակերտների
 հետ նավակ մտնելով՝ եկավ Դաղ-
 մանունայի կողմերը:

11 Եկան փարիսեցիները և սկսե-
 ցին վիճել նրա հետ և նրան փոր-
 ձելով՝ երկնքից նշան էին ուզում
 նրանից:

1 Այդ օրերին դարձյալ մեծ բազմություն հավաքվեց, և ուսելու ոչինչ չունեին: Հիսուսը կանչեց իր աշակերտներին և ասաց նրանց.

2 «Խղճում եմ այս ժողովրդին, որովհետև տեսա երեք օր է, որ ինձ մոտ են և ոչինչ չունեն ուսելու:

3 Եթե նրանց քաղցած ուղարկեմ իրենց տները, ճանապարհին կարող են ուշագնաց լինել, որովհետև նրանցից ոմանք հեռու տեղերից են եկել»:

4 Աշակերտները պատասխանեցին. «Այս ամառի վայրում որտեղի՞ց կարող ես գտնել այնչափ հաց, որ կշտացնես նրանց»:

5 Հիսուսը հարցրեց. «Քանի՞ հաց ունեք»:

«Յոթ,- պատասխանեցին նրանք»:

6 Հիսուսը հրամայեց ժողովրդին, որ նստեն գետնին: Ապա վերցրեց յոթ հացը, շնորհակալություն հայտնեց Աստծուն, կտրեց և տվեց իր աշակերտներին, որ բաժանեն ժողովրդին: Սրանք էլ դրեցին ժողովրդի առաջ:

7 Մի քանի մանր ձկներ էլ ունեին: Հիսուսը դրանք ևս օրհնեց և հրամայեց, որ տան նրանց:

8 Բոլորն էլ կերան ու կշտացան, և աշակերտները, ավելացած կտորտանքները հավաքելով, յոթ զամբյուղ լցրեցին:

9 Իսկ ուտողները շուրջ չորս հազար հոգի էին: Ապա Հիսուսն արձակեց ժողովրդին,

10 իսկ ինքն աշակերտների հետ իսկույն նավակ մտավ և եկավ Դալմանունայի կողմերը:

11 Փարիսեցիները եկան և սկսեցին վիճել Հիսուսի հետ: Հիսուսին փորձելու համար նրանք մի նշան էին ուզում նրանից՝ հաստատելու համար Աստծուց նրա վկայված լինելը:

καὶ λαβὼν τοὺς ἑπτὰ ἄρτους εὐχαριστήσας ἔκλασεν
 և առեալ զեփն նկանակն՝ զհացաւ՝ երեկ,

καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ἵνα παρατιθῶσιν,
 և տայր ցաշակերտսն զի արկցեն.

καὶ παρέθηκαν τῷ ὄχλῳ.
 և արկին առաջի ժողովրդեանն:

7 καὶ εἶχον ἰχθύδια ὀλίγα·
 Եւ ձկուսն՝ սակաւ ունէին.

καὶ εὐλογήσας αὐτὰ
 և զայն ևս օրհնեաց,
 Հո -ստա եւլոցիսաս

εἶπεν καὶ ταῦτα παρατιθέναι.

և հրամայեաց արկանելի:
 Հո - ԵԻԵՆ փարաթԵԻՆԱԻ

8 καὶ ἔφαγον καὶ ἐχορτάσθησαν, καὶ ἦσαν περισσεύματα
 Կերան և յագեցան, և բարձին զնշտարս
 Հո -տա փԵՐԻՍՏԵՍԵՄԱՏԱ

κλασμάτων ἑπτὰ σπυρίδας.
 կոտորոցն՝ եփն զամբրիղ:

9 ἦσαν δὲ ὡς τετρακισχίλιοι.
 Եւ էին որք կերանն՝ իբրև չորք հազարք.
 Հո - օԻ ֆԱԳՈՆՏԵՍ

καὶ ἀπέλυσεν αὐτούς.
 և արձակեաց զնսա:

10 Καὶ εὐθὺς ἐμβὰς εἰς τὸ πλοῖον
 Եւ նոյնժամայն մտեալ ՚ի նաւ

μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἦλθεν εἰς τὰ μέρη
 հանդերձ աշակերտօքն՝ եկն ՚ի կողմանս

Δαλμανουθά.
 Դաղմանունայ:

11 Καὶ ἐξῆλθον οἱ Φαρισαῖοι καὶ ἤρξαντο συζητεῖν αὐτῷ,
 Եկին փարիսեցքն և սկսան վիճել ընդ նմա,

ζητοῦντες παρ' αὐτοῦ σημεῖον ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ,
 և խնդրէին ՚ի նմանէ նշան յերկնից՝

πειράζοντες αὐτόν.
 փորձելով զնա:

12 και ἀναστενάξας τῷ πνεύματι αὐτοῦ λέγει,
 Եւ զայրացաւ յոգի իւր՝ և ասէ.

Τί ἡ γενεὰ αὕτη ζητεῖ σημεῖον; ἀμὴν λέγω ὑμῖν,
 Զի՞ է՛ զի ազգս այս նշան խնդրէ. ամէն ասեմ ձեզ,

εἰ δοθήσεται τῇ γενεᾷ ταύτῃ σημεῖον.
 քէ տացի նշան ազգիս այսմիկ:

13 και ἀφείς αὐτοὺς πάλιν ἐμβὰς
 Եթող գնուս. դարձեալ եմուտ **ἦ ἄναι,**
 ԶՈ - εις το πλοιοῦν

ἀπῆλθεν εἰς τὸ πέραν.
 և գնաց յայնկոյս:

14 Καὶ ἐπελάθοντο λαβεῖν ἄρτους
 Եւ մոռացան հաց բառնալ.

καὶ εἰ μὴ ἓνα ἄρτον οὐκ εἶχον μεθ' ἑαυτῶν ἐν τῷ πλοίῳ.
 բայց մի նկանակ ունէին ընդ իւրեանս ἦ նաւին:
 ԶՈ - ενα μονον αρτον εχοντες

15 και διεστέλλετο αὐτοῖς λέγων, **Ὁρᾶτε,** βλέπετε
 Եւ պատուիրէր նոցա և ասէր. **Զոյշ շէտրուք**

ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων και τῆς ζύμης
 ἦ ἰսմորոյ անտի փարիսեցւոց՝ և ἦ ἰսմորոյ

Ἑρῳδου.
Յերովդիանուսաց:

ԶՈ -των Ηρωδιανων

16 και διελογίζοντο πρὸς ἀλλήλους
 Եւ խորհէին ընդ միմեանս **և ասէին, քէ**
 ԶՈ -λεγοντες

ὅτι ἄρτους οὐκ ἔχουσιν.
 զի հացս ոչ ունիմք:
 ԶՈ -εχομεν

17 και γνοὺς λέγει αὐτοῖς,
 Գիտաց **Յիսուս**՝ և ասէ **ցնուս.**
 ԶՈ - ο Ιησους

Τί διαλογίζεσθε
 Զի՞ խորհիք **ἦ սիրտս** **ձեր** **քերահաւատք՝**
 ԶՈ - εν ταις καρδιαις υμων, ολιγοπιστοι

ὅτι ἄρτους οὐκ ἔχετε; οὐπω νοεῖτε
 քէ հաց ոչ ունիք. տակաւին ոչ իմանայք

12 Եվ նա իր հոգում զայրացավ և ասաց. «Ինչո՞ւ է այս սերունդը նշան ուզում. ճշմարիտ եմ ասում ձեզ, որ այս սերունդին նշան չի տրվի»:

13 Թողեց նրանց, նորից նավակ մտավ և գնաց ծովի մյուս կողմը:

14 Եվ աշակերտները մոռացան հաց վերցնել. սակայն միայն մեկ նկանակ ունեին իրենց նավակի մեջ:

15 Եվ նա պատվիրեց նրանց ու ասաց. «Զոյ՞շ շէտք փարիսեցիների խմորից և հերովդեսականների խմորից»:

16 Իսկ նրանք իրենց մեջ խորհում էին և ասում՝ հաց չունենք:

17 Հիսուս իմացավ նրանց խորհուրդը և նրանց ասաց. «Թերահավատներ, ինչո՞ւ եք ձեր սրտերում խորհում, թե հաց չունեք. դեռ չե՞ք հասկանում և չե՞ք հիշում. ապշությունն է ձեր մտքերը պատել»:

18 Աչքեր ունեք և չե՞ք տեսնում, ականջներ ունեք և չե՞ք լսում և դեռ չե՞ք հասկանում ու չե՞ք հիշում.

19 երբ հինգ նկանակը բաժանեցի հինգ հազար հոգու, կտորտանքներով լի քանի՞ սակառ վերցրիք»: Եվ նրան պատասխանեցին՝ տասներկու:

20 «Եվ երբ յոթը նկանակը չորս հազար հոգու բաժանեցի, կտորտանքների քանի՞ զամբյուղ լիքը վերցրիք»: Եվ նրանք պատասխանեցին՝ յոթը:

21 Եվ նա նրանց ասաց. «Ապա ուրեմն ինչպե՞ս չեք հասկանում»:

22 Եկան Բեթսայիդա. և նրա առաջ բերեցին մի կույրի ու աղաչում էին, որ դիպչի նրան:

23 Եվ նա բռնելով կույրի ձեռքից՝ գյուղից դուրս հանեց. նրա աչքերը թրով թրջեց և ձեռքը նրա վրա դրեց. և հարցնում էր կույրին, թե բան տեսնո՞ւմ է:

12 Հիսուսը խոր հառաչեց և ասաց.
«Այս սերնդի մարդիկ ինչո՞ւ են
նշան ուզում. լավ իմացեք, որ
ձեզ նշան չի տրվելու»:

13 Ապա թողեց նրանց և նորից
նավակ նստելով՝ գնաց լճի դիմա-
ցի կողմը:

14 Աշակերտները, սակայն, մո-
ռացել էին հաց վերցնել և նավա-
կում միայն մեկ հաց ունեին
իրենց հետ:

15 Հիսուսը պատվիրեց նրանց.
«Զգուշացե՛ք փարիսեցիների և
Հերովդեսի կողմնակիցների խմո-
րից»:

16 Աշակերտներն իրենց մեջ խոր-
հում էին և ասում. «Նա այսպես է
ասում, որովհետև հաց չունենք»:

17 Հիսուսն իմացավ նրանց միտքն
ուր ասաց.

«Թերահավատներ, դուք ինչո՞ւ
եք ձեր մեջ խորհում, թե հաց չու-
նեք: Դեռ չե՞ք հասկանում և չե՞ք
ըմբռնում: Ի՞նչ է, ապշությո՞ւնն է
բռնել ձեր մտքերը:

18 Աչք ունեք և չե՞ք տեսնում,
ականջ ունեք և չե՞ք լսում ու դեռ
չե՞ք հասկանում: Չե՞ք հիշում,

19 թե ինչպես էինք հացով հինգ
հազար հոգի կերակրվեցին, իսկ
կտորտանքները քանի՞ սակառի
մեջ հավաքեցիք»:

Նրանք պատասխանեցին.

«Տասներկու»:

20 «Եվ երբ յոթ հացով չորս հա-
զար հոգի կերակրվեցին, քանի՞
զամբյուղի մեջ հավաքեցիք
կտորտանքները»:

«Յոթ». պատասխանեցին:

21 Եվ Հիսուսն ասաց.

«Ու դեռ չե՞ք հասկանում»:

Հիսուսը բժշկում է մի կույրի

22 Ապա եկան Բեթսայիդա: Այն-
տեղ Հիսուսի մոտ բերեցին մի
կույրի և աղաչում էին, որ դիպչի
նրան:

23 Հիսուսը, կույրի ձեռքը բռնե-
լով, գոյղից դուրս հանեց նրան,
թքով թրջեց նրա աչքերը, ապա
ձեռքով դիպավ նրա աչքերին և
հարցրեց.

«Մի բան տեսնո՞ւմ ես»:

οὐδὲ συνίετε; πεπωρωμένην ἔχετε τὴν καρδίαν ὑμῶν;
և ոչ յիշեք. *այաշուրիւն ունի գիրքս ձեր.*

18 ὁφθαλμοὺς ἔχοντες οὐ βλέπετε καὶ ὤτα ἔχοντες
աչք գոն՝ և ոչ տեսանեք, *ականջք են՝*

οὐκ ἀκούετε; *καὶ οὐ μνημονεύετε,*
և ոչ լսեք **և ոչ իմանայք տակաւին.** և ոչ յիշեք,

19 ὅτε τοὺς πέντε ἄρτους ἔκλασα
յորժամ *գիրնգ* *նկանակն*

εις τοὺς πεντακισχιλίους, πόσους κοφίνους
ἢ *հինգ* *հազարս,* **և քանի՞** *սակառի* *բարձք*
ՀՈ - և

κλασμάτων πλήρεις ἦρατε; λέγουσιν αὐτῷ, Δώδεκα.
զկտորոցն լի: *Եւ ասեն* *ցնա.* *Երկուսասն:*

20 Ὅτε τοὺς ἑπτὰ *εις* *τοὺς* *τετρακισχιλίους,*
Եւ յորժամ *գերն* **նկանակն** *ἢ* *չորս* *հազարս,*
ՀՈ - օտե *ձե* *արտս*

πόσων σπυρίδων πληρώματα *κλασμάτων* ἦρατε;
և քանի՞ *զամբիղ* *լի՝* *բարձք* *զկտորոցն:*

καὶ *λέγουσιν* **[αὐτῷ],** Ἐπτὰ.
Եւ նորա *ասեն.* *Երն:*
ՀՈ - օւ *ձե* *եւթօւ*

21 καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, *Οὐπω* συνίετε;
Եւ ասէ *ցնսա.* **Իսկ գիա՞րի ոչ** *իմանայք:*
ՀՈ - քօս *օւ*

22 Καὶ ἔρχονται εἰς Βηθσαϊδάν. καὶ φέρουσιν *αὐτῷ*
Գան *ἢ* *Բեթսայիդա.* և *ασέν* *առաջի* *նրա*

τυφλὸν καὶ παρακαλοῦσιν αὐτὸν ἵνα αὐτοῦ ἄψηται.
կոյր մի, և *աղաչէին* *զնա՝* *զի* *մերձեցի* *ἢ* *նա:*

23 καὶ ἐπιλαβόμενος τῆς χειρὸς τοῦ τυφλοῦ ἐξήνεγκεν **αὐτὸν**
Եւ առեալ *զձեռանէ* *կուրին՝* *եհան*

ἔξω *τῆς* *κόμης* *καὶ* *πτύσας* *εις* *τὰ* *ὄμματα* *αὐτοῦ,*
արտաքոյ *չիւնին,* *եթիք* *յաչս* *նրա,*

ἐπιθεῖς *τὰς* *χεῖρας* *αὐτῷ* *ἐπήρωτα* *αὐτόν,*
և *ձեռն* *եղ* *ἢ* *վերայ* *նրա.* և *հարցանեք* *ցնա՝*

Εἶ τι βλέπεις;
թէ **տեսանիցէ** *ի ոչ:*
ՀՈ - Բլեքեւ

24 και ἀναβλέψας ἔλεγεν, Βλέπω τοὺς ἀνθρώπους
 Բացաւ՝ և աւեր. Տեսանել՝ զմարդիկս՝

ὅτι ὡς δένδρα ὄρω περιπατοῦντας.
 զի շրջիմ իբրև զճառ:

25 εἶτα πάλιν ἐπέθηκεν τὰς χεῖρας ἐπὶ
 Դարձեալ եղ ձեռս ՚ի վերայ

τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, και διέβλεψεν και ἀπεκατέστη
 աչաց նորա՝ եբաց, և տեսաներ. ողջացաւ

και ἐνέβλεπεν τηλαυγῶς ἅπαντα.
 և տեսաներ համարձակ զամենայն:

26 και ἀπέστειλεν αὐτὸν εἰς οἶκον αὐτοῦ λέγων,
 Արձակեաց զնա ՚ի տուն իւր՝ և աւեր.

Μηδὲ εἰς τὴν κώμην εἰσέλθης.
 Ի շէնդ մի մտանիցես, այլ երթ՝ ի տուն քո.
 ՅՈ - υπαγε εις τον οικον σου

և յորժամ ՚ի շէնդ մտանիցես՝ մի ումեր աւիցես ՚ի շինիմ:
 և եւն էիս յին կոմիւն էիսելոցի միճու էիցիս էն յին կոմի

27 Καὶ ἐξῆλθεν ὁ Ἰησοῦς και οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ
 Եւ ել Յիսուս աշակերտօքն հանդերձ

εἰς τὰς κώμας Καισαρείας τῆς Φιλίππου.
 ՚ի շէնդ Կեսարեայ Փիլիպեայ.

και ἐν τῇ ὁδῷ ἐπηρώτα τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ
 և ՚ի ճանապարհին հարցաներ ցաշակերտսն՝

λέγων αὐτοῖς, Τίνα με λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι
 և աւեր. Զո՞ ուստեր՝ աւեն զինէն մարդիկս՝

εἶναι;
 քէ իցեմ:

28 οἱ δὲ εἶπα αὐτῷ λέγοντες [ὅτι]
 Երբա ետուն պատասխանի՝ և աւեն.
 ՅՈ - απεκριθησαν

Ἰωάννην τὸν βαπτιστήν, και ἄλλοι,
 ԶՅովհաննէս մկրտիչ, և այլք՝

24 Եւ բացեց աչքերը և ասաց.
 «Տեսնում եմ մարդկանց, որ շրջում են ինչպես ծառեր»:

25 Եւ կրկին ձեռքերը դրեց նրա աչքերի վրա. կույրը իր աչքերը բացեց և տեսնում էր. բժշկվեց և ամեն ինչ հստակ տեսնում էր:

26 Նրան իր տունն արձակեց և ասաց. «Գյուղ մի՛ մտիր, այլ գնա՛ քո տունը, իսկ երբ գյուղ մտնես, գյուղում ոչ ոքի չասես»:

27 Եվ Յիսուս իր աշակերտների հետ միասին ելավ գնաց Փիլիպպյան Կեսարիայի գյուղերը. և ճանապարհին աշակերտներին հարցնում էր և ասում. «Մարդիկ ի՞նչ են ասում իմ մասին՝ ո՞վ եմ ես»:

28 Նրանք պատասխան տվեցին և ասացին. «Յովհաննես Մկրտիչը, և ոմանք՝ Եղիան, իսկ ուրիշներ՝ մարգարեներից մեկը»:

29 Նրանց ասաց. «Իսկ դուք ի՞նչ եք ասում իմ մասին՝ ո՞վ եմ ես»:

Պետրոսը պատասխան տվեց և ասաց նրան. «Դու Քրիստոսն ես»:
 30 Եվ նա խստիվ պատվիրեց նրանց, որ իր մասին մարդու բան չասեն:

31 Եվ սկսեց ուսուցանել աշակերտներին, թե մարդու Որդին պետք է բազում չարչարանքներ կրի, անարգվի երեցներից ու քահանայապետներից և օրենսդրություններից, մեռնի և երրորդ օրը հարուբյուն առնի:

32 Եվ այս խոսքը ասաց բացահայտորեն. և Պետրոսը նրան մի կողմ տանելով՝ սկսեց հանդիմանել նրան:

33 Իսկ նա դարձավ տեսավ աշակերտներին, սաստեց Պետրոսին ու ասաց. «Ետևն զնա, սատանա՛, որովհետև դու Աստծո՛ւ բաները չես խորհում, այլ՝ մարդկանցը»:

24 Եւ բացեց աչքերը և ասաց.
«Տեսնում եմ մարդկանց, որոնք կարծես ծառեր լինեն, բայց քայլում են»:

25 Հիսուսը դարձյալ ձեռքերը դրեց նրա աչքերի վրա: Կույրը աչքերը բացեց, նայեց և տեսողութունը վերագտնելով՝ ամեն ինչ հստակ տեսնում էր:

26 Հիսուսը նրան տուն ուղարկեց և ասաց.

«Գյուղ մի՛ մտիր, այլ գնա՛ քո տուն: Իսկ երբ գյուղ գնաս, այնտեղ ոչ ոքի բան չասես»:

27 Ապա Հիսուսն իր աշակերտների հետ գնաց Փիլիպպոսի կառուցած Կեսարիայի գյուղերը: Ճանապարհին հարցրեց նրանց.

«Մարդիկ ի՞նչ են ասում իմ մասին, ո՞վ եմ ես»:

28 Նրանք պատասխանեցին.

«Ոմանք ասում են, թե Հովհաննես Մկրտիչն ես, ոմանք՝ Եղիա մարգարեն, իսկ ուրիշները՝ մարգարեներից մեկը»:

29 Հիսուսը հարցրեց նրանց.

«Իսկ դո՞ւք ինչ եք ասում իմ մասին, ո՞վ եմ ես»:

Պետրոսը պատասխանեց.

«Դու Քրիստոսն ես, Օծյալը»:

30 Հիսուսը խստիվ պատվիրեց նրանց, որ ոչ ոքի բան չասեն այդ մասին:

31 Ապա Հիսուսն սկսեց ուսուցանել իր աշակերտներին և ասաց.

«Մարդու Որդին շատ պիտի չարչարվի և մերժվի երեցներից, ավագ քահանաներից և Օրենքի ուսուցիչներից, պիտի սպանվի, բայց երրորդ օրը հարուբյուն պիտի առնի»:

32 Հիսուսն այս բաները բացահայտ կերպով հայտնեց իր աշակերտներին: Այդ ժամանակ Պետրոսը մի կողմ տարավ նրան և սկսեց հանդիմանել:

33 Իսկ Հիսուսը դարձավ և աշակերտներին տեսնելով՝ հանդիմանեց Պետրոսին ու ասաց.

«Հետևա՛ գնա, Սատանա՛, որովհետև դու Աստծու ծրագրի համաձայն չես մտածում, այլ մարդկանց մտահոգությունն ես արտահայտում»:

Ἠλίαν, ἄλλοι δὲ ὅτι εἶς τῶν προφητῶν.

Ձեղիա, և այլք՝ Չմի որ ՚ի մարգարէից անտի:

29 καὶ αὐτὸς ἐπηρώτα αὐτοῦς, Ὑμεῖς δὲ τίνα με
Ասէ ցնոսա. Իսկ դուք՝ զո՞

λέγετε εἶναι; ἀποκριθεὶς ὁ Πέτρος
ուստեք ասէք զինէն թէ իցեն: Պատասխանի ետ Պետրոս,

λέγει αὐτῷ, Σὺ εἶ ὁ Χριστός.
և ասէ ցնա. Դու ես Քրիստոսն:

30 καὶ ἐπετίμησεν αὐτοῖς ἵνα μηδενὶ λέγωσιν περὶ αὐτοῦ.
Եւ սաստեաց ՚ի նոսա՝ զի ումեք՝ մի ասիցեն զնմանէ:

31 Καὶ ἤρξατο διδάσκειν αὐτοὺς ὅτι δεῖ τὸν υἱὸν
Եւ սկսաւ ուսուցանել զնոսա, թէ պարտ է Որդու

τοῦ ἀνθρώπου πολλὰ παθεῖν
մարդոյ բազում չարչարանս ընդունել,

καὶ ἀποδοκιμασθῆναι ὑπὸ τῶν πρεσβυτέρων
և անարգել յերիցանց

καὶ τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν γραμματέων
և ՚ի քահանայապետից և ՚ի դարաց,

καὶ ἀποκτανθῆναι καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀναστῆναι.
և մեռանել. և յերիւ աւուր յառնել.

32 καὶ παρησία τὸν λόγον ἐλάλει. καὶ προσλαβόμενος
և համարձակ զբանն խουեցաւ: Եւ արեալ

ὁ Πέτρος αὐτὸν ἤρξατο ἐπιτιμᾶν αὐτῷ.
զնա մեկուսի Պետրոսի՝ սկսաւ սաստել նմա:

ՀՈ - αυτον ο Πετρος

33 ὁ δὲ ἐπιστραφεὶς καὶ ἰδὼν τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ
Եւ նա՝ դարձաւ ետեւ զաշակերտսն,

ἐπετίμησεν Πέτρῳ καὶ λέγει, Ὑπαγε ὀπίσω μου, Σατανᾶ,
սաստեաց Պետրոսի և ասէ. Երթ յետս իմ Սատանայ.

ὅτι οὐ φρονεῖς τὰ τοῦ θεοῦ ἀλλὰ τὰ τῶν ἀνθρώπων.
զի ոչ խորհիս դու զԱստուծոյսն, այլ զմարդկանս:

34 Καὶ προσκαλεσάμενος τὸν ὄχλον
 εἶπε ἰησους

սὺν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ εἶπεν αὐτοῖς,
 ἰησους

Εἴ τις θέλει ὀπίσω μου ἀκολουθεῖν,
 εἶπε ἰησους

ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω
 ἑαυτὸν

τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἀκολουθείτω μοι.
 ἰησους

35 ὃς γὰρ ἐὰν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι
 ἰησους

ἀπολέσει ὃς δ' ἂν ἀπολέσει τὴν ψυχὴν αὐτοῦ
 ἰησους

ἐνεκεν ἑμοῦ καὶ τοῦ εὐαγγελίου σώσει αὐτήν.
 ἰησους

36 τί γὰρ ὠφελεῖ ἄνθρωπον
 ἰησους

κερδησαι τὸν κόσμον ὅλον
 εἶπε ἰησους

καὶ ζημιωθῆναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ;
 ἰησους

37 τί γὰρ δοῖ ἄνθρωπος
 ἰησους

ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ;
 ἰησους

38 ὃς γὰρ ἐὰν ἐπαισχυνθῇ με
 ἰησους

καὶ τοὺς ἑμοὺς λόγους
 ἰησους

ἐν τῇ γενεᾷ ταύτῃ τῇ μοιχαλίδι καὶ ἁμαρτωλῷ,
 ἰησους

34 Եվ նա իր մոտ կանչելով ժողովրդին, աշակերտների հետ միասին, ասաց նրանց. «Եթե մեկը կամենում է զալ իմ հետևից, թող ուրանա իր անձը, թող վերցնի իր խաչը և գա իմ հետևից,

35 որովհետև ով կամենում է ազատել իր անձը, այն պիտի կորցնի. իսկ ով կորցնի իր անձը Ավետարանի համար, պիտի ազատի այն:

36 Ինչ օգուտ է մարդուն, եթե ամբողջ աշխարհը շահի, բայց իր անձը կորցնի.

37 որովհետև մարդ ի՞նչ ունի տալու իր անձի փոխարեն:

38 Ով որ ամոթ համարի ինձ և իմ խոսքերը այս շնացող և մեղավոր ազգի մեջ, մարդու Որդին էլ նրան պիտի անաչեցնի, երբ գա փառքովն իր Հոր և սուրբ հրեշտակների»:

34 Ապա իր մոտ կանչեց ժողովրդին, իր աշակերտների հետ միասին, և ասաց նրանց.

«Եթե մեկն ուզում է հետևել ինձ, բող ուրանա իր անձը, վերցնի իր խաչը և գա իմ հետևից,

35 որովհետև ով ուզենա փրկել իր կյանքը, պիտի կորցնի այն, և ով կորցնի իր կյանքն ինձ համար և Ավետարանի համար՝ պիտի փրկի այն:

36 Ի՞նչ օգուտ, եթե մարդ ամբողջ աշխարհը շահի, բայց իր կյանքը կորցնի.

37 որովհետև իր կյանքի փոխարեն նա ի՞նչ փրկագին կարող է տալ:

38 Ով ինձ կամ իմ խոսքերն ընդունելը ամոթ համարի Աստծուն անհավատարիմ և մեղավոր այս սերնդի մեջ, Մարդու Որդին էլ ամոթ պիտի համարի նրան ընդունելը, երբ գա իր Հոր փառքով՝ սուրբ հրեշտակների հետ»:

καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπαισχυνθήσεται
καὶ Ὀրդὶ ὄντην ἰσχυρῶς

αὐτόν, ὅταν ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ
զնա՝ յորժամ եկեցի փառք Հոր իրոյ

μετὰ τῶν ἀγγέλων τῶν ἁγίων.

և հրեշտակաց սրբոց:

ՀՈ - και

1 Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, Ἀμήν λέγω ὑμῖν
 39 Եւ աւէ ցնոսա. Ամէն աւեմ ձեզ.

ὅτι εἰσὶν τινες ὧδε τῶν ἐστηκότων
 զի եմ ոմանք ՚ի սոցանէ որ աստ կան,
 ՅՈ - տօն օձե ԵՏԻԿՕՏՈՎ

οἵτινες οὐ μὴ γεύσονται θανάτου ἕως ἂν ἴδωσιν
 որք մի ճաշակեցեն զմահ՝ մինչև տեսցեն

τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ ἐληλυθυῖαν ἐν δυνάμει.
 զարքայութիւն Աստուծոյ եկեալ զօրութեամբ:

2 Καὶ μετὰ ἡμέρας ἕξ παραλαμβάνει ὁ Ἰησοῦς
 1 Եւ յետ վեց աւուր՝ առնու ընդ իւր Յիսուս

τὸν Πέτρον καὶ τὸν Ἰάκωβον καὶ τὸν Ἰωάννην
 զՊետրոս և զՅակովբոս և զՅովհաննէս,

καὶ ἀναφέρει αὐτοὺς εἰς ὄρος ὑψηλὸν κατ' ἰδίαν μόνους.
 և հանէ զնոսա ՚ի լեառն մի բարձր առանձինն.

καὶ μετεμορφώθη ἔμπροσθεν αὐτῶν,
 և յայլակերպս եղև առաջի նոցա:

3 καὶ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἐγένετο στίλβοντα λευκὰ λίαν,
 2 Եւ ձորձք նորա եղեն փայլուն սպիտակ յոյժ,

οἷα γναφεὺς ἐπὶ τῆς γῆς οὐ δύναται οὕτως
 որպէս թափիչք երկրի ոչ կարեն այնպէս

λευκᾶναι.
 սպիտակացուցանել:

4 καὶ ὥφθη αὐτοῖς Ἥλιος σὺν Μωϋσῆι
 3 Եւ երևեցաւ նոցա եղիա Մովսիսի հանդերձ,

καὶ ἦσαν συλλαλοῦντες τῷ Ἰησοῦ.
 և խօսեին ընդ Յիսուսի:

5 καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Πέτρος λέγει τῷ Ἰησοῦ,
 4 Պատասխանի ետ Պետրոս՝ և աւէ ցՅիսուս.

Ῥαββί, καλὸν ἐστὶν ἡμᾶς ὧδε εἶναι, καὶ ποιήσωμεν τρεῖς
 Ռաբբի՝ բարւոք է մեզ աստ լինել. և արասցուք՝ երիս

σκηνάς, σοὶ μίαν καὶ Μωϋσῆι μίαν.
 տաղաւարս՝ մի՝ քեզ, և մի՝ Մովսիսի,

καὶ Ἥλιᾶ μίαν
 և մի՝ եղիայի.

39 Եվ նրանց ասաց. «Եշմարիտ եմ ասում ձեզ, թե նրանցից, որ այստեղ են, կան ոմանք, որոնք մահ չախտի ճաշակեն, մինչև որ տեսնեն Աստուծու արքայությունը՝ զորութեամբ եկած»:

1 Վեց օր հետո Յիսուս իր հետ վերցրեց Պետրոսին, Յակովբոսին և Յովհաննեսին ու առանձին նրանց հանեց մի բարձր լեռան վրա և նրանց առաջ պայծառակերպեց:

2 Եվ նրա զգեստները փայլուն, խիստ սպիտակ դարձան, այնպես որ երկրի վրա ոչ մի վիպք անող չի կարող այդքան սպիտակեցնել:

3 Եվ նրանց երևաց եղիան՝ Մովսեսի հետ մեկտեղ, ու նրանք խոսում էին Յիսուսի հետ:

4 Պետրոսը Յիսուսին ասաց. «Ռաբբի՛, լավ է, որ մենք այստեղ լինենք և երեք տաղավարներ շինենք, մեկը՝ քեզ, մեկը՝ Մովսեսի և մեկն էլ՝ եղիայի համար»:

5 Սակայն չգիտեր, թե ինչ էր խոսում, որովհետև զարհուրած էին:

6 Եվ մի անպ նրանց վրա հովանի եղավ. ամպից մի ձայն եկավ, որ ասում էր. «Դա՛ է իմ սիրելի Որդին, դրան լսեցեք»:

7 Եվ հանկարծակի այս ու այն կողմ նայելով՝ այլևս ոչ մի տեղ ոչ որի չտեսան, այլ միայն Յիսուսին՝ իրենց հետ:

8 Եվ մինչ լեռնից իջնում էին, նա պատվիրեց նրանց, որ իրենց տեսածը մարդու չպատմեն, մինչև որ մարդու Որդին մեռելներից հարություն առնի:

9 Նրանք այս խոսքը իրենց մտքում պահում էին և միմյանց հարցնում էին, թե ի՞նչ է մեռելներից հարություն առնելը:

1 Եվ Հիսուսն ավելացրեց. «Վստա՛հ եղեք, որ այստեղ գտնվողներից ոմանք չպիտի մեռնեն, մինչև որ չտեսնեն Աստծու թագավորությունը, որ գալու է գորությունը»:

2 Վեց օր հետո Հիսուսն իր հետ վերցրեց Պետրոսին, Հակոբոսին և Հովհաննեսին և նրանց հանեց մի բարձր լեռ, որտեղ նրանք առանձին էին: Այնտեղ նա այլակերպվեց նրանց առջև:

3 Նրա զգեստները դարձան փայլուն, ծյան պես սպիտակ, այնքան, որ աշխարհի վրա ոչ մի լվացարար չէր կարող այդպես սպիտակ դարձնել:

4 Եվ նրանց երևաց Եղիան՝ Մովսեսի հետ միասին, ու նրանք խոսում էին Հիսուսի հետ:

5 Պետրոսն ասաց Հիսուսին. «Վարդապետ, լավ է, որ մենք այստեղ մնանք, երեք վրաններ շինենք, մեկը՝ քեզ, մեկը՝ Մովսեսի և մյուսը՝ Եղիայի համար»:

6 Նրանք այնքան էին վախեցել, որ Պետրոսը չգիտեր, թե ինչ է ասում:

7 Մի անպ ծածկեց նրանց, և անպի միջոց լսվեց մի ձայն, որ ասում էր.

«Սա՛ է իմ սիրելի Որդին, նրան լսեցեք»:

8 Նրանք հանկարծ իրենց չորս կողմը նայեցին, բայց Հիսուսից բացի ոչ ոքի չտեսան իրենց հետ:

9 Եվ մինչ լեռից ցած էին իջնում, Հիսուսը պատվիրեց նրանց, որ իրենց տեսածի մասին ոչ ոքի բան չասեն, մինչև որ Մարդու Որդին մեռելներից հարություն չառնի:

10 Նրանք Հիսուսի այս պատվերը պահեցին իրենց մտքում, բայց միմյանց հարց էին տալիս, թե ինչ է նշանակում «մեռելներից հարություն առնել»:

6 οὐ γὰρ ἴδει τί ἀποκριθῆ,
5 πρῶτα ἢ ὅτι ἔμελλεν ἔσθαι, ἡ
30 - ελαλει

ἐκφοβοὶ γὰρ ἐγένοντο.
91 ἡ ἑξῆς:
30 - ἦσαν

7 καὶ ἐγένετο νεφέλη ἐπισκιάζουσα αὐτοῖς,
6 ἡ ἑξῆς ἡ ἀνάστασις ἡ ἐκ νεκρῶν ἡ ἐκ νεκρῶν ἡ ἐκ νεκρῶν.

καὶ ἐγένετο φωνὴ ἐκ τῆς νεφέλης,
20 - ἡ ἀνάστασις ἡ ἀνάστασις
ἡ ἀνάστασις ἡ ἀνάστασις **և** **αὐτῶν.**

Οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἀκούετε αὐτοῦ.
91 ἡ
91 ἡ ἑξῆς ἡ ἀνάστασις ἡ ἀνάστασις ἡ ἀνάστασις:
30 - αὐτοῦ ἀκούετε

8 καὶ ἑξάπινα περιβλεψάμενοι
7 ἡ ἀνάστασις ἡ ἀνάστασις ἡ ἀνάστασις,

οὐκέτι οὐδένα εἶδον ἀλλὰ τὸν Ἰησοῦν μόνον
91 ἡ ἑξῆς ἡ ἀνάστασις ἡ ἀνάστασις ἡ ἀνάστασις

μεθ' ἑαυτῶν.
91 ἡ ἑξῆς ἡ ἀνάστασις:

9 Καὶ καταβαινόντων αὐτῶν ἐκ τοῦ ὄρους
8 ἡ ἑξῆς ἡ ἀνάστασις ἡ ἀνάστασις ἡ ἀνάστασις,

διεστείλατο αὐτοῖς ἵνα μηδενὶ ἃ εἶδον διηγήσωνται,
91 ἡ ἑξῆς ἡ ἀνάστασις ἡ ἀνάστασις ἡ ἀνάστασις

εἰ μὴ ὅταν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
91 ἡ ἑξῆς ἡ ἀνάστασις ἡ ἀνάστασις ἡ ἀνάστασις

ἐκ νεκρῶν ἀναστῆ.
91 ἡ ἑξῆς ἡ ἀνάστασις ἡ ἀνάστασις:

10 καὶ τὸν λόγον ἐκράτησαν πρὸς ἑαυτοὺς
91 ἡ ἑξῆς ἡ ἀνάστασις ἡ ἀνάστασις ἡ ἀνάστασις.

συσζητοῦντες τί ἐστιν τὸ ἐκ νεκρῶν
91 ἡ ἑξῆς ἡ ἀνάστασις ἡ ἀνάστασις ἡ ἀνάστασις

ἀναστῆναι.
91 ἡ ἑξῆς:

11 και ἐπηρώτων αὐτὸν λέγοντες,
10 **Յարցիմ ցնա և ասեն. Զի՞նչ է այն**

Օτι λέγουσιν οἱ γραμματεῖς
αὐτοῦ **հարցիմ ասեն**
ՅՈ - οι γραμματεις λεγουσιν

ὅτι Ἦλίαν δεῖ ἐλθεῖν πρῶτον;
Եթէ նախ Եղիայի պարստ է գալ:

12 ὁ δὲ **ἔφη** αὐτοῖς,
11 **Նա՛ պատասխանի ետ** նոցա **և ասէ.**
ՅՈ - αποκριθεις ειπεν

Ἦλίας μὲν ἐλθὼν πρῶτον ἀποκαθιστάνει πάντα·
Եղիա նախ եկեալ՝ յարդարեցէ զամենայն.

και πῶς γέγραπται ἐπὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου
իսկ զի՞րի գրեալ է զՈրդւոյ մարդոյ,

ինչա **πολλά πάθη** και ἐξουδενηθη;
զի բազում ինչ չարչարեցի և անգոսնեցի:

13 ἀλλὰ λέγω ὑμῖν ὅτι **καὶ Ἦλίας** ἐλήλυθεν, και ἐποίησαν
2Ո - և արարին

12 Այլ **ես** ասեմ ձեզ, եթէ **Եղիա** եկն, **և արարին**

αὐτῷ ὅσα ἤθελον, καθὼς γέγραπται ἐπ’ αὐτόν.
ընդ նմա զոր ինչ կամեցան
ընդ նա զինչ և կամեցան. որպէս և գրեալ է վասն նորա:

14 Καὶ ἐλθόντες πρὸς τοὺς μαθητὰς εἶδον ὄχλον πολὺν
13 **Եւ** եկեալ առ աշակերտսն, տեսին **ամբիս**

περὶ αὐτοὺς και γραμματεῖς συζητοῦντας πρὸς αὐτούς.
շուրջ զնորք, և զգրիւսն՝ զի վիճէին **ընդ նոսա:**

15 και εὐθὺς πᾶς ὁ ὄχλος ἰδόντες
14 **Եւ** վաղվաղակի ամենայն ժողովուրդն իբրև տեսին

αὐτὸν ἐξεθαμβήθησαν και προστρέχοντες
զնա՝ զարմացան, և ընդ առաջ ընթացեալ

ἠσπάζοντο αὐτόν.
ողջոյն տային նմա:

16 και ἐπηρώτησεν αὐτούς, **Τί συζητεῖτε** πρὸς αὐτούς;
15 **Եւ** Եհարց **ցնոսա** թէ զի՞նչ վիճէիք **ընդ նոսա:**

17 και ἀπεκρίθη αὐτῷ εἶς ἐκ τοῦ ὄχλου,
16 Պատասխանի ետ մի ոմն ՚ի ժողովրդեանն **և ասէ.**
ՅՈ - αποκριθεις εις εκ του οχλου ειπεν

10 Ապա հարցրին նրան ու ասացին. «Այն ի՞նչ է, որ օրենսգետներն ասում են, թե նախ Եղիան պետք է գա»:

11 Նա պատասխանեց նրանց և ասաց. «Եղիան նախ պիտի գա և ամեն բան կարգի պիտի դնի. իսկ ինչո՞ւ մարդու Որդու մասին գրված է, որ շատ չարչարանքներ պիտի կրի ու անարգվի»:

12 Բայց ես ասում եմ ձեզ, որ Եղիան եկավ, և նրան արեցին, ինչ որ կամեցան, ինչպես որ գրված է նրա մասին»:

13 Եվ աշակերտների մոտ գալով՝ նրանց շուրջը տեսավ մեծ բազմություն և օրենսգետներ, որոնք վիճում էին նրանց հետ:

14 Եվ իսկույն ամբողջ ժողովուրդը, երբ տեսավ նրան, զարմացավ և, ընդառաջ վազելով, ողջույն էր տալիս նրան:

15 Հիսուս աշակերտներին հարցրեց. «Ինչի՞ մասին էիք վիճում նրանց հետ»:

16 Ժողովրդի միջից մեկը պատասխանեց և ասաց. «Վարդապետ, թեզ մոտ բերեցի որդուս, որին մի համր չար ոգի բռնել է.

17 և ուր պատահում է, նրան գետին է զարկում. փրփրում է, ատամներն է կրճտացնում և ապա չորանում մնում է: Քո աշակերտներին ասացի, որ հանեն, բայց չկարողացան հանել այն»:

18 Նա պատասխանեց նրանց և ասաց. «Ո՛վ անհավատ սերունդ, մինչև ե՞րբ ձեզ հետ պիտի լինեն, մինչև ե՞րբ ձեզ պիտի հանդուրժեն. բերե՛ք նրան ինձ մոտ»:

19 Եվ նրան բերեցին իր մոտ: Երբ չար ոգին նրան տեսավ, իսկույն ուժգին ցնցեց տղային, որը, գետին ընկնելով, թավալվում էր ու փրփրում:

20 Հիսուս հարցրեց նրա հորը և ասաց. «Ինչքա՞ն ժամանակ է անցել այն օրվանից, ինչ այդ նրան պատահել է»: Եվ նա ասաց. «Մանկությունից»:

11 Եվ հարցրին Հիսուսին.
«Ինչո՞ւ են Օրենքի ուսուցիչներն
ասում, թե նախ Եղիան պիտի գա»:

12 Նա պատասխանեց.

«Ծիշտ է, որ նախ Եղիան կգա,
ամեն ինչ կարգի կդնի: Բայց և
այնպես Սուրբ գրքերն ինչո՞ւ են
ասում, թե Մարդու Որդին պիտի
շատ չարչարվի և անարգվի»:

13 Իսկ ես ասում եմ ձեզ, որ Եղի-
ան արդեն իսկ եկել է, և մարդիկ
նրա հետ վարվեցին իրենց ուզա-
ծի պես, ինչպես որ Սուրբ գրքե-
րում գրված է նրա մասին:

14 Երբ նրանք մյուս աշակերտնե-
րի մոտ եկան, տեսան, որ մի մեծ
բազմություն է հավաքվել նրանց
շուրջը, և Օրենքի ուսուցիչները
վիճում են նրանց հետ:

15 Ամբողջ ժողովուրդը, հազիվ
նրան տեսած, զարմացավ և վա-
զեց նրա մոտ՝ ողջունելու նրան:

16 Հիսուսը հարցրեց իր աշա-
կերտներին. «Ինչի՞ մասին էիք
վիճում նրանց հետ»:

17 Ժողովրդի միջից մեկն ասաց
Հիսուսին. «Վարդապետ, քեզ
մոտ եմ բերել որդուս, որը մի չար
ոգու պատճառով համր է դարձել:

18 Չար ոգին, ուր որ պատահի,
գետնին է զարկում նրան, որդուս
բերանը փրփրում է, նա կրճտաց-
նում է ատամները և ապա
պրկվում: Աշակերտներին ասա-
ցի, որ հանեն չար ոգին, բայց
չկարողացան»:

19 Հիսուսը նրանց պատասխա-
նեց. «Ո՛վ անհավատ սերունդ,
մինչև ե՞րբ պիտի լինեն ձեզ հետ,
մինչև ե՞րբ պիտի հանդուրժեն
ձեզ. այստե՛ղ բերեք նրան»:

20 Եվ նրան բերեցին: Չար ոգին,
հազիվ Հիսուսին տեսած, ցնցեց
տղային, որն ընկավ գետնին և
սկսեց թավալվել՝ բերանը փրփու-
րով լցված:

21 Հիսուսը հարցրեց նրա հորը.
«Երբվանի՞ց է այս բանը պատա-
հում նրան»:

«Մանկությունից, - պատասխա-
նեց հայրը: -

Διδάσκαλε, ἤνεγκα τὸν υἱόν μου πρὸς σέ,
Վարդապետ՝ աժի զորդի իմ առ քեզ,

ἔχοντα πνεῦμα ἄλαλον·
զոր ունի այս համր.

18 καὶ ὅπου ἐὰν αὐτὸν καταλάβῃ ῥήσσει αὐτόν,
17 և ուր հասան՞ զարկուցանէ զնա,

καὶ ἀφρίζει καὶ τρίζει τοὺς ὀδόντας καὶ ξηραίνεται·
և փրփրէ, և կրճուէ զատամնուս **իւր**՝ և ցամաքի.

καὶ εἶπα τοῖς μαθηταῖς σου ἵνα αὐτὸ ἐκβάλωσιν,
և ասացի ցաշակերտսն քո զի հանցեն,

καὶ οὐκ ἴσχυσαν.
և ոչ կարացին **հանել զնա**:

ՀՈ - εκβαλειν αυτο

19 ὁ δὲ ἀποκριθεὶς αὐτοῖς λέγει, ὦ γενεὰ ἄπιστος,
18 ἠρωταῖσθε τὸν υἱὸν καὶ αὐτῆ. Ով ազգ անհավատ՝

ἕως πότε πρὸς ὑμᾶς ἔσομαι; ἕως πότε ἀνέξομαι
2Ո - առ ձեզ

մինչև յե՞րբ իցեն ընդ ձեզ, մինչև ցերբ անսայցեն

ὑμῶν; φέρετε αὐτὸν πρὸς με.
ձեզ. աժէք զնա առ իս:

20 καὶ ἤνεγκαν αὐτὸν πρὸς αὐτόν. καὶ ἰδὼν αὐτόν
19 Եւ աժիմ զնա առ նա. իրև ետես զնա

τὸ πνεῦμα εὐθὺς συνεσπάραξεν αὐτόν, καὶ πεσὼν
այսն, վաղվաղակի շարժեաց զնա, և անկեալ

ἐπὶ τῆς γῆς ἐκυλίετο ἀφρίζων.
յերկիր թաւալէր և փրփրեայր:

21 καὶ ἐπηρώτησεν τὸν πατέρα αὐτοῦ,
20 Եհարց ցհայր նորա և աւէ.

Πόσος χρόνος ἐστὶν ὡς τοῦτο γέγονεν αὐτῷ;
Քանի՞ ժամանակք են՝ յորմէիտէ այդ եղև դնա:

ՀՈ - εξ ου

ὁ δὲ εἶπεν, Ἐκ παιδιόθεν·
Եւ նա աւէ. Ի մանկութենէ.

22 **καὶ** πολλάκις **καὶ** εἰς πύρον αὐτόν ἔβαλεν

ՁՈ - արկանի գրա

21 բազում անգամ 'ի հուր արկանի

καὶ εἰς ὕδατα ἵνα ἀπολέσῃ αὐτόν· ἀλλ' εἶ τι δύνῃ,
և 'ի ջուր՝ զի կորուցե՞ր գրա. արդ՝ եթե՞ կարող ինչ էս,

βοήθησον ἡμῖν σπλαγχνισθεὶς ἐφ' ἡμᾶς.
օգնեա՛ս մեզ **Տեր՝** գթացեալ 'ի վերայ մեր:

23 ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, Τὸ εἰ δύνῃ,
22 **εἰ** θήσῃ ասե՛ գնա. Ասացեր՝ եթե՞ կարող էս.

πάντα δυνατὰ τῷ πιστεύοντι.
ամենայն ինչ՝ հնարաւոր է այն՝ որ հաւատայն:

24 εὐθύς κράξας ὁ πατήρ τοῦ παιδίου ἔλεγεν,
23 **εἰ** վաղվաղակի աղաղակեաց հայր մանկան՝ և ասե՛.
ՅՈ - և

Πιστεύω· βοήθει μου τῇ ἀπιστίᾳ.
Հաւատամ, օգնեա՛ս անհաւատութեանս իմուն:

25 ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς
24 **ἰ**բրև ետես **θ**ήσῃ

ὅτι ἐπισυντρέχει ὄχλος,
եթե՞ կուտի ժողովուրդն 'ի վերայ,

ἐπετίμησεν τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ λέγων αὐτῷ,
սաստեաց այսոյն պի՞ծոյ՝ և ասե՛.

Τὸ ἄλαλον καὶ κωφὸν πνεῦμα, ἐγὼ ἐπιτάσσω σοι,
Համրդ՝ և խուլ այս՝ էս տամ քեզ հրաման,

ἔξελθε ἐξ αὐτοῦ καὶ μηκέτι εισέλθῃς εἰς αὐτόν.
ել 'ի դմանե, և այլ ևս՝ մի մտանիցես 'ի դա:

26 **καὶ** κράξας **καὶ** πολλὰ σπαράξας ἔξιήλθεν·
25 **εἰ** աղաղակեաց՝ և յոյժ լլկեաց **զ**նա՝ և ել.
ՅՈ - և աստու

καὶ ἐγένετο ὡσεὶ νεκρός,
և եղև **պատանեակն** իբրև զմեռեալ,

ὥστε τοὺς πολλοὺς λέγειν ὅτι ἀπέθανεν.
միցև բազմաց իսկ ասել՝ թե՛ մեռաւ:

21 Շատ անգամ չար ոգին կրակի և ջրի մեջ է նետում նրան, որ կործանի. արդ, եթե մի կերպ կարող էս, օգնիր՝ մեզ, Տեր, գթալով մեզ»:

22 Եվ Յիսուս նրան ասաց. «Ասացիր՝ եթե կարող էս. ամեն ինչ հնարավոր է նրա համար, ով հավատում է»:

23 Երեխայի հայրը իսկույն աղաղակեց և ասաց. «Հավատում եմ, օգնիր իմ անհավատությանը»:

24 Երբ Յիսուս տեսավ, որ ժողովուրդը իրար վրա է հավաքվում, սաստեց պիղծ ոգուն և ասաց. «Դու՛, համր և խուլ ոգի, էս հրամայում եմ քեզ, դուրս ելիր նրանից և այլևս չմտնես դրա մեջ»:

25 Եվ չար ոգին ճչաց, ուժգին ցնցեց նրան ու դուրս ելավ. և պատանին մեռելի պես եղավ, այն աստիճան, որ շատերը ասացին, թե մեռավ:

26 Յիսուս բռնեց նրա ձեռքից, բարձրացրեց նրան, և նա ոտքի կանգնեց:

27 Եվ երբ Յիսուս տուն մտավ, աշակերտները, առանձին, հարցրին նրան. «Ինչո՞ւ մենք չկարողացանք հանել դրան»:

28 Եվ նա նրանց ասաց. «Այդ տեսակը ուրիշ բանով չի ելնի, եթե ոչ ծննդապահությանը ու աղոթքով»:

29 Այնտեղից ելնելով՝ նրանք անցնում էին Գալիլիայի միջով, և Յիսուս չէր կամենում, որ որևէ մեկն իմանա,

30 քանի որ իր աշակերտներին ուսուցանում էր և նրանց ասում. «Մարդու Որդին մատնվելու է մարդկանց ձեռքը, նրանք պիտի սպանեն նրան. և երբ նա սպանվի, երրորդ օրը հարությանը պիտի առնի»:

31 Բայց նրանք չէին հասկանում այդ խոսքը և վախենում էին նրան հարցնել:

22 Չար ոգին շատ անգամ նրան կրակի և ջրի մեջ է նետում, որ սպանի: Արդ, եթե կարող ես մի բան անել, Տեր, խղճա՛ւ և օգնի՛ր մեզ»:

23 Հիսուսն ասաց. «Դու ասացիր՝ «Եթե կարող ես»: Ամեն ինչ հնարավոր է նրա համար, ով հավատում է»:

24 Տղայի հայրն անմիջապես գոչեց. «Հավատում եմ. օգնի՛ր, որ հավատս զորանա»:

25 Եվ Հիսուսը տեսավ, որ ժողովուրդը չորս կողմից իրար վրա է հավաքվում, սաստեց չար ոգուն՝ ասելով. «Հա՛մր և խո՛ւլ ոգի, հրանայում եմ, որ դուրս ելնես տղայի միջից և մեկ էլ չմտնես նրա մեջ»:

26 Չար ոգին աղաղակելով գետնին զարկեց տղային և դուրս ելավ նրանից: Տղան մեռելի պես եղավ, այնպես որ շատերն ասացին, թե մեռավ:

27 Հիսուսը բռնեց նրա ձեռքից, վեր բարձրացրեց նրան, և տղան ոտքի կանգնեց:

28 Երբ Հիսուսը տուն մտավ, աշակերտներն առանձին հարցրին նրան. «Մենք ինչո՞ւ չկարողացանք հանել չար ոգին»:

29 Հիսուսը պատասխանեց. «Այդ տեսակ չար ոգին միայն աղոթքով և ծնապահությամբ կարելի է դուրս հանել»:

30 Նրանք այդտեղից մեկնեցին և անցան Փալիլեայի միջով: Հիսուսը չէր ուզում, որ որևէ մեկն իմանա,

31 որովհետև իր աշակերտներին սովորեցնում էր՝ ասելով.

«Մարդու Որդին մարդկանց ձեռքն է մատնվելու, նրանք պիտի սպանեն նրան, բայց սպանությունից երեք օր հետո նա հարություն պիտի առնի»:

32 Նրանք չէին հասկանում այս խոսքի իմաստը և վախեցնում էին նրան հարցնելուց:

27 ὁ δὲ Ἰησοῦς κρατήσας τῆς χειρὸς αὐτοῦ
26 **Ե**ι **Յ**իսուս կալալ **զ**ձեռանէ նրա

իջերեն αὐτόν, καὶ ἀνέστη.
յարոյց զնա, և կանգնեցաւ:

28 καὶ εἰσελθόντος αὐτοῦ εἰς οἶκον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ
27 **Ե**լ իբրև եմուս նա ՚ի տուն, աշակերտքն

κατ' ἰδίαν ἐπηρώτων αὐτόν,
առանձինս հարցին ցնա.

Մի Օտի իմեզ ուկ իծոնիթիմեն էկβαλεῖν αὐτό;
Մեք ընդէ՞ր ոչ կարացաք հանել զնա:
ՅՈ - ժիա տի

29 καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Τοῦτο τὸ γένος ἐν οὐδενὶ **δύναται**
28 **Ե**լ աւէ ցնուս. Այդ ազգ՝ ոչ իկիք

ἐξελεθῆν εἰ μὴ ἐν προσευχῇ.
ելանէ, եթէ ոչ **պահօք** **և** աղօթիք:
ՅՈ - կալ նիստեա

30 Κάκειθεν ἐξελθόντες παρεπορεύοντο διὰ τῆς Γαλιλαίας,
29 **Ե**լ անտի **Ե**լեալ անցանէին **ա**ռ **Փալիլեայուկք**.

καὶ οὐκ ἤθελεν ἵνα τις γνοῖ.
և ոչ կանէր եթէ ոք գիտացէ:

31 էδίδασκεν γὰρ τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ καὶ ἔλεγεν
30 **Ք**անզի ուսուցանէր **զ**աշակերտսն իր՝ և աւեր

αὐτοῖς ὅτι Ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται εἰς χειρας
ցնուս, **թ**է Որդի մարդոյ մատնելոց է ՚ի ձեռս

ἀνθρώπων, καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐτόν, καὶ ἀποκτανθεὶς
մարդկան, և սպանցեն զնա. և իբրև սպանցի՝

μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀναστήσεται.

ՁՈ - յարիցէ
յերիր աւուր յառնէ:

32 οἱ δὲ ἠγνόουν τὸ ῥήμα,
31 **Ե**լ նրա ոչ գիտէին զբանն,

καὶ ἐφοβοῦντο αὐτόν ἐπερωτῆσαι.
և երկնչէին **հ**արցանել ցնա:

33 **Και** ἤλθον εἰς Καφαρναούμ.

32 **Եկն** ՚ի Կափառնաոււմ.

ՅՈ - ηλθεν

καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ γενόμενος ἐπηρώτα αὐτούς,
 և ἤρην Եմոււ ՚ի տոււմ, հարցանէր գնուսա.

Τί ἐν τῇ ὁδῷ διελογίζεσθε;
 Զի՞ցի վիճէիք գճանապարհայն ընդ միմեանս:

34 οἱ δὲ ἐσιώπων· πρὸς ἀλλήλους γὰρ

33 Եւ նորա լուռ լինէին. քանզի ընդ միմեանս

διελέχθησαν ἐν τῇ ὁδῷ τὶς μείζων.
 վիճէին ՚ի ճանապարհին թէ՛ ո՞վ մեծ իցէ:

35 καὶ καθίσας ἐφώνησεν τοὺς δώδεκα καὶ λέγει

34 Եւ իրեն նստաւ՝ կոչեաց գերկոտաւասանս, և աւտ

αὐτοῖς, Εἴ τις θέλει πρῶτος εἶναι, ἔσται πάντων
 ցնուսա. Եթէ որ կամի առաջին լինել՝ եղիցի ամենեցուն

ἔσχατος καὶ πάντων διάκονος.
 կրտսեր՝ և ամենեցուն պաշտօնեայ:

36 καὶ λαβὼν παιδίον ἔστησεν αὐτὸ ἐν μέσῳ αὐτῶν

35 Եւ առեալ մանուկ մի կացոյց ՚ի մէջ նոցա.

καὶ ἐναγκαλισάμενος αὐτὸ εἶπεν αὐτοῖς,
 և ընկալեալ գնա ՚ի գիրկս իւր, աւտ ցնուսա

37 Ὅς ἂν ἐν τῶν τοιοῦτων παιδίων δέξηται

36 Որ միանգամ յայսպիսի մանկուտոյ ընկալցի

ՅՈ - εκ των τοιουτων

ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, ἐμὲ δέχεται· καὶ ὃς ἂν ἐμὲ δέχεται,
 յանուն իմ, գիւ ընդունի. և որ գիւ ընդունի,

οὐκ ἐμὲ δέχεται ἀλλὰ τὸν ἀποστείλαντά με.
 ոչ գիւ ընդունի՝ այլ գայն որ առաքեացն գիւ:

38 Ἐφη αὐτῷ ὁ Ἰωάννης,

37 **Պատասխանի ետ** նմա Յովհաննէս **և աւտ.**

ՅՈ - απεκριθη

και ειπεν

Διδάσκαλε, εἶδομέν τινα ἐν τῷ ὀνόματί σου
 Վարդապետ՝ տեսաք զոմն զի յանուն քո

32 Եկավ Կափառնաոււմ և, երբ տուն մտավ, աշակերտներին հարցրեց. «Ճանապարհին իրար հետ ինչի՞ մասին էիք վիճում»:

33 Եվ նրանք լուռ էին մնում, որովհետև ճանապարհին իրար հետ վիճում էին, թե ո՞վ է մեծը:

34 Եվ երբ նստեց, կանչեց Տասներկուսին ու նրանց ասաց. «Եթե մեկն ուզում է առաջին լինել, բռնորդից վերջինը և բռնորդի սպասավորը պիտի լինի»:

35 Եվ մի մանուկ վերցնելով՝ կանգնեցրեց նրանց մեջ և նրան իր գիրկն առնելով՝ նրանց ասաց.

36 «Ով այսպիսի մանուկներից մեկին ընդունում է իմ անունով, ինձ է ընդունում, և ով ինձ է ընդունում, ոչ թե ինձ է ընդունում, այլ նրան, ով ինձ ուղարկեց»:

37 Հովհաննեսը պատասխանեց և ասաց. «Վարդապետ, տեսանք մեկին, որը քո անունով դևեր էր հանում, բայց մեզ հետ չէր շրջում, և արգելեցինք նրան»:

38 Եվ նա ասաց. «Արգելք մի՛ եղէք նրան, որովհետև չկա մեկը, որ իմ անունով զորավոր գործեր անի ու կարողանա ինձ հայտնել. 39 քանզի ով մեզ հակառակ չէ, նա մեր կողմն է:

40 Եվ ով որ ձեզ մի բաժակ ջուր խմեցնի հանուն այն բանի, որ դուք Քրիստոսին եք ճշմարիտ եմ ասում ձեզ, իր վարձը չպիտի կորցնի»:

41 «Եվ ով որ ինձ հավատացող այս փոքրիկներից մեկին գայթակղեցնի, նրա համար ավելի լավ կլիներ, եթե նրա պարանոցից կախված լիներ էշի մի երկանաքար, և ծով գցվեր:

43 Καὶ ἐὰν σκανδαλίζη σε ἡ χεὶρ σου,
42 Եւ եթէ գայթաղեցուցէ զքեզ ձեռն քո,

ἀπόκοψον αὐτήν· καλόν ἐστίν σε
հատը ընկեա ՚ի քեզ. զի լաւ իցէ քեզ

κυλλὸν εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωὴν
ՁՈ - խեղ սրբանել ի կեանս
խեղ ՚ի կեանս **յաւիտենից** մտանել,

ἢ τὰς δύο χεῖρας ἔχοντα
քան երկու ձեռն ունել և

ἀπελθεῖν εἰς τὴν γέενναν, εἰς τὸ πῦρ τὸ ἄσβεστον.
երթալ ՚ի գեհեն ՚ի հուրն անշէջ:

44 []

45 καὶ ἐὰν ὁ πούς σου σκανδαλίζη σε,
44 Եւ եթէ ոտն քո գայթաղեցուցէ զքեզ,

ἀπόκοψον αὐτόν· καλόν ἐστίν σε εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωὴν
հատ ընկեա գնա ՚ի քեզ. լաւ իցէ քեզ

χολὸν ἢ τοὺς δύο πόδας
կաղ մտանել ՚ի կեանս **յաւիտենից**, քան երկու ոտն

ἔχοντα βληθῆναι εἰς τὴν γέενναν.
ունել և անկանել ՚ի գեհեն:

46 []

47 καὶ ἐὰν ὁ ὀφθαλμὸς σου σκανδαλίζη σε,
46 Եւ եթէ ալն քո գայթաղեցուցէ զքեզ,

ἔκβαλε αὐτόν· καλόν σέ ἐστίν μονόφθαλμον
հան գնա ՚ի բաց. լաւ իցէ քեզ միով ալամբ

εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ ἢ δύο ὀφθαλμοὺς
մտանել յարքայութիւն Աստուծոյ, քան երկու աչք

ἔχοντα βληθῆναι εἰς τὴν γέενναν,
ունել և անկանել ՚ի գեհեն:

48 ὅπου ὁ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτᾷ
47 Ուր որդն նոցա ոչ մեռանի՝

καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται.
և հուրն ոչ շիջանի:

42 Եվ եթէ քեզ գայթաղեցունւմ է քո ձեռքը, կտրիր դէն գցիր քեզ-նից, որովհետև քեզ համար ավելի լավ է խեղված մտնել հավիտենական կյանքը, քան թէ երկու ձեռք ունենալ ու գնալ գեհեն, անշէջ կրակի մէջ:

44 Եվ եթէ քո ոտքն է գայթաղեցունւմ քեզ, կտրիր, քեզնից դէն գցիր այն. լավ է, որ դու կաղ մտնես հավիտենական կյանքը, քան թէ երկու ոտք ունենաս ու գեհեն ընկնես:

46 Եվ եթէ քո աչքն է գայթաղեցունւմ քեզ, քաշիր հանիր այն. լավ է, որ դու մեկ աչքով մտնես Աստուծոյ արքայութիւնը, քան թէ երկու աչք ունենաս ու ընկնես գեհեն,

47 ուր նրանց որդը չի մեռնում, և կրակը չի հանգչում,

48 որովհետև ամեն ինչ կրակով պիտի աղվի:

49 Աղը լավ բան է. բայց եթէ աղը անհամանա, ինչն՞վ պիտի համեմվի. արդ, դուք ձեր մեջ ունեցեք աղը և իրար հետ խաղաղությամբ ապրեցեք»:

43 Եթե քեզ գայթակղեցնում է քո ձեռքը, կտրի՛ր այն, որովհետև ավելի լավ է խեղանդամ մտնել հավիտենական կյանք, քան թե երկու ձեռք ունենալ և ընկնել դժոխքի անշեշ կրակի մեջ:

45 Եթե քո ոտքն է գայթակղեցնում քեզ, կտրի՛ր այն, ավելի լավ է կաղ ոտքով մտնել հավիտենական կյանք, քան թե երկու ոտք ունենալ և ընկնել դժոխք:

47 Եթե քո աչքն է գայթակղեցնում քեզ, հանի՛ր այն, ավելի լավ է միակնանի մտնել Աստծու արքայութունը, քան թե երկու աչք ունենալ և ընկնել դժոխք,

48 որտեղ «դրանք կրծող որդը չի մեռնում, և կրակը չի հանգչում»:

49 որովհետև ամեն մարդ կրակով պիտի մաքրվի, ինչպես ամեն զոհ՝ աղով:

50 Աղը լավ բան է, բայց եթե իր համը կորցնի, ինչո՞վ պիտի աղեն այն: Արդ, ա՛ղ ունեցեք ձեր մեջ և իրար հետ խաղաղությամբ ապրեցեք»:

49 πᾶς γὰρ πυρὶ ἀλισθήσεται.

48 Զի ամենայն ինչ հրով յաղեցի:

50 Καλὸν τὸ ἄλας· ἐὰν δὲ τὸ ἄλας ἀναλον γένηται,
զո - և եթէ

49 Բարւոք է աղ. եթէ աղն *անհաւեցի*,

ἐν τίνι αὐτὸ ἀρτύσετε; ἔχετε ἐν ἑαυτοῖς
 ἢ ἵ *հաւեւեցի*. **արդ՝ դուք** կալարուք յանձինս ձեր

ἄλλα καὶ εἰρηνεύετε ἐν ἀλλήλοις.
 զաղն և խաղաղութիւն արարեք ընդ միմեանս:

1 Καὶ ἐκεῖθεν ἀναστὰς ἔρχεται εἰς τὰ ὄρια τῆς Ἰουδαίας
 Եւ անտի յարուցեալ՝ գայ ՚ի սահմանս Զրեաստանի,

[καὶ] πέραν τοῦ Ἰορδάνου,
 յայնկոյս Զորդանանու.

καὶ συμπορεύονται πάλιν ὄχλοι πρὸς αὐτόν,
 և երթայր դարձեալ խոնեալ ժողովուրդն առ նա,

καὶ ὡς εἰώθει πάλιν ἐδίδασκεν αὐτούς.
 և որպէս սովոր էր՝ միւսանգամ ուսուցանէր զնոսա:

2 καὶ προσελθόντες Φαρισαῖοι
 Իսկ փարիսեցիքն մատուցեալ փորձելով
 ԶՈ - օի δε Φαρισαῖοι προσελθόντες

ἐπηρώτων αὐτόν εἰ ἔξεστιν ἀνδρὶ γυναῖκα
 հարցանէին զնա՝ **և ասէին, եթէ արժա՞ն իցէ առն զկին իւր**

ἀπολῦσαι, πειράζοντες αὐτόν.
 արձակել:

3 ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς,
 Եւ՝ պատասխանի ետ նոցա՝ և ասէ.

Τί ὑμῖν ἐνετείλατο Μωϋσῆς;
 Զի՞նչ պատուիրեաց ձեզ Մովսէս:

4 οἱ δὲ εἶπαν, Ἐπέτρεψεν Μωϋσῆς βιβλίον
 Եւ նոքա ասէն. **Մովսէս հրաման ետ՝ զիր**
 ԶՈ - Μουσης ἐπέτρεψεν

ἀποστασίῳ γράψαι καὶ ἀπολῦσαι.
 մեկնելոյ գրել, և արձակել:

5 ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς,
Պատասխանի ետ Զիսու՝ և ասէ **ցնոսա.**
 ԶՈ - και αποκριθεις ο Ιησους

Πρὸς τὴν σκληροκαρδίαν ὑμῶν ἔγραψεν ὑμῖν
 ԶՈ - գրեաց ձեզ
 Վասն խստասրտութեան ձերոյ գրեաց

τὴν ἐντολὴν ταύτην.
 զպատուիրանն զայն.

6 ἀπὸ δὲ ἀρχῆς κτίσεως ἄρσεν καὶ θήλυ ἐποίησεν
 այլ ի սկզբանէ արարածոց, արու և էգ արար

αὐτούς.
 զնոսա **Աստուած, և ասէ.**
 ԶՈ -ο θεος

1 Զիսուս այնտեղից վեր կացավ
 եկավ Զրեաստանի սահմանները,
 Զորդանանի մյուս կողմը. և ժողո-
 վուրդը դարձյալ գնում խոնվում
 էր նրա շուրջը, և նա, ինչպես սո-
 վոր էր, նորից ուսուցանում էր
 նրանց:

2 Իսկ փարիսեցիները մոտեցան
 և նրան փորձելով՝ հարց տվին ու
 ասացին. «Օրինավո՞ր է, որ մարդ
 իր կնոջն արձակի?»:

3 Եւ պատասխան տվեց նրանց
 և ասաց. «Մովսեսը ձեզ ի՞նչ
 պատվիրեց»:

4 Եվ նրանք ասացին. «Մովսեսը
 հրաման տվեց արձակելու թուղթ
 գրել և արձակել»:

5 Զիսուս պատասխանեց և ասաց
 նրանց. «Ձեր խստասրտության
 պատճառով գրեց այդ պատվի-
 րանը,

6 մինչդեռ արարչագործության
 սկզբից Աստված արու և էգ ստեղ-
 ժեց նրանց»:

7 Եվ ասաց. «Դրա համար տղա-
 մարդը պիտի թողնի իր հորն ու
 մորը և պիտի գնա իր կնոջ հետև-
 ից:

8 Եվ երկուսը մի մարմին պիտի
 լինեն, և այլևս երկու չեն, այլ՝ մեկ
 մարմին:

9 Արդ, ինչ որ Աստված միացրեց,
 մարդը թող չբաժանի»:

10 Եվ աշակերտները տան մեջ
 դարձյալ նույնը հարցրին նրան:

11 Եվ նրանց ասաց. «Եթե մի
 մարդ արձակի իր կնոջը և ուրիշ-
 ին առնի, շնութուն արած կլինի:

12 Եվ մի կին եթե թողնի իր
 ամուսնուն և ուրիշ մարդու կին լի-
 նի, շնութուն արած կլինի»:

13 Եվ նրան մանուկներ էին բե-
 րում, որպեսզի ձեռքը դնի նրանց
 վրա: Իսկ աշակերտները հանդի-
 մանում էին նրանց, ովքեր բերում
 էին:

1 Հիսուսը, այնտեղից ելնելով, եկավ Հրեաստանի սահմանները, Հորդանան գետի հանդիպակաց կողմը. ժողովուրդը դարձյալ խոնավեց նրա շուրջը, և նա, իր սովորության համաձայն, նորից ուսուցանում էր նրանց:

2 Փարիսեցիները Հիսուսին փորձելու մտադրությամբ մոտեցան նրան և հարցրին.

«Մեր Օրենքի համաձայն մեկն իրավունք ունի՞ արձակելու իր կնոջը»:

3 Հիսուսը պատասխանեց նրանց. «Մովսեսն ի՞նչ օրենք սահմանեց ձեզ համար»:

4 Նրանք պատասխանեցին.

«Մովսեսը մեզ թույլատրեց բաժանման թուղթ տալ կնոջը և արձակել նրան»:

5 Հիսուսն ասաց նրանց.

«Մովսեսը ձեր խստասրտության պատճառով սահմանեց այդ օրենքը»:

6 Սակայն սկզբից, արարածների արարչագործության ժամանակ, Աստված «արու և էգ ստեղծեց մարդկանց» և նրանց ասաց.

7 «Դրա համար տղամարդը պիտի թողնի իր հորն ու մորը և միանա իր կնոջը.

8 և երկուսը մեկ մարմին պիտի լինեն»: Հետևաբար, այլևս երկու չեն, այլ մեկ մարմին:

9 Արդ, որևէ մեկը թող չբաժանի նրանց, որոնց Աստված միացրեց»:

10 Աշակերտները տան մեջ նույն նյութի շուրջ դարձյալ հարց տվեցին Հիսուսին:

11 Նա պատասխանեց.

«Ով իր կնոջն արձակի և մեկ ուրիշին առնի, շնություն արած կլինի առաջինի դեմ:

12 Կինն էլ, եթե իր ամուսնուց արձակվելուց հետո մեկ ուրիշի հետ ամուսնանա, կշնանա»:

13 Ժողովրդից ոմանք մանուկներ բերեցին Հիսուսի մոտ, որպեսզի ձեռքը դնի նրանց վրա, բայց աշակերտները սաստեցին բերողներին:

7 ἔνεκεν τούτου καταλείψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα αὐτοῦ
 և ամուսինը և կապվի
 և իր կնոջը

և τὴν μητέρα [καὶ προσκολληθήσεται πρὸς τὴν γυναῖκα
 և կապվի, և երթի
 զիստ կնոջ

αὐτοῦ],
 իրող.

8 καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν·
 և եղիցին երկուք ἢ մարմին մի.

ὥστε οὐκέτι εἰσὶν δύο ἀλλὰ μία σὰρξ.
 և այնուհետև ոչ են երկու՝ այլ մարմին մի:

9 ὁ οὖν ὁ θεὸς συνέζευξεν ἄνθρωπος μὴ χωριζέτω.
 Արդ՝ զոր Աստուած զուգեաց, մարդ մի մեկնեաց:

10 Καὶ εἰς τὴν οἰκίαν πάλιν οἱ μαθηταὶ
 եἶ ἡ τῶν ἡμετέρων ἀσκήσαντων

περὶ τούτου ἐπηρώτων αὐτόν.
 զնոյն հարցին ցնա:

11 καὶ λέγει αὐτοῖς, Ὅς ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ
 եἶ αὐτὸς ցնուα. Եթե այր՝ արձակեաց զկին իր,

καὶ γαμήσῃ ἄλλην μοιχᾶται ἐπ’ αὐτήν·
 և արացե այլ, շնայ:

12 καὶ ἔὰν αὐτὴ ἀπολύσασα τὸν ἄνδρα αὐτῆς
 եἶ կին՝ եթե ելցե յառնե իրմէ՝
 ՀՈ - զնուհի էջելու արու անուհու

γαμήσῃ ἄλλον μοιχᾶται.
 և եղիցի առն այլում, շնայ:
 և արու զնուհու

13 Καὶ προσέφερον αὐτῷ παιδιά
 եἶ մատուցանեին առ նա մանկուհի՝

ἵνα αὐτῶν ἄψηται·
 զի ձեռն դիցե ցնուա.

οἱ δὲ μαθηταὶ ἐπετίμησαν αὐτοῖς.
 իսկ աշակերտքն՝ սաստեցին այնոցիկ որ մատուցանեին:
 ՀՈ - արուցանուհու արու մատուցանուհու

14 **ιδών** δὲ ὁ Ἰησοῦς ἠγανάκτησεν
 ἱερὸν ἐκεῖ **θῆου**, **բարկացել** **սաստեաց** **նցա**
 ՅՈ -*επιτιμίας*

καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ἔφετε τὰ **παιδιά** ἔρχεσθαι πρὸς **με**,
և **αυτ**. **Թոյլ տուր** **մանկուիդ** **գալ** **առ** **իս**,

μη **κωλύετε** **αὐτά**, τῶν γὰρ τοιούτων **ἐστὶν**
և **մի** **արգելուր** **գրուս**. **զի** **այդպիսեաց** **է**

ի **βασιλεία** **τοῦ** **θεοῦ**.
արքայութիւն **Աստուծոյ**:

15 **ἀμὴν** **λέγω** **ὑμῖν**, ὅς **ἂν** **μη** **δέξῃται** **τὴν** **βασιλείαν**
Αὐτῆ **αυτῶ** **ծեզ**. **Որ** **ոչ** **ընկալցի** **գարքայութիւն**

τοῦ **θεοῦ** **ὡς** **παιδίον**, **οὐ** **μη** **εἰσέλθῃ** **εἰς** **αὐτήν**.
Աստուծոյ **իբրև** **գմանուկ**, **ոչ** **մտցէ** **ի** **նա**:

16 **καὶ** **ἐναγκαλισάμενος** **αὐτὰ**
εἰ **αռեալ** **գնուս** **ի** **գիրկս**

κατευλόγει τιθεὶς τὰς χείρας ἐπ' αὐτά.
ծեռն եր **ի** **վերայ** **և** **օրհնեաց** **գնուս**:

ՅՈ - *ετιθει τας χειρας επι αυτα και ευλογει αυτα*

17 **Καὶ** **ἐκπορευομένου** **αὐτοῦ** **εἰς** **ὁδὸν**
εἰ **ընդ** **ելանելն** **նորա** **անտի** **ի** **ճանապարհ**,

προσδραμών εἰς
սահաւառիկ **ոմն** **մեծաստուծ** **ընթացել**

ՅՈ - *ιδου τις πλουσιος προσδραμων*

καὶ **γονυπετήσας** **αὐτὸν** **ἐπηρώτα** **αὐτόν**,
ի **ծուր** **իջաներ**, **հարցաներ** **ցնա** **և** **սուր**.

Διδάσκαλε **ἀγαθέ**, **τί** **ποιήσω**
Վարդապետ **բարի** **զի՞նչ** **արարից**

ἵνα **ζωήν** **αἰώνιον** **κληρονομήσω**;
զի **զկեանսն** **յաւիտեանականս** **ժառանգեցից**:

18 **ὁ** **δὲ** **Ἰησοῦς** **εἶπεν** **αὐτῷ**, **Τί** **με** **λέγεις** **ἀγαθόν**;
εἰ **θῆου** **αυτ** **ցնա**. **Զի՞** **սսես** **զիս** **բարի**.

οὐδεις **ἀγαθός** **εἰ** **μη** **εἷς** **ὁ** **θεός**.
չիք **ոք** **բարի** **բայց** **մի** **Աստուած** **Յայր**:

19 **τὰς** **ἐντολάς** **οἶδας**.
Չպատուիրանս **զիտես**.

14 Երբ Յիսուս այս տեսավ, բարկանալով սաստեց նրանց և ասաց. «Թոյլ տվեք այդ մանուկներին գալ ինձ մոտ և արգելք մի՛ եղեք նրանց, որովհետև Աստծու արքայությունը այդպիսիներինն է:

15 Եղմարիտ եմ ասում ձեզ, ով Աստծու արքայությունը չընդունի որպես մանուկ, նրա մեջ չի մտնելու»:

16 Եվ նա վերցնելով նրանց իր գիրկը՝ նրանց վրա ձեռքը դրեց և օրհնեց նրանց:

17 Երբ նա այնտեղից ճանապարհ ընկավ, ահա մեծահարուստ մեկը առաջ վազելով ծնկի իջավ, հարցրեց նրան ու ասաց. «Բարի՛ Վարդապետ, ի՞նչ պետք է անեմ, որ հավիտեանական կյանքը ժառանգեմ»:

18 Եվ Յիսուս նրան ասաց. «Ինչո՞ւ ես ինձ բարի կոչում. բարի չէ ոչ ոք, այլ միայն՝ Աստված»:

19 Պատվիրանները գիտես. մի՛ շնանար, մի՛ սպանիր, մի՛ գողանար, սուտ մի՛ վկայիր, պատվիրքն հորն ու մորը»:

20 Նա պատասխանեց և ասաց նրան. «Վարդապետ, այդ բոլորը իմ մանկությունից ի վեր արել եմ. արդ, ի՞նչ եմ պակաս թողել»:

21 Եվ Յիսուս նրան նայելով՝ սիրեց նրան և ասաց. «Քեզ մեկ բան է պակասում. եթե կամենում ես կատարյալ լինել, գնա վաճառիր ինչ որ ունես ու աղքատներին տուր և երկնքում գանձեր կուցնես. և վերցրու խաչը և արի՛ իմ հետևից»:

22 Եվ մարդը այդ խոսքի վրա խոթոված՝ գնաց տրտում, որովհետև շատ հարուստ էր:

23 Եվ Յիսուս այս կողմ, այն կողմ նայելով՝ ասաց իր աշակերտներին. «Ինչքա՞ն դժվարին է Աստծու արքայությունն մտնել նրանց համար, որ հարստություն ունեն»:

14 Երբ Հիսուսն այս տեսավ, բարկացավ և սաստեց աշակերտներին ասելով. «Թողե՛ք, որ մանուկներն ինձ մոտ գան, արգելք մի եղեք նրանց, որովհետև այդպիսիներինն է Աստուծու արքայությունը»:

15 Լավ իմացեք, ով Աստուծու արքայությունը չընդունի մանկան պես, չի մտնի այնտեղ»:

16 Ապա իր գիրկն առավ նրանց և ձեռքը նրանց վրա դնելով՝ օրհնեց նրանց:

17 Հիսուսը հազիվ էր այնտեղից ճանապարհ ընկել, երբ ահա մի մեծահարուստ մարդ վազելով եկավ նրա մոտ, ծնկի իջավ և հարցրեց. «Բարի՛ Վարդապետ, ի՞նչ պետք է անեմ հավիտենական կյանքը ժառանգելու համար»:

18 Հիսուսն ասաց նրան. «Ինչո՞ւ ինձ բարի ես կոչում: Միայն Աստված է բարի»:

19 Պատվիրանները գիտես. «Մի՛ շնանա, մի՛ սպանիր, մի՛ գողանա, սուտ վկայություն մի՛ տուր, ուրիշ իրավունքը մի՛ հափշտակիր, պատվիր քո հորն ու մորը»:

20 Նա պատասխանեց. «Վարդապետ, այդ բոլորը ես պահել եմ իմ պատանեկությունից ի վեր, հետևաբար էլ ի՞նչ է պակասում ինձ»:

21 Հիսուսն իր աչքերը սիրով հառեց նրան և ասաց. «Մեկ բան էլ տակավին պետք է անես: Եթե ուզում ես կատարյալ լինել, գնա՛, վաճառիր, ինչ որ ունես և տո՛ւր աղքատներին. այդպիսով երկնքում պիտի գանձ ունենաս. ապա վերջորո՛ւ խաչդ և հետևիր ինձ»:

22 Երիտասարդը, երբ այդ լսեց, խոժոռվեց և տխուր-տրտուն գնաց, որովհետև շատ հարուստ էր:

23 Հիսուսը, չորս կողմը նայելով, ասաց աշակերտներին.

«Որքա՞ն դժվար է հարստություն ունեցողների համար Աստուծու արքայությունը մտնել»:

Μη φονεύσης, Μη μοιχεύσης,

Մի շնար. Մի սպանանիր.

ՀՈ - Μη μοιχευσης Μη φονευσης

Μη κλέψης, Μη ψευδομαρτυρήσης, **Μη άποστερήσης,**
Մի գողանար. Մի սուտ վկայեր.

Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα.

Պատուեա գհայր քո և գմայր:

20 ὁ δὲ ἔφη αὐτῷ,

Να՛ պատասխանի ետ՝ և ասէ ցնա.

ՀՈ - αποκριθεις ειπεν

Διδάσκαλε, ταῦτα πάντα ἐφυλαξάμην

Վարդապետ՝ գայր ամենայն **արարի**

ἐκ νεότητός μου.

՚ի մանկութենն իմնէ, **արդ՝ գի՞նչ ևս պակաս իցեմ:**

21 ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐμβλέψας αὐτῷ ἠγάπησεν αὐτὸν καὶ εἶπεν

Եւ Յիսուս հայեցեալ ՚ի նա՛ սիրեաց գնա և ասէ

αὐτῷ, Ἐν σε ὕστερεῖ.

ցնա. Մի ինչ պակաս է ՚ի քե՛ն, **եթէ կամիս կատարեալ**

ὕπαγε, ὅσα ἔχεις πώλησον καὶ δὸς

լինել, երթ գոր ինչ ունիս վաճառեա՛ և տուր

[τοῖς] πτωχοῖς, καὶ ἔξεις θησαυρὸν ἐν οὐρανῷ,

աղքատաց, և ունիցիս գանձս յերկինս,

καὶ δεῦρο ἀκολούθει μοι.

և առ գիսաչն՝ և եկ գկնի իմ:

ՀՈ - αρσ τον σταυρον

22 ὁ δὲ στυγνάσας ἐπὶ τῷ λόγῳ ἀπῆλθεν λυπούμενος·

Եւ նա՛ խոժոռեալ ընդ բանն՝ գնաց տրտուն.

ἦν γὰρ ἔχων κτήματα πολλά.

գի ուներ ինչս բազումս:

23 Καὶ περιβλεψάμενος ὁ Ἰησοῦς λέγει

Եւ հայեցեալ յայս կոյս՝ այն կոյս Յիսուս՝ ասէ

τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, Πῶς δυσκόλως οἱ τὰ χρήματα

գաշակերտսն. **Ձիա՞րդ դժուարին է՝ որ գի՞նչի**

ἔχοντες εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσελεύσονται.

ունին, մտանել յարքայութիւն Աստուծոյ:

24 οἱ δὲ μαθηταὶ ἐθαμβοῦντο
Եւ աշակերտքն զարմացեալ էին

ἐπὶ τοῖς λόγοις αὐτοῦ.
’ի վերայ բանիցն նորա.

ὁ δὲ Ἰησοῦς πάλιν ἀποκριθεὶς λέγει αὐτοῖς,
իսկ Յիսուս դարձեալ պատասխանի ետ նոցա՝ և աւէ.

Τέκνα, πῶς δύσκολόν ἐστιν
Որդեակք՝ ո՞րչափ դժուարին է **յուսացելոց յինչս՝**
ՀՈ - τους πεποιθотας επι τοις χρημασιν

εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσελθεῖν·
մտանել յարքայութիւն Աստուծոյ:

25 εὐκοπώτερόν ἐστιν κάμηλον διὰ [τῆς] τρυμαλιᾶς
Դիրիւն է մալխոյ ընդ ծակ
ՀՈ - камилон

[τῆς] ῥαφίδος διελθεῖν ἢ πλούσιον εἰς τὴν βασιλείαν
ասիան անցանել, քան մեծատան յարքայութիւն

τοῦ θεοῦ εἰσελθεῖν.
Աստուծոյ մտանել:

26 οἱ δὲ περισσῶς ἐξεπλήσσοντο λέγοντες
Եւ նքա առաւել ևս զարմանային՝ և աւէին

πρὸς ἑαυτούς, Καὶ τίς δύναται σωθῆναι;
ընդ միմեանս. Իսկ ո՞վ կարացէ ապրել:

27 ἐμβλέψας αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς λέγει, Παρὰ ἀνθρώποις
Հայեցեալ ընդ նսա Յիսուս՝ աւէ. Առ ’ի մարդկանէ

ἀδύνατον, ἀλλ’ οὐ παρὰ θεῷ·
այդ անհնարին է, այլ ոչ առ ’ի յԱստուծոյ:

πάντα γὰρ δυνατὰ παρὰ τῷ θεῷ.
ՁՈ - զի ամենաբան կարելիք են առ աստուած

28 Ἦρξατο λέγειν ὁ Πέτρος αὐτῷ, Ἴδου ἡμεῖς
Սկսաւ աւել ցնա Պետրոս. Ահաւասիկ մեր՝

ἀφήκαμεν πάντα καὶ ἠκολουθήκαμέν σοι.
թողաք զամենայն, և եկաք զկնի քո:

29 ἔφη _____ ὁ Ἰησοῦς, Ἄμην λέγω ὑμῖν,
Պատասխանի ետ Յիսուս և աւէ. Ամէն ասեմ ձեզ.
ՀՈ -και αποκριθεις ο Ιησους ειπεν

24 Եվ աշակերտները զարմացած էին նրա խոսքերի վրա. իսկ Հիսուս դարձյալ պատասխանեց նրանց և ասաց. «Չավակներս, ինչքան դժվար է Աստծու արքայություն մտնել նրանց համար, որ իրենց հույսը դրել են հարստության վրա:

25 Ավելի հեշտ է, որ պարանը ասեղի ծակից անցնի, քան թե մի մեծահարուստ Աստծու արքայությունը մտնի»:

26 Եվ աշակերտները առաւել ևս էին զարմանում ու միմյանց ասում. «Ապա ուրեմն ո՞վ կարող է փրկվել»:

27 Նայելով նրանց՝ Հիսուս ասաց. «Մարդկանց համար այդ անհնար է, բայց ո՛չ Աստծու համար»:

28 Պետրոսն սկսեց նրան ասել. «Ահավասիկ մենք թողել ենք ամեն բան և եկել ենք քո հետևից»:

29 Հիսուս պատասխանեց և ասաց. «Եշմարիտ են ասում ձեզ, չկա մեկը, որ թողած լինի տուն, կամ եղբայրներ, կամ քույրեր, կամ հայր, կամ մայր, կամ որդիներ, կամ ազարակներ՝ ինձ համար կամ Ավետարանի համար և այժմ,

30 այս ժամանակի մեջ հարյուրապատիկը չստանա՝ տներ և եղբայրներ և քույրեր և մայրեր և որդիներ և ազարակներ՝ հալածանքներ կրելով հանդերձ, և այն աշխարհում, որ գալու է՝ հավիտեանական կյանք:

31 Սակայն շատեր, որ առաջին են, պիտի լինեն վերջին, իսկ վերջիններ՝ առաջին»:

32 Եվ Երուսաղեմ ելնելու ճանապարհի վրա էին. Հիսուս աշակերտներից ավելի առաջ էր գնում. իսկ նրանք, որ նրա հետևից էին գնում, զարմացած էին ու վախեցնում էին: Եվ նա նորից վերցնելով Տասներկուսին՝ առանձին, սկսեց ասել նրանց, թե ինչ բաներ պիտի պատահեն իրեն:

24 Այս խոսքերի վրա աշակերտները զարմացան, բայց Հիսուսը շարունակեց և ասաց.

«Որոյակներ, որքա՛ն դժվար է հարստության վրա հույս դնողների համար Աստծու արքայությունը մտնել:

25 Շատ ավելի հեշտ է, որ պարանն ասեղի ծակից մտնի, քան հարուստը՝ Աստծու արքայությունը»:

26 Աշակերտներն էլ ավելի զարմացան և միմյանց ասացին.

«Ուրեմն ո՞վ կարող է փրկվել»:

27 Հիսուսը նայեց նրանց և ասաց.

«Մարդկանց համար դա անկարելի է, բայց ո՛չ Աստծու համար, որովհետև Աստծու համար ամեն ինչ կարելի է»:

28 Այն ժամանակ Պետրոսն ասաց Հիսուսին.

«Ահա մեր ամբողջ ունեցվածքը թողեցինք և հետևեցինք քեզ»:

29 Հիսուսն ասաց.

«Վստա՛հ եղեք, ով որ թողնի տուն, եղբայրներ, քույրեր, հայր, մայր, զավակներ և ազարակներ՝ ինձ համար կամ Ավետարանի համար,

30 ներկա կյանքում պիտի ունենա հարյուրապատիկ տներ, եղբայրներ, քույրեր, մայրեր, զավակներ և ազարակներ՝ կրելով նաև հալածանքներ և զալիք աշխարհում հավիտենական կյանքը պիտի ժառանգի:

31 Շատերը, որ հիմա առաջինն են, պիտի լինեն վերջինը, և շատ վերջիններ՝ առաջինը»:

32 Հիսուսը և իր աշակերտները ճանապարհ էին ընկել Երուսաղեմ գնալու համար: Հիսուսը գնում էր առաջ անցած. աշակերտները զարմացած էին, իսկ նրանց հետևողներն էլ վախենում էին: Հիսուսը, տասներկու աշակերտներին մի կողմ տանելով, սկսեց նրանց ասել, ինչ որ պատահելու էր իրեն.

οὐδείς ἐστὶν ὃς ἀφῆκεν οἰκίαν ἢ ἀδελφοὺς ἢ ἀδελφάς
Ὀչ ոք է որ եթող զտուն, կամ զեղբարս, կամ զքրոս,

ἢ μητέρα ἢ πατέρα ἢ τέκνα
կամ զհայր, կամ զմայր, կամ զորդիս,

ἢ ἄγρους ἕνεκεν ἐμοῦ καὶ ἕνεκεν τοῦ εὐαγγελίου,
կամ զագարակս՝ վասն իմ կամ վասն աւետարանին.

30 ἐὰν μὴ λάβῃ ἑκατονταπλασίονα νῦν ἐν τῷ καιρῷ
եթէ ոչ առնուցու հարիւրապատիկ այժմ

τούτῳ οἰκίας καὶ ἀδελφοὺς καὶ ἀδελφάς
այսմ ժամանակի տունս, և եղբարս, և քրոս,

καὶ μητέρας καὶ τέκνα καὶ ἄγρους μετὰ διωγμῶν,
և մայրս, և որդիս, և ագարակս հալածանք

καὶ ἐν τῷ αἰῶνι τῷ ἐρχομένῳ
հանդերձ, և յաշխարհին որ գալոց է՝

ζωὴν αἰώνιον.
զկեանսն յաիտենականս:

31 πολλοὶ δὲ ἔσονται πρῶτοι ἔσχατοι
զի բազումք եղիցին առաջինք՝ յետինք,

καὶ [οἱ] ἔσχατοι πρῶτοι.
և յետինք՝ առաջինք:

32 Ἦσαν δὲ ἐν τῇ ὁδῷ ἀναβαίνοντες
Եւ էին ՚ի ճանապարհի մինչ դեռ ելանէին

εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ ἦν προάγων αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς,
յերուսաղեմ. և երթայր Յիսուս առաջի

καὶ ἔθαμβοῦντο, οἱ δὲ ἀκολουθοῦντες
քան գնուսա, և զարմացեալ էին որ զհետն երթային. և

ἐφοβοῦντο. καὶ παραλαβὼν πάλιν τοὺς δώδεκα
երկնչէին: Եւ առեալ միւսանգամ զերկոտասանսն

ἤρξατο αὐτοῖς λέγειν τὰ μέλλοντα
առանձինն, սկսաւ ասել նոցա զինչ անցք

αὐτῷ συμβαίνειν
անցանելոց իցեն ընդ նա:

33 օ՛րք ՚Իծօն անաբա՛նօմեն է՛ս Իերօսօղլոսա,
Թէ ահաւաւիկ էլանէմք յերուսաղէմ.

կա՛յ օ՛րք տօ՛ւ անթրօպօս քարաժօղիսէտ յօ՛ւս արքիւրէսս
և Որդի մարդոյ մատնեցի քահանայապետիցն

կա՛յ տօ՛ւս ցրաքաթէսս, կա՛յ կաթարնօսս անտօն ծանաթ
և դարաց. և դատեցին զնա ՚ի մահ,

կա՛յ քարաժօսսս անտօն տօ՛ւս ճնօնսս
և մատնեցեն զնա հեթանոսաց.

34 կա՛յ էքա՛յնսս անտօ՛ւ կա՛յ էքտօ՛սս անտօ՛ւ
և կատակեցեն զնովաւ,

կա՛յ մասցիցօսս անտօն
և հարկանիցեն զնա, և քրանիցեն ՚ի նա,

կա՛յ անօկտէնօսս, կա՛յ մէթա՛ տրէս ցիմէրաս անասցիսէտ.
և սպանցեն. և յերիւր աւուր յարիցէ:

35 Կա՛յ քրօսքօրէնօնա՛ն անտօ՛ւ Իակօբօս կա՛յ Իօաննիս
էլ երթային առ նովաւ Յակովքոս և Յովհաննէս՝

օ՛ւս նիօ՛ւ Յեբեժայ. կա՛յ սեն ցնա. Վարդապետ՝ կամիմք
որդիքն Յեբեժայ. և սեն ցնա. Վարդապետ՝ կամիմք

Ինա՛ օ՛րք ան էտիցօմէն սէ քիցից ցիմն.
զի զոր ինչ խնդրեցուք ՚ի քէն՝ արացես մեզ:

36 օ՛րք ձէ է՛քս անտօ՛ւս,
էլ նա՛՝ աւէ ցնոսա.

Դի ծէլէթէ [մէ] քիցից ցիմն;
Ձի՞նչ կամիք յինէն՝ զի արարից ձեզ:

37 օ՛ւս ձէ է՛քս անտօ՛ւ,
էլ նրա՛՝ աւէն ցնա.

Ձօս ցիմն Ինա՛ է՛ց սօս էկ ձէքիւն
Տուր մեզ՝ զի նստցուք մի՛ յաջմէ քունմէ

կա՛յ է՛ց է՛ք արիսթէրօն կաթիցօմէն էն տի՛ ձօքի սօս.
Ձո - ի յաիելէ ի քիսսն քո
և մի յաիելէ ՚ի քիսսն քուն:

38 օ՛րք ձէ է՛քս անտօ՛ւս,
Պատասխանի ետ Յիսուս՝ և աւէ ցնոսա

33 «Ահա ելնում ենք Երուսաղեմ.
և մարդու Որդին պիտի մատնվի
քահանայապետներին ու օրենս-
գետներին, և նրան մահվան պի-
տի դատապարտեն ու հեթանոս-
ներին պիտի հանձնեն.

34 նրան պիտի ծաղրեն. նրան
պիտի ծեծեն ու նրա վրա պիտի
քթեն. և պիտի սպանեն. և երրորդ
օրը նա հարություն պիտի առնի»:
35 Ձեբեղեռուսի որդիները՝ Յակո-
բոսը և Յովհաննէսը, զնացին նրա
մոտ և ասացին նրան. «Վարդա-
պետ, ինչ որ քեզից պիտի խնդ-
րենք, կամենում ենք, որ անես
մեզ համար»:

36 Եվ նա նրանց ասաց. «Ինչ էք
կամենում ինձից, որ անեն ձեզ
համար»:

37 Եվ նրանք ասացին նրան.
«Շնորհ արա մեզ, որ նստենք
մեկս՝ քո աջում և մյուսս՝ ձախում,
քո փառքի մեջ»:

38 Յիսուս պատասխանեց նրանց
և ասաց. «Ձեք իմանում, թե ինչ էք
խնդրում. կարո՞ղ էք խմել այն
բաժակը, որ ես խմելու եմ, կամ
մկրտվել այն մկրտութամբ, որով
ես մկրտվելու եմ»:

39 Եվ նրանք ասացին նրան.
«Վարդապետ»։ Եվ Յիսուս նրանց
ասաց. «Այն բաժակը, որ ես խմե-
լու եմ, կխմեք, և այն մկրտութու-
նը, որով ես մկրտվելու եմ, նրա-
նով կմկրտվեք,

40 բայց իմ աջում և ձախում նս-
տեցնելը ես չէ, որ պիտի տամ, այլ
տրվելու է նրանց, որոնց համար
պատրաստված է»:

41 Այդ լսելով՝ տասը առաքյալնե-
րը սկսեցին բարկանալ Յակոբոսի
և Յովհաննէսի վրա:

42 Յիսուս նրանց իր մոտ կանչեց
և ասաց. «Գիտեք, որ հեթանոսնե-
րի մեջ իշխանավորներ համար-
վածները տիրում են նրանց. և
նրանց մեծամեծներն իշխում են
նրանց վրա.

43 ձեր մեջ այդպես չպետք է լինի.
այլ ձեզից ով կամենա մեծ լինել,
թող լինի ձեր սպասավորը.

33 «Ահա գնում ենք Երուսաղեմ, որտեղ Մարդու Որդին պիտի մատնվի ավագ քահանաների և Օրենքի ուսուցիչների ձեռքը, որոնք մահվան պիտի դատապարտեն նրան և ապա հանձնեն հեթանոսներին:

34 Սրանք պիտի ծաղրեն նրան, ծեծեն, թքեն նրա վրա և սպանեն, բայց երեք օր հետո նա հարուստ լինի պիտի առնի»:

35 Ձեբեղենուի որդիները՝ Հակոբոսն ու Հովհաննեսը, մոտենալով Հիսուսին, սկսեցին միասին քայլել և ասացին նրան.

«Վարդապետ, ուզում ենք, որ մեր խնդրանքը կատարես»:

36 Հիսուսը հարցրեց.

«Ի՞նչ եք ուզում, որ անեմ ձեզ համար»:

37 Նրանք պատասխանեցին.

«Երբ քո թագավորության փառքի գահին նստես, շնորհ արա մեզ, որ մենք նստենք քո աջ և ձախ կողմը»:

38 Հիսուսն ասաց նրանց.

«Չեք իմանում, թե ի՞նչ եք ուզում: Կարո՞ղ եք խմել տառապանքի այն բաժակից, որից ես եմ խմելու, կամ կարո՞ղ եք հանձն առնել այն մկրտությունը, որով ես եմ մկրտվելու»:

39 «Վարդող ենք». պատասխանեցին նրանք: Հիսուսն ասաց նրանց. «Վրդարև, դուք կխմեք այն բաժակից, որից ես եմ խմելու, և կմկրտվեք այն մկրտությամբ, որով ես եմ մկրտվելու,

40 բայց իմ աջ և ձախ կողմերում նստելու իրավունքը ես չեմ տալիս, այլ այդ տեղերը տրվելու են նրանց, որոնց համար պատրաստված են»:

41 Երբ մյուս տասը աշակերտները լսեցին այս, սկսեցին բարկանալ Հակոբոսի և Հովհաննեսի վրա:

42 Հիսուսն իր մոտ կանգնեց նրանց և ասաց. «Գիտեք, որ ազգերի մեջ իշխանավորներ համարվածները տիրում են իրենց հպատակներին, և ղեկավարներն իշխում են իրենց ժողովուրդների վրա:

43 Բայց ձեր մեջ այդպես չպետք է լինի: Եթե ձեզմից մեկն ուզենա մեծ լինել, ձեր բոլորի սպասավորը պիտի լինի,

Οὐκ οἴδατε τί αἰτεῖσθε. δύνασθε πειν τὸ ποτήριον
 Πῶς ἠητεῖτε αὐτῶν ἵνα ἵσθητε. Կարե՞ք ընպել զբաժակն՝

ὁ ἐγὼ πίνω ἢ τὸ βάπτισμα
 զոր ես ընպելոց եմ, կամ զմկրտութիւնն՝

ὁ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθῆναι;
 զոր ես մկրտելոցն եմ մկրտել:

39 οἱ δὲ εἶπαν αὐτῶ, Δυνάμεθα. ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς,
 Եւ նորա՝ ասենցնա. Կարենք: Եւ Յիսուս ասէցնուսա.

Τὸ ποτήριον ὃ ἐγὼ πίνω πίεσθε
 Զբաժակն զոր ես ընպելոց եմ ընպիցեք,

καὶ τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθήσεσθε,
 և զմկրտութիւնն զոր ես մկրտելոց եմ մկրտիցիք.

40 τὸ δὲ καθίσει ἐκ δεξιῶν μου ἢ ἐξ ἐωνύμων
 այլ նստուցանել ընդ աջմէ իմմէ և ընդ ահելմէ՝

οὐκ ἔστιν ἐμὸν δοῦναι, ἀλλ' οἷς ἠτοίμασται.

ՁՈ - որոց պարհասրեալի իցէ

նչ է իմ տալ, այլ որոց տուեալ իցէ:

41 Καὶ ἀκούσαντες οἱ δέκα ἤρξαντο ἀγανακτεῖν
 Եւ լուեալ զայն տասանցն, սկսան բարկանալ

περὶ Ἰακώβου καὶ Ἰωάννου.

Յակովբայ և Յովհաննու:

42 καὶ προσκαλεσάμενος αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς
 Եւ Յիսուս կոչեաց զնսա առ ինքն,

λέγει αὐτοῖς, Οἴδατε ὅτι οἱ δοκοῦντες ἄρχειν
 և ասէցնուսա. Գիտեք. զի որ յանուան իշխանքն եմ

τῶν ἐθνῶν κατακυριεύουσιν αὐτῶν
 հեթանոսաց, տիրեն նոցա.

καὶ οἱ μεγάλοι αὐτῶν κατεξουσιάζουσιν αὐτῶν.

ՁՈ - մեծամեծքն

և մեծամեծքն նոցա իշխեն նոցա:

43 οὐχ οὕτως δὲ ἐστὶν ἐν ὑμῖν, ἀλλ' ὅς ἂν θέλῃ
 Ոչ նոյնպես իցէ և ՚ի ձերում միջի. այլ որ կամիցի

μέγας γενέσθαι ἐν ὑμῖν ἔσται ὑμῶν διάκονος,
 ՚ի ձեռք մեծ լինել, եղիցի ձեր պաշտօնեայ.

ՅՈ - ԵՍՏԱԻ

44 και ὃς ἂν θέλῃ ἐν ὑμῖν εἶναι πρῶτος
 և որ կամիցի ἢ δέσῃ ἀναστῆναι ἰσχυρῶς

ἔσται πάντων δούλος·

20 - եղիցի ամենեցուն ծառայ
 եղիցի **ձեր** ամենեցուն ծառայ:

45 και γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἦλθεν
 Բանգի և Որդի մարդի՝ ոչ եկն

διακονηθῆναι ἀλλὰ διακονῆσαι καὶ δοῦναι τὴν ψυχὴν
 առնուլ պաշտօն, այլ պաշտել, և տալ զանձն

αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν.
 իր փրկանս փոխանակ բազմաց:

46 Καὶ ἔρχονται εἰς Ἱερικὴν. καὶ ἐκπορευομένου αὐτοῦ
 եւ գան յերիքով. և ընդ ելանելն նրա

ἀπὸ Ἱερικῶν καὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ καὶ ὄχλου ἱκανοῦ
 յերիքովէ աշակերտօքն և բազուն

ὁ υἱὸς Τιμαίου Βαρτιμαῖος, τυφλὸς προσαίτης,
 ժողովրդովք, որդի Տիմեի Բարտիմեոս կոյր

ἐκάθητο παρὰ τὴν ὁδόν.
 նստի մուրացիկ յանցս ճանապարհի:

47 και ἀκούσας ὅτι Ἰησοῦς ὁ Ναζαρηνὸς ἐστὶν ἤρξατο
 Իբրև լուալ՝ թէ Յիսուս Նազարեցի է, սկսաւ

κράζειν καὶ λέγειν, Υἱὲ Δαυὶδ Ἰησοῦ, ἐλέησόν με.
 աղաղակել և ասել. Որդի Դաւթի Յիսուս՝ ողորմեաց ինձ:

48 και ἐπετίμων αὐτῷ πολλοὶ ἵνα σιωπήσῃ· ὁ δὲ πολλῶ
 եւ սաստիկն նմա բազունք՝ զի լռեցէ. և նա՝ առաւել

μᾶλλον ἔκραζεν, Υἱὲ Δαυίδ, ἐλέησόν με.
 և աղաղակէր. Որդի Դաւթի ողորմեաց ինձ:

49 και στὰς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, Φωνήσατε αὐτόν.
 Ձուեղի առ Յիսուս, և հրամայեաց կոչել զնա.

30 - αὐτὸν φωνηθῆναι

καὶ φωνοῦσιν τὸν τυφλὸν λέγοντες αὐτῷ, Θάρσει,
 կոչեն զկոյրն և ասեն զնա. Բաշակերեաց՝

ἔγειρε, φωνεῖ σε.
 արի՛՛ կոչէ զքեզ:

44 և ձեզնից ով կամենա առաջին
 լինել, բոլորին ծառայ թող լինի.

45 որովհետև մարդու Որդին էլ չե-
 կավ ծառայություն ընդունելու,
 այլ՝ ծառայելու և տալու իր անձը
 որպես փրկանք շատերի փոխա-
 րեն»:

46 Եվ եկան Երիքով: Եվ մինչ նա
 Երիքովից դուրս էր գալիս իր աշ-
 ակերտներով և բազուն ժողովր-
 դով, Տիմեի որդին՝ կոյր Բարտի-
 մեոսը, նստել մուրում էր ճանա-
 պարհի եզրին:

47 Երբ լսեց, թե անցնողը Յիսուս
 Նազարեցին է, սկսեց աղաղակել
 և ասել. «Դավթի՛ Որդի, Յիսուս,
 ողորմի՛ր ինձ»:

48 Եվ շատերը նրան սաստում
 էին, որ լռի, իսկ նա առավել ևս
 աղաղակում էր. «Դավթի՛ Որդի,
 ողորմի՛ր ինձ»:

49 Յիսուս կանգնեց և հրամայեց,
 որ նրան կանչեն: Կոյրին կանչե-
 ցին և նրան սասցին. «Բաշակեր-
 վի՛ր, վեր կաց, կանչում է քեզ»:

50 Եվ նա, դեն գցելով իր զգեստ-
 ները, վեր կացավ եկավ Յիսուսի
 մոտ:

51 Յիսուս նրան սասց. «Ին՞չ ես
 ուզում, որ քեզ անեն»: Կոյրը
 նրան սասց. «Վարդապետ, աշ-
 քերս թող բացվեն»:

52 Եվ Յիսուս նրան սասց. «Գնա՛,
 քո հավատը քեզ փրկեց»: Եվ իս-
 կույն նրա աչքերը բացվեցին, և
 ճանապարհին գնում էր նրա հե-
 տկից:

44 և եթե ձեզնից մեկն ուզենա առաջինը լինել, բոլորի ծառան պետք է լինի,

45 որովհետև Մարդու Որդին ինքն էլ չեկավ ծառայություն ընդունելու, այլ ծառայելու և իր կյանքը տալու որպես փրկագին շատերի համար»:

46 Եկան Երիքով: Երբ Հիսուսն իր աշակերտների և մի մեծ բազմության հետ դուրս էր գալիս Երիքովից, Տիմեի որդին՝ Բարտիմեոսը, որը մի կույր մուրացկան էր, նստած էր ճանապարհի եզրին:

47 Երբ լսեց, որ անցնողը Հիսուս Նազովրեցին է, սկսեց աղաղակել. «Դավթի՛ Որդի, Հիսուս, ողորմի՛ր ինձ»:

48 Շատերը նրան սաստեցին, որ լռի, իսկ նա առավել բարձր ձայնով աղաղակում էր. «Դավթի՛ Որդի, ողորմի՛ր ինձ»:

49 Հիսուսը կանգ առավ և հրամայեց, որ կույրին իր մոտ բերեն: Նրանք կանչեցին կույրին և սասցին.

«Քաջալերվի՛ր, վեր կաց, կանչում է քեզ»:

50 Նա դեն գցեց իր վերարկուն, ոտքի ցատկեց և եկավ Հիսուսի մոտ:

51 Հիսուսը հարցրեց նրան.

«Ի՞նչ ես ուզում, որ քեզ համար անեն»:

Կույրը պատասխանեց.

«Վարդապետ, ուզում եմ, որ աչքերս բացվեն»:

52 Հիսուսն ասաց. «Գնա՛, քո հավատը քեզ բժշկեց»:

Նրա աչքերն իսկույն բացվեցին, և ամբողջ ճանապարհին նա գնում էր Հիսուսի հետևից:

50 ὁ δὲ ἀποβαλὼν τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ ἀναπηδήσας
 Եւ նորա ընկեցեալ զձորձս իւր, յարեալ

ἦλθεν πρὸς τὸν Ἰησοῦν.
 Եկն առ Հիսուս:

51 καὶ ἀποκριθεὶς αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν,
 Պատասխանի ետ նմա Հիսուս՝ և ասէ.

Τί σοι θέλεις ποιήσω;
 Զի՞նչ կամիս՝ թէ արարից քեզ:

ὁ δὲ τυφλὸς εἶπεν αὐτῷ, Ῥαββουνι, ἵνα ἀναβλέψω.
 Ասէ ցնա կոյրն. Ռաբբունի, զի բացայց:

52 καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, Ὑπάγε, ἡ πίστις σου σέσωκέν
 Եւ Հիսուս ասէ ցնա. Երբ՝ հաւատք քո կեցուցիս

σε. καὶ εὐθὺς ἀνέβλεψεν καὶ ἠκολούθει αὐτῷ
 զքեզ: Եւ վաղվաղակի բացալ, և երթայր զհետ նորա

ἐν τῇ ὁδῷ.
 Ի հ ճանապարհին:

1 Καὶ ὅτε ἐγγίζουσιν εἰς Ἱεροσόλυμα εἰς Βηθφαγὴ
 Եւ յորժամ մերձ եղեն յերուսաղէմ ἢ Բեթփագէ

καὶ Βηθανίαν πρὸς τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν, ἀποστέλλει
 և ἢ Բեթանիա մօտ ἢ լեռան Զիբենեաց, առաք

δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ
 երկու յաշակերտաց անտի,

2 καὶ λέγει αὐτοῖς, Ὑπάγετε εἰς τὴν κώμην τὴν κατέναντι
 և առ ցնսա. Երթայք **դուք** ἢ գեղ^ը որ ընդդէմ

ὑμῶν, καὶ εὐθὺς εἰσπορευόμενοι εἰς αὐτὴν
 ձեր կայ. և նոյն ժամայն իբրև մտանք ἢ նա,

εὐρήσετε πῶλον δεδεμένον ἐφ' ὃν οὐδεὶς **οὐπω**
 գտանիցէր յաւանակ մի կապեալ, յորոյ վերայ ոչ որ

ἀνθρώπων ἐκάθισεν· λύσατε αὐτὸν καὶ φέρετε.
 ἢ մարդկանէ նստաւ, լուծէր գնա՝ և ածէր:

3 καὶ ἂν τις ὑμῖν εἴπῃ, Τί ποιεῖτε τούτου;
 Եւ եթէ որ ասացէ զձեզ՝ թէ զի^ո լուծանէր գլաւանակը.

εἶπατε, Ὁ κύριος αὐτοῦ χρεῖαν ἔχει, καὶ εὐθὺς
 ասասցիք՝ **թէ** Տեառն իրում պիտոյ է. և վաղվաղակի
 ԶՈ - օտ

αὐτὸν ἀποστέλλει **πάλιν** ᾧδε.
 առաքեսցէ գնա այսր:

4 καὶ ἀπήλθον καὶ εὗρον πῶλον δεδεμένον πρὸς θύραν
 Զոգան՝ և գոհն գլաւանակն կապեալ առ դուր
 ԶՈ - τον πωλον

ἔξω ἐπὶ τοῦ ἀμφοδίου καὶ λύουσιν αὐτόν.
 ԶՈ - անդր
 արտաքոյ ἢ փողոցի անդ, և լուծին գնա:

5 καὶ τινες τῶν ἐκεῖ ἐστηκότων ἔλεγον αὐτοῖς,
 Եւ ոմանք յորոց անդն կային, ասեն ցնսա.

Τί ποιεῖτε λύοντες τὸν πῶλον;
 Զի^ո գործէր, զի^ո լուծանէր գլաւանակը:

6 οἱ δὲ εἶπαν αὐτοῖς καθὼς εἶπεν ὁ Ἰησοῦς,
 Եւ նրա՝ ասեն ցնսա որպէս ասացն Յիսուս.

καὶ ἀφῆκαν αὐτούς.
 և թոյլ ետուն նոցա:

1 Երբ մոտեցան Երուսաղեմին, Բեթփագեին և Բեթանիային, Զիբենյաց լեռան մոտ, նա ուղարկեց աշակերտներից երկուսին և նրանց ասաց.

2 «Դուք գնացե՛ք այդ գյուղը, որ ձեր դիմացն է. և հենց որ այնտեղ մտնեք, կգտնեք մի կապված ավանակ, որի վրա ոչ մի մարդ արարած չի նստել. արձակեցե՛ք այն և բերե՛ք:

3 Եվ եթե մեկը ձեզ ասի. «Այդ ավանակը ինչո՞ւ եք արձակում», կասեք. «Տիրոջը պետք է». և նա իսկույն դրան այստեղ կուղարկի»:

4 Գնացին և գտան ավանակը՝ կապված դռան մոտ, դրսում, փողոցի մեջ, և այն արձակեցին:

5 Եվ այնտեղ կանգնածներից ոմանք ասացին նրանց. «Ինչ՞ եք անում, ինչո՞ւ եք այդ ավանակն արձակում»:

6 Եվ նրանք նրանց ասացին, ինչպես Յիսուս ասել էր. ու նրանց թույլ տվին:

7 Ավանակը բերեցին Յիսուսի մոտ. և դրա վրա զգեստներ գցեցին, և Յիսուս նստեց դրա վրա:

8 Եվ շատեր իրենց զգեստները փռում էին ճանապարհին. և ուրիշներ ծառերից ճյուղեր էին կտրում ու զցում ճանապարհի վրա:

9 Եվ նրանք, որ առաջից ու հետևից էին գնում, աղաղակում էին և ասում. «Օվսաննա՛ Բարձրյալին, օրհնյա՛լ լինի նա, որ գալիս է Տիրոջ անունով.

10 օրհնյա՛լ լինի մեր հոր՝ Դավթի թագավորությանը, որ գալիս է: Խաղաղութիւն՝ երկնքում և փա՛ռք՝ բարձունքներում»:

11 Եվ Յիսուս մտավ Երուսաղեմ, գնաց տաճար ու նայեց իր շուրջը, ամեն ինչի վրա. և որովհետև երեկոյի ժամ էր, բարձրացավ Բեթանիա՝ Տասներկուսի հետ միասին:

1 Երբ մոտեցան Երուսաղեմին, Բեթֆազեին և Բեթանիային, Ձիթենյաց լեռան մոտ, Հիսուսն իր աշակերտներից երկու հոգու ուղարկեց՝

2 պատվիրելով նրանց.

- Գնացե՛ք այդ դիմացի գյուղը. հենց որ ներս մտնեք, այնտեղ կգտնեք կապված մի ավանակ, որի վրա դեռ ոչ ոք չի նստել: Արձակեցե՛ք այն և բերե՛ք:

3 Եթե որևէ մեկը ձեզ հարցնի՝ «Ինչո՞ւ եք արձակում ավանակը», նրան ասացե՛ք՝ «Տիրոջը պետք է», և նա իսկույն այստեղ կուղարկի այն:

4 Երկու աշակերտները գնացին և գտան ավանակը դրսում, փողոցի մեջ, կապված մի տան դռան մոտ, և արձակեցին այն:

5 Այնտեղ կանգնածներից ոմանք ասացին.

- Այդ ի՞նչ եք անում, ինչո՞ւ եք արձակում ավանակը:

6 Աշակերտները պատասխանեցին այնպես, ինչպես պատվիրել էր Հիսուսը: Ուստի թույլ տվեցին նրանց:

7 Աշակերտներն ավանակը բերեցին Հիսուսի մոտ և դրա վրա գցեցին իրենց վերարկուները: Ապա Հիսուսը նստեց ավանակի վրա:

8 Շատերն իրենց վերարկուները փռում էին ճանապարհի վրա, իսկ ուրիշները ծառերից ճյուղեր էին կտրում և փռում ճանապարհին:

9 Նրանք, որ Հիսուսի առջևից էին գնում կամ հետևում էին նրան, աղաղակում էին.

«Օվսաննա՛ Բարձրյալին,

օրհնյալ լինես դու, որ գալիս ես Տիրոջ անունով.

10 օրհնյալ լինի քո թագավորությունը, մեր հոր՝ Դավթի թագավորությունը, որ գալիս է.

Խաղաղություն երկնքում և փառք Բարձրյալին»:

11 Հիսուսը Երուսաղեմ մտավ և գնաց տաճար, որտեղ իր շուրջն ամեն ինչ աչքի անցկացրեց: Եվ որովհետև արդեն երեկո էր, տաճարից աշակերտների հետ գնաց Բեթանիա:

7 και φέρουσιν τὸν πῶλον πρὸς τὸν Ἰησοῦν
 Ὀσέτι ἄγριανάλκιν ἠὲ 3ηουλι.

και ἐπιβάλλουσιν αὐτῷ τὰ ἱμάτια αὐτῶν,
 և արկանեն ἢ վերայ նորա զհանդերձս,

και ἐκάθισεν ἐπ' αὐτόν.
 և նստաւ ἢ վերայ նորա:

8 και πολλοὶ τὰ ἱμάτια αὐτῶν ἔστρωσαν
 Եւ բազումք զհանդերձս իւրեանց տարածանէին

εἰς τὴν ὁδόν, ἄλλοι δὲ στιβάδας
 ἢ վերայ ճանապարհին. և ἠυξοῦντο

κόψαντες ἐκ τῶν ἄγρῶν.

ἢ ὄλωνց հատանէին՝

ՀՈ - եκοπτον εκ των δενδρων

և արկանէին զճանապարհուն:

και εστρωννουσ εις την οδον

9 και οἱ προάγοντες και οἱ ἀκολουθοῦντες ἔκραζον,
 Եւ որ առաջին և զկնի երթային, աղաղակէին

᾿Ωσαννά·

և ասէին. Ովսաննա Բարձրելոյն.

ՀՈ - λεγοντες τω υψιστω

Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου·
 10 օրհնեալ որ գաւի յանուն Տեառն.

10 Εὐλογημένη ἡ ἐρχομένη βασιλεία τοῦ πατρὸς
 օրհնեալ թագաւորութիւնդ եկեալ հոր

ἡμῶν Δαυίδ·

մերոյ Դաւթի. **խաղաղութիւն յերկնս՝ և**

ՀՈ - ειρηνη εν ουρανω και

᾿Ωσαννά ἐν τοῖς ὑψίστοις.

փառք ἢ բարձունս:

ՀՈ - δοξα

11 Καὶ εἰσῆλθεν εἰς Ἱεροσόλυμα εἰς τὸ ἱερόν
 Եւ եմուտ **3ηουλι** յԵրուսաղէմ, ի տաճարն,

και περιβλεψάμενος πάντα, ὀψίας ἤδη οὔσης

ՁՈ - և հայեցեալ շուրջ

և հայեցաւ շուրջ զամենեքումքք. և զի էր երեկոյացեալ

τῆς ὥρας, ἐξῆλθεν εἰς Βηθανίαν μετὰ τῶν δώδεκα.

ժամն, Եւ ի Բեթանիա երկոտասանիւքն հանդերձ:

12 Καὶ τῆ ἑπαύριον ἐξεληθόντων αὐτῶν
ἔτι ἦ ψαλλομένη ἡ ἀνήρ ἡ ἀνήρ ἐκ τῆς

ἀπὸ Βηθανίας ἐπέειπεν.
ἦ Ἡρώδης ἡ βασιλεὺς

13 καὶ ἰδὼν σὺκκὴν ἀπὸ μακρόθεν ἔχουσαν φύλλα
ἔτι ἐκεῖθεν ἦ ἡ βασιλεὺς ἡ βασιλεὺς

ἦλθεν, εἰ ἄρα τι εὐρήσει ἐν αὐτῇ, καὶ ἐλθὼν
καὶ ἐκεῖθεν ἦ ἡ βασιλεὺς ἡ βασιλεὺς

ἐπ' αὐτὴν οὐδὲν εὐρεν εἰ μὴ φύλλα·
ἦ ἡ βασιλεὺς ἡ βασιλεὺς

ὁ γὰρ καιρὸς οὐκ ἦν σύκων.

q̄h n̄z h̄sly tr d̄wānāwly p̄q̄h:

ՅՈ - օս ցար րն ցարոս սուկօն

14 καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῇ, Μηκέτι εἰς τὸν αἰῶνα
ἡ βασιλεὺς ἡ βασιλεὺς

ἐκ σοῦ μηδεὶς καρπὸν φάγοι. καὶ ἴκουσιν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.
ἦ ἡ βασιλεὺς ἡ βασιλεὺς

15 Καὶ ἔρχονται εἰς Ἱεροσόλυμα. καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸ ἱερόν
ἦ ἡ βασιλεὺς ἡ βασιλεὺς

ἤρξατο ἐκβάλλειν τοὺς πωλοῦντας καὶ τοὺς ἀγοράζοντας
ἐκεῖθεν ἡ βασιλεὺς ἡ βασιλεὺς

ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ τὰς τραπέζας τῶν κολλυβιστῶν
ἡ βασιλεὺς ἡ βασιλεὺς

καὶ τὰς καθέδρας τῶν πωλούντων τὰς περισσεύσας
ցրուեաց, և գաթոռս արայնելվածառացն

κατέστρεψεν,
ἡ βασιλεὺς ἡ βασιλεὺς

16 καὶ οὐκ ἴφινεν ἵνα τις διενέγκῃ σκευὸς
καὶ ἡ βασιλεὺς ἡ βασιλεὺς

διὰ τοῦ ἱεροῦ.
ἡ βασιλεὺς ἡ βασιλεὺς

17 καὶ ἐδίδασκειν καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς,
2Ո - Եւ ուսուցանելք և ասելք ցնոսս

Ուսուցանելք ցնոսս և ասելք.

12 Հաջորդ օրը, մինչ Բեթանիայից դուրս էին գալիս, Հիսուս քաղցած էր:

13 Եվ հեռվից մի տերևալից թզենի տեսնելով՝ եկավ, որ թերևս նրա վրա մի բան գտնի. և երբ նրան մոտեցավ, ոչինչ չգտավ, այլ միայն՝ տերև, որովհետև տակավին թզի ժամանակը չէր:

14 Հիսուս խոսքը թզենուն ուղղեց և ասաց. «Էլ թզնից ոչ որ պտուղ չուտի հավիտյան»: Եվ նրա աշակերտները լուռ էին:

15 Եկան Երուսաղեմ. և Հիսուս տաճար մտնելով՝ սկսեց դուրս հանել տաճարում գտնվող վաճառողներին ու զնորդներին և լուծաբանների սեղանները ցրեց ու աղավնեվաճառների աթոռները շուռ տվեց.

16 և չէր թողնում, որ որևէ մեկը տաճարի միջով նույնիսկ որևէ բան անցկացնի:

17 Եվ ուսուցանում էր նրանց ու ասում. «Գրված է՝ իմ տունը բոլոր ազգերի համար աղոթքի տուն է կոչվելու, իսկ դուք այն դարձրել եք ավազակների որջեր»:

18 Քահանայապետներն ու օրենսգետները լսեցին այս և մի միջոց էին փնտրում, թե ինչպես կորստյան մատնեն նրան, բայց վախենում էին նրանից, որովհետև ամբողջ ժողովուրդը զարմացած էր նրա ուսուցման վրա:

19 Երբ երեկո եղավ, քաղաքից դուրս ելան:

20 Հաջորդ օրը, առավոտյան, մինչ նույն ճանապարհից էին անցնում, թզենին արմատից չորացած տեսան:

21 Պետրոսը հիշեց և ասաց նրան. «Ռաբբի՛, ահավասիկ թզենին, որին անիծեցիր, չորացել է»:

22 Հիսուս պատասխանեց և ասաց նրան. «Եթե Աստուծո՛ւ հանդեպ հավատ ունենաք,

12 Հաջորդ օրը, երբ Բեթանիայից դուրս էին գալիս, Հիսուսը քաղց զգաց:

13 Հեռվում տերևներով լեցուն մի թզենի տեսնելով՝ գնաց դեպի ծառը՝ հուսալով, որ նրա վրա թուզ կգտնի: Բայց երբ մոտեցավ, տերևներից բացի ոչինչ չգտավ, որովհետև տակավին թզի ժամանակը չէր:

14 Հիսուսը թզենուն ասաց.

- Այլևս ոչ ոք թզանից թող բնավ պտուղ չուտի:

Եվ նրա աշակերտները լսեցին այս:

15 Եկան Երուսաղեմ: Հիսուսը տաճար մտավ և սկսեց դուրս հանել նրանց, որոնք տաճարում առուծախով էին զբաղված: Նա շուռ տվեց լուսնայափոխների սեղաններն ու աղավնեվաճառների աթոռները

16 և թույլ չտվեց, որ որևէ մեկը որևէ բան անցկացնի տաճարի շրջափակի միջով:

17 Ապա սկսեց ժողովրդին ուսուցանել՝ ասելով.

- Սուրբ գրքերում գրված է. «Իմ տունը բոլոր ժողովուրդների համար աղոթքի տուն պիտի կոչվի», մինչդեռ դուք ավազակների որջի եք վերածել այն:

18 Ավագ քահանաներն ու Օրենքի ուսուցիչները լսեցին այս և սկսեցին մի հնար փնտրել, թե ինչպես սպանեն նրան: Նրանք վախենում էին Հիսուսից, որովհետև ամբողջ ժողովուրդը հիանում էր նրա ուսուցումներով:

19 Երբ երեկո եղավ, Հիսուսը և իր աշակերտները դուրս եկան քաղաքից:

20 Առավոտ կանուխ, երբ նույն ճանապարհով էին անցնում, տեսան, որ թզենին արմատից չորացել է:

21 Պետրոսը հիշեց պատահածը և ասաց.

- Վարդապետ, ահավասիկ թզենին, որին անիծեցիր, չորացել է:

22 Հիսուսն ասաց նրան.

- Հավատ ունեցեք Աստծու հանդեպ:

Օ՞վ գեղաբարձ է՝ Օ՞վ օ՞րն օ՞րն օ՞րն օ՞րն օ՞րն
Քրեալ է, թե տունդ իմ տուն
աղոթքդ կոչվի և չորացի կոչվի

πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν; ὑμεῖς δὲ πεποιθήκατε αὐτὸν
ամենայն հեթանոսաց, և դուք արարեք զդա

σπήλαιον ληστῶν.

այրս ավազակաց:

18 καὶ ἤκουσαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς
Լուսն քահանայապետքն և դպիրք,

καὶ ἐζήτουν πῶς αὐτὸν ἀπολέσωσιν·
և խնդրեին թե ո՞րպես կորուցեն զնա,

ἐφοβοῦντο γὰρ αὐτόν, πᾶς γὰρ ὁ ὄχλος
բայց երկնչեին ՚ի նմանէ. զի ամենայն ժողովուրդն

ἐξεπλήσσετο ἐπὶ τῇ διδασχῇ αὐτοῦ.

ՁՈ - ընդ ուսումնն նորա

զարմացեալ էր ընդ ուսումն նորա:

19 Καὶ ὅταν ὀψὲ ἐγένετο, ἐξεπορεύοντο ἔξω
Եւ իբրև երեկոյ լինէր՝ արտաքոյ քան

τῆς πόλεως.

զքաղաքն ելանէին:

20 Καὶ παραπορευόμενοι πρῶτ
Եւ մինչ դեռ այգուցն առ նվալ անցանէին,

εἶδον τὴν συκὴν ἐξηραμμένην ἐκ ῥιζῶν.
տեսին զթզենին ցամաքեալ յարմատոց:

21 καὶ ἀναμνησθεὶς ὁ Πέτρος λέγει αὐτῷ,
Յիշեաց Պետրոս՝ և ասէ ցնա.

Ῥαββί, ἴδε ἡ συκὴ ἣν κατηράσω ἐξηράνται.
Ռաբբի՝ ահաւասիկ թզենին զոր անիծեր՝ ցամաքեցաւ:

22 καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς,
Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցնաս.

Ἔχετε πίστιν θεοῦ.

Եթէ ունիցիք զհաւատսն Աստուծոյ,

ՀՈ - Եւ

23 ամին λέγω ὑμῖν ὅτι ὃς ἂν εἴπῃ τῷ ὄρει τούτῳ,
 αὐτῷ αὐτῷ δέσ. Որ որ ասիցէ լերինս այսմիկ.

Ἄρθητι καὶ βλήθητι εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ μὴ διακριθῆ
 Բարձիր և անկիր 'ի ὄν, և ոչ երկմտիցէ

ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ ἀλλὰ πιστεύῃ ὅτι ὁ λαλεῖ γίνεται,
 'ի արտի իրում, այլ հաւատայցէ թէ գոր աւէն լինի,

ἔσται αὐτῷ.

Եղիցի նսա **գոր ինչ և ասիցէ:**

24 διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν, πάντα ὅσα
 Վասն այսորիկ աւէն ձեզ. Չամենայն ինչ վասն որոյ

προσεύχεσθε καὶ αἰτεῖσθε, πιστεύετε ὅτι ἐλάβετε,
 աղօթս արարեալ խնդրիցէք, և հաւատայցէք թէ առնուք,
 ՅՈ - Լեմբեթե

καὶ ἔσται ὑμῖν.
 Եղիցի ձեզ:

25 καὶ ὅταν στήκετε προσευχόμενοι, ἀφίετε εἴ
 Եւ յորժամ յաղօթս կայցէք, թողուցուք եթ

τι ἔχετε κατὰ τινος, ἵνα καὶ ὁ πατήρ ὑμῶν
 ունիցիք ինչ զուներք. զի և Յայրն ձեր

ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς ἀφῆ ὑμῖν τὰ παραπτώματα ὑμῶν.
 որ յերկինս է, թողցէ ձեզ զյանցանս ձեր:

26 []

27 Καὶ ἔρχονται πάλιν εἰς Ἱεροσόλυμα.
 Չան միսանգամ 'ի յերուսաղէմ.

καὶ ἐν τῷ ἱερῷ περιπατοῦντος αὐτοῦ
 և մինչ դեռ 'ի տաճարի անդ զգնայր,

ἔρχονται πρὸς αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς
 զան առ նա քահանայապետքն և դպիրք

καὶ οἱ πρεσβύτεροι
 և ժերք,

28 καὶ ἔλεγον αὐτῷ, Ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα
 և աւէն ցնա. Որո՞վ իշխանութեանք առնես զայդ,

ποιεῖς; ἢ τίς σοι ἔδωκεν τὴν ἐξουσίαν ταύτην
 և ո՞վ ետ քեզ զիշխանութիւնդ զայդ:

23 ճշմարիտ եմ ասում ձեզ, ով որ
 այս լերանն ասի՝ էլ և ծովն ըն-
 կիր, և իր արտում չկասկածի, այլ
 հավատա, թե ինչ որ ասում է, կլի-
 նի, նա ինչ էլ ասի, կկատարվի:

24 Դրա համար ասում եմ ձեզ.
 ամեն ինչ, որ աղոթք անելով խնդ-
 րեք և հավատաք, թե կստանաք,
 կտրվի ձեզ:

25 Եվ երբ աղոթքի կանգնեք, թե
 մեկի դեմ մի բան ունեք, ներեցե՛ք,
 որպեսզի ձեր Յայրն էլ, որ երկն-
 քում է, ների ձեզ ձեր հանցանքնե-
 րը» :

27 Դարձյալ Երուսաղեմ եկան. և
 մինչ նա այնտեղ, տաճարում շր-
 ջում էր, նրա մոտ եկան քահանա-
 յապետները, օրենսգետները և
 ժերերը

28 ու ասացին նրան. «Ին՞չ իշխա-
 նությանք ես դու այդ անում, և ո՞վ
 տվեց քեզ այդ իշխանությունը»:

29 Հիսուս պատասխան տվեց և
 ասաց նրանց. «Ես էլ ձե՛զ մի բան
 հարցնեմ, պատասխանեցե՛ք ինձ,
 և ես ձեզ կ'ասեմ, թե ինչ իշխանու-
 թյանք եմ այս անում:

30 Հովհաննեսի մկրտությունը
 երկնքի՞ց էր, թե՞ մարդկանցից.
 պատասխանեցե՛ք ինձ»:

31 Նրանք իրար միջև խորհում
 էին ու ասում. «Եթե ասենք՝ երկն-
 քից, մեզ կասի՝ իսկ ինչո՞ւ նրան
 չհավատացիք.

32 իսկ եթե ասենք՝ մարդկանցից,
 ժողովրդից ենք վախենում». որովհետև
 բոլորը գիտեին, թե Հովհաննեսը
 մարգարե էր:

33 Պատասխան տվեցին և Հիսուս
 նրանց պատասխանեց ու ասաց.
 «Ես էլ ձե՛զ չեմ ասի, թե ինչ իշխա-
 նությանք եմ այս անում»:

23 Վստահ եղեք, ով այս լեռանն ասի. «Ե՛լ և ծովն ընկիր», և իր մտքում չտարակուսի, այլ հավատա, թե իր ասածը կլինի, և ինչ որ ասի, կկատարվի:

24 Դրա համար ասում են ձեզ, ինչ որ աղոթք անելով խնդրեք, հավատացե՛ք, որ կստանաք, և ձեր խնդրածը կտրվի ձեզ:

25 Եվ երբ աղոթեք, եթե մի բան ունեք մեկի հանդեպ, ներեցե՛ք, որպեսզի ձեր երկնավոր Հայրն էլ ձեզ ների ձեր հանցանքները:

26 որովհետև եթե դուք ուրիշին չներեք, ձեր երկնավոր Հայրն էլ ձեզ չի ների ձեր հանցանքները:

27 Հիսուսը և իր աշակերտները դարձյալ Երուսաղեմ եկան: Մինչ Հիսուսը տաճարում շրջում էր, ավագ քահանաները, Օրենքի ուսուցիչներն ու երեցները մոտեցան նրան

28 և հարցրին.

- Ի՞նչ իշխանությամբ ես անում այս բաները: Ո՞վ տվեց քեզ այդ իշխանությունը:

29 Հիսուսը պատասխանեց նրանց.

- Լավ, ես ձեզ կասեմ, թե ինչ իշխանությամբ եմ անում այս բաները, եթե դուք էլ պատասխանեք իմ այս հարցին.

30 Հովհաննեսի մկրտելու իշխանությունն Աստուծո՞ւց էր տրված նրան, թե՞ մարդկանցից: Պատասխանեցե՛ք տեսնեմ:

31 Նրանք սկսեցին իրենք իրենց մեջ խորհել և ասել. «Եթե ասենք՝ «Աստուծուց էր տրված», մեզ կասի՝ հապա ինչո՞ւ չհավատացիք նրան, 32 իսկ «Մարդկանցից էր» չենք կարող ասել՝ վախենալով ժողովրդից, որովհետև ամեն մարդ գիտի, որ Հովհաննեսը ճշմարտապես մարգարե է»:

33 Ուստի պատասխանեցին Հիսուսին.

- Չգիտենք:

Հիսուսն էլ, նրանց հարցին պատասխանելով, ասաց.

- Ուրեմն ես էլ ձեզ չեմ ասի, թե ինչ իշխանությամբ եմ անում այս բաները:

Ίνα ταῦτα ποιῆς;

29 ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς,
Պատասխանի ես Յիսուս՝ և ասե՛ գնո՞սա.

Ἐπερωτήσω ὑμᾶς ἓνα λόγον,
Հարցից **և ես** զձեզ բան մի,
ՀՈ - καγω

καὶ ἀποκρίθητέ μοι καὶ ἐρῶ ὑμῖν
տուրք **ինձ** պատասխանի. **և ես** ասացից ձեզ՝

ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ.
որով **ինձ** իշխանությամբ առնեմ զայս:

30 τὸ βάπτισμα τὸ Ἰωάννου ἐξ οὐρανοῦ ἢ ἢ ἐξ ἀνθρώπων;
Մկրտութիւնն Յովհաննու յերկնի՞ց էր՝ թէ՛ ի մարդկանէ,

ἀποκρίθητέ μοι.
տուրք **ինձ** պատասխանի:

31 καὶ διελογίζοντο πρὸς ἑαυτοὺς λέγοντες,
խորհէին ընդ միմեանս՝ և ասէին.

Ἐὰν εἴπωμεν, Ἐξ οὐρανοῦ, ἐρεῖ,
Եթէ ասենք եթէ յերկնից, **ասե՛ գնե՛զ.**

Διὰ τί [οὖν] οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ;
Իսկ ընդէ՞ր ոչ հաւատացէք նմա:

32 ἀλλὰ εἴπωμεν, Ἐξ ἀνθρώπων;
Այլ եթէ ասենք. ՚Ի մարդկանէ,

-ἐφοβοῦντο τὸν ὄχλον· ἅπαντες γὰρ εἶχον
երկնչիւք՝ ի ժողովրդեանէն. զի ամենեքին **գիտէին**
ՀՈ - ηδεισαν

τὸν Ἰωάννην ὄντως ὅτι προφήτης ἦν.
զՅովհաննէս՝ **թէ** մարգարե էր:

33 καὶ ἀποκριθέντες τῷ Ἰησοῦ λέγουσιν,
Պատասխանի ետուն և ասեմ **ցՅիսուս.**

Οὐκ οἶδαμεν. καὶ ὁ Ἰησοῦς λέγει
Չգիտենք: Եւ Յիսուս **ես** նոցա **պատասխանի՛ և ասե՛.**
ՀՈ - αποκριθεις

αὐτοῖς, Οὐδὲ ἐγὼ λέγω ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ
Եւ ոչ ես ասեմ ձեզ՝ որով **ինձ** իշխանությամբ

ταῦτα ποιῶ.
առնեմ զայս:

1 Καὶ ἤρξατο αὐτοῖς ἐν παραβολαῖς λαλεῖν,
 Եւ սկսաւ խօսել ընդ նոսա առակօք՝ **և ասել.**

Ἄμπελῶνα ἄνθρωπος ἐφύτευσεν καὶ περιέθηκεν
Այր մի՝ տնկեաց այգի, և ἄσ' ζοιρջ գնովαι

ՀՈ - ανθρωπος τις εφυτευσεν αμπελωνα

փրացմոն և օրսքսն սքոլինոն
 ցանգ, և զուր հրնծան փորեաց

καὶ ὠκοδόμησεν πύργον καὶ ἐξέδετο αὐτὸν γεωργοῖς
 և շինեաց աշտարակ, և ետ գնա ցմշակս՝

καὶ ἀπεδήμησεν.
 և գնաց ἥ տար աշխարհ:

2 καὶ ἀπέστειλεν πρὸς τοὺς γεωργοὺς τῷ καιρῷ
 Եւ առաքեաց առ մշակսն ἥ ժամանակի

δοῦλον ἵνα παρὰ τῶν γεωργῶν λάβῃ
 ծառայ մի, զի ἥ մշակաց անտի առջ

ἀπὸ τῶν καρπῶν τοῦ ἀμπελῶνος·
 ἥ պտղոյ այգւոյն:

3 καὶ λαβόντες αὐτὸν ἔδειραν
Եւ նոցա կալեալ՝ գան հարին գնա,

ՀՈ - οι δε

καὶ ἀπέστειλαν κενόν.
 և արծակեցին ունայն:

4 καὶ πάλιν ἀπέστειλεν πρὸς αὐτοὺς ἄλλον δοῦλον.
 ՉՈ - առաքեաց առ նոսա այլ ծառայ
 Դարծեալ առաքեաց այլ ծառայս,

κἀκείνον ἐκεφαλῖωσαν καὶ ἠτίμασαν.
 և գնա կառափնատեցին և **արծակեցին անարգեալ:**

ՀՈ - απεστειλαν ητιμωμενον

5 καὶ ἄλλον ἀπέστειλεν· κἀκείνον ἀπέκτειναν,
 Եւ **դարծեալ**՝ այլ առաքեաց, և գնա սպանին.

καὶ πολλοὺς ἄλλους, οὓς μὲν δέροντες,
 և զբազունս այլս, զոմանս՝ հարկանէին,

οὓς δὲ ἀποκτένοντες.
 և զոմանս՝ սպանանէին:

1 Եվ սկսեց նրանց հետ առակներով խոսել և ասել. «Մի մարդ այգի տնկեց և նրա շուրջը ցանկապատ քաշեց, հնձանի փոս փորեց և աշտարակ շինեց. ու այն հանձնեց մշակներին և գնաց ուրիշ երկիր:

2 Երբ ժամանակը հասավ, մշակների մոտ մի ծառա ուղարկեց, որ այդ մշակներից վերցնի այգու պտղից:

3 Եվ մշակները նրան բռնելով ծեծեցին ու ձեռնունայն արծակեցին:

4 Դարձյալ նա մի ուրիշ ծառա ուղարկեց, և նրա էլ գլխին հարվածեցին և անարգելով արծակեցին:

5 Եվ վերստին մեկ ուրիշին ուղարկեց. սրան էլ՝ սպանեցին. և ուրիշ շատերին ուղարկեց. ոմանց ծեծում էին, ոմանց՝ սպանում:

6 Դեռևս նա մի սիրելի որդի ուներ. վերջում նրան ուղարկեց նրանց մոտ՝ ասելով. «Թերևս իմ այս որդուց ամաչեն»:

7 Իսկ մշակները երբ տեսան, որ նա գալիս է, իրար ասացին. «Ժառանգը սա է, եկեք սպանենք սրան, և ժառանգությունը մերը թող լինի»:

8 Եվ բռնելով նրան՝ սպանեցին ու հանեցին զցեցին այգուց դուրս:

9 Արդ, այգու տերը ի՞նչ կանի. կգա և կսպանի մշակներին ու այգին ուրիշների ձեռքը կհանձնի:

10 Դուք չե՞ք կարդացել Գրքի այն խոսքը, թե՛ «Այն քարը, որ կառուցողները անարգեցին, նա՛ եղավ անկյունաքար»:

1 Հիսուսն սկսեց առակներով խոսել ժողովրդի հետ և ասաց. - Մի մարդ այգի տնկեց, չորս կողմից ցանկապատեց այն, հնձանի համար փոս փորեց, մի աշտարակ էլ շինեց և այն վարձու տվեց մշակների, իսկ ինքը գնաց ուրիշ երկիր:

2 Այգեկուծի ժամանակ մշակների մոտ մի ծառայի ուղարկեց, որպեսզի այգու բերքից իր բաժինն առնի մշակներից:

3 Մշակները ծառային բռնեցին, ծեծեցին և ձեռնուճայն հետ ուղարկեցին:

4 Ապա նա մի ուրիշ ծառայի ուղարկեց: Բայց մշակները նրա գլուխը վիրավորեցին և անպատվելով հետ ուղարկեցին:

5 Եւ մեկ ուրիշին էլ ուղարկեց, և այս անգամ մշակներն սպանեցին նրան: Այգու տերն ուրիշ ծառաների էլ ուղարկեց, սակայն մշակները նրանցից ոմանց ծեծեցին և ոմանց էլ սպանեցին:

6 Այգու տիրոջ համար միակ անձը, որ մնում էր, իր սիրելի որդին էր: Վերջում նրան ուղարկեց մշակների մոտ՝ մտածելով. «Թերևս իմ որդուն հարգեն»:

7 Բայց երբ մշակները տեսան, որ որդին է գալիս, ասացին միմյանց. «Սա է ժառանգը, եկեք սպանենք սրան, որպեսզի ժառանգությունը մեզ մնա»:

8 Ապա բռնեցին նրան, սպանեցին և դիակը այգուց դուրս նետեցին:

9 Հիմա այգու տերը ի՞նչ կանի մշակներին: Անշուշտ, պիտի գա, սպանի նրանց և այգին տա ուրիշներին:

10 Արդարև, Սուրբ գրքերում դուք չէ՞ք կարդացել.

«Այն քարը, որ շինարարները մերժեցին գործածել,

հետո անկյունաքար եղավ:

6 էτι էνα εἶχεν υἱὸν ἀγαπητόν·
Աπῶ^ν որη^ի մի էρ իρ սիրել^ի.

ՀՈ -υστερον δε

αυτου

ἀπέστειλεν αὐτὸν ἔσχατον πρὸς αὐτοὺς λέγων
գնա առաքեաց առ նսսա յետ^{ոյ}, և սսէ.
ՀՈ -προς αυτους εσχατον

ὅτι Ἐντραπήσονται τὸν υἱὸν μου.
Թերևս անաչեսցեն յորդւոյ սստի իմ^ս:

7 ἐκεῖνοι δὲ οἱ γεωργοὶ
իսկ մշակքն իր^րև տես^ին գնա զի զայր,
ՀՈ - θεασαμενοι αυτον ερχομενον

πρὸς ἑαυτοὺς εἶπαν ὅτι
սսէ^ն զմիմ^սեան.

ՀՈ - ειπαν προς εαυτους

Οὗτός ἐστιν ὁ κληρονόμος· δεῦτε ἀποκτείνωμεν αὐτόν,
Սա է ժառանգն, եկայք սպանցուք զսս,

καὶ ἡμῶν ἔσται ἡ κληρονομία.
և մեր լիցի ժառանգութիւնն:

8 καὶ λαβόντες ἀπέκτειναν αὐτόν
եւ կալեալ գնա՝ սպանին,

καὶ ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω τοῦ ἀμπελώνου.
և հանին արտաքոյ այգւոյն:

9 τί [οὖν] ποιήσει ὁ κύριος τοῦ ἀμπελώνου;
Արդ՝ զի՞նչ արտացէ տեր այգւոյն.

ἐλεύσεται καὶ ἀπολέσει τοὺς γεωργοὺς καὶ δώσει
եկեսցէ և կորուցէ զմշակսն, և տացէ

τὸν ἀμπελώνα ἄλλοις.
զայգին ի՛հ ձեռս այլոց:

10 οὐδὲ τὴν γραφὴν ταύτην ἀνέγνωτε,
եւ նչ զգի՞րն զայն՝ իցէ ընթերցեալ ձեր, քէ.

Λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη
Ձվէմն զոր անարգեցին շինողքն, նա եղև

εἰς κεφαλὴν γωνίας·
զլուխ անկեան.

11 παρὰ κυρίου ἐγένετο αὕτη καὶ ἔστιν θαυμαστὴ
 ἢ **Տեառնէ եղև այս. և է՝ սքանչելի**

ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν;
յաչս մեր:

12 Καὶ ἐξήτουν αὐτὸν κρατῆσαι, καὶ ἐφοβήθησαν
Եւ խնդրէին զնա ունել. և երկեան

τὸν ὄχλον, ἔγνωσαν γὰρ ὅτι πρὸς αὐτοὺς
 ἢ **ժողովրդենէ անտի, զի գիտացին՝ թէ առ նսա**

τὴν παραβολὴν εἶπεν. καὶ ἀφέντες αὐτὸν ἀπήλθον.
ասաց զանակն. և թողին զնա և զնացին:

13 Καὶ ἀποστέλλουσιν πρὸς αὐτόν τινὰς
Եւ առաքեն առ նա զոմանս

τῶν Φαρισαίων καὶ τῶν Ἑρῳδιανῶν ἵνα αὐτὸν
 ἢ **փարիսեցից անտի՝ և ՚ի Հերովդիանոսաց, զի զնա**

ἀγρεύσωσιν λόγῳ.
որսացեն բանի:

14 καὶ ἐλθόντες
Եւ նորա եկելա՝ հարցանէին զնա նենգութեամբ՝

30 - οι δε ελθοντες ηρξαντο ερωταν αυτον εν δολω

λέγουσιν αὐτῷ, Διδάσκαλε, οἶδαμεν ὅτι ἀληθὴς εἶ
և σωτήρ. **Վարդապետ՝, զիտենք զի ճշմարիտ ես,**
 λεγοντες

καὶ οὐ μέλει σοι περὶ οὐδενός· οὐ γὰρ βλέπεις
և ոչ ինչ փոյթ է քեզ զուներք. զի ոչ հայիս

εἰς πρόσωπον ἀνθρώπων, ἀλλ' ἐπ' ἀληθείας
յերեսս մարդկան, այլ ճշմարտութեամբ

τὴν ὁδὸν τοῦ θεοῦ διδάσκεις·
զճանապարհն Աստուծոյ ուսուցանես. արդ՝ ասա մեզ,

ἔξεστιν δοῦναι κήνσον Καίσαρι ἢ οὐ; δῶμεν
արժա՞ն է հարկ տալ կայսեր՝ եթէ ոչ. տացո՞ւք՝

ἢ μὴ δῶμεν;
թէ ոչ տացուք:

15 ὁ δὲ εἰδὼς αὐτῶν τὴν ὑπόκρισιν
Եւ Յիսուս գիտաց զկեղծաւորութիւն նոցա,

11 Տիրոջ կողմից եղավ այս, և մեր
 աչքին սքանչելի է»:

12 Եվ նրանք միջոց էին փնտրում
 նրան ձերբակալելու, բայց ժո-
 ղովրդից վախեցան, որովհետև
 հասկացան, թե նա առակը իրենց
 մասին ասաց: Եվ թողեցին նրան
 ու զնացին:

13 Եվ նրա մոտ ուղարկեցին փա-
 րիսեցիներից և հերովդեսական-
 ներից ոմանց, որպեսզի նրան
 խոսքով որսան:

14 Եվ նրանք եկան ու նենգու-
 թյամբ հարց էին տալիս և ասում.
 «Վարդապետ, զիտենք, որ դու
 ճշմարտասեր ես և չես քաշվում
 ոչ ոքից, որովհետև մարդկանց
 աչառություն չես անում, այլ ճշ-
 մարտությամբ Աստծու ճանա-
 պարհն ես ուսուցանում. արդ,
 ասա՝ մեզ, օրհնավո՞ր է հարկ
 տալ կայսրին, թե՞ ոչ. տա՞նք, թե՞
 չտանք»:

15 Հիսուս իմացավ նրանց կեղ-
 ծավորությունը և ասաց. «Ինչո՞ւ
 եք ինձ փորձում, կեղծավորներ.
 ինձ մի դահեկան բերեք, որ տես-
 նեմ»:

16 Եվ նրանք բերեցին: Եվ նրանց
 ասաց. «Ու՞մն է այս պատկերը
 կամ գիրը»: Եվ նրանք ասացին
 նրան՝ կայսրինը:

17 Հիսուս պատասխան տվեց և
 ասաց նրանց. «Գնացե՛ք, տվե՛ք
 կայսրինը՝ կայսեր և Աստծունը՝
 Աստծուն»: Եվ զարմացան նրա
 վրա:

18 Նրա մոտ եկան սաղուկեցիներ-
 ըր, որոնք ասում են, թե՛ հարու-
 թյուն չկա. հարց էին տալիս և
 ասում.

19 «Վարդապետ, Սովսեսը մեզ
 համար գրել է. “Եթե մեկի եղբայրը
 մեռնի և կին թողնի, բայց որդի
 չթողնի, թող նրա եղբայրը առնի
 նրա կնոջը և իր եղբոր համար
 զավակ հասցնի”:

20 ἑπτὰ ἀδελφοὶ ἦσαν·
Արդ՝ եղբարք եւրն էին **առ մեզ.**

καὶ ὁ πρῶτος ἔλαβεν γυναῖκα καὶ ἀποθνήσκων οὐκ ἀφήκεν
առաջինն առ կին՝ և մեռաւ, և ոչ եթող

σπέρμα·
զաւակ:

21 καὶ ὁ δεύτερος ἔλαβεν αὐτήν καὶ ἀπέθανεν
Եւ երկրորդն առ նոյն և մեռաւ.

μὴ καταλιπὼν σπέρμα· καὶ ὁ τρίτος ὡσαύτως·
և ոչ նա եթող զաւակ. նոյնպէս և երրորդն
ՅՈ-կալ սուճե ասոճ ասփեկեւ

առ զնոյն.

22 καὶ οἱ ἑπτὰ οὐκ ἀφήκαν σπέρμα.
և եւրնեքեան իսկ. և ոչ թողին զաւակ.

ἔσχατον πάντων καὶ ἡ γυνὴ ἀπέθανεν.
յետ ամենեցուն՝ մեռաւ և կինն:
ՅՈ - ասեթանեւ կալ զոյն

23 ἐν τῇ ἀναστάσει [ὅταν ἀναστῶσιν] τίνος αὐτῶν
Արդ՝ ՚ի յարուբեանն յորժամ յառնիցեն, ո՞ր ՚ի նոցանէ

ἔσται γυνή; οἱ γὰρ ἑπτὰ ἔσχον αὐτήν γυναῖκα.
լինիցի կինն. զի եւրնեքեան կալան զնա կին:

24 ἔφη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς,
Պատասխանի ետ Յիսուս՝ և ասէ զնոսա.

ՅՈ - կալ ասոքրիւճիս օ Իիսոս է ասեւ ասոճիս

Ὅν διὰ τοῦτο πλανᾶσθε μὴ εἰδότες
Ո՞չ վասն այդորիկ իսկ մոլորեալ եք. զի ոչդ զիտեք

τάς γραφὰς μηδὲ τὴν δύναμιν τοῦ θεοῦ;
զԳիրս՝ և ոչ զգորութիւն Աստուծոյ:

25 ὅταν γὰρ ἐκ νεκρῶν ἀναστῶσιν
Չի յորժամ ՚ի մեռելոց յարիցեն,

οὔτε γαμοῦσιν οὔτε γαμίζονται,
ոչ արք՝ կանայս առնեն, և ոչ կանայք՝ արանց լինին.

ἀλλ' εἰσὶν ὡς ἄγγελοι ἐν τοῖς οὐρανοῖς.
այլ իբրև զիրեշտակս իցեն՝ որ յերկինսն են:

26 περὶ δὲ τῶν νεκρῶν ὅτι ἐγείρονται
Այլ վասն **յարուբեան** մեռելոց զի յառնեն,

20 Արդ, մեզ մոտ յոթը եղբայրներ կային. առաջինը կին առավ և մեռավ ու զավակ չթողեց.

21 և երկրորդը նույն կնոջն առավ ու մեռավ. և նա էլ զավակ չթողեց: Նույն ձևով նաև երրորդը առավ նույն կնոջը:

22 Եվ յոթն էլ զավակ չթողեցին. ամենքից հետո մեռավ նաև կինը:

23 Արդ, հարության ժամանակ, երբ հարություն առնեն, նրանցից ո՞ւմ կինը կլինի. քանի որ յոթն էլ նրան կին առանք:

24 Հիսուս պատասխան տվեց և ասաց նրանց. «Հենց դրա համար չէ՞, որ մոլորված եք. քանի որ չգիտեք Գրքերը և ոչ էլ՝ Աստծու զորությունը.

25 որովհետև, երբ մեռելներից հարություն առնեն, ո՛չ տղամարդիկ կին կառնեն և ո՛չ էլ կանայք մարդու կզնան, այլ կլինեն իրեշտակների նման, որ երկնքում են:

26 Իսկ զալով մեռելներից, թե հարություն են առնում, դուք չե՞ք կարդացել Մովսեսի գրքում, մորենու դրվագում, թե ինչպես Աստված ասաց նրան. “Ե՛ս եմ, - ասում է, - Աբրահամի Աստվածը, Իսահակի Աստվածը և Հակոբի Աստվածը”:

27 Իսկ Աստված մեռելների Աստվածը չէ, այլ՝ ողջերի. ուստի, դուք խիստ մոլորված եք»:

28 Օրենագետներից մեկը, մոտենալով, լսում էր նրանց, մինչ վիճում էին. երբ նա տեսավ, թե Հիսուս նրանց պատասխանը լավ տվեց, հարցրեց նրան և ասաց. «Ո՞ր պատվիրանն է առաջինը»:

29 Եվ Հիսուս ասաց նրան. «Ամենից առաջինն է՝ “Լսի՛ր, Իսրայել, մեր Տեր Աստվածը միակ Տերն է.

30 և դու պիտի սիրես քո Տեր Աստծուն քո ամբողջ սրտով, քո ամբողջ հոգով, քո ամբողջ մտքով և քո ամբողջ զորությամբ”. սա՛ է առաջին պատվիրանը:

20 Մի ժամանակ մեզ մոտ յոթ եղբայրներ կային: Առաջինն ամուսնացավ և մեռավ առանց զավակ թողնելու:

21 Երկրորդ եղբայրն ամուսնացավ նրա կնոջ հետ, և նա էլ մեռավ առանց զավակ թողնելու: Երրորդն էլ,

22 ու մինչև յոթերորդ եղբայրը նույնպես ամուսնացավ այդ կնոջ հետ և մեռան առանց զավակ թողնելու:

23 Արդ, մեռելների հարուստ օրը, երբ նրանք հարուստուն առնեն, կինը նրանցից ո՞ր մեկին պիտի պատկանի, քանի որ յոթն էլ ամուսնացան նրա հետ:

24 Հիսուսը պատասխանեց.

- Գիտե՞ք, թե դուք ինչն էք մտրված: Մոլորված եք, որովհետև չեք հասկանում ո՞չ Սուրբ գրքերը և ո՞չ էլ Աստուծո զորությունը:

25 Երբ մեռելները հարուստուն առնեն, տղամարդիկ և կանայք չեն ամուսնանա, այլ կլինեն երկնքի հրեշտակների մասն:

26 Իսկ մեռելների հարուստուն առնելու մասին Մովսեսի գրքում չե՞ք կարդացել այրվող մորեմուդի վազը: Այնտեղ Աստված ասաց Մովսեսին. «Ես եմ Աբրահամի Աստվածը, Իսահակի Աստվածը և Հակոբի Աստվածը»:

27 Նշանակում է՝ Աստված մեռելների Աստված չէ, այլ ողջերի: Ուստի դուք չափազանց մոլորված եք:

28 Օրենքի ուսուցիչներից մեկը, լսելով նրանց վեճը, մոտեցավ և տեսնելով, թե ինչպես Հիսուսը լավ պատասխանեց նրանց, հարցրեց Հիսուսին.

- Ո՞րն է կարևորագույն պատվիրանը:

29 Հիսուսը պատասխանեց.
- Կարևորագույն պատվիրանը հետևյալն է. «Լսի՛ր, Իսրայել՛, մեր Տեր Աստվածը միակ Տերն է»:

30 Եվ «Միհի՛ր քո Տեր Աստուծոն քո ամբողջ սրտով, քո ամբողջ հոգով, քո ամբողջ մտքով և քո ամբողջ զորությամբ»:

οὐκ ἀνέγνωτε ἐν τῇ βίβλῳ Μωϋσέως ἐπὶ τοῦ βάτου
n^oς ἡγὲ ρηθὲρθεταί ἄτερ ἢ φηρῶν Ὑψιψυή, ἢ ὑψηπυή

πῶς εἶπεν αὐτῷ ὁ θεὸς λέγων, Ἐγὼ ὁ θεὸς
νηψυ ασαγ γνῶ Ἀστυιωθ. Ես եմ ասէ՛ Աստուած

Ἀβραάμ καὶ [ὁ] θεὸς Ἰσαάκ καὶ [ὁ] θεὸς
Աբրահամու, և Ἀստուած Իսահակայ, և Ἀստուած

Ἰακώβ;
Յակովբայ:

27 οὐκ ἔστιν θεὸς νεκρῶν ἀλλὰ ζώντων·
Եւ ոչ է Աստուած մեռելոց՝ այլ կենդանեաց.

πολὺ πλανᾶσθε.

և արդ դուք՝ յոյժ մոլորեալ էք:

ՀՈ - υμεις ουν

28 Καὶ προσελθὼν εἷς τῶν γραμματέων ἀκούσας αὐτῶν
Եւ մատուցեալ մի ոմն՝ ἢ դարացն՝ լսէր նոցա

συζητούντων, ἰδὼν ὅτι καλῶς ἀπεκρίθη αὐτοῖς
մինչ վիճելն. իբրև ետես թէ բարևոք ետ նոցա

ἐπήρωτησεν αὐτόν,

զպատասխանին, ետարց **ցնա՛ և ասէ.**

Ποία ἐστὶν ἐντολὴ πρώτη πάντων;
Ո՞ր պատուիրան է առաջին:

29 ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς ὅτι Πρώτη ἐστίν,
Եւ Յիսուս՝ ասէ ցնա. Առաջին քան ամենայն.

ՀՈ -ο δε Ἰησους ειπεν αυτω παντων πρωτη

Ἄκουε, Ἰσραήλ, κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν κύριος εἷς ἐστίν,
Լուր Իսրայել՝ Տեր Աստուած մեր՝ Տեր՝ մի է,

30 καὶ ἀγαπήσεις κύριον τὸν θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας
և սիրեսցես զՏեր Աստուած քո յամենայն սրտ

σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου καὶ ἐξ ὅλης
քունմէ, և յամենայն անձնէ քունմէ, և յամենայն

τῆς διανοίας σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος σου.
մտաց քոց, և յամենայն զորութենէ քունմէ.

այս է առաջին պատուիրան:

ՀՈ - αυτη πρωτη εντολη

31 δευτέρα _____ αὕτη, Ἄγαπήσεις τὸν πλησίον σου
Եւ երկրորդն՝ նման սմին. Սիրեսցես զընկեր քո՝
 ՅՈ - και δευτερα ομοια αυτη

ὡς σεαυτόν. μείζων τούτων ἄλλη ἐντολή οὐκ ἔστιν
 իբրև զանձն քո. մեծ քան զսուսա այլ՝ պատուիրան ոչ գոյ:

32 καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ γραμματεὺς, Καλῶς, διδάσκαλε,
 Եւ ասէ ցնա դպիրն. Բարեղք է վարդապետ.

ἐπ’ ἀληθείας εἶπες ὅτι εἷς ἔστιν
 Ըշմարտութեամբ ասացեր՝ թէ մի է **Աստուած,**

καὶ οὐκ ἔστιν ἄλλος πλὴν αὐτοῦ·
 և ոչ գոյ այլ՝ բաց ’ի նմանէ.

33 καὶ τὸ ἀγαπᾶν αὐτὸν ἐξ ὅλης τῆς καρδίας
 և սիրելն զնա՝ յամենայն սրտէ,

καὶ ἐξ ὅλης τῆς συνέσεως καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος
 և յամենայն զորութենէ,

_____ καὶ τὸ ἀγαπᾶν τὸν πλησίον ὡς ἑαυτὸν
 և յամենայն մտաց. և սիրելն զընկերն իբրև զանձն,

περισσότερόν ἐστιν **πάντων** τῶν ὀλοκαυτωμάτων
 առաւել է քան զողջակէզս

καὶ θυσιών.
 և զգոհս:

34 καὶ ὁ Ἰησοῦς ἰδὼν **[αὐτὸν]** ὅτι νουνεχῶς
 Եւ տեսեալ Յիսուսի թէ իմաստութեամբ

ἀπεκρίθη εἶπεν αὐτῷ,
 Ետ զպատասխանին՝ ասէ ցնա.

Ὁὐ μακρὰν εἶ ἀπὸ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ.
 Չես հեռի յարքայութենէ Աստուծոյ:

καὶ οὐδεὶς οὐκέτι ἐτόλμα αὐτὸν ἐπερωτῆσαι.
 Եւ ոչ ևս ոք իշխեր ինչ հարցանել զնա:

35 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς ἔλεγεν
 Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ,

διδάσκων ἐν τῷ ἱερῷ, Πῶς λέγουσιν
 մինչ ուսուցաներ ’ի տաճարին. Չիա՞րդ ասեն

οἱ γραμματεῖς ὅτι ὁ Χριστὸς υἱὸς Δαυὶδ ἔστιν;
 դպիրքն, թէ Քրիստոսն որդի Դաւիթի է:

31 Եվ երկրորդը նման է սրան.
 “Դու պիտի սիրես քո ընկերոջը քո
 անձի պես”. չկա ուրիշ պատվի-
 րան ավելի մեծ, քան սրանք»:

32 Եվ օրենսգետը նրան ասաց.
 «Լավ է, Վարդապետ, ճշմարտու-
 թյամբ ասացիր, թե Աստված մեկ
 է, և բացի նրանից, ուրիշ Աստված
 չկա.

33 և նրան ամբողջ սրտով, ամ-
 բողջ զորությամբ, ամբողջ մտքով
 սիրելը, ինչպես և ընկերոջն իր
 անձի պես սիրելը առավել է, քան
 ողջակէզները և զոհերը»:

34 Եվ Հիսուս տեսնելով, թե նա
 իմաստությամբ պատասխան
 տվեց, նրան ասաց. «Հեռու չես
 Աստծու արքայությունից»։ Եվ այ-
 լևս ոչ ոք չէր համարձակվում
 նրան բան հարցնել:

35 Մինչ Հիսուս ուսուցանում էր
 տաճարում, հարց տվեց ժողովր-
 դին ու ասաց. «Ինչպե՞ս են ասում
 օրենսգետները, թե Քրիստոս
 Դավթի Որդի է,

36 մինչ Դավիթն ինքը Սուրբ Հո-
 գով ասում է. “Տերն իմ Տիրոջն
 ասաց. նստի՛ր իմ աջում, մինչև որ
 քո թշնամիներին քո ոտքերի հա-
 մար պատվանդան դնեն”:

37 Արդ, եթե Դավիթն ինքն իսկ
 նրան Տեր է կոչում, ինչպե՞ս նրա
 Որդին կլինի»։ Եվ շատ ժողովուրդ
 նրան լսում էր սիրով:

38 Եվ սովորեցնելով՝ նա իր ու-
 սուցման ընթացքում ասում էր.
 «Ձգու՛յ՜ շէջք այդ օրենսգետնե-
 րից, որ ուզում են աչքի զարնող
 զգեստներով ման գալ, հրապա-
 րակներում հարգանքի ողջույն-
 ներ որոնել,

39 ժողովարաններում՝ առաջին
 աթոռները և ընթրիքների ժամա-
 նակ՝ պատվո տեղերը:

40 Նրանք ուսում են այրիների
 տները, ցուցադրաբար երկարաց-
 նում են աղոթքները, որպեսզի
 ավելի խիստ դատաստան ընդու-
 նեն»:

31 Երկրորդը, որ նման է սրան, այս է. «Սիրիր ընկերոջդ քո անձի պես»: Այս երկուսից ավելի մեծ պատվիրան չկա:

32 Օրենքի ուսուցիչն ասաց.

- Եհ՛շտ է, Վարդապետ, ուղիղ ասացիր, թե Աստված միակ Տերն է, և նրանից բացի ուրիշ Աստված չկա, 33 և նրան պետք է սիրել ամբողջ սրտով, ամբողջ զորությամբ և ամբողջ մտքով, ինչպես նաև սիրել ընկերոջն իր անձի պես, որովհետև սա շատ ավելին արժե, քան բոլոր ողջակեզներն ու զոհերը:

34 Հիսուսը, տեսնելով նրա տված խելացի պատասխանը, ասաց.

- Հեռու չես Աստծու արքայությունից: Եվ այլևս ոչ ոք չէր համարձակվում հարց ուղղել Հիսուսին:

35 Հիսուսը տաճարում ուսուցանելիս հարց տվեց ժողովրդին.

- Օրենքի ուսուցիչներն ինչպե՞ս են ասում, թե Քրիստոսը Դավթի Որդին է,

36 երբ Դավթն ինքը, Սուրբ Հոգուց ներշնչված, ասում է.

«Տերն իմ Տիրոջն ասաց.

- Եստի՛ր իմ աջ կողմում, մինչև որ քո թշնամիներին ոտքերիդ տակ դնեմ իբրև պատվանդան»:

37 Եթե Դավթն ինքը նրան Տեր է կոչում, ուրե՛մն ինչպե՞ս Քրիստոսը նրա որդին կլինի:

Ժողովուրդը հաճույքով էր լսում Հիսուսին,

38 որն իր ուսուցումները շարունակելով ասում էր.

- Զգո՛ւյշ եղեք Օրենքի ուսուցիչներից, որոնք սիրում են փառավոր զգեստներով շրջել, հրապարակներում մարդկանցից հարգալից ողջույններ ընդունել,

39 ժողովարաններում առաջին աթոռները գրավել և ընթրիքների ժամանակ՝ պատվավոր տեղերը:

40 Մի կողմից այրի կանանց տներն են հափշտակում նրանց ձեռքից, իսկ մյուս կողմից՝ կեղծավորությամբ երկարացնում են իրենց աղոթքը: Դրա համար նրանք ավելի՛ խիստ դատապարտության պիտի արժանանան:

36 αὐτὸς Δαβὶδ εἶπεν ἐν τῷ πνεύματι τῷ ἁγίῳ,
Եὶ ἡνῶν Դավթ Հոգևով Սիրով աւէ.

ՀՈ - γαρ

Εἶπεν κύριος τῷ κυρίῳ μου,
Ասաց Տեր գՏեր իմ.

Κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου
Խիստ ընդ աջմէ իմմէ՝ մինչև եղից զթշնամիս քո

ὑποκάτω τῶν ποδῶν σου.
πատτωλινῶν ոտից քոց:

ՀՈ - υποποδιον

37 αὐτὸς Δαβὶδ λέγει αὐτὸν κύριον,
Արդ՝ եթէ ἡνῶν իսկ Դավթ զնա Տեր կոչէ՝

ՀՈ - ουν

καὶ πόθεν αὐτοῦ ἐστὶν υἱός;
զիա՞րդ իցէ որդի նրա:

καὶ [δ] πολὺς ὄχλος ἤκουεν αὐτοῦ ἡδέως.
Եὶ բազում ժողովուրդ լւեր նմա քաղցրութամբ:

38 Καὶ ἐν τῇ διδαχῇ αὐτοῦ ἔλεγεν,
Եὶ աւեր **ուսուցանելով** ՚ի վարդապետութեան իրում.

Βλέπετε ἀπὸ τῶν γραμματέων τῶν θελώντων
Զգոյ՜շ լերուք ՚ի դպրաց անտի՛ որ կամին

ἐν στολαῖς περιπατεῖν καὶ ἀσπασμοὺς
՚ի հանդերձս երևելիս շրջել, զնախոջոյնս **խնդրել**

ἐν ταῖς ἀγοραῖς
՚ի հրապարակս,

39 **καὶ** πρωτοκαθεδρίας ἐν ταῖς συναγωγαῖς
և զնախաթոռս ՚ի ժողովուրդս,

καὶ πρωτοκλισίας ἐν τοῖς δείπνοις,
և զգահազուլիսս յընթրիս:

40 οἱ κατεσθίοντες τὰς οἰκίας τῶν χηρῶν
Որ ուսեն զտունս այրեաց,

καὶ προφάσει μακρὰ προσευχόμενοι·
պատճառանօք յերկարեալ զաղօթս,

οὗτοι λήμψονται περισσότερον κρίμα.

զի աւելի ևս դատաստանս ընկալցին:

41 Καὶ καθίσας κατέναντι τοῦ γαζοφυλακίου ἐθεώρει
 ὡς ὁ ὄχλος βάλλει χαλκὸν εἰς τὸ γαζοφυλάκιον.
 καὶ πολλοὶ πλούσιοι ἔβαλλον πολλά·
 καὶ πωροὶ ἐπέσπευον ἵνα βάλλωσιν ἑαυτοῖς·

πὼς ὁ ὄχλος βάλλει χαλκὸν εἰς τὸ γαζοφυλάκιον.
 ἀποκριθὲν ὁ Ἰησοῦς εἶπεν·

καὶ πολλοὶ πλούσιοι ἔβαλλον πολλά·
 καὶ πωροὶ ἐπέσπευον ἵνα βάλλωσιν ᑲαυτοῖς·

42 καὶ ἐλθοῦσα μία χήρα πτωχή ἔβαλεν λεπτὰ
 εἰς τὸν θηρῶνα·

δύο, ὅ ἐστιν κοδράντης.
 καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς·

43 καὶ προσκαλεσάμενος τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ εἶπεν αὐτοῖς,
 ἐπιληθῶσθε τὴν ἑαυτοῦ ἀποθήκην ἵνα ἴσθῃτε ὅτι

Ἄμην λέγω ὑμῖν ὅτι ἡ χήρα αὕτη ἢ πτωχὴ πλεονεκτήσκει πάντων
 τῶν ἄλλων·

ἔβαλεν τῶν βαλλόντων
 ἡ πτωχὴ ἵνα ἐπιληθῶσθε τὴν ἑαυτοῦ ἀποθήκην ἵνα ἴσθῃτε ὅτι

εἰς τὸ γαζοφυλάκιον·
 ἡ πτωχὴ ἵνα ἐπιληθῶσθε τὴν ἑαυτοῦ ἀποθήκην ἵνα ἴσθῃτε ὅτι

44 πάντες γὰρ ἐκ τοῦ περισσεύοντος αὐτοῖς
 ἐπιληθῶσθε τὴν ἑαυτοῦ ἀποθήκην ἵνα ἴσθῃτε ὅτι

ἔβαλον, αὕτη δὲ ἐκ τῆς ὑστερήσεως αὐτῆς
 ἐπιληθῶσθε τὴν ἑαυτοῦ ἀποθήκην ἵνα ἴσθῃτε ὅτι

πάντα ὅσα εἶχεν ἔβαλεν ὅλον τὸν βίον αὐτῆς.
 ἐπιληθῶσθε τὴν ἑαυτοῦ ἀποθήκην ἵνα ἴσθῃτε ὅτι

41 Ἰησοῦς καθίσας ἐθεώρει τὸν ὄχλον ὡς ἔβαλλον χαλκὸν εἰς τὸ γαζοφυλάκιον. πολλοὶ πλούσιοι ἔβαλλον πολλά· καὶ πωροὶ ἐπέσπευον ἵνα βάλλωσιν ᑲαυτοῖς·

42 Ὡς ἡ χήρα ἔβαλεν τὰ λεπτά·

43 Ἐπὶ τῷ Ἰησοῦ ἐλάλησεν ἡ χήρα ἡ πτωχὴ ὡς ἔβαλεν τὰ λεπτά. «Ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, ἐπιληθῶσθε τὴν ἑαυτοῦ ἀποθήκην ἵνα ἴσθῃτε ὅτι ἡ χήρα αὕτη ἢ πτωχὴ πλεονεκτήσκει πάντων τῶν ἄλλων·»

44 πᾶσι τοῖς μαθηταῖς εἶπεν ὁ Ἰησοῦς, ἐπιληθῶσθε τὴν ἑαυτοῦ ἀποθήκην ἵνα ἴσθῃτε ὅτι πάντα ὅσα εἶχεν ἔβαλεν ὅλον τὸν βίον αὐτῆς.

41 Հիսուսը կանգնած էր տաճարի
զանձանակի մոտ և դիտում էր ժո-
ղովրդին, որ դրամ էր գցում զան-
ձանակի մեջ: Շատ հարուստներ
մեծ գումարներ գցեցին:

42 Մի աղքատ այրի կին եկավ և
երկու լումա գցեց, որ մի քանի
դահեկան է անում:

43 Հիսուսն իր մոտ կանչեց իր
աշակերտներին և ասաց նրանց.

- Հաստատ իմացե՞ք, որ այս
թշվառ այրին բոլորից շատ դրամ
գցեց զանձանակի մեջ,

44 որովհետև մյուսներն իրենց
ավելորդ գումարներից գցեցին,
մինչդեռ նա, չնայած իր չքավո-
րությանը, գցեց, ինչ որ ուներ. իր
ամբողջ ապրուստը:

1 Καὶ ἐκπορευομένου αὐτοῦ ἐκ τοῦ ἱεροῦ λέγει αὐτῷ
 Եւ յելանելն նորա ՚ի տաճարէ անտի, ասէ ցնա

ե՛ւς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, Διδάσκαλε, ἴδε ποταποὶ
 մի յաշակերտաց նորա. Վարդապետ, տես՝ որպիսի են
 ՀՈ - εκ των μαθητων

λίθοι καὶ ποταπαὶ οἰκοδομαί.
 քարինքս, և որպիսի շինուածք:

2 καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ,
Պատասխանի ետ նմա Յիսուս՝ և ասէ.

ՀՈ - και ο Ιησους αποκριθεις ειπεν αυτω

Βλέπεις ταύτας τὰς μεγάλας οἰκοδομάς;
 Տեսանե՞ս գայր անենայն շինուածս. **ասէն ասեմ ձեզ՝**

οὐ μὴ ἀφεθῆ ὧδε λίθος ἐπὶ λίθον ὃς οὐ μὴ
 երէ ոչ թողցի այրի՝ քար ՚ի քարի վերայ որ ոչ
 ՀՈ - λιθω

καταλυθῆ.
 քակտեցի:

3 Καὶ καθημένου αὐτοῦ εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν κατέναντι
 Եւ մինչ նստեր նա ՚ի լերինն Ջիթենեաց յանդիման

τοῦ ἱεροῦ ἐπηρώτα αὐτὸν κατ' ἰδίαν Πέτρος
 տաճարին, հարցանէին ցնա առանձինն՝ Պետրոս

καὶ Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης καὶ Ἀνδρέας,
 և Յակովբոս և Յովհաննէս և Անդրէաս.

4 Εἶπόν ἡμῖν, πότε ταῦτα ἔσται καὶ τί τὸ σημεῖον
 Ասա մեզ՝ ե՞րբ լինիցի այդ. և զի՞նչ նշան է

ὅταν μέλλῃ ταῦτα συντελεῖσθαι πάντα;
 յորժամ կատարելոց իցէ այդ անենայն:

5 ὁ δὲ Ἰησοῦς ἤρξατο λέγειν αὐτοῖς,
Պատասխանի ետ Յիսուս, և ասէ ցնոսա.

ՀՈ -και αποκριθεις ο Ιησους ειπεν αυτοις

Βλέπετε μή τις ὑμᾶς πλανήσῃ.
 Չգոյշ կացէք, մի որ զձեզ խաբեցի:

6 πολλοὶ ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου λέγοντες
Չի բարունք եկեցեմ յանուն իմ, և ասիցեմ՝

ՀՈ - γαρ

1 երբ նա տաճարից դուրս էր գալիս, իր աշակերտներից մեկը նրան ասաց. «Վարդապետ, տես՝ սինչպիսի՞ քարեր են սրանք, և ինչպիսի՞ շինվածք»:

2 Հիսուս նրան պատասխան տվեց և ասաց. «Տեսնո՞ւմ ես այդ բոլոր շինությունները. ճշմարիտ եմ ասում ձեզ, որ դրանց քարը քարի վրա չպիտի թողնվի, որ չքանդվի»:

3 Եվ մինչ նստած էր նա Ջիթենյաց լեռան վրա, տաճարի դիմաց, Պետրոսն ու Յակոբոսը և Յովհաննեսն ու Անդրեասը, առանձին, հարցրին նրան.

4 «Ասա՛ մեզ, ե՞րբ պիտի լինի այդ, և ի՞նչ կլինի նշանը, երբ կատարվելու լինի այդ բոլորը»:

5 Հիսուս պատասխանեց և ասաց նրանց. «Չգոյշ կացեք, ոչ որ ձեզ չխաբի,

6 որովհետև շատեր պիտի գան իմ անունով և պիտի ասեն՝ ե՛ս եմ Քրիստոսը, և շատերին պիտի մոլորեցնեն:

7 Սակայն երբ լսեք պատերազմների ձայներ կամ պատերազմների լուրեր, չխոռովվեք, որովհետև այդ պետք է որ լինի, բայց դեռ աշխարհի վախճանը չէ:

8 Ազգ ազգի դեմ պիտի ելնի և թագավորություն՝ թագավորության դեմ, և տեղ-տեղ երկրաշարժներ պիտի լինեն, սով և համաճարակ ու խռովություններ. բայց այդ բոլորը սկիզբն է երկանց:

9 Եվ դեռ ձեզ էլ պիտի մատնեն ատյանների, և ժողովարանների մեջ պիտի տանջվեք. և ինձ համար կուսակալների ու թագավորների առաջ պիտի կանգնեք՝ ի վկայություն նրանց:

10 Բայց նախ պետք է, որ Ավետարանը քարոզվի բոլոր հեթանոսների մեջ:

1 Մինչ Հիսուսը դուրս էր գալիս տաճարից, աշակերտներից մեկն ասաց.

- Վարդապետ, տես, ի՞նչ գեղեցիկ քարեր են, և ի՞նչ հոյակապ շինություն:

2 Հիսուսը պատասխանեց.

- Տեսնո՞ւմ ես այս բոլոր շինությունները. ասում եմ ձեզ, որ դրանք բոլորն էլ պիտի քանդվեն, քարը քարի վրա չպիտի մնա:

3 Եվ մինչ Հիսուսը նստած էր Ձիթենյաց լեռան վրա՝ տաճարի դիմաց, Պետրոսը, Յակոբոսը, Հովհաննեսը և Անդրեասը, առանձին հարցրին Հիսուսին.

4 - Ասա՛ մեզ, ե՞րբ պիտի պատահի այդ. ի՞նչ նշանով կհամանք, թե ե՞րբ պիտի պատահի այդ բոլորը:

5 Հիսուսը պատասխանեց.

- Ձգո՛ւյ՜ շեղք, չլինի թե որևէ մեկը ձեզ խաբի,

6 որովհետև շատերը պիտի գան իմ անունով և ասեն՝ «Ես եմ Քրիստոսը» և պիտի մոլորեցնեն շատերին:

7 Երբ լսեք պատերազմների ձայներ կամ պատերազմների լուրեր, չխռովվեք, որովհետև դրանք պետք է պատահեն: Բայց դա չի նշանակում, որ աշխարհի վախճանն է:

8 Ազգերն ազգերի դեմ պիտի կռվեն, և թագավորությունները՝ թագավորությունների դեմ: Տարբեր տեղերում երկրաշարժեր պիտի լինեն, սով, համաճարակ և խռովություններ: Բայց այս բոլորը դեռ երկունքի սկիզբն է:

9 Պատրաստ եղեք, որովհետև դեռ ձեզ էլ դատարան պիտի տանեն և ժողովարաններում ծեծեն ձեզ: Իմ պատճառով կառավարիչների և թագավորների առջև պիտի կանգնեք՝ նրանց իմ մասին վկայություն տալու համար:

10 Բայց նախ պետք է Ավետարանը քարոզվի բոլոր ազգերին:

ὅτι Ἐγώ εἰμι, καὶ πολλοὺς πλανήσουσιν. **ք**ε **ե**ս **ե**մ **Քրիստոս**. և գրազույն մոլորեցուցեն:

7 ὅταν δὲ ἀκούσητε πολέμους καὶ ἀκοὰς Ἰϋλ յորժամ լսիցէք պատերազմունս, և համբաւս

πολέμων, μὴ θροεῖσθε· δεῖ γενέσθαι, պատերազմաց՝ մի խռովիցիք, **զի** պարտ է լինել.
ՀՈ - ցար

ἀλλ' οὕπω τὸ τέλος. բայց չէ է կատարած:

8 ἐγερθήσεται γὰρ ἔθνος ἐπ' ἔθνος **Ձի** յարիցէ ազգ՝ յազգի վերայ,

καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν, և թագաւորութիւն՝ ի թագաւորութեան վերայ,

ἔσονται σεισμοὶ κατὰ τόπους, **և** եղիցին շարժումք ՚ի տեղիս տեղիս,
ՀՈ - և

ἔσονται λιμοί· սովք, **և սրածութիւնք, և խռովութիւնք.**
ՀՈ - և ցարս և տարաչա

ἀρχὴ ὠδίνων ταῦτα. **այլ**՝ այն ամենայն սկիզբն է երկանց:

9 **βλέπετε δὲ ὑμεῖς ἑαυτοὺς·** παραδώσουσιν ὑμᾶς
եւ զձեզ իսկ՝ մատնեցուցեն
ՀՈ - և παραδώσουσιν իմաս

εἰς συνέδρια καὶ εἰς συναγωγὰς δαρήσεσθε յատեանս, և ՚ի ժողովուրդս տանջիցիք,

καὶ ἐπὶ ἡγεμόνων καὶ βασιλέων σταθήσεσθε և առաջի դատարաց և թագաւորաց կայցէք

ἕνεκεν ἐμοῦ εἰς μαρτύριον αὐτοῖς. վասն իմ, ՚ի վկայութիւն սոցա՝

10 καὶ εἰς πάντα τὰ ἔθνη πρῶτον δεῖ **բայց** նախ՝ պարտ է
և ամենայն հեթանոսաց. ՀՈ - ճե

κηρυχθῆναι τὸ εὐαγγέλιον. աւետարանիս քարոզել:

11 και ὅταν ἄγωσιν ὑμᾶς παραδιδόντες,
Այլ յորժամ տանիցիս զձեզ մատնել,

μη προμεριμνάτε
մի յառաջագոյն հոգայցէք, **և մի զմտաւ ածիցէք՝**

τί λαλήσητε, ἀλλ' ὃ ἐάν δοθῆ ὑμῖν ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ
քէ զինչ խօսիցիք. այլ որ ինչ տացի ձեզ 'ի ժամուն

τοῦτο λαλεῖτε· οὐ γάρ ἐστε ὑμεῖς
յայնմիկ՝ զայն խօսիցիք. զի ոչ զուրք էք

οἱ λαλοῦντες ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον.
որ խօսիցիքն՝ այլ Հոգին Սուրբ:

12 και παραδώσει ἀδελφὸς ἀδελφὸν εἰς θάνατον
Մատնեցէ եղբայր զեղբայր՝ 'ի մահ,

και πατήρ τέκνον, και ἐπαναστήσονται τέκνα ἐπὶ γονεῖς
և հայր՝ զորդի. և յարիցեն որդիք 'ի վերայ հարց՝
ՁՈ - յառնիցեն

και θανατώσουσιν αὐτούς·
և սպանանիցեն զինս:

13 και ἔσεσθε μισούμενοι ὑπὸ πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου.
Եւ եղիջիք ատեցեալք յամենեցունց վասն անուան իմոյ.

ὁ δὲ ὑπομείνας εἰς τέλος οὗτος σωθήσεται.
այլ որ համբերեցէն 'ի սպառ՝ նա կեցցէ:

14 Ὅταν δὲ ἴδητε τὸ βδέλυγμα τῆς ἐρημώσεως
Եւ յորժամ տեսանիցէք զպղծութիւն աւերածին՝

ἐστηκότα ὅπου οὐ δεῖ,
զի կայցէ 'ի տեղւոջ՝ ուր չիցէ արժան.

ὁ ἀναγινώσκων νοεῖτω, τότε οἱ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ
որ ընթեռնուն 'ի միտ առցէ: Յայնժամ որ 'ի Հրեաստանի

φευγέτωσαν εἰς τὰ ὄρη,
իցեն՝ փախիցեն 'ի լերինս.

15 ὁ [δὲ] ἐπὶ τοῦ δώματος μη καταβάτω
և որ 'ի վերայ տանեացն իցէ՝ մի իջցէ **'ի տուն,**
ՀՈ - εἰς τὴν οἰκίαν

μηδὲ εἰσελθάτω ἀραὶ τι ἐκ τῆς οἰκίας αὐτοῦ,
և մի մտցէ բառնալ ինչ 'ի տանէ իւրմէ.

11 Եվ երբ ձեզ տանեն հանձնելու, առաջուց հոգ մի՛ արեք և մի՛ մտածեք, թե ինչ պիտի խոսեք, այլ, ինչ որ ձեզ տրվի այդ նույն ժամին, այն խոսեցեք, որովհետև դուք չէ, որ պիտի խոսեք, այլ՝ Սուրբ Հոգին:

12 Եղբայրն իր եղբորը մահվան պիտի մատնի, և հայրը՝ որդուն. և որդիները հայրերի դեմ պիտի ելնեն ու պիտի սպանեն նրանց:

13 Եվ իմ անվան համար բոլորից պիտի ատվեք. բայց ով որ մինչև վերջ համբերի, նա կփրկվի»:

14 «Եվ երբ տեսնեք սարսափելի պղծությունը՝ տեղ գտած այնտեղ, ուր չպետք է լիներ (ով կարդում է, թող իմանա), այն ժամանակ նրանք, որ Հրեաստանում են, լեռները թող փախչեն.

15 և ով տանիքի վրա է, թող չիջնի և տուն չմտնի՝ այնտեղից բան վերցնելու.

16 և ով արտի մեջ է, թող ետ չդառնա՝ իր զգեստները վերցնելու:

17 Բայց վա՛յ հղիներին և ստնտուներին այն օրերին:

18 Աղոթեցեք, որ ձմեռ ժամանակ չլինի դա:

19 Այդ օրերը պիտի լինեն օրեր այնպիսի նեղությունների, որոնց նմանը չի եղել երբեք արարչագործության սկզբից մինչև այժմ և չի էլ լինի:

20 Եվ եթե Աստված այդ օրերը իր ընտրյալների համար չկարճեր, ոչ մի մարդ չէր ազատվի. բայց նա իր ընտրյալների պատճառով, - որոնց ընտրեց, - կարճեց այդ օրերը:

21 Այն ժամանակ եթե մեկը ձեզ ասի, թե՝ «Ահա՛ այստեղ է Քրիստոսը կամ այնտեղ», չհավատաք.

11 Սակայն երբ ձերբակալեն ձեզ և հանձնեն դատարան, մի՛ մտահոգվեք և մի՛ մտածեք, թե ի՞նչ պիտի ասեք, այլ ինչ որ այդ ժամին ձեզ տրվի, այդ ասացեք, որովհետև խոսողը դուք չպիտի լինեք, այլ Սուրբ Հոգին:

12 Եղբայրն իր եղբորը պիտի սպանի, հայրը՝ իր որդուն: Ձավակներն իրենց ծնողների դեմ պիտի ելնեն ու սպանեն նրանց:

13 Ամեն մարդ ձեզ պիտի ատի իմ պատճառով: Բայց ով որ մինչև վերջ դիմանա, նա կփրկվի:

14 - Երբ տեսնեք «Ավերվածի սրբապղծությունը»՝ կանգնած այնտեղ, որտեղ չպետք է կանգնեք (կարդացողը թող հասկանա), այն ժամանակ ովքեր Հրեաստանում են, թող լեռները փախչեն,

15 ով տանիքի վրա է, ցած իջնելուց հետո թող տուն չմտնի մի բան վերցնելու համար,

16 և ով արտի մեջ է, թող հետ չդառնա իր վերարկուն վերցնելու համար:

17 Այդ օրերին վա՛յ հղիներին և ստնտու կանանց:

18 Աղոթեցե՛ք, որ ձեր փախուստը ձմեռ օրով չպատահի:

19 Այդ օրերը պիտի լինեն այնպիսի նեղության օրեր, որոնց նման աշխարհի ստեղծագործության սկզբից մինչև այսօր չի պատահել և ոչ էլ կպատահի:

20 Եվ եթե Աստված իր ընտրյալների համար այդ օրերի թիվը պակասեցրած չլինեք, ոչ մեկը չէր փրկվի: Բայց իր ընտրյալների համար Աստված այդ օրերը պակասեցրեց:

21 Այն ժամանակ երբ մեկը ձեզ ասի՝ «Ահավասիկ այստեղ է Քրիստոսը», կամ ասի՝ «Ահա այնտեղ է», չհավատաք,

16 και ὁ εἰς τὸν ἀγρὸν μὴ ἐπιστρεψάτω εἰς τὰ ὀπίσω
 և որ յագարակին իցե՛ մի դարձցի յետս

ἄραι τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ.
 առնուլ զձորձս իւր:

17 οὐαὶ δὲ ταῖς ἐν γαστρὶ ἐχούσαις
 Բայց վայ իցե՛ յղեաց

καὶ ταῖς θηλαζούσαις ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις.
 և ստնտուաց յաւուրսն յայնոսիկ:

18 προσεύχεσθε δὲ ἵνα μὴ γένηται χειμῶνος·
 Յաղօթս կացե՛ք՝ զի մի ձմեռանի լինիցի այն:
 ՀՈ - γενηται ταυτα χειμωνος

19 ἔσονται γὰρ αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι θλίψεις
 Եղիցին աւուրքն այնոքիկ նեղութեաց,

οἷα οὐ γέγονεν τοιαύτη ἀπ' ἀρχῆς
 որպիսի ոչ եղեն երբեք այնպիսիք ի սկզբանէ

κτίσεως ἧν ἔκτισεν ὁ θεὸς ἕως τοῦ νῦν
 ՁՈ - արարածոց
 մինչև ցայժմ,

καὶ οὐ μὴ γένηται.
 և մի այլ լիցի:

20 και εἰ μὴ ἐκολόβωσεν κύριος τὰς ἡμέρας,
 Եւ եթէ ոչ էր կարճեալ Աստուծոյ զաւուրսն զայնոսիկ՝
 ՀՈ - ο θεος εκολοβωσεν

οὐκ ἂν ἐσώθη πᾶσα σὰρξ·
վասն ընտրելոց իւրոց, ոչ ապրեր ամենայն մարմին.

ἀλλὰ διὰ τοὺς ἐκλεκτοὺς οὓς ἐξελέξατο ἐκολόβωσεν
 այլ վասն ընտրելոցն զորս ընտրեաց, կարճեաց

τὰς ἡμέρας.
 զաւուրսն զայնոսիկ:

21 και τότε εἰάν τις ὑμῖν εἴπῃ,
 Յայնժամ եթէ որ ասիցե՛ ձեզ՝

”Ἴδε ᾧδε ὁ Χριστός,
 եթէ ահաւասիկ է Քրիստոսն՝

”Ἴδε ἐκεῖ, μὴ πιστεύετε·
կամ աւանդիկ, մի հաւատայցե՛ք:

ՀՈ - η

22 **ἐγεροθήσονται γὰρ ψευδόχριστοι καὶ ψευδοπροφήται**
Ἐἰ ἵαρηցեն **սուտ քրիստոսք** **և** **սուտ մարգարեք,**

καὶ δώσουσιν σημεῖα καὶ τέρατα πρὸς τὸ ἀποπλανᾶν,
և **տացեն** **նշանս** **և** **արուեստս**՝ **առ**՝ **ἢ** **մηρηրեցուցանելոյ**

εἰ δυνατόν, τοὺς ἐκλεκτούς.
եթ **հնար** **ինչ** **իցէ** **և** **զընտրեալսն**։

23 **ὕμεις δὲ βλέπετε·**
Բայց դուք՝ **զո** - **զգոյշ** **լերուք**,
Բայց դուք՝ **զգոյշ** **եղերուք,**

προείρηκα ὑμῖν πάντα.
ահաւասիկ **յառաջագոյն** **ասացի** **ձեզ** **զամենայն**։
Հո - **իծոս**

24 **Ἀλλὰ ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις** **μετὰ** **τὴν** **θλίψιν**
Այլ **յաւուրսն** **յայնսուիկ** **յետ** **նեղութեանն**

ἐκείνην ὁ ἥλιος σκοτισθήσεται, καὶ ἡ σελήνη οὐ δώσει
այնորիկ՝ **արեգակն** **խաւարեցի,** **և** **լուսին՝** **ոչ** **տացէ**

τὸ φέγγος αὐτῆς,
զլոյս **իր.**

25 **καὶ οἱ ἀστέρες ἔσονται ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πίπτοντες,**
և **աստերք** **յերկնից** **թօթափեցիցն,**
Հո - **օի** **էկ** **տու** **օւրանու** **էսονται** **պիπτοντες**

καὶ αἱ δυνάμεις αἱ ἐν τοῖς οὐρανοῖς σαλευθήσονται.
և **զօրութիւնք** **յերկինս՝** **շարժեցիցն**։

26 **καὶ τότε ὄψονται τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου**
Եւ **յայնժամ** **տեսցեն** **զորդի** **մարդոյ**

ἐρχόμενον ἐν νεφέλαις μετὰ δυνάμεως πολλῆς
եկեալ **ամպովք,** **և** **զօրութեամբ՝**

καὶ δόξης.
և **փառօք** **բարձրօք**։

27 **καὶ τότε ἀποστελεῖ τοὺς ἀγγέλους**
Եւ **յայնժամ** **առաքեցէ** **զիրեշտակս** **իր,**
Հո - **աւտոս**

καὶ ἐπισυνάξει τοὺς ἐκλεκτούς [αὐτοῦ] ἐκ τῶν τεσσάρων
և **ժողովեցէ** **զընտրեալս** **իր** **՝** **ի** **չորից**

22 որովհետև սուտ քրիստոսներ
 և սուտ մարգարեներ պիտի ելնեն
 և նշաններ ու զարմանալի գոր-
 ծեր պիտի ցույց տան՝ մոլորեցնե-
 լու նպատակով, եթե հնար լինի,
 նույնիսկ ընտրյալներին։

23 Բայց դուք զգո՛ւյշ եղեք. ահա
 առաջուց ձեզ ամեն ինչ ասացի»։

24 «Բայց այդ օրերին, այդ նեղու-
 թյունից հետո, արեգակը պիտի
 խավարի, և լուսինն իր լույսը
 չպիտի տա։

25 Եվ աստղերը երկնքից վայր
 պիտի թափվեն, և երկնքում զո-
 րությունները պիտի շարժվեն։

26 Եվ այն ժամանակ պիտի տես-
 նեն մարդու Որդուն՝ եկած ամպե-
 ռի վրայով՝ զորությամբ և բազում
 փառքով։

27 Եվ այն ժամանակ պիտի ու-
 ղարկի իր հրեշտակներին ու պի-
 տի հավաքի իր ընտրյալներին
 չորս կողմերից, երկրի ծագերից
 մինչև երկնքի ծագերը»։

28 «Բայց դուք այդ թգնո՛ւց սո-
 վորեցեք առակը. հենց որ նրա ոս-
 տերը կակղեն, և նրա վրա տերև
 դուրս գա, իմանում եք, որ ամառը
 մոտ է։

29 նույնպես և դուք. երբ այս բո-
 լորը կատարված տեսնեք, իմա-
 ցե՛ք, որ նա մոտ է, դռների առջև։

30 Ծշմարիտ եմ ասում ձեզ, որ չի
 անցնի այս սերունդը, մինչև որ
 այս բոլորը կատարվեն։

31 Երկինք ու երկիր կ'անցնեն,
 բայց իմ խոսքերը չեն անցնի»։

32 «Սակայն այդ օրվա և ժամի
 մասին ոչ որ չգիտե. ո՛չ հրեշտակ-
 ները երկնքում և ո՛չ էլ՝ Որդին, այլ
 միայն Հայրը։

33 Զգո՛ւյշ եղեք, հսկեցե՛ք ու աղո-
 թեցե՛ք, քանի որ չգիտեք, թե երբ
 է ժամանակը։

22 որովհետև սուտ քրիստոսներ
և սուտ մարգարեներ պիտի
հայտնվեն և նշաններ ու
հրաշքներ կատարելով՝ պիտի մո-
լորեցնեն, եթե կարողանան, նույ-
նիսկ Աստծու ընտրյալներին:

23 Բայց դուք զգույշ եղեք: Սի-
ամեն ինչ սկզբից ասացի ձեզ:

24 - Այդ օրերին, այդ նեղություն-
ներից հետո, արեգակը խավարե-
լու է, և լուսինն այլևս չի փայլելու,
25 աստղերն ընկնելու են
երկնքից, և երկնային մարմին-
ները սասանվելու են:

26 Այն ժամանակ կոեսնեն Մար-
դու Որդուն, որ գալիս է ամպերի
վրայով՝ մեծ զորությամբ և փառ-
քով:

27 Այն ժամանակ նա կուղարկի
իր հրեշտակներին, որպեսզի աշ-
խարհի չորս կողմերից հավաքեն
իր ընտրյալներին՝ աշխարհի մեկ
ծայրից մինչև մյուս ծայրը:

28 Թագնին թող օրհնակ լինի ձեզ:
Երբ նրա ճյուղերը հետզհետե
փափկեն և տերև արձակեն, կի-
մանաք, որ ամառը մոտ է:

29 Նույնպես և դուք, երբ տեսնեք,
որ իմ ասածները կատարվում են,
իմացե՛ք, որ Մարդու Որդու գա-
լուստը մոտ է և արդեն հասնելու
վրա է:

30 Վստահ եղեք, որ այս սե-
րունդը դեռ չանցած՝ այս ամենը
պիտի պատահի:

31 Նույնիսկ եթե երկինքն ու եր-
կիրն անհետանան, իմ խոսքերը
չեն անհետանա:

32 - Սակայն ոչ ոք չգիտի, թե երբ
է գալու այդ օրը կամ ժամը. ո՛չ
երկնքի հրեշտակները, ո՛չ իսկ Որ-
դին, այլ միայն Հայրը:

33 Զգույշ եղեք, արթուն մնացեք
և աղոթեցե՛ք, որովհետև չգիտեք,
թե երբ է ժամանակը:

ἀνέμων ἀπ' ἄκρου γῆς ἕως ἄκρου οὐρανοῦ.
հողմոց՝ ի ծագաց երկրի մինչև ի ծագս երկնից:

28 Ἀπὸ δὲ τῆς συκῆς μάθετε τὴν παραβολὴν·
Բայց **դուք**՝ ի թագնւոյ անտի ուսջիք զառակն.

ὅταν ἴδῃ ὁ κλάδος αὐτῆς ἀπαλὸς γένηται
յորժամ տակաւ ուսքն նորա կակղանայցեն,

καὶ ἐκφύῃ τὰ φύλλα, γινώσκετε ὅτι ἐγγύς
է և տերև արձակիցի **ἢ նῦν**, գիտեք թե մերձ

τὸ θέρος ἐστίν·
է ամառն.

29 οὕτως καὶ ὑμεῖς, ὅταν ἴδῃτε ταῦτα
ἰσχυαί և դուք՝ յորժամ տեսանիցեք զայս ամենայն

γινόμενα, γινώσκετε ὅτι ἐγγύς ἐστίν ἐπὶ θύραις.
եղեալ, գիտասջիք՝ թե մերձ է առ դուրս:

30 ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐ μὴ παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη
Ամեն ասեմ ձեզ, թե ոչ անցցե՛ ազգս այս,

μέχρις οὗ ταῦτα πάντα γένηται.
մինչև այս ամենայն եղիցի:

31 ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ παρελεύσονται,
երկինք՝ և երկիր անցցեն,

οἱ δὲ λόγοι μου οὐ μὴ παρελεύσονται.
և բանք իմ ոչ անցանիցեն:

32 Περὶ δὲ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἢ τῆς ὥρας οὐδεὶς οἶδεν,
Այլ վասն աւուրն այնորիկ և ժամու՝ ոչ ոք գիտէ,

οὐδὲ οἱ ἄγγελοι ἐν οὐρανῷ οὐδὲ ὁ υἱός, εἰ μὴ ὁ πατήρ.
ոչ հրեշտակք յերկինս՝ և ոչ Որդի, բայց միայն Հայր:

33 βλέπετε, ἀγρυπνεῖτε·
ՁՈ - զգոյշ լիռուք, հսկեցեք
Զգոյշ եղերուք, սկեցեք **և կացեք յաղօթս.**

ՀՈ - և քոսսուչսոսե

οὐκ οἴδατε γὰρ πότε ὁ καιρὸς ἐστίν.
գի ոչ գիտեք երբ ժամանակն իցէ:

34 ὡς ἄνθρωπος ἀπόδημος
Որպէս այր մի գնացեալ ՚ի տար աշխարհ,

ἀφείς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ καὶ δούς τοῖς δούλοις αὐτοῦ
բողոցոց զսոսն իր, և տացէ ծառայից իրոց

τὴν ἐξουσίαν ἐκάστω τὸ ἔργον αὐτοῦ
իշխանութիւն, և իւրաքանչիւր զգործ իր.

καὶ τῷ θυρωρῷ ἐνετείλατο ἵνα γρηγορή.
և դռնապանին պատուէր տայցէ՝ զի արթուն լինիցի:

35 γρηγορεῖτε οὖν· οὐκ οἴδατε γὰρ πότε ὁ κύριος
Արդ՝ արթուն կացեք, զի ոչ գիտէք երբ տէր

τῆς οἰκίας ἔρχεται, ἢ ὀψὲ ἢ μεσονύκτιον
տանն գայցէ, յերեկորեայ, եթէ ՚ի մէջ գիշերի,

ἢ ἄλεκτοροφωνίας ἢ πρωῒ,
եթէ ՚ի հաւախօսի, եթէ ընդ առաւօտս:

36 μὴ ἐλθὼν ἐξαίφνης εὗρη ὑμᾶς καθεύδοντας.

36 Գուցէ եկեալ յանկարծակի՝ գտանիցէ զձեզ ՚ի քուն:

37 ὁ δὲ ὑμῖν λέγω πᾶσιν λέγω,
Բայց զոր ձեզդ ասեմ, ամենեցուն ասեմ.

γρηγορεῖτε.
Արթուն կացեք:

34 ինչպէս հեռու երկիր գնացած մի մարդ, որ կթողնի իր տունը և իր ծառաներին իշխանութիւն կտա և յուրաքանչյուրին՝ իր գործը, և դռնապանին կպատվիրի, որ արթուն լինի:

35 Արդ, արթուն կացեք, որովհետև չգիտէք, թե տանտերը երբ կգա՝ երեկոյան, թե՞ կեսգիշերին, աքլորականչի՞ն, թե՞ առավոտյան դէմ:

36 Գուցէ հանկարծակի գալով՝ ձեզ քնի մէջ գտնի:

37 Բայց ինչ որ ձեզ եմ ասում, ամենքին եմ ասում՝ արթուն կացեք»:

34 Դա նման է այն մարդուն, որը թողնում է իր տունը և գնում ուրիշ երկիր: Դեռ չգնացած՝ իր ծառաներից յուրաքանչյուրին պարտականություն է տալիս և դռնապանին էլ պատվիրում, որ արթուն մնա:

35 Ուրեմն դուք էլ արթուն կացեք, որովհետև չգիտեք, թե տանտերը գիշերվա ո՞ր պահին կգա, երեկոյան, կեսգիշերի՞ն, աքլորականչի՞ն, թե՞ առավոտյան:

36 որպեսզի չլինի թե հանկարծ գա և ձեզ քնի մեջ գտնի:

37 Արդ, ինչ որ ձեզ են ասում, բռնորին են ասում. արթուն կացեք:

1 Ἦν δὲ τὸ πάσχα καὶ τὰ ἄζυμα μετὰ δύο ἡμέρας.
Եւ էր զատիկն և բաղարջակերք յետ երկուց աւուրց.

καὶ ἐζήτουν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς
խնդրէին քահանայապետքն և դաիրք՝

πῶς αὐτὸν ἐν δόλω κρατήσαντες ἀποκτείνωσιν·
ՁՈ - նենգութեամբ
Երբ զհա՞րդ զնա նենգաւ կալեալ սպանանիցեն:

2 ἔλεγον γάρ, Μὴ ἐν τῇ ἑορτῇ, μήποτε
Բայց ասէին՝ քէ մի՛ ՚ի սոմի աստ, զի մի

ἔσται θόρυβος τοῦ λαοῦ.
խռովութիւն լինիցի ժողովրդեան:
ՅՈ - թորսբոս էստա

3 Καὶ ὄντος αὐτοῦ ἐν Βηθανίᾳ ἐν τῇ οἰκίᾳ Σίμωνος
Եւ մինչ էր ՚ի Բեթանիա ՚ի տան Սիմոնի

τοῦ λεπροῦ, κατακειμένου αὐτοῦ ἦλθεν γυνή ἔχουσα
բորոտի բազմեալ, եկն կին մի որ ունէր

ἀλάστρον μύρου νάρδου πιστικῆς πολυτελοῦς,
շիշ իւղոյ նարդեան՝ ազնուի մեծագնոյ,

συντρίψασα τὴν ἀλάστρον κατέχεεν
և բեկեալ զշիշն՝ ետէր

αὐτοῦ τῆς κεφαλῆς.
՚ի վերայ գլխոյ նորա:
ՅՈ - եւի տից կեփալից աստու

4 ἦσαν δὲ τινες ἀγανακτοῦντες πρὸς ἑαυτούς,
Եւ աշակերտքն՝ զաղբիւն և ասէին.

ՅՈ - օի ճէ մաթիտա աստու ճիւթօնտօ կաւ ճլոցօն

Εἰς τί ἢ ἀπώλεια αὕτη τοῦ μύρου γέγονεν;
ՁՈ - եղև

Ընդէ՞ր է կորուստ իւղոյ աղորիկ:

5 ἠδύνατο γὰρ τοῦτο τὸ μύρον παραθῆναι ἐπάνω
Մարք էր զայդ եւ Վաճառել՝ աւելի քան

δηνարίων τριακοσίων καὶ δοθῆναι τοῖς πτωχοῖς·
երեք հարեր դահեկանի, և տալ աղքատաց:

καὶ ἐνεβριμῶντο αὐτῇ.
Եւ զայրանային նմա յոյժ:

6 ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν, Ἄφετε αὐτήν·
Եւ Յիսուս՝ ասէ **ցնոսա.** Թոյլ տուք դնա.

1 Եվ երկու օր հետո զատիկ էր ու Բաղարջակերաց տոնը. քահանայապետները և օրենսդատները հնար էին որոնում, թե ինչպես նրան նենգութեամբ բռնելով սպանեն:

2 Բայց ասում էին. «Ո՛չ այս տոնին, որպեսզի ժողովրդի մեջ խռովություն չլինի»:

3 Եվ մինչ նա Բեթանիայում էր, բորոտ Սիմոնի տանը սեղան նստած, եկավ մի կին, որ հետն ուներ նարդոսի ազնիվ, մեծարժեք յուղի մի շիշ. և շիշը կտրելով՝ յուղը թափեց Յիսուսի գլխին:

4 Աշակերտները զայրացան և ասացին. «Այդ յուղը ինչո՞ւ այսպես պիտի կորչեր.

5 կարելի էր այդ անուշահոտ յուղը վաճառել ավելի քան երեք հարյուր դահեկանի և տալ աղքատներին»: Եվ խիստ զայրանում էին կնոջ վրա:

6 Եվ Յիսուս նրանց ասաց. «Թո՛ւյլ տվեք դրան. ինչո՞ւ եք նեղություն տալիս, որովհետև նա ինձ համար մի բարի գործ արեց:

7 Ամեն ժամ աղքատներին ձեզ հետ ունեք և երբ ուզենաք, կարող եք նրանց բարիք անել: Բայց ինձ ամեն ժամ ձեզ հետ չունեք:

8 Դա, ինչ որ կարող էր, արեց. առաջուց խնկավետեց իմ մարմինը ի նշան պատանքվելու:

9 Ճշմարիտ եմ ասում ձեզ, ուր էլ քարոզվի այս Ավետարանը ամբողջ աշխարհում, ինչ որ նա արեց, այդ ևս պիտի պատմվի նրա հիշատակի համար»:

10 Եվ Յուդա Իսկարիոսացին՝ Տասներկուսից մեկը, գնաց քահանայապետների մոտ, որ Յիսուսին մատնի նրանց:

11 Երբ նրանք լսեցին, ուրախացան և խոստացան նրան դրամ տալ. և նա առիթ էր փնտռում, թե ինչպես հարմար ժամանակ մատնի նրան:

1 Երկու օր հետո Ջատիկ էր, և սկսվելու էր Բաղարշակերաց տոնը: Ավագ քահանաներն ու Օրենքի ուսուցիչները հնար էին փնտրում, թե ինչպես կկարողանան նենգությունը ձերբակալել Չիսուսին և սպանել:

2 Բայց ասում էին. «Այս տոնի ժամանակ թող չլինի, որպեսզի ժողովրդի մեջ խռովություն չծագի»:

3 Մինչ Չիսուսը Բեթանիայում բորոտ Սիմոնի տանը, սեղան էր նստած, եկավ մի կին, որն իր հետ ուներ մի շիշ ազնիվ և թանկարժեք նարդոսի յուղ: Կոտրելով շիշը՝ նա յուղը թափեց Չիսուսի գլխին:

4 Աշակերտներից ոմանք ընդվզեցին և ասացին.

- Ինչո՞ւ այդպես վատնել այդ անուշահոտ յուղը.

5 կարելի էր այն վաճառել ավելի քան երեք հարյուր արծաթ դահեկանի և տալ աղքատներին:

Եվ հանդիմանում էին կնոջը:

6 Չիսուսն ասաց նրանց.

- Թողե՛ք, ինչո՞ւ եք անհանգստացնում նրան, քանի որ նա ինձ համար մի լավ բան արեց:

7 Աղքատներին միշտ ձեզ հետ ունեք և երբ ուզենաք, կարող եք բարիք անել նրանց, բայց ինձ միշտ ձեզ հետ չեք ունենա:

8 Այս կինը ինչ որ կարող էր, արեց. սկզբում օժեց իմ մարմինը՝ ի նշան իմ թաղումի:

9 Լավ իմացեք, աշխարհում ո՛ւր էլ որ Ավետարանը քարոզվի, մարդիկ պիտի խոսեն նրա արածի մասին և հիշեն նրան:

10 Ապա տասներկու աշակերտներից Չուդա Իսկարիոսի անունով ազնիվ գնաց ավագ քահանաների մոտ, որպեսզի Չիսուսին մատնի նրանց:

11 Նրանք, լսելով այս, շատ ուրախացան և խոստացան դրամ տալ նրան: Եվ Չուդան հարմար առիթ էր սպասում Չիսուսին մատնելու համար:

τί **αὐτῆ** κόπους παρέχετε; καλὸν ἔργον
զի՞ **աշխատ** առնե՞ք, **զի** գործ մի՛ բարի

իργάσατο ἐν ἐμοί.
գործեաց **դա** յիս:

7 πάντοτε γὰρ τοὺς πτωχοὺς ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν
Յամենայն ժամ **զաղքատ** ընդ **ձեզ** ունիք,

καὶ ὅταν θέλητε δύνασθε αὐτοῖς εὖ ποιῆσαι,
և յորժամ կամիք՝ կարող եք առնել նոցա բարիս.

ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε.
այլ զիս՝ ոչ յամենայն ժամ **ընդ ձեզ** ունիք:

8 ὃ ἔσχεν ἐποίησεν· προέλαβεν μυρίσαι
Ղա՝ զոր ունեիր, արար. յառաջագոյն խնդեաց
ՅՈ - այս

τὸ σῶμά μου εἰς τὸν ἐνταφιασμόν.
զմարմին իմ ՚ի **նշան** պատանաց:

9 ἀμὴν δὲ λέγω ὑμῖν, ὅπου ἐὰν κηρυχθῆ τὸ εὐαγγέλιον
Ամէն **ասեմ ձեզ**. ուր և քարոզեսցի աւետարանս

εἰς ὅλον τὸν κόσμον, καὶ ὃ ἐποίησεν αὕτη
այս ընդ ամենայն աշխարհ, և զոր արար **դա**՝
ՅՈ - զայս

λαληθήσεται εἰς μνημόσυνον αὐτῆς.
խօսեսցի վասն յիշատակի դորին:

10 Καὶ Ἰούδας Ἰσκαριῶθ ὁ εἷς τῶν δώδεκα
Եւ Յուդա **Ալսարիոսացի** մի յերկուսասանից անսի,
ՅՈ - Տկարիօտի

ἀπῆλθεν πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς
զնաց առ քահանայապետսն՝

ἵνα αὐτὸν παραδοῖ αὐτοῖς.
զի մատնեսցէ զնա նոցա:

11 οἱ δὲ ἀκούσαντες ἐχάρησαν καὶ ἐπηγγείλαντο αὐτῷ
Նորա իբրև լուսն խնդացին, և խոստացան նմա

ἀργύριον δοῦναι. καὶ ἐξήτει
տալ արծաթ. և խնդիր՝

πῶς αὐτὸν εὐκαίρως παραδοῖ.
թէ զիս՝ որ պարապով մատնեսցէ զնա:

12 Καὶ τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ τῶν ἁζύμων,
 Եւ յառաջնում ւառւր քաղաքակերացն՝

ὅτε τὸ πάσχα ἔθουον, λέγουσιν αὐτῶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ,
 յորժամ զգատիկն զենուիին, ասեն ցնա աշակերտքն.

Ποῦ θέλεις ἀπελθόντες ἐτοιμάσωμεν
 Ո՞ր կամիս՝ երթցուք պատրաստեսցուք,

ἵνα φάγης τὸ πάσχα;
 զի կերիցես զգատիկն:

13 καὶ ἀποστέλλει δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ
 Եւ առաքէ երկուս յաշակերտաց անտի՝

καὶ λέγει αὐτοῖς, Ὑπάγετε εἰς τὴν πόλιν,
 և ասէ ցնուս. Երթայք ՚ի քաղաքն,

καὶ ἀπαντήσῃ ὑμῖν
 և **իրրև ὑտանիցէք ՚ի քաղաքն**՝ պատահեսցէ ձեզ

ἄνθρωπος κεράμιον ὕδατος βαστάζων·
 այր մի, որ սափոր ջրոյ յուս ունիցի,

ἀκολουθήσατε αὐτῶ
 երթայք զհետ նորա:

14 καὶ ὅπου ἐὰν εἰσέλθῃ εἶπατε τῶ οἰκοδεσπότῃ ὅτι
 Եւ **յոր տունն** ὑտանիցէ, ասասցիք ցտանուտերն.

Ὁ διδάσκαλος λέγει, Ποῦ ἐστὶν τὸ κατάλυμά μου
 2Ո - իջեվանքն իս
 Վարդապետ ասէ. Ո՞ր են իջավանքն,

ὅπου τὸ πάσχα μετὰ τῶν μαθητῶν μου φάγω;
 ուր աշակերտօքս ուտիցեն զգատիկն:

15 καὶ αὐτὸς ὑμῖν δεῖξει ἀνάγαιον μέγα
 Եւ նա ցուցցէ ձեզ վերնատունն մի մեծ՝

ἐστρωμένον **ἔτοιμον**· καὶ ἐκεῖ ἐτοιμάσατε ἡμῖν.
 զարդարեալ. անդ պատրաստեսցիք մեզ:

16 καὶ ἐξήλθον οἱ μαθηταὶ καὶ
 Եւ գնացին **պատրաստել** աշակերտքն **նորա**.
 3Ո - աստու

ἦλθον εἰς τὴν πόλιν καὶ εὔρον καθὼς εἶπεν αὐτοῖς
 Եկին ՚ի քաղաքն, և գտին որպէս ասացն նոցա.

καὶ ἠτοίμασαν τὸ πάσχα.
 և պատրաստեցին զգատիկն:

12 Եվ Բաղարջակերաց տունի առաջին օրը, երբ զատկի գառն էին մորթում, աշակերտները նրան ասացին. «Ուր ես ուզում գնանք պատրաստենք, որ զատկական ընթրիքն ուտես»:

13 Եվ նա աշակերտներից երկուսին ուղարկեց ու նրանց ասաց. «Գնացե՛ք այն քաղաքը և երբ այն քաղաքը մտնեք, կպատահի ձեզ մի մարդ, որ ուսին ջրի սափոր ունի. գնացե՛ք նրա հետևից»:

14 Եվ նա ո՛ր տունը որ մտնի, տանտիրոջը կասեք. «Վարդապետն ասում է՝ ո՞ր է այն իջևանը, ուր իմ աշակերտների հետ զատկական ընթրիքը պիտի ուտեն»:

15 Եվ նա ձեզ ցույց կտա զարդարված մի վերնատուն. այնտեղ պատրաստեսցեք մեզ համար»:

16 Եվ նրա աշակերտները գնացին պատրաստելու. եկան այն քաղաքը և գտան՝ ինչպես որ նա իրենց ասել էր. ու զատկական ընթրիքը պատրաստեցին:

17 Երբ երեկո եղավ, նա եկավ Տասներկուսի հետ միասին:

18 Եվ երբ սեղան նստեցին ու դեռ ուտում էին, Հիսուս ասաց. «Ճշմարիտ են ասում ձեզ, որ ձեզանից մեկը մատնելու է ինձ. նա, որ ինձ հետ իսկ ուտում է»:

19 Եվ նրանք սկսեցին տրտմել ու ասել մեկը մյուսի հետևից՝ միթե ե՞ս եմ. և մյուսը՝ թե՛ միթե ե՞ս եմ: 20 Եւ պատասխան տվեց և ասաց. «Տասներկուսից մեկը, որ ձեռքը ինձ հետ մտցրեց պնակի մեջ»:

21 Երբ է, մարդու Որդին կգնա այս աշխարհից, ինչպես որ նրա մասին գրված է. բայց վա՛յ այն մարդուն, որի ձեռքով մարդու Որդին կմատնվի. լավ կլիներ նրան, եթե այդ մարդը ծնված անգամ չլիներ»:

22 Եվ մինչ դեռ ուտում էին, Հիսուս հաց վերցնելով՝ օրհնեց և կտրեց, տվեց նրանց ու ասաց. «Առե՛ք, այն է իմ մարմինը»:

12 Բաղարջակերաց տոնի առաջին օրը, երբ Ձատկի գառն էին մորթում, աշակերտները հարցրին Յիսուսին.

- Ո՞ր ես ուզում, որ գնանք պատրաստենք զատկական ընթրիքը:

13 Յիսուսն իր աշակերտներից երկուսին ուղարկեց՝ նրանց պատվիրելով.

- Կգնաք քաղաք և հազիվ մտած կհանդիպեք մի մարդու՝ ուսին ջրի մի սափոր: Գնացե՛ք նրա հետևից 14 և մտե՛ք նրա գնացած տունը ու տանտիրոջն ասացե՛ք. «Վարդապետը հարցնում է՝ որտե՞ղ է այն սենյակը, որտեղ իմ աշակերտների հետ զատկական ընթրիքը պիտի ուտեն»:

15 Նա ձեզ ցույց կտա կահավորված մի մեծ սենյակ վերնատանը, մեզ համար ընթրիքն այնտեղ պատրաստեցե՛ք:

16 Աշակերտները գնացին, մտան քաղաքը և ամեն ինչ գտան այնպես, ինչպես Յիսուսն էր ասել, և պատրաստեցին զատկական ընթրիքը:

17 Երեկոյան Յիսուսը եկավ տաներկու աշակերտների հետ:

18 Մինչ սեղան էին նստել և դեռ ուտում էին, Յիսուսն ասաց.

- Ասում եմ ձեզ, որ ձեզանից մեկը, որ հիմա ինձ հետ ուտում է, մատնելու է ինձ:

19 Նրանք տրտմեցին և սկսեցին մեկ առ մեկ հարցնել նրան.

- Մի՞թե ես եմ, մի՞թե ես եմ:

20 Յիսուսն ասաց նրանց.

- Տասներկուսիցդ մեկն է, նա, որ պատառը ինձ հետ դեպի պնակը երկարեց:

21 Մարդու Որդին պիտի մեռնի, ինչպես որ այդ գրված է մարգարեական գրքերում. բայց վա՛յ այն մարդուն, որ կմատնի նրան: Երանի՛ այդ մարդը ծնված չլինե՛ր:

22 Մինչ նրանք ուտում էին, Յիսուսը հացը վերցրեց, օրհնեց, կտրեց և տվեց աշակերտներին՝ ասելով.

- Առե՛ք, սա իմ մարմինն է:

17 Καὶ ὀψίας γενομένης ἔρχεται μετὰ τῶν δώδεκα.

Եւ իբրև երեկոյ եղև՝ զայ երկոտասանիքն հանդերձ:

18 καὶ ἀνακειμένων αὐτῶν καὶ ἐσθιόντων

Եւ իբրև բազմեցան՝ և դեռ ուտէին,

ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, Ἄμην λέγω ὑμῖν ὅτι εἷς ἐξ ὑμῶν
ասէ Յիսուս. Ամէն ասեմ ձեզ՝ զի մի ոմն ἢ ձէնջ՝

παραδώσει με ὁ ἐσθίων μετ' ἐμοῦ.

մատնելոց է զիս, որ ուտէ իսկ ընդ իս:

19 ἤρξαντο λυπεῖσθαι καὶ λέγειν αὐτῷ εἷς κατὰ εἷς,

Եւ նորա սկսան տրտմել՝ և ասել մի ըստ միոջէ.

ՅՈ - οἱ δε

Μήτι ἐγώ;

Միթէ ե՞ս իցեմ, և մեւսն՝ Միթէ՛ ես իցեմ:

ՅՈ - και αλλος· μητι εγω

20 ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς,
Նա **պատասխանի ետ**՝ և ասէ ցնոսա.

Էի՛ս տῶν δώδεκα, ὁ ἐμβαπτόμενος μετ' ἐμοῦ

Մի յերկոտասանից այտի, որ մխեաց ընդ իս

ՅՈ - εκ τῶν δώδεκα

εἷς τὸ τρύβλιον.

ἢ սկաւառակի:

21 ὅτι ὁ μὲν υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὑπάγει καθὼς γέγραπται

Այլ Որդի մարդոյ երթայ՝ որպէս և գրեալ է

περὶ αὐτοῦ, οὐαὶ δὲ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκεῖνῳ
վասն նորա. բայց վայ իցէ մարդոյն այնմիկ՝

δι' οὗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδεται·

յոյր ձեռս Որդին մարդոյ մատնեսցի.

καλὸν αὐτῷ εἰ οὐκ ἐγεννήθη ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος.

լաւ էր նմա՝ եթէ չէր իսկ ծնեալ մարդն այն:

ՅՈ - ην

22 Καὶ ἐσθιόντων αὐτῶν λαβὼν ἄρτον

Եւ մինչդեռ ուտէին, առեալ **Յիսուսի** հաց՝

ՅՈ - ο Ιησους

εὐλογήσας ἔκλασεν καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς καὶ εἶπεν,

օրհնեաց և երեկ՝ ետ նոցա՝ և ասէ.

Λάβετε, τοῦτό ἐστιν τὸ σῶμά μου.

Առե՛ք՝ այդ է մարմին իմ:

23 και λαβὼν ποτήριον εὐχαριστήσας ἔδωκεν αὐτοῖς,
 Եւ առեալ բաժակ՝ գոհացաւ եւս նոցա,

και ἔπιον ἕξ αὐτοῦ πάντες.
 և արբին ՚ի նմանէ ամենեքեան:

24 και εἶπεν αὐτοῖς, Τοῦτό ἐστιν τὸ αἷμά μου
 Եւ առէ ցնոսա. Այս է արիւն իմ **նորոյ**
 ՅՈ - το της καινης

της διαθήκης τὸ ἐκχυννόμενον ὑπὲρ πολλῶν.
 ուխտի, որ փոխանակ բազմաց հեղու:
 ՅՈ - διαθηκης υπερ πολλων εκχυννομενον

25 ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐκέτι οὐ μὴ πίω
 Ամէն ասեմ ձեզ, թէ ոչ ևս **յաւելից քմայել**
 ՅՈ - ου μη προσθω πειν

ἐκ τοῦ γενήματος τῆς ἀμπέλου ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης
 ՚ի բերոյ որոյ, մինչև ցորն ցայն,

ὅταν αὐτὸ πίνω καινὸν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ.
 յորժամ արբից գնա նոր յարքայութեան Աստուծոյ:

26 Καὶ ὑμνήσαντες ἐξῆλθον εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν.
 Եւ գոհացեալ՝ ելին ՚ի լեառն Չիթենեաց:

27 Καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς ὅτι
 Եւ առէ ցնոսա Յիսուս.

Πάντες σκανδαλισθήσεσθε,
 Ամենեքին գայթաղելոց էք **յինէն յայսմ գիշերի.**
 ՅՈ - εν εμοι εν τη νυκτι ταυτη

ὅτι γέγραπται, Πατάξω τὸν ποιμένα,
 զի գրեալ է, թէ հարից զհովիւն՝

και τὰ πρόβατα διασκορπισθήσονται.
 և ոչխարքն ցրուեսցին:

28 ἀλλὰ μετὰ τὸ ἐγερθῆναί με προάξω
 ՁՈ - Այլ յետ յանկեոյն իմոյ
 Այլ յետ յարութեան իմոյ՝ յառաջագոյն երթայց քան

ὕμᾱς εἰς τὴν Γαλιλαίαν.
 զձեզ ՚ի Գալիլեա:

29 ὁ δὲ Πέτρος ἔφη αὐτῷ,
Պատասխանի ես Պետրոս՝ և առէ ցնա.

23 Եվ բաժակը վերցնելով՝ գոհու-
 քուն հայտնեց, տվեց նրանց, և
 բռնորն էլ նրանից խմեցին:

24 Եվ Հիսուս ասաց նրանց. «Այս
 է Նոր Ուխտի իմ արյունը, որ
 կթափվի շատերի համար:

25 Ճշմարիտ են ասում ձեզ, որ
 այլևս որթատունկի բերքից չեն
 խմելու մինչև այն օրը, երբ կխմեն
 նոր գինին Աստուծու արքայության
 մեջ»:

26 Եվ գոհություն մատուցելուց
 հետո ելան Չիթենյաց լեռը:

27 Եվ Հիսուս նրանց ասաց. «Այս
 գիշեր ամենքդ գայթաղվելու եք
 իմ պատճառով, որովհետև գրված
 է. “Պիտի հարվածեն հովվին, և ոչ-
 խարները պիտի ցրվեն”:

28 Բայց իմ հարությունից հետո
 ձեզնից առաջ Գալիլիա պիտի
 գնամ»:

29 Պետրոսը պատասխանեց և
 ասաց նրան. «Թեկուզ բռնորն էլ
 գայթաղվեն, բայց ես չեմ գայ-
 թաղվի»:

30 Եվ Հիսուս նրան ասաց. «Ճշ-
 մարիտ են ասում քեզ, որ դու այս
 գիշեր իսկ, դեռ արքադ չկան-
 չած, երեք անգամ պիտի ուրա-
 նաս ինձ»:

31 Իսկ Պետրոսն առավել ևս պն-
 դում էր ու ասում. «Թե քեզ հետ
 մեռնել իսկ հարկ լինի, քեզ չեն ու-
 րանա»: Եվ ամենքն էլ նույնն էին
 ասում:

32 Եկան այն տեղը, որը Քեթսե-
 մանի էր կոչվում: Եվ նա աշա-
 կերտներին ասաց. «Նստեցե՛ք
 այստեղ, մինչև ես աղոթեմ»:

33 Եվ նա իր հետ վերցրեց Պետ-
 րոսին, Հակոբոսին և Հովհաննե-
 սին և սկսեց տխրել ու տազնա-
 պել:

34 Այն ժամանակ նրանց ասաց.
 «Տխուր է հոգիս մեռնելու աստի-
 ճան. մնացե՛ք այստեղ և արթո՛ւն
 կացե՛ք»:

35 καὶ προελθὼν μικρὸν
Եւ մատուցեալ սակաւիկ մի յառաջ,

ἔπιπτεν ἐπὶ τῆς γῆς
անկաւ **ի վերայ երեսաց իւրոց** յերկիր.

καὶ προσήχετο ἵνα εἰ δυνατόν ἐστὶν παρέλθῃ
և կայր յաղօթս, զի եթէ հնար ինչ է՝ անցցէ

ἀπ' αὐτοῦ ἡ ὥρα,
ի նմանէ ժամն:

36 καὶ ἔλεγεν, Ἀββα ὁ πατήρ, πάντα
Եւ աւէ. Աբբա, Հայր, ամենայն ինչ՝

δυνατὰ σοι· παρένεγκε τὸ ποτήριον τοῦτο ἀπ' ἐμοῦ·
քեզ հնարաւոր է, անցո գրաժակս զայս յինն.

ἀλλ' οὐ τί ἐγὼ θέλω ἀλλὰ τί σύ.
բայց ոչ որպէս ես կամիմ՝ այլ որպէս դու կամիս:
ՀՈ - ուչ օ Եգաւ թեաւ ալլ օ սս թելեւս

37 καὶ ἕρχεται καὶ εὕρισκει αὐτοὺς καθύδοντας,
Եւ զայ՝ գտանէ զնոսա զի ննջէին,

καὶ λέγει τῷ Πέτρῳ, Σίμων, καθύδεις;
և աւէ ցՊետրոս. Միմովն ննջե՞ս.

οὐκ ἴσχυσας μίαν ὥραν γρηγορήσαι;
ո՞չ կարացեր ժամ մի արթուն կալ:

38 γρηγορεῖτε καὶ προσεύχεσθε, ἵνα μὴ ἔλθητε
Արթուն կացէք և յաղօթս կացէք, զի մի մտջիք
ՀՈ - Եւսեալիք

εἰς πειρασμόν· τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον
ի փորձութիւն. ոգիս յօժար է՝

ἢ δὲ σὰρξ ἀσθενής.
բայց մարմինս տկար:

39 καὶ πάλιν ἀπελθὼν προσήξατο τὸν αὐτὸν
Եւ դարձեալ՝ չոգաւ եկաց յաղօթս, և զնոյն

λόγον εἰπὼν.
բանս ասաց:

40 καὶ πάλιν ἐλθὼν εὗρεν αὐτοὺς
Γարձաւ միւսանգամ անդրէն և եգիտ զնոսա
ՀՈ - սթօսթրեփաս

35 Եվ փոքր-ինչ առաջ գնալով՝
երեսի վրա ընկավ գետին. և աղոթում էր, որ, եթէ կարելի է, այդ ժամը իրենից հեռանա:

36 Եվ ասում էր. «Աբբա՛, Հայր, ամեն ինչ քեզ կարելի է. այս բաժակը ինձնից հեռացրո՛ւ, բայց ոչ թէ ինչպես ե՛ս եմ կամենում, այլ՝ ինչպես դո՛ւ ես կամենում»:

37 Եվ Հիսուս եկավ ու նրանց քնած գտավ. և Պետրոսին ասաց. «Սիմո՛ն, ննջո՞ւմ ես. չկարողացա՞ր մեկ ժամ արթուն մնալ:

38 Արթուն կացէք և աղոթեցէ՛ք, որպեսզի փորձութեան մեջ չընկնէք: Հոգին հոժար է, բայց մարմինը՝ տկար»:

39 Եվ նորից գնաց, աղոթքի կանգնեց ու նույն բաներն ասաց:

40 Կրկին անգամ դարձավ այնտեղ և նրանց քնի մեջ գտավ. որովհետև նրանց աչքերը ծանրացել էին, և չէին իմանում, թէ ինչ պատասխան տան նրան:

41 Երրորդ անգամ եկավ և նրանց ասաց. «Քնեցէ՛ք այսուհետև և հանգստացէ՛ք, քանի որ վախճանը հասել է. եկավ ժամը, և ահա մարդու Որդին մատնվում է մեղավորների ձեռքը:

42 Օ՛ն, վեր կացէք գնանք, որովհետև ահա մոտեցավ նա, ով ինձ մատնելու է»:

43 Եվ մինչ նա դեռ խոսում էր այս բաները, եկավ Հուդա Իսկարիոս-տացին՝ Տասներկուսից մեկը, և իր հետ՝ սրերով, մահակներով զինված ամբոխ՝ ուղարկված քահանայապետների, օրենսգետների ու ծերերի կողմից:

44 Մատնիչը նրանց նշան էր տվել ասելով՝ ում հետ ես համբուրվեմ, նա՛ է, բռնեցէ՛ք նրան և տարե՛ք զգուշութեամբ:

35 Ապա փոքր-ինչ առաջ գնաց և երեսի վրա գետնին ընկնելով՝ աղոթում էր, որ եթե կարելի է, հեռանա իրենից տառապանքի այս ժամը:

36 Նա ասաց.

- Հա՛յր, Հա՛յր, քեզ համար ամեն ինչ կարելի է: Այս բաժակը հեռացրո՛ւ ինձնից, բայց ոչ թե ինչպես ես եմ ուզում, այլ ինչպես դո՛ւ ես ուզում:

37 Հետո եկավ և տեսավ, որ երեք աշակերտները քնած են: Պետրոսին ասաց.

- Սիմոն, ննջո՞ւմ ես, չկարողացա՞ր մեկ ժամ արթուն մնալ:

38 Արթուն կացե՛ք և աղոթեցե՛ք, որպեսզի փորձուքյան մեջ չընկնեք: Հոգին կարող է հոժար լինել, բայց մարմինը տկար է:

39 Կրկին գնաց աղոթելու և նույն խոսքերն ասաց:

40 Եվ երբ վերադարձավ, նրանք քնած գտավ: Նրանց աչքերը չէին բացվում, չէին իմանում, թե ի՞նչ պատասխան տան նրան:

41 Երրորդ անգամ, երբ Հիսուսը վերադարձավ, ասաց նրանց.

- Այսուհետև ննջեցե՛ք և հանգստացե՛ք: Բայց բավական է, ժամը հասավ, և ահա Մարդու Որդին հանձնվելու է մեղավոր մարդկանց ձեռքը:

42 Վեր կացե՛ք գնանք, որովհետև ահա մոտեցավ ինձ մատնողը:

43 Նա դեռ խոսում էր, երբ եկավ տասներկու աշակերտներից Հուդա Իսկարիոսացին: Նրա հետ էր սրերով և մահակներով զինված մի ամբոխ՝ ուղարկված ավագ քահանաների, Օրենքի ուսուցիչների և երեցների կողմից:

44 Մատնիչը նրանց նշան էր տվել՝ ասելով.

- Ում որ համբուրեմ, նա՛ է Հիսուսը, ձերբակալեցե՛ք նրան և տարե՛ք զգուշուքյամբ:

καθεύδοντας, ἦσαν γὰρ αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοὶ ἢ πρὶν. **քանզի էին** **աչք** **նոցա**

καταβαρυνόμενοι, καὶ οὐκ ᾔδεισαν ὁμνῶντας **և** **ոչ գիտեին**

τί ἀποκριθῶσιν αὐτῷ. **թե զի՞նչ պատասխանի տայցեն նմա:**

41 καὶ ἔρχεται τὸ τρίτον καὶ λέγει αὐτοῖς, **Գայ** **երրորդ անգամ, և ասե՛** **ցնուս.**

Καθεύδετε τὸ λοιπὸν καὶ ἀναπαύεσθε· **Ննջեցե՛ք** **այսուհետև և հանգերուք,**

ἀπέχει· ἦλθεν ἡ ὥρα, ἰδοὺ παραδίδοται **զի** **հասել է վախճան.** **եկն** **ժամ, և ահա մատնի**
 ՀՈ - απεχει **το** **τελος**

ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἁμαρτωλῶν. **Որդի** **մարդոյ** **ի** **ձեռքս** **մեղաւորաց:**

42 ἐγείρεσθε ἄγωμεν· **Աւն արիք** **գնացուք.**

ἰδοὺ ὁ παραδιδούς με ἤγγικεν. **զի** **ահաւասիկ՝ մերձեցաւ** **որ մատնելիցն է զիս:**

43 Καὶ εὐθὺς ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος παραγίνεται **Եւ** **մինչդեռ** **նա** **զայն խօսէր,** **զայ**

Ἰούδας εἷς τῶν δώδεκα **Յուդա** **Սկարիոսացի՝** **մի յերկոսասանից անսի,**
 ՀՈ -Σκαριωτης

καὶ μετ' αὐτοῦ ὄχλος μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων **և** **ընդ** **նմա** **ամբոխ** **սոււերօք** **և** **բրօք՝**

παρὰ τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν γραμματέων **ի** **քահանայապետիցն** **և** **ի դպրաց**

καὶ τῶν πρεσβυτέρων. **և** **ի ժերոց:**

44 δεδῶκει δὲ ὁ παραδιδούς αὐτὸν σύσσημον **αὐτοῖς**
Տուեալ էր **նշան** **մատնչին՝**

λέγων, Ὃν ἂν φιλήσω αὐτός ἐστιν, **և ասէր.** **Ընդ որում** **ես համբուրեցից՝** **նա է.**

κρατήσατε αὐτὸν καὶ ἀπάγετε ἀσφαλῶς. **կալջիք** **զնա՝** **և տարջիք** **զգուշութեամբ:**

45 **καὶ ἐλθὼν** **εὐθὺς** **προσελθὼν**
εἰ **ὑποτιγῆται** **ψαυψαυη**

ա՛տ՞օ՞ւ կ'է՛լի,
 ա՛տ՞ ց՛նա. **Ռարբի**, ռարբի: Եւ հա՛մբուրեաց գ՛նա:
 ՅՈ - ռաբբի

46 **οἱ δὲ** **ἐπέβαλον** **τὰς χεῖρας** **αὐτῷ**
εἰ **ἀνὴρ** **ἠρῆ** **ἦ** **ὄν** **ἔσθ**

καὶ ἐκράτησαν αὐτόν.
 և կալան գնա:

47 **εἷς** **δέ** [τις] **τῶν παρεστηκότων** **σπασάμενος**
εἰ **ἦ** **ἰδὼν** **ἰσχυρῶς** **ἠρ** **ἰσχυρῶς** **ἰσχυρῶς**

տի՛ն մա՛չիրան է՛բայսըն տո՛ն ծո՛ւլոն տո՛ւ արճիւրեաց
 սուր, և ետար գճառայ քահանայապետին,

καὶ ἀφείλεν αὐτοῦ τὸ ὠτόριον.
 և 'ի բաց ետան զուսկն նորա:

48 **καὶ ἀποκριθεὶς** **ὁ Ἰησοῦς** **εἶπεν** **αὐτοῖς**,
Ἵνα **ἰσχυρῶς** **ἔσθ** **ἰσχυρῶς** **ἰσχυρῶς**

Օ՛հ է՛լի լիստի՛ն է՛ջիլատէ մէտ՛ մաչիրո՛ւ
 Իրըն 'ի վերայ աւագակի ելէք սուստըք

καὶ ξύλων συλλαβεῖν με;
 և բրօք՝ ունել զիս:

49 **καθ' ἡμέραν** **ἤμην** **πρὸς ὑμᾶς** **ἐν** **τῷ ἱερῷ** **διδάσκων**
Ἰσχυρῶς **ἠρ** **ἔσθ** **ἔσθ** **և** **ἰσχυρῶς**

καὶ οὐκ ἐκρατήσατέ με·
 'ի տաճարին, և ոչ կալարուք զիս.

ἀλλ' ἵνα πληρωθῶσιν αἱ γραφαί.
 ալ զի լցցին զիրք **մարգարեիցն**:

50 **καὶ** **ἀφέντες** **αὐτόν**
Ἰσχυρῶς **ἠρ** **ἔσθ** **ἔσθ** **ἔσθ** **ἔσθ**
 ՅՈ - տօտ օի մաթաի ատօս օփենիս ատօս

ἔφυγον πάντες.
ἔսθ **և** **ἔսθ**
 քանտէս էփսցօն

51 **Καὶ** **νεανίσκος** **τις** **συνηκολούθει** **αὐτῷ**
εἰ **ἰδὼν** **ἰσχυρῶς** **ἠρ** **ἔσθ** **ἔσθ**

45 Եվ մոտենալով նրան՝ իսկույն սասց. «Ռարբի՛, Ռարբի՛». և համբուրեց նրան:

46 Եվ նրանք ձեռք դրեցին նրա վրա ու բռնեցին:

47 Ապա նրա շուրջը գտնվողներից մեկը սուրը քաշեց և զարկեց քահանայապետի ծառային ու նրա ալանջը կտրեց:

48 Հիսուս դարձավ և սասց նրանց. «Սրերով և մահակներով դուրս եք ելել ինձ բռնելու որպես ավագակի՞»:

49 Ես միշտ ձեզ մոտ էի և ուսուցանում էի տաճարում. և ինձ չբռնեցիք. բայց այս եղավ, որպեսզի մարգարեների Գրվածքները կատարվեն»:

50 Այն ժամանակ աշակերտները բոլորն էլ լքեցին նրան և փախան:

51 Եվ մի երիտասարդ գնում էր նրա հետևից՝ իր մերկ մարմնի վրա մի սավան գցած: Երիտասարդները նրան բռնեցին,

52 և նա թողնելով հագի կտորը՝ մերկ փախավ նրանցից:

53 Եվ Հիսուսին տարան Կայիափա քահանայապետի մոտ. և նրա հետ հավաքված էին բոլոր քահանայապետները, օրենսգետներն ու ծերերը:

54 Իսկ Պետրոսը հեռվից նրա հետևից գնաց մինչև ներս, քահանայապետի գավիթը: Եվ նստած էր սպասավորների մոտ ու տաքանում էր կրակի բոցի առջև:

55 Իսկ քահանայապետներն ու ամբողջ ատյանը մի որևէ վկայություն էին փնտրում Հիսուսի դեմ, որպեսզի նրան սպանեն, բայց չէին գտնում.

56 քանի որ նրա դեմ շատեր սուս վկայություն էին տալիս, բայց վկայությունները իրար նման չէին:

45 Հուդան անմիջապես մոտեցավ Հիսուսին և ասաց.

- Վարդապետ, վարդապետ:

Եվ համբուրեց նրան:

46 Ապա բռնեցին Հիսուսին և ձերբակալեցին:

47 Նրա շուրջը գտնվողներից մեկը սուրը քաշեց և զարկեց քահանայապետի ծառային ու կտրեց նրա ականջը:

48 Հիսուսն ասաց նրանց.

- Ավագա՞կ եմ, որ այդպես սրերով և մահակներով եք եկել ձերբակալելու ինձ:

49 Ամեն օր ձեզ հետ էի և ուսուցանում էի տաճարում, և ինձ չձերբակալեցիք: Բայց այս բռնորդ պատահում է, որպեսզի իրականացան Սուրբ գրքերում ասածները:

50 Այն ժամանակ աշակերտները բռնորդ էլ թողեցին նրան ու փախան:

51 Սակայն մի երիտասարդ, որն իր մերկութունը ծածկել էր միայն կտավով, հետևում էր նրան:

52 Զինված մարդիկ նրան էլ բռնեցին, բայց նա, թողնելով հագի կտավը, մերկ փախավ նրանցից:

53 Հետո Հիսուսին տարան Կայիափա քահանայապետի տունը, որտեղ սկսել էին հավաքվել բռնորդ ավագ քահանաները, Օրենքի ուսուցիչները և երեցները:

54 Պետրոսը հեռվից հետևում էր Հիսուսին մինչև քահանայապետի տան գավիթը, որտեղ սպասավորների հետ կրակի մոտ նստած տաքանում էր:

55 Ավագ քահանաները և ամբողջ ատյանը աշխատում էին Հիսուսի դեմ վկայություն գտնել, որպեսզի սպանեն նրան, բայց չէին գտնում:

56 Շատ վկաներ սուտ վկայություն էին տալիս, սակայն վկայություններն իրար չէին համապատասխանում:

περιβεβλημένος σινδόνα ἐπὶ γυμνοῦ, ἀρկեταὶ αἰρὶν κτυαὶ μὴ ἢ μέρκιν.

καὶ κρατοῦσιν αὐτόν·

νικίτην ἄνω **ἐρηտասարηρῶν.**

ՀՈ - οἱ νεανισκοὶ

52 ὁ δὲ καταλιπὼν τὴν σινδόνα
καὶ ἄνω κτεταὶ ἄνω

γυμνὸς ἔφυγεν.

փախեալ մերկ 'ի նոցանէ:

ՀՈ - απ αυτων

53 Καὶ ἀπήγαγον τὸν Ἰησοῦν πρὸς τὸν ἀρχιερέα,
καὶ τῶν ἄνω κτεταὶ ἄνω

καὶ συνέρχονται πάντες οἱ ἀρχιερεῖς
Կայիափա. և ἄνω κτεταὶ ἄνω
καὶ μὴ κτεταὶ ἄνω

καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ γραμματεῖς,
καὶ ἄνω κτεταὶ ἄνω

54 καὶ ὁ Πέτρος ἀπὸ μακρόθεν ἠκολούθησεν αὐτῷ
καὶ ἄνω κτεταὶ ἄνω

ἕως ἕσω εἰς τὴν αὐλήν τοῦ ἀρχιερέως
մինչև 'ի ներքս իսկ 'ի գալիթ քահանայապետին,

καὶ ἦν συγκαθήμενος μετὰ τῶν ὑπηρετῶν
և ἄνω κτεταὶ ἄνω

καὶ θερμαινόμενος πρὸς τὸ φῶς,
և ἄνω κτεταὶ ἄνω

55 οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ ὅλον τὸ συνέδριον
ἰսկ քահանայապետը և ամենայն ատեանն

ἐζήτουν κατὰ τοῦ Ἰησοῦ μαρτυρίαν
խնդրեին հակառակ Յիսուսի վկայութիւն ինչ,

εἰς τὸ θανατώσαι αὐτόν, καὶ οὐχ ἠύρισκον·
զի սպանանիցեն զնա. և ոչ գտանէին:

56 πολλοὶ γὰρ ἐψευδομαρτύρουν κατ' αὐτοῦ,
Զի բազում սուտ վկայութիւն վկայէին զնանէ,

καὶ ἴσαι αἱ μαρτυρίαι οὐκ ἦσαν.

և նման միմեանց՝ ոչ էին վկայութիւնքն:

57 Ուրիշները վեր կացան և սուս վկայություն տալով՝ ասացին.

58 - Մենք նրա բերանից լսեցինք, երբ ասում էր. «Ես պիտի քանդեմ մարդկանց ձեռքով կառուցված այս տաճարը և երեք օրում շինեմ մեկ ուրիշը, որ կառուցված չի լինի մարդկանց կողմից»:

59 Սակայն նրանց վկայություններն էլ միմյանց չէին համապատասխանում:

60 Հետո քահանայապետը վեր կացավ և մեջտեղ գալով՝ հարցրեց Հիսուսին.

- Քո դեմ եղած այս անբաստանություններին որևէ պատասխան չե՞ս տալու:

61 Բայց Հիսուսը լուռ էր մնում և պատասխան չէր տալիս: Քահանայապետը դարձյալ հարցրեց Հիսուսին.

- Դո՞ւ ես Քրիստոսը՝ օրհնյալ Աստծու Որդին:

62 Հիսուսը պատասխանեց նրան.

- Ես եմ: Եվ դուք պիտի տեսնեք Մարդու Որդուն՝ անենազոր Աստծու աջ կողմում նստած, պիտի տեսնեք նրան, որ գալիս է երկնքի ամպերի միջից:

63 Քահանայապետն իսկույն պատռեց իր վերարկուն և ասաց.

- Էլ ի՞նչ պետք ունենք վկաների, 64 բոլորդ էլ հենց նրա բերանից լսեցիք նրա արած հայհոյությունը: Ի՞նչ եք մտածում:

Բոլորն էլ, դատապարտելով Հիսուսին, վճռեցին և ասացին.

- Մահապարտ է:

65 Ոմանք սկսեցին թքել Հիսուսի երեսին, ծածկում էին նրա դեմքը, խփում էին և հարցնում.

- Քրիստո՞ս, իմացի՞ր, ո՞վ խփեց քեզ:

Եվ սպասավորներն ապտակում էին նրան:

66 Մինչ Պետրոսը դեռ ներքևում էր՝ գավթում, քահանայապետի աղախիմներից մեկը գալով

του ανθρώπου ἐκ δεξιῶν καθήμενον τῆς δυνάμεως
մարդրդ նստեալ ընդ աջմէ ջորութեան,

καὶ ἐρχόμενον μετὰ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ.
և եկեալ ընդ ամպս երկնից:

63 ὁ δὲ ἀρχιερεὺς διαρρήξας
Եւ քահանայապետն պատառեաց **վաղվաղակի**

τοὺς χιτῶνας αὐτοῦ λέγει, Τί ἔτι χρεῖαν ἔχομεν
զպատնուճանս իր՝ և ասէ. Զի՞նչ ևս պիտոյ են մեզ

μαρτύρων;
վկայք,

64 ἠκούσατε τῆς βλασφημίας:
ահա՛ լուայք անեներին զհայհոյութիւն
ՀՈ - την βλασφημίαν

τί ὑμῖν φαίνεται;
ի բերանոյ դորա, զիա՞րդ թուի ձեզ:
του στοματος αυτου

οἱ δὲ πάντες κατέκριναν αὐτὸν
Եւ անեներեան դատապարտեցին զնա՝

ἔνοχον εἶναι θανάτου.
քէ մահապարտ է:

65 Καὶ ἤρξαντό τινες ἐμπτύειν αὐτῷ
Եւ ոմանք՝ սկսան **թքանել ընդ երեսս նրա.**
ՀՈ - αυτου τω προσωπω

καὶ περικαλύπτειν αὐτοῦ τὸ πρόσωπον
ձորձ զգլխով արկանել՝

καὶ κολαφίζειν αὐτὸν καὶ λέγειν αὐτῷ,
կռփել և ասել.

Προφήτευσον,
Մարգարեաց **մեզ Քրիստոսդ՝ ո՞վ է այն որ ետարն զքեզ:**
ՀՈ - ημιν Χριστε τις εστιν ο παισας σε

καὶ οἱ ὑπηρέται ῥαπίσμασιν αὐτὸν ἔλαβον.
Եւ սպասաւորքն ապտակս **հանէին** նմա:
ՀՈ - ελαμβανον

66 Καὶ ὄντος τοῦ Πέτρου κάτω ἐν τῇ ἀλύῃ
Եւ Պետրոսս մինչդեռ էր ի խոնարհ ի գաւթին,

ἔρχεται μία τῶν παιδισκῶν τοῦ ἀρχιερέως
գայ **աղախիմ** մի քահանայապետին,
ՀՈ - παιδισκη

67 տեսավ, որ նա տաքանում է, նայեց նրան և ասաց.

- Դու էլ Նազովրեցի Հիսուսի հետ եիր:

68 Պետրոսն ուրացավ և ասաց.

- Չեմ ճանաչում նրան և չգիտեմ՝ ինչ ես ասում:

Պետրոսը հազիվ էր գավթից նախագավիթ եկել, երբ աքաղաղը կանչեց:

69 Աղախինը կրկին տեսավ նրան և սկսեց իր շուրջը գտնվողներին ասել.

- Սա էլ է նրանցից:

Բայց Պետրոսը դարձյալ ուրացավ:

70 Մի քիչ հետո շուրջը գտնվողները կրկին ասացին Պետրոսին.

- Իրոք որ դու նրանցից ես, քանի որ գալիլեացի ես և նրանց նման էլ խոսում ես:

71 Պետրոսն ինքն իրեն անհօժելով սկսեց երդվել և ասել.

- Չեր ասած մարդուն ես չեմ ճանաչում:

72 Նույն պահին աքաղաղը երկրորդ անգամ կանչեց: Պետրոսը հիշեց այն խոսքը, որ Հիսուսն ասել էր իրեն. «Աքաղաղը երկու անգամ չկանչած՝ դու երեք անգամ կուրանաս ինձ»: Եվ սկսեց լաց լինել:

καὶ ἀνεμνήσθη ὁ Πέτρος τὸ ῥῆμα ὡς εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς
 Եւ յիշեաց Պետրոս զբանն՝ զոր ասաց ցնա Յիսուս,

ὅτι Πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι δὶς τρίς

քէ չև իցէ հաւու ^{ՁՈ - խօսել երկիցս} երիցս խօսեալ՝ զի դու երիցս

με ἀπαρνῆση· καὶ ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν.

ուրացես զիս, և սկսաւ լալ:

ՅՈ - որջատօ կլայւն

1 Καὶ εὐθὺς πρῶτῃ συμβούλιον ποιήσαντες
 Եւ վաղվաղակի ընդ առաւուտն խորհուրդ արարեալ

οἱ ἀρχιερεῖς μετὰ τῶν πρεσβυτέρων
 քահանայապետիցն՝ հանդերձ ծերովքն

καὶ γραμματέων καὶ ὄλον τὸ συνέδριον, δήσαντες
 և դպրոք՝ և անենայն ատեանն կապեցին

τὸν Ἰησοῦν ἀπήνεγκαν καὶ παρέδωκαν Πιλάτῳ.
 գՅիսուս՝ և տարան մատնեցին Պիղատոսի:

2 καὶ ἐπηρώτησεν αὐτὸν ὁ Πιλάτος,
 Եւ հարց գնա Պեղատոս՝ և ասէ.

Σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων;
 Դո՞ւ ես քազաւորն Յրէից:

ὁ δὲ ἀποκριθεὶς αὐτῷ λέγει, Σὺ λέγεις.
 Նա՛ պատասխանի ետ նմա և ասէ. Դու ասես:

3 καὶ κατηγοροῦν αὐτοῦ οἱ ἀρχιερεῖς πολλά.
 Եւ չարախօսելին զնմանէ յոյժ քահանայապետքն.

և նա՛ ոչինչ տայր պատասխանի:

ՅՈ - αυτος δε ουδεν απεκρινατο

4 ὁ δὲ Πιλάτος πάλιν ἐπηρώτα αὐτὸν λέγων,
 Իսկ Պեղատոս դարձեալ հարցանէր զնա.

Οὐκ ἀποκρίνη οὐδέν; ἴδε πόσα
 Ո՞չինչ տաս պատասխանի, տես քանի

σου κατηγοροῦσιν.
 անբաստանեն զքէն:

5 ὁ δὲ Ἰησοῦς οὐκέτι οὐδὲν ἀπεκρίθη,
 Եւ Յիսուս այնուհետև՝ ոչինչ ետ պատասխանի,

ὥστε θαυμάζουσιν τὸν Πιλάτον.
 մինչև զարմանալ յոյժ Պիղատոսի:

6 Κατὰ δὲ ἑορτὴν ἀπέλυεν αὐτοῖς ἓνα δέσμιον
 Բայց ըստ սոսնի՝ արձակէր նոցա զմի ոք զկապեալ,

ὃν παρητοῦντο.
 զոր ինքեանք խնդրէին:

7 ἦν δὲ ὁ λεγόμενος Βαραββᾶς μετὰ τῶν στασιασῶν
 Եւ էր՝ որուն անուն էր Բարաբբա՛

1 Եվ իսկույն, վաղ առավոտյան, ծերերի և օրենսգետների հետ միասին, քահանայապետները և ամբողջ ատյանը խորհուրդ անելով՝ կապեցին Յիսուսին և տարան հանձնեցին Պիղատոսին:

2 Պիղատոսը հարցրեց նրան և ասաց. «Դո՞ւ ես իրեաների քազավորը»: Յիսուս պատասխան տվեց նրան և ասաց. «Դու ասում ես»:

3 Եվ քահանայապետները նրան շատ էին ամբաստանում, բայց նա ոչինչ չէր պատասխանում:

4 Իսկ Պիղատոսը դարձյալ հարցրեց նրան. «Ոչ մի պատասխան չե՞ս տալիս. տես, ինչքա՛ն են քեզ ամբաստանում»:

5 Եվ Յիսուս, այնուհետև, էլ ոչինչ չպատասխանեց, այնպես որ Պիղատոսը շատ զարմացավ:

6 Սակայն սոսնի առիթով Պիղատոսը նրանց համար արձակում էր մի կալանավոր, ում որ նրանք ուզում էին:

7 Եվ Բարաբբա անունով մեկը կար՝ բանտարկված այն խռովարարների հետ, որոնք խռովության ժամանակ մի մարդ էին սպանել:

8 Ամբոխն սկսեց բարձր ծայնով աղաղակել և պահանջել, որ, ինչպես սովորություն էր անել, Բարաբբային արձակի:

9 Պիղատոսը պատասխանեց և ասաց նրանց. «Ուզո՞ւմ եք, որ իրեաների արքային արձակեն՞ ձեզ համար»:

10 քանի որ նա գիտեր, թե նախանձից մատնեցին նրան քահանայապետները,

11 որոնք և ամբոխին համոզեցին, որ Բարաբբային արձակի իրենց համար:

12 Պիղատոսը դարձյալ խոսք առավ և ասաց նրանց. «Իսկ ի՞նչ եք ուզում, որ անեն՞ իրեաների արքային»:

1 Վաղ առավոտյան ավագ քահանաները երեցների, Օրենքի ուսուցիչների և աստանի բոլոր անդամների հետ խորհրդակցեցին և Հիսուսին շղթայակապ տարան հանձնեցին Պիղատոսին:

2 Պիղատոսը հարցրեց Հիսուսին.

- Դո՞ւ ես հրեաների թագավորը:

Հիսուսը պատասխանեց.

- Ահա դո՞ւ ես ասում:

3 Ավագ քահանաները շատ ամբաստանություններ էին անում, բայց Հիսուսը պատասխան չէր տալիս:

4 Պիղատոսը կրկին հարցրեց Հիսուսին.

- Պատասխան չե՞ս տալիս. տե՛ս, ինչքան ամբաստանություններ են անում քո դեմ:

5 Հիսուսը դարձյալ պատասխան չտվեց, այնպես որ Պիղատոսը շատ զարմացավ:

6 Պիղատոսն ամեն Ձատկի տոնին ազատ էր արձակում մի կալանավորի, նայած թե ժողովուրդն ո՞ւմ էր ուզում:

7 Բանտում կար Բարաբբա անունով մեկը, որը բանտարկվել էր այն խռովարարների հետ, որոնք խռովության ժամանակ մարդ էին սպանել:

8 Ամբոխն սկսեց աղաղակել և խնդրել, որ Պիղատոսն իր սովորության համաձայն մեկին ազատ արձակի:

9 Պիղատոսն ասաց նրանց.

- Ուզո՞ւմ եք, որ հրեաների թագավորին ազատ արձակեն:

10 Որովհետև նա գիտեր, որ ավագ քահանաները նախանձի պատճառով էին Հիսուսին հանձնել իրեն:

11 Սակայն ավագ քահանաները ժողովրդին գրգռեցին, որպեսզի Պիղատոսից պահանջեն, որ ազատ արձակի Բարաբբային:

12 Պիղատոսը դարձյալ հարցրեց նրանց.

- Իսկ ի՞նչ եք ուզում, որ անեմ սրան, որին դուք հրեաների թագավոր եք կոչում:

δεδεμένος

οἵτινες ἐν τῇ στάσει

ՁՈ - որոց ընդ խռովելն՝

կապեալ ընդ խռովիչսն, որոց ՚ի խռովելն՝

φόνον πεποιήκεισαν.

գայր մի սպանեալ էր

այր մի սպանեալ էր:

8 καὶ

ἀναβάς

ὁ ὄχλος ἤρξατο

՚ի ծայն բարձր սկսաւ աղաղակել ամբոխն՝

ՀՈ - αναβοησας

αἰτεῖσθαι καθὼς ἐποίει αὐτοῖς.

և խնդրել որպէս սովոր էր,

ՀՈ - εθος ην

զի արձակեսցէ նոցա զԲարաբբայն:

ινα

τον Βαραββαν απολυση αυτοις

9 ὁ δὲ Πιλάτος

ἀπεκρίθη

Պատասխանի ետ Պեղատոս

αὐτοῖς λέγων,

և ասէ ցնսա.

Θέλετε ἀπολύσω ὑμῖν τὸν βασιλέα τῶν Ἰουδαίων;

Կամ՞ թ զի արձակեսցից ձեզ գարբայն Հրէից:

10

ἐγίνωσκεν γὰρ ὅτι διὰ φθόνον

παραδεδώκεισαν

Քանզի գիտէր՝ թէ առ նախանձու մատնեցին

αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς.

զնա քահանայապետքն:

11 οἱ δὲ ἀρχιερεῖς ἀνέσεισαν τὸν ὄχλον

Որք՝ և

գամբոխն հաւանեցուցին՝

ἵνα μᾶλλον τὸν Βαραββᾶν ἀπολύσῃ αὐτοῖς.

զի

արձակեսցէ նոցա զԲարաբբայն:

12 ὁ δὲ Πιλάτος πάλιν

ἀποκριθεὶς

Դարձեալ պատասխանի ետ Պեղատոս՝

ἔλεγεν αὐτοῖς,

Τί οὖν [θέλετε] ποιήσω

[δὲν λέγετε]

և ասէ ցնսա. Իսկ զի՞նչ

կամիք թէ արարից

τὸν βασιλέα τῶν Ἰουδαίων;

գարբայն Հրէից:

13 οί δὲ πάλιν ἔκραξαν,
 Եւ նրա նարձեալ աղաղակէին՝ **յուզեալք**

Σταύρωσον αὐτόν.
՚ի քահանայապետիցն. Ի խաչ հան զրա:

14 ὁ δὲ Πιλάτος ἔλεγεν αὐτοῖς,
 Ասէ ցնուա Պետաոսսու.

Τί γὰρ ἐποίησεν κακόν;
 Զի՞նչ ինչ չար արարեալ իցէ դրա:

οί δὲ περισσῶς ἔκραξαν,
 Եւ նրա առաւել ևս աղաղակէին **և ասէին.**

Σταύρωσον αὐτόν.
 Ի խաչ հան զրա:

15 ὁ δὲ Πιλάτος βουλόμενος τῷ ὄχλῳ
 Իսկ Պետաոսսու՝ իբրև զմիտս կամեցաւ

τὸ ἱκανὸν ποιῆσαι ἀπέλυσεν αὐτοῖς
 հաճել զամբոխին, արձակեաց նոցա

τὸν Βαραββάν, καὶ παρέδωκεν τὸν Ἰησοῦν φραγελλώσας
 զԲարաբբայն. և զՅիսուս զան հարեալ՝
30 - τον δε Ιησουν φραγελλώσας

ἵνα σταυρωθῇ.
 Ես ՚ի ձեռս զի ՚ի խաչ ելանիցէ:
παρέδωκεν

16 Οἱ δὲ στρατιῶται ἀπήγαγον αὐτὸν ἔσω τῆς ἀλλήης,
 Եւ զինուորքն տարան զնա ՚ի ներքս ՚ի գաւիթն՝

ὃ ἐστὶν πραιτώριον, καὶ συγκαλοῦσιν
20 - որ ηρωαυραυλήν էր
 նրա հրապարակն էր. և կոչեն միանգամայն

ὄλην τὴν σπεῖραν.
 զամենայն զգունդն.

17 καὶ ἐνδιδύσκουσιν αὐτὸν πορφύραν
 և զգեցուցանեն նա **քղամիդ կարմիր և** ծիրանիս,
30 - χλαμυδα κοκκινην και

καὶ περιτιθέασιν αὐτῷ
 և եղին ՚ի գլուխ նրա

πλέξαντες ἀκάνθινον στέφανον·
 պսակ արարեալ ՚ի փշոց:

13 Եվ նրանք, քահանայապետներից դրոված, դարձյալ աղաղակեցին. «Խաչը՝ հանիր դրան»:

14 Պիղատոսը նրանց ասաց. «Ինչ չար բան է արել նա»: Եվ նրանք առավել ևս աղաղակում էին ու ասում. «Խաչը հանիր դրան»:

15 Իսկ Պիղատոսը, որովհետև ուզեց ամբոխին գոհացնել, նրանց համար Բարաբբային արձակեց: Իսկ Յիսուսին ծեծել տալով՝ նրանց ձեռքը հանձնեց, որպեսզի խաչը հանվի:

16 Եվ զինվորները նրան ներսի գավիթը տարան, ուր պալատի բակն էր. մեկտեղ կանչեցին ամբողջ գունդը,

17 և նրան հագցրին կարմիր քղամիդ և ծիրանի ու նրա գլխին փշերից պատրաստված պսակ դրեցին

18 և սկսեցին նրան ողջույն տալ ու ասել. «Ողջույն քեզ, հրեաների թագավորի»:

19 Եվ եղեգով հարվածում էին նրա գլխին, թքում էին երեսին ու ծնկի գալով՝ երկրպագում էին նրան:

20 Եվ նրան ծաղրուծանակի ենթարկելուց հետո, քղամիդն ու ծիրանին հանեցին և նրան իր զգեստները հագցրին ու դուրս տարան, որ խաչը հանեն նրան:

21 Եվ ստիպեցին Սիմոն Կյուրեճանացուն՝ Ալեքսանդրի և Ռուփոսի հորը, որը ագարակից էր գալիս ու այդ տեղով էր անցնում, որ Յիսուսի խաչափայտը կրի:

22 Եվ նրան տարան Գողգոթա, մի տեղ, որ թարգմանվում է կառավարատեղի:

23 Զմուռսով խառնված զինի տվին նրան, բայց նա չվերցրեց:

13 Երանք, ավագ քահանաներից
դրոպելով, կրկին աղաղակեցին.

- Խաչը հանիր դրան:

14 Պիղատոսը հարցրեց.

- Բայց ի՞նչ չարիք է գործել:

Սակայն նրանք ավելի բարձր
աղաղակելով ասում էին.

- Խաչը հանիր դրան:

15 Այն ժամանակ Պիղատոսն ու-
զեց զոհացնել ամբոխին, ազատ
արձակեց Բարաբբային, իսկ Հի-
սուսին մտրակով ծեծել տալուց
հետո հանձնեց զինվորներին, որ-
պեսզի խաչեն:

16 Զինվորները Հիսուսին տարան
ներս, կառավարչի պալատի
բակը և կանչեցին զնրի մնացած
զինվորներին:

17 Հիսուսին ծիրանի հագրին և
նրա զլիսին փշե պսակ դրեցին:

18 Հետո սկսեցին նրան ողջույն
տալ և ասել.

- Ողջո՞ւյն քեզ, հրեաների՛ թագա-
վոր:

19 Եղեգով հարվածում էին նրա
զլիսին, թքում էին երեսին և ծնկի
զալով՝ երկրպագում էին նրան:

20 Այսպես ծաղրուծանակի են-
թարկելուց հետո Հիսուսի վրայից
հանեցին ծիրանի պատմուճանը,
նրան իր հագուստը հագրին և
դուրս հանեցին, որ խաչեն նրան:

21 Սինոն անունով կյուրեճացի մի
մարդ՝ Ալեքսանդրի և Ռուփոսի
հայրը, արտից վերադառնալիս
անցնում էր այդ տեղով: Զինվոր-
ները կանգնեցրին նրան և ստի-
պեցին, որ Հիսուսի խաչափայտը
կրի:

22 Երանք Հիսուսին տարան Գող-
գոթա, որ նշանակում է «Գանգի
վայր»:

23 Այնտեղ զնուռս խառնած զինի
տվեցին նրան, բայց նա չխմեց:

18 καὶ ἤρξαντο ἀσπάζεσθαι αὐτόν,

εἰ σιγῶν ἠοροῦν ἡμῶν ἡμῶν **և ասել.**

Χαῖρε, βασιλεὺ τῶν Ἰουδαίων·

Ὁλοῦ ἔτι ἠρωγῶν ἰσχυρῶν:

19 καὶ ἔτυπτον αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν καλάμῳ

εἰ δὲ δόξῃν ἰσχυρῶν ἠρωγῶν,

καὶ ἐνέπτυσον αὐτῷ καὶ τιθέντες τὰ γόνατα

և ἠρωγῶν ἰσχυρῶν, և ἢ ὄντιν ἰσχυρῶν

προσεκύνουν αὐτῷ.

երկիր պագանեին նա:

20 καὶ ὅτε ἐνέπαιξαν αὐτῷ, ἐξέδυσαν αὐτόν

εἰ ἰσχυρῶν ἠρωγῶν ἰσχυρῶν **զրդամիդ**

ՀՈ - την χλαμυδα

τὴν πορφύραν καὶ ἐνέδυσαν αὐτόν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ.

և ἰσχυρῶν, և ἠρωγῶν ἡμῶν ἰσχυρῶν ἠρωγῶν.

και

καὶ ἐξάγουσιν αὐτόν ἵνα σταυρώσωσιν αὐτόν.

և ἰσχυρῶν ἠρωγῶν ἠρωγῶν ἠρωγῶν ἠρωγῶν:

21 Καὶ ἀγαρεύουσιν

εἰ ἰσχυρῶν ἠρωγῶν

παράγοντά **τινα** Σίμωνα Κυρηναῖον

զսինովն Կիրենացի՝ որ ընդ այն անցաներ

ἐρχόμενον ἀπ’ ἀγροῦ, τὸν πατέρα Ἀλεξάνδρου καὶ Ῥούφου,

եկեալ ἰσχυρῶν. ἠρωγῶν ἠρωγῶν և Ռուփոս,

ἵνα ἄρῃ τὸν σταυρὸν αὐτοῦ.

զի բարձր զխաչափայտն նրա:

22 καὶ φέρουσιν αὐτόν ἐπὶ τὸν Γολγοθᾶν τόπον,

εἰ ἰσχυρῶν ἠρωγῶν ἠρωγῶν ἠρωγῶν,

ὃ ἐστὶν μεθερμηνευόμενον Κρανίου Τόπος.

որ թարգմանի՝ **Տեղի կառափելոյ:**

23 καὶ ἐδίδουν αὐτῷ ἐσμυρτισμένον οἶνον·

εἰ ἰσχυρῶν ἠρωγῶν ἠρωγῶν,

ὅς δὲ οὐκ ἔλαβεν.

և նա ոչ ար.

24 και σταυροῦσιν αὐτὸν
 և հանեն զնա 'ի խաչ:

και διαμερίζονται τὰ ἱμάτια αὐτοῦ
 24 Եւ բաժանեցին զհանդերձս նորա,

βάλλοντες κλήρον ἐπ' αὐτὰ τίς τί ἄρη.
 արկեալ վիճակս 'ի վերայ՝ թէ ո զինչ առնուցու:

25 ἦν δὲ ὥρα τρίτη και ἐσταύρωσαν αὐτόν.
 Էր ժամ երրորդ, և հանին զնա 'ի խաչ:

26 και ἦν ἡ ἐπιγραφή τῆς αἰτίας αὐτοῦ ἐπιγεγραμμένη,
 Եւ Էր գիր վնասու նորա գրեալ,

Ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων.
 թէ թագաւոր է Յրէից:

27 Καὶ σὺν αὐτῷ σταυροῦσιν δύο ληστᾶς,
 Եւ ընդ նա հանին 'ի խաչ երկուս աւազակս,

ένα ἐκ δεξιῶν και ένα ἐξ ἐωνύμων αὐτοῦ.
 մի ընդ աջմէ և մի ընդ ահեկէ նորա:

28 []

28 Եւ լցաւ զիրն որ ասէ, թէ ընդ անօրէնս համարեցաւ:

ՅՈ - και επληρωθη η γραφη η λεγουσα· και μετα ανομων ελογισθη

29 Καὶ οἱ παραπορευόμενοι ἐβλασφήμουν αὐτὸν
 Եւ որք անցանէինն հայիոյէին զնա՝

κινοῦντες τὰς κεφαλὰς αὐτῶν και λέγοντες,
 շարժեալ գգլուխս իրեանց, և ասէին.

Οὐὰ ὁ καταλύων τὸν ναὸν
 Վահ, որ քակէիր զտաճարն՝

και οἰκοδομῶν ἐν τρισὶν ἡμέραις,
 և գերիս աւուրս շինէիր.

ՅՈ - εν τρισιν ημεραις οικοδομων

30 σῶσον σεαυτὸν καταβάς ἀπὸ τοῦ σταυροῦ.
 ապրեցո զանձն քո՝ և էջ 'ի խաչէի:

31 ὁμοίως και οἱ ἀρχιερεῖς ἐμπαίζοντες
 Նոյնպէս և քահանայապետիցն այլան արարեալ՝

πρὸς ἀλλήλους μετὰ τῶν γραμματέων ἔλεγον,
 ընդ միմեանս հանդերձ դպրօքն՝ և ասէին.

24 Եվ նրան խաչը հանեցին: Եվ նրա հագուստները բաժանեցին՝ դրանց վրա վիճակ գցելով, թե ով ինչ պիտի վերցնի:

25 Առավոտյան ժամը ինն էր, երբ նրան խաչեցին:

26 Եվ կար նրա դատապարտութեան մասին գրություն՝ գրված այսպես. «Յրեաների թագավորն է»:

27 Եվ նրա հետ խաչեցին երկու ավազակներ, մեկը՝ նրա աջում և մյուսը՝ ձախում:

28 Եվ կատարվեց գրվածը, թե՛ «Անօրենների հետ դասվեց»:

29 Եվ ովքեր անցնում էին, հայիոյում էին նրան, շարժում իրենց գլուխները և ասում. «Վահ, որ քանդում էիր տաճարը և երեք օրում շինում,

30 ազատիր ինքդ քեզ և իջիր այդ խաչից»:

31 Նույնպես և քահանայապետները, իրենք իրենց մեջ, օրենսգետների հետ միասին, ծաղր էին անում ու ասում. «Ուրիշներին ազատեց, ինքն իրեն չի կարողանում ազատել:

32 Այդ Քրիստոսը՝ Իսրայելի այդ թագավորը, թող այժմ իջնի խաչից, որպեսզի տեսնենք և հավատանք դրան»: Եվ նրա հետ խաչվածներն էլ նախատում էին նրան: 33 Երբ կեսօր եղավ, խավար պատեց ամբողջ երկիրը, մինչև ժամը երեքը:

34 Եվ ժամը երեքին Յիսուս բարձրաձայն աղաղակեց և ասաց. «Էլի՛, Էլի՛, լամա՞ սաբաբանի», որ թարգմանվում է՝ Աստված իմ, Աստված իմ, ինչո՞ւ թողեցիր ինձ:

35 Եվ նրանցից ոմանք, որ նրա շուրջն էին կանգնել, երբ լսեցին այդ ասացին. «Եղիային է կանչում»:

36 Եվ մեկը առաջ վազելով՝ սպունգը թաթախեց քացախի մեջ, անցկացրեց եղեգի ծայրին, տվեց նրան, որ խմի, ու ասաց. «Թողե՛ք տեսնենք, արդյոք եղիան կգա՞ նրան իջեցնելու»:

24 Ապա խաչը հանեցին նրան և հագուստները բաժանելու համար վիճակ գցեցին՝ տեսնելու, թե ով ինչ բաժին պիտի վերցնի:

25 Առավոտյան ժամը ինն էր, երբ խաչեցին նրան:

26 Նրա հանցապարտության մասին կար մի գրություն՝ գրված այսպես. «Հրեաների թագավորն է»:

27 Նրա հետ խաչ հանեցին նաև երկու ավազակների. մեկին՝ նրա աջ կողմում, իսկ մյուսին՝ ձախ կողմում:

28 Այսպիսով իրականացավ Սուրբ գրքերում գրվածը. «Չարագործների շարքը դասվեց»:

29 Ովքեր անցնում էին խաչի առջևից, նախատում էին նրան և զրուխները շարժելով՝ ասում.

- Դու տաճարը քանդում և երեք օրում շինում էիր, հա՞:

30 Դե, ազատի՛ր ինքդ քեզ և ցած իջիր խաչից:

31 Ավագ քահանաները, Օրենքի ուսուցիչների հետ, նույնպես ծաղրում էին նրան և ասում.

- Ուրիշներին ազատեց, բայց ինքն իրեն չի կարողանում ազատել:

32 Այդ Քրիստոսը՝ Իսրայելի թագավորը, թող հիմա խաչից ցած իջնի, որպեսզի տեսնենք և հավատանք նրան:

Նրա հետ խաչված երկու ավազակներն էլ էին նախատում նրան:

33 Գրեթե կեսօր էր, երբ խավարը պատեց ամբողջ երկիրը, մինչև ժամը երեքը:

34 ժամը երեքին Հիսուսը բարձրաձայն աղաղակեց՝ ասելով.

- Էլի՛, Էլի՛, լա՞մա սաբաքթանի, որ նշանակում է «Աստված իմ, Աստված իմ, ինչո՞ւ լքեցիր ինձ»:

35 Նրա շուրջը գտնվողներից ոմանք, ովքեր լսեցին այս, ասացին.

- Եղիային է կանչում:

36 Նրանցից մեկը վազեց և սպունգը քացախի մեջ թաթախելով՝ անցկացրեց եղեգի ծայրին և տվեց Հիսուսին, որ խմի: Նա ասում էր.

- Թողե՛ք տեսնենք, Եղիան կգա՞ նրան խաչից իջեցնելու:

Ἄλλους ἔσωσεν, ἑαυτὸν οὐ δύναται σῶσαι·

նչ կարի

Ձայլս ապրեցոյց՝ զանձն ոչ կարացցէ ապրեցուցանել.

32 ὁ Χριστὸς ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ καταβάτω νῦν
Քրիստոսդ արքայդ Իսրայէլի. իջցէ այժմ

ἀπὸ τοῦ σταυροῦ, ἵνα ἴδωμεν καὶ πιστεύσωμεν.

Ի խաչէ այտի, զի տեսցուք և հաւատացուք **դձա:**
ՀՈ - ատո

καὶ οἱ συνεσταυρωμένοι σὺν αὐτῷ ὠνείδιζον αὐτόν.

Եւ որ ընդ նմա ՚ի խաչն ելեալ էին՝ նախատէին զնա:

33 Καὶ γενομένης ὥρας ἕκτης σκοτός ἐγένετο
Եւ իբրև վեց ժամ եղև խաւար կալաւ

ἐφ' ὅλην τὴν γῆν ἕως ὥρας ἐνάτης.

զամենայն երկիր մինչև ցին ժամն:

34 καὶ τῇ ἐνάτῃ ὥρᾳ ἐβόησεν ὁ Ἰησοῦς

Եւ յիններորդ ժամուն աղաղակեաց Հիսուս

φωνῇ μεγάλῃ, Ἐλωι ελωι λεμα σαβαχθاني;

ՁՈ - Էլի էլի՛ լամայ սաբաքթանի

Ի ձայն մեծ՝ **և ասէ.** Եղի՛ Եղի՛ դամա սաբաքթանի.

ՀՈ - ղև ղև լամա սաբաքթանի

ὁ ἔστιν μεθερμηνευόμενον Ὁ θεὸς μου ὁ θεὸς μου,

որ թարգմանի՝ Աստուած իմ, Աստուած իմ,

εἰς τί ἐγκατέλιπές με;

ընդէ՞ր թողեր զիս:

35 καὶ τινες τῶν παρεστηκότων

Եւ ոմանք ՚ի նոցանէ՛ որ շուրջն կային զնովալ՝

ἀκούσαντες ἔλεγον, Ἴδε Ἥλιαν φωνεῖ.

իբրև լուան, ասէին՝ **քէ** զԵղիա կարդայ:

ՀՈ - օտի

36 δραμῶν δέ τις [καὶ] γεμίσας σπόγγον

Եւ ընթացեալ մի ոմն՝ ելից սպունգ մի

ᾧ ξους περιθεὶς καλάμῳ ἐπότιζεν αὐτὸν λέγων,
քացախով, և հարեալ յեղեգան՝ տայր ըմպել նմա, և ասէ.

Ἄφετε ἴδωμεν εἰ ἔρχεται Ἥλιος καθελεῖν αὐτόν.

ՁՈ - Թոյլ ցուք

Թոյլ տուր, տեսցուք՝ զա՞յ Եղիա իջուցանել զիս:

ՀՈ - օփես

37 6 δὲ Ἰησοῦς ἀφείξ φωνὴν μεγάλην ἐξέπνευσεν.
 Եւ Յիսուս արձակեաց ձայն մեծ՝ և եհան զոգի:

38 Καὶ τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ ἐσχίσθη εἰς δύο
 Եւ վարագոյր տաճարին պատարեցաւ յերկուս՝

ἀπ' ἄνωθεν ἕως κάτω.
 Ի վերուստ մինչև ի խոնարհ:

39 Ἴδὼν δὲ ὁ κεντυρίων ὁ παρεστηκὼς ἐξ ἐναντίας
 Եւ տեսալ հարիրապետին որ կայր ^{անդ}
 ՅՈ - ԵԿԵԻ

αὐτοῦ ὅτι ^{οὕτως} ἐξέπνευσεν εἶπεν,
 ԶՈ - եհան զոգի, ասէ.
քէ աղաղակեաց և եհան զոգի, **և** ասէ.
 ՅՈ - կրօսս

Ἀληθῶς οὗτος ὁ ἄνθρωπος υἱὸς θεοῦ ἦν.
 Արդարև՝ այրս այս Որդի Աստուծոյ էր:

40 Ἦσαν δὲ καὶ γυναῖκες
 էին և կանայք
 ἀπὸ μακρόθεν θεωροῦσαι,
 որ հայէին ՚ի հեռաստանէ.

ἐν αἷς καὶ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ
 յորս էր Մարիամ Մագդաղեմացի,

καὶ Μαρία ἡ Ἰακώβου τοῦ μικροῦ καὶ Ἰωσήτος μήτηρ
 և Մարիամ Յակովբու փոքրկան և Յովսեայ մայրն,

καὶ Σαλώμη,
 և Սողոմոն.

41 αἱ ὅτε ἦν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ ἠκολούθουν αὐτῷ
 որք յորժամ էրն ՚ի Քալիլեա՝ զհետ շրջէին նորա,

καὶ διηκόνουν αὐτῷ, καὶ ἄλλαι πολλαὶ
 և պաշտէին զնա. և այլ բարուն **կանայք՝**

αἱ συναναβάσαι αὐτῷ εἰς Ἱεροσόλυμα.
 որք ընդ նա իսկ եկեալ էին յերուսաղէմ:

42 Καὶ ἦδη ὀψίας γενομένης, ἐπεὶ ἦν παρασκευὴ
 Եւ իբրև երեկոյ եղև, քանզի ուրբաթ էր՝

ὅ ἐστιν προσάββατον,
 որ շաբաթն ստանէր,

37 Եվ Յիսուս բարձր ձայն արձա-
 կեց ու հոգին ավանդեց:

38 Եվ տաճարի վարագույրը վե-
 րկից մինչև ներքև երկուսի
 պատռվեց:

39 Եվ այնտեղ կանգնած հարյու-
 րապետը տեսնելով, թե ինչպես
 նա աղաղակեց և հոգին ավան-
 դեց, ասաց. «Իրոք այս մարդը
 Աստծու Որդի էր»:

40 Կային և կանայք, որոնք դի-
 տոււմ էին հեռվից: Նրանց մեջ էին
 Մարիամ Մագդաղեմացին, Կրտս-
 ւեր Յակոբոսի և Յովսեի մայրը՝
 Մարիամը, ինչպես և Սաղոմեն,

41 որոնք, երբ Յիսուս Քալիլիա-
 յուն էր, նրա հետևից էին գնում և
 ժառայուն նրան. կային նաև շատ
 այլ կանայք, որոնք նրա հետ
 Երուսաղէմ էին ելել:

42 Եվ երբ երեկո եղավ, - քանի որ
 ուրբաթ էր, և շաբաթամուտն էր
 սկսվում, -

43 արիմաթիացի Յովսեփը, որ մի
 պարկեշտ մարդ էր ու հրեաների
 ժողովի անդամ և որ ինքն էլ Աստ-
 ծու արքայութեանն էր սպասում,
 համարձակվեց մտնել Պիղատոսի
 մոտ և ուզեց Յիսուսի մարմի-
 նը:

44 Եվ Պիղատոսը զարմացավ, որ
 Յիսուս այդչափ շուտ էր մեռել. և
 իր մոտ կանչելով հարյուրապե-
 տին՝ հարցրեց նրան ու ասաց.
 «Իրոք այդչափ շուտ մեռավ»:

45 Երբ այդ ստուգեց հարյուրա-
 պետից, մարմինը շնորհեց Յովսե-
 փին:

46 Եվ Յովսեփը կտավ գնեց ու
 նրան իջեցնելով՝ պատեց այդ
 կտավով ու դրեց մի գերեզմանի
 մեջ, որ փորված էր ժայռի մեջ: Եվ
 մի քար գլորեց գերեզմանի դռան
 առաջ:

47 Իսկ Մարիամ Մագդաղեմացին
 և Յակոբոսի ու Յովսեի մայր Մա-
 րիամը տեսան այն տեղը, ուր նա
 դրվեց:

37 Հիսուսը բարձր մի աղաղակ արձակեց և հոգին ավանդեց:

38 Տաճարի վարագույրը վերից վար պատռվեց և երկու մասի բաժանվեց:

39 Հարյուրապետը, որ այնտեղ, նրա դիմաց կանգնած էր, երբ տեսավ, թե Հիսուսն ինչպես աղաղակեց և հոգին ավանդեց, ասաց. - Իսկապես որ այս մարդն Աստուծո Որդին էր:

40 Այնտեղ կային նաև կանայք, որոնք դիտում էին հեռվից: Նրանց մեջ էին Սարիամ Սագաղեմացին, կրտսեր Հակոբոսի և Հովսեփի մայրը՝ Սարիամը, ինչպես և Սողոմեն,

41 որոնք Հիսուսի՝ Գալիլեայում գտնված ժամանակ գնում էին նրա հետևից և սպասարկում նրան: Ուրիշ շատ կանայք էլ կային, որոնք Երուսաղեմից եկել էին նրանց հետ:

42-43 Գրեթե երեկո էր, երբ եկավ Արիմաթեացի Հովսեփը, որ մի պարկեշտ մարդ էր, հրեաների ատյանի անդամ և ինքն էլ սպասում էր Աստուծու թագավորությանը: Եվ որովհետև ուրբաթ երեկո էր, և դեռ շաբաթ չէր սկսվել, նա համարձակություն ունեցավ Պիղատոսի մոտ գնալու և Հիսուսի մարմինը խնդրելու:

44 Պիղատոսը զարմացավ, որ Հիսուսն այդքան շուտ էր մեռել: Իր մոտ կանչեց հարյուրապետին և հարցրեց.

- Իսկապես՞ այդքան շուտ մեռավ:

45 Եվ հարյուրապետից այդ ստուգելուց հետո թույլ տվեց, որ Հովսեփը վերցնի Հիսուսի մարմինը:

46 Հովսեփը պատանքի կտավ գնեց, խաչից իջեցրեց Հիսուսին և նրա մարմինը փաթաթելով՝ դրեց մի ժայռափոր գերեզմանի մեջ: Ապա մի քար գլորեց գերեզմանի մուտքին:

47 Սարիամ Սագաղեմացին և Հակոբոսի ու Հովսեփի մայրը՝ Սարիամը, այնտեղ էին և տեսան այն գերեզմանը, ուր դրվեց մարմինը:

43 ἔλθων Ἰωσήφ [ὁ] ἀπὸ Ἀριμαθαίας εὐσχήμων
եկեալ Յովսեփ որ յԱրիմաթեայն էր. այր պարկեշտ,

βουλευτής, ὃς καὶ αὐτὸς ἦν προσδεχόμενος
նախարար, որ և ինքն իսկ ակն ունէր

τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, τολμήσας εἰσῆλθεν
արքայութեան Աստուծոյ. համարձակեցαι ἐπιτε

πρὸς τὸν Πιλάτον καὶ ἤτήσατο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ.
առ Պիղատոս, և խնդրեաց գմարմինն Յիսուսի:
ՀՈ - το πτωμα

44 ὁ δὲ Πιλάτος ἐθαύμασεν εἰ ἤδη τέθνηκεν
Եւ Պիղատոս զարմացաւ, թէ այնչափ վաղ մեռաւ.

καὶ προσκαλεσάμενος τὸν κεντυρίωνα ἐπηρώτησεν αὐτὸν
և կիցեցեալ առ ինքն զհարիւրապետն, Ետարց զնա

εἰ
և **αὐτ**, թէ **արդարև**՝ **այնչափ վա**՞ր մեռաւ:
ՀՈ - ἤδη

45 καὶ γνοὺς ἀπὸ τοῦ κεντυρίωνος
Եւ իբրև ստուգեաց ՚ի հարիւրապետէ անտի,

ἐδωρήσατο τὸ πτώμα τῷ Ἰωσήφ.
շնորհեաց գմարմինն Յովսեփայ:

46 **καὶ** ἀγοράσας σινδόνα καθελὼν αὐτὸν
Եւ Յովսեփ գնեաց կտաւ, և իջուցեալ զնա՝
ՀՈ - ο δε Ἰωσηφ

ἐνείλησεν τῇ σινδόνι καὶ ἔθηκεν αὐτὸν ἐν μνημείῳ
պատեաց կտաւովն, և եղ ՚ի գերեզմանի՝

ὃ ἦν λελατομημένον ἐκ πέτρας καὶ προσεκύλισεν λίθον
ՁՈ - որ

գոր էր փորեալ ՚ի վիմէ. և թաւալեցոյց վէմ մի

ἐπὶ τὴν θύραν τοῦ μνημείου.

ՁՈ - ի դուռն
դուռն գերեզմանին:

47 ἡ δὲ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ Μαρία
Իսկ Սարիամ Սագաղեմացի, և **Սարիամ Յակովբայ և**
ՀՈ - Μαριαμ Ἰακωβου και

ἡ Ἰωσήτος ἐθεώρουν ποῦ τέθειται.
Յովսեփ՝ տեսին գտեղին ուր եղաւ:

ՀՈ - Ἰωσητος

1 Καὶ διαγενομένου τοῦ σαββάτου Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ
 εἶ ἡρῆν ἀνὴρ ζῶντων, Μαρθαμ Μαρθῶν

καὶ Μαρία ἡ [τοῦ] Ἰακώβου καὶ Σαλώμη
 καὶ Μαρθαμ Μαρθῶν καὶ Ἰησοῦ

ἠγόρασαν ἀρώματα
ζῶντων μαθητῶν ἰουδαίου,
 30 - πορευθεῖσαι ἠτοιμασάν

ἵνα ἐλθοῦσαι ἀλείψωσιν αὐτόν.
 31 ἡ εἰς τὸν ὄθον αἶμα:

2 καὶ λίαν πρῶτῃ τῇ μιᾷ τῶν σαββάτων ἔρχονται
 εἰς τὴν πόλιν ἰερουζαλήμ

ἐπὶ τὸ μνημεῖον ἀνατείλαντος τοῦ ἡλίου.
 32 ἡ εἰς τὸν ὄθον ἰουδαίου,

3 καὶ ἔλεγον πρὸς ἑαυτάς, Τίς ἀποκλύσει ἡμῖν
 καὶ τὴν πόλιν ἰερουζαλήμ. Ὅτι ἡ πόλις ἰερουζαλήμ

τὸν λίθον ἐκ τῆς θύρας τοῦ μνημείου;
 33 ἡ εἰς τὸν ὄθον ἰουδαίου:

4 καὶ ἀναβλέψασαι θεωροῦσιν ὅτι ἀποκεκλύσται ὁ λίθος.
 34 - ἡ εἰς τὸν ὄθον
 εἰς τὴν πόλιν ἰερουζαλήμ ἡ πόλις ἰερουζαλήμ

ἦν γὰρ μέγας σφόδρα.
ἡ εἰς τὸν ὄθον ἰουδαίου. ἡ πόλις ἰερουζαλήμ

5 καὶ εἰσελθοῦσαι εἰς τὸ μνημεῖον εἶδον
 εἰς τὴν πόλιν ἰερουζαλήμ, ἡ πόλις ἰερουζαλήμ

νεανίσκον καθήμενον ἐν τοῖς δεξιούσις
 ἰερουζαλήμ ἡ πόλις ἰερουζαλήμ

περιβεβλημένον στολὴν λευκὴν, καὶ ἔξεθαμβήθησαν.
 35 ἡ πόλις ἰερουζαλήμ ἡ πόλις ἰερουζαλήμ

6 ὁ δὲ λέγει αὐταῖς, Μὴ ἐκθαμβείσθε· Ἰησοῦς ζητεῖτε
 εἰς τὴν πόλιν ἰερουζαλήμ. ἡ πόλις ἰερουζαλήμ

τὸν Ναζαρηθὸν τὸν ἐσταυρωμένον· ἠγέρθη, οὐκ ἔστιν ὧδε.
 36 ἡ πόλις ἰερουζαλήμ ἡ πόλις ἰερουζαλήμ

ἴδε ὁ τόπος ὅπου ἔθηκαν αὐτόν.
 37 ἡ πόλις ἰερουζαλήμ ἡ πόλις ἰερουζαλήμ

1 Եվ երբ շաբաթն անցավ, Մարի-
 ամ Մարթաղենացին, Չակոբոսի
 մայր Մարիամը և Սաղոմեն գնա-
 ցին խնկի պատրաստություն տե-
 սան, որպեսզի գան և օծեն նրա
 մարմինը:

2 Եվ կիրակի օրը, առավոտյան,
 արևածագին եկան գերեզման:

3 Եվ ասուն էին միմյանց. «Քարը
 գերեզմանի դռնից մեզ համար
 ո՞վ պիտի գլորի»:

4 Եվ նայեցին ու տեսան, որ գե-
 րեզմանից քարը գլորված էր. և
 այն շատ մեծ էր:

5 Եվ ներս, գերեզման մտնելով՝
 տեսան մի երիտասարդի, որ նս-
 տած էր աջ կողմը՝ սպիտակ
 պատմուճան հագած. և զարհու-
 րեցին:

6 Եվ նա ասաց նրանց. «Մի՛ վա-
 խեցեք, դուք Չիսուսին եք փնտ-
 րում խաչված Նազարեցուն. նա
 հարություն առավ, այստեղ չէ:
 Ահավասիկ այն տեղը, ուր նրան
 դրել էին:

7 Բայց գնացեք ասացեք նրա աշ-
 ակերտներին և Պետրոսին, թե՛
 ահա նա ձեզնից առաջ գնում է
 Գալիլիա. այնտեղ կտեսնեք
 նրան, ինչպես ձեզ ասել էր»:

8 Եվ երբ այս լսեցին, ելան ու փա-
 խան գերեզմանից, քանի որ սար-
 սափահար էին եղել. և ոչ ոքի բան
 չասացին, որովհետև վախենում
 էին:

9 Կիրակի առավոտյան հարու-
 թյուն առած լինելով՝ Չիսուս նախ
 երևաց Մարիամ Մարթաղենա-
 ցուն, որից յոթը դե էր հանել:

10 Եվ սա գնաց ու պատմեց
 նրանց, որ Չիսուսի հետ էին և դե-
 ռևս սգում ու լաց էին լինում:

11 Երբ նրանք լսեցին, թե նա կեն-
 դանի է և երևացել է Մարիամին,
 չհավատացին:

1 Երբ շաբաթ օրն անցավ, Մարիամ Մագդաղենացին, Հակոբոսի մայրը՝ Մարիամը և Սողոմեն, գնացին խունկ գնեցին և պատրաստեցին, որպեսզի գնան և օծեն Հիսուսի մարմինը:

2 Կիրակի օրը՝ վաղ առավոտյան, արևածագին, եկան գերեզման:

3 - Ո՞վ պիտի գլորի գերեզմանի մուտքին որված քարը, - հարցնում էին միմյանց,

4 որովհետև քարը շատ մեծ էր:

Սակայն երբ նայեցին, տեսան, որ քարն արդեն գլորված էր:

5 Գերեզմանից ներս մտնելով՝ տեսան սպիտակ զգեստ հագած մի երիտասարդի, որ նստած էր աջ կողմում, և սարսափեցին:

6 Երիտասարդն ասաց նրանց.

- Մի՛ վախեցեք, գիտեմ, որ դուք խաչված Նազովրեցի Հիսուսին եք փնտրում, բայց նա այստեղ չէ. հարություն առավ: Տեսե՛ք, ահա այստեղ էին նրան դրել:

7 Այժմ գնացե՛ք, ասացե՛ք նրա աշակերտներին և Պետրոսին, որ ահա ինքը ձեզնից առաջ գնում է Գալիլեա. այնտեղ կտեսնեք նրան, ինչպես որ ասել էր ձեզ:

8 Երբ այդ լսեցին, դուրս փախան գերեզմանից զարհուրած և ապշահար և ոչ ոքի բան չասացին, որովհետև վախեցնում էին:

9 Հիսուսը հարություն առնելուց հետո՝ կիրակի օրը, վաղ առավոտյան, նախ երևաց Մարիամ Մագդաղենացուն, որից յոթ չար ոգիներ էր դուրս հանել:

10 Մարիամը գնաց և այս պատմեց իր ընկերակիցներին, մինչ նրանք սգում և լաց էին լինում:

11 Սակայն նրանք չհավատացին, երբ լսեցին, թե նա ողջ է, և Մարիամը տեսել է նրան:

7 ἀλλὰ ὑπάγετε εἶπατε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ καὶ τῷ Πέτρῳ
Այլ երթայք ասացէք ցաշակերտս նորա և ցՊետրոս,

ὅτι Προάγει ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν·
էրէ ահա՝ յառաջագոյն երթայ քան զձեզ ՚ի Գալիլեա,

ἐκεῖ αὐτὸν ὄψεσθε, καθὼς εἶπεν ὑμῖν.
անի տեսանիցէք զնա՝ որպէս ասացն ձեզ:

8 καὶ ἐξελθοῦσαι ἔφυγον ἀπὸ τοῦ μνημείου,
Եւ իբրև լուան՝ ելին և փախեան ի գերեզմանէն,
ՅՈ - και ακουσασαι ἐξηλθον και

εἶχεν γὰρ αὐτὰς τρόμος καὶ ἔκστασις·
քանզի զահի հարեալ էին.

καὶ οὐδενὶ οὐδὲν εἶπαν· ἐφοβοῦντο γάρ.
և ոչ ունէք ինչ ասացին, զի երկնչէին:

[[Πάντα δὲ τὰ παρηγγελμένα τοῖς περὶ τὸν Πέτρον συντόμως ἐξήγγειλαν. Μετὰ δὲ ταῦτα καὶ αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ ἀνατολῆς καὶ ἄχρι δύσεως ἐξαπέστειλεν δι' αὐτῶν τὸ ἱερὸν καὶ ἄφθαρτον κήρυγμα τῆς αἰωνίου σωτηρίας. ἀμήν.]]

9 Ἄναστας δὲ πρῶτ' πρώτη
Յարուցեալ Յիսուս, առաւօտուն առաջին
ՅՈ - ο Ιησους

σαββάτου ἐφάνη πρῶτον Μαρία τῇ Μαγδαληνῇ,
միաշաբաթուն՝ երևցաւ Մարիամու Մագդաղենացոյ,

παρ' ἧς ἐκβεβλήκει ἑπτὰ δαιμόνια.

ՁՈ - գեթն ղևսն

յորմէ հանեալ էր գեթն ղևսն:

ՅՈ - αφ ην

10 ἐκείνη πορευθεῖσα ἀπήγγειλεν
Եւ նա՝ երթեալ պատմեաց

τοῖς μετ' αὐτοῦ γενομένοις
այնոցիկ որ ընդ նմայն էին,

πενθοῦσιν καὶ κλαίουσιν·

ՁՈ - սգային և լային

մինչ դեռ լային և սգային:

11 κακεῖνοι ἀκούσαντες ὅτι ζῆ καὶ ἐθεάθη ὑπ' αὐτῆς
Նորա իբրև լուան թէ կենդանի է՝ և երևցաւ նմա,

ἠπίστησαν.

ոչ հաւատացին:

12 Μετὰ δὲ ταῦτα **δυσὶν ἐξ αὐτῶν περιπατοῦσιν**
Յետոյ՝

ἐφανερώθη ἐν ἑτέρᾳ μορφῇ πορευομένοις
 երևեցաւ այլով կերպարանաւ՝ որք երթային

εἰς ἀγρόν·
 յանդաստան:

13 **κἀκεῖνοι ἀπελθόντες ἀπήγγειλαν τοῖς λοιποῖς·**
Նոքա չոգան պատմեցին այլոց,

οὐδὲ ἐκεῖνοι ἐπίστευσαν.

ՁՈ - և ոչ նոցա հաւատացին
 և ոչ նոքա հաւատացին:

14 Ὑστερον [δὲ] **ἀνακειμένοις αὐτοῖς τοῖς ἑνδεκά**
Յետոյ՝ մինչդեռ բազմեալ էին մետասանքն,

ἐφανερώθη καὶ ὠνειδίσειν τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν
 երևեցաւ նոցա, և թշնամանեաց զանհաւատութիւն նոցա,

καὶ σκληροκαρδίαν ὅτι τοῖς θεασαμένοις αὐτὸν
 և զխստասրտութիւն. զի *որ երևեցաւ նոցա*

ἐγγεραμένον οὐκ ἐπίστευσαν.
 յարուցեալ **ἦ մեռելոց,** և նոքա ոչ հաւատացին:

ՅՈ - εκ νεκρων

15 καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Πορευθέντες εἰς τὸν κόσμον ἅπαντα
 Եւ աւել ցնոսաւ. Երթայք յաշխարհ ամենայն,

κηρύξατε τὸ εὐαγγέλιον πάσῃ τῇ κτίσει.
 և քարոզեցէք զաւետարանն ամենայն արարածոց:

16 ὁ πιστεύσας καὶ βαπτισθεὶς σωθήσεται,
 Որ հաւատայ և մկրտիցի՝ կեցցէ,

ὁ δὲ ἀπιστήσας κατακριθήσεται.
 և որ ոչն հաւատայ՝ դատապարտեսցի:

17 σημεῖα δὲ τοῖς πιστεύουσιν ταῦτα
 Նշանք այնոցիկ՝ որ հաւատանն,

παρακολουθήσει· ἐν τῷ ὀνόματί μου δαιμόνια
երթեցեն զհետ **այսոցիկ.** յանուն իմ՝ դևս

ՅՈ - παρακολουθησει ταυτα

12 Յետո Յիսուս այլ կերպարան-
 քով երևաց նրանց, որոնք հանդ
 էին գնում:

13 Սրանք էլ եկան ու պատմեցին
 ուրիշների. բայց նրանք էլ չհա-
 վատացին:

14 Յետո, մինչ Տասնմեկը սեղան
 էին նստել, Յիսուս նրանց երևաց
 և հանդիմանեց նրանց իրենց ան-
 հավատության և խստասրտու-
 թյան համար, որովհետև չէին հա-
 վատացել նրանց, որոնց ինքը
 երևացել էր՝ մեռելներից հարու-
 թյուն առած:

15 Եվ նրանց ասաց. «Գնացէք
 ամբողջ աշխարհով մեկ և քարո-
 զեցէք Ավետարանը բոլոր մարդ-
 կանց:

16 Ով հավատա և մկրտվի, պիտի
 փրկվի, և ով չհավատա, պիտի
 դատապարտվի:

17 Սրանք են նշանները, որոնք
 պիտի ուղեկցեն նրանց, որոնք
 հավատում են. իմ անունով դևեր
 պիտի հանեն, լեզուներ պիտի
 խոսեն,

18 իրենց ձեռքերին օձեր պիտի
 բռնեն, և եթե մահացու թույն
 խմեն, դա նրանց չպիտի վնասի.
 հիվանդների վրա ձեռք պիտի
 դնեն և բժշկեն»:

19 Եվ ինքը Տեր Յիսուս, նրանց
 հետ խոսելուց հետո, դեպի եր-
 կինք վերացավ և նստեց Յոր աջ
 կողմը:

20 Իսկ նրանք ելան ու քարոզե-
 ցին Ավետարանը ամբողջ աշ-
 խարհում՝ Տիրոջ գործակցու-
 թյամբ. և իրենց ուղեկցող բոլոր
 նշաններով հաստատում էին
 խոսքը:

12 Հետո Հիսուսն ուրիշ կերպարանքով երևաց նրանցից երկուսին, երբ նրանք գյուղ էին գնում:

13 Սրանք ևս վերադարձան և պատմեցին մյուսներին, բայց սրանց էլ չհավատացին:

14 Ամենից հետո Հիսուսը երևաց տասնմեկ աշակերտներին, երբ նրանք սեղան էին նստել: Նա հանդիմանեց նրանց իրենց անհավատության և համառության համար, քանի որ չէին հավատացել նրանց, որոնց ինքը երևացել էր մեռելներից հարություն առնելուց հետո:

15 Եվ ասաց նրանց.

- Գնացե՛ք ամբողջ աշխարհով մեկ և բոլոր մարդկանց քարոզեցե՛ք Ավետարանը:

16 Ով հավատա և մկրտվի, կփրկվի, իսկ ով չհավատա, կդատապարտվի:

17 Նրանք, ովքեր հավատում են, հայտնի կլինեն հետևյալ նշաններով. իմ անունով չար ոգիներ պիտի հանեն, նոր լեզուներով պիտի խոսեն,

18 ձեռքով օձ պիտի բռնեն առանց խայթելու և եթե մահացու որևէ թույն էլ խմեն, չպիտի վնասվեն, հիվանդների վրա ձեռք պիտի դնեն և բժշկեն նրանց:

19 Տեր Հիսուսն աշակերտների հետ խոսելուց հետո երկինք համբարձվեց և նստեց Հոր աջ կողմում:

20 Իսկ նրանք, աշխարհի բոլոր կողմերը գնալով, քարոզում էին Ավետարանը Տիրոջ գործակցությամբ, և նրանց քարոզչությունը հաստատվում էր իրենց տրված բոլոր նշաններով:

ἐκβαλοῦσιν, γλώσσαις λαλήσουσιν **καιναίς**,
 հանցեն. լեզուս խոսեցին.

18 [καὶ ἐν ταῖς χερσὶν] ὄφεις ἀροῦσιν
 ἢ ἄνευ **ἠιρτανῶν** ὄδου φαρᾶցեն.

κἄν θανάσιμόν τι πίωσιν οὐ μὴ αὐτοῦς
 և եթէ մահացու ինչ դեղ արբցեն, նոցա ինչ ոչ

βλάβη, ἐπὶ ἀρρώστους χεῖρας ἐπιθήσουσιν
 վնասեցէ. ՚ի վերայ հիւանդաց ձեռս դիցեն՝

καὶ καλῶς ἔξουσιν.
 և բժշկեցեն:

19 Ὁ μὲν οὖν κύριος Ἰησοῦς μετὰ τὸ λαλήσαι αὐτοῖς
εἰ ἦνεν **Στ**ρ **Ζ**իսուս ἵεν **χ**οսելիցն **ρ**ιη **ν**ησῶ

ἀνελήμφθη εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐκάθισεν ἐκ δεξιῶν
 համբարձաւ յերկինս, և նստաւ ընդ աջս

τοῦ θεοῦ.
Հոր:

20 ἐκεῖνοι δὲ ἐξελθόντες ἐκήρυξαν πανταχοῦ,
εἰ ἠրῶ **ε**լեալ՝ քարոզին ընդ ամենայն երկիր՝

τοῦ κυρίου συνεργούντος καὶ τὸν λόγον βεβαιούντος
Տեառն գործակցութեամբ. և զբանն հաստատէին

διὰ τῶν ἐπακολουθούντων σημείων.]
ամենայն նշանօք՝ որ երթայր զհետ նոցա:

**ՄԱՐԿՈՍԻ ԱՎԵՏԱՐԱՆԻ
ՆԱՄԱԲԱՐԲԱՌ ԲԱՌԱՐԱՆ**

Նոր Կրակարանի Նունարեն - Գրարար

ՕԳՏԱԳՈՐԾՎԱԾ ՆՇԱՆՆԵՐ

- > Հունարենի համարժեքը գրաբարում բացակայում է
- * Աստղանիշով նշված են այն տեղիները, որոնք բացակայում են հունարեն օգտագործված տեքստերում, սակայն հանդիպում են հունարեն այլ ձեռագրերում
- [] Փակագծերով նշված են հունարեն այն բառերը, որոնք չկան հունարեն օգտագործված տեքստերում, սակայն կան հունարեն այլ ձեռագրերում

A

ἀγαθός, ἡ, ὄν

բարի - Մարկ Ժ 17 Ժ 18 Ժ 18

բարի ինչ - Մարկ Գ 4

ἀγανακτέω

բարկանալ - Մարկ Ժ 14 Ժ 41

> Մարկ ԺԴ 4

ἀγαπάω

սիրել - Մարկ Ժ 21 ԺԲ 30 ԺԲ 31 ԺԲ 33 ԺԲ 33

ἀγαπητός, ἡ, ὄν

սիրելի - Մարկ Ա 11 Թ 7 (Թ 6) ԺԲ 6

ἀγγαρεύω

-պահակ ունել - Մարկ ԺԵ 21

ἄγγελος, ον, ὁ

հրեշտակ - Մարկ Ա 2 Ա 13 Ը 38 ԺԲ 25 ԺԳ 27 ԺԳ 32

ἀγέλη, ης, ἡ

երանակ - Մարկ Ե 11 Ե 13

ἅγιος, α, ον

Սուրբ (Հոգի) - Մարկ Ա 8 Գ 29 ԺԲ 36 ԺԳ 11

սուրբ (անձ, հրեշտակ) - Մարկ Ա 24 Զ 20 Ը 38

ἄγναφος, ον

անբափ - Մարկ Բ 21

ἀγνοέω

չգիտենալ - Մարկ Թ 32 (Թ 31)

ἀγορά, ᾶς, ἡ

հրապարակ - Մարկ Զ 56 Է 4 ԺԲ 38

ἀγοράζω

գնել - Մարկ Զ 36 Զ 37 ԺԵ 46

-գրնդու (τοὺς ἀγοράζοντας) - Մարկ ԺԱ 15

> Մարկ ԺԶ 1

ἀγρεύω

դուրս - Մարկ ԺԲ 13

ἄγριος, α, ον

վայրենի - Մարկ Ա 6

ἀγρός, οῦ, ὁ

ագարակ - Մարկ Ե 14 Զ 36 Զ 56 Ժ 29 Ժ 30 ԺԳ 16 ԺԵ 21

անդաստան - Մարկ ԺԶ 12

> Մարկ ԺԱ 8

ἀγρουπνέω

սկսել - Մարկ ԺԳ 33

ἄγω

տանել - Մարկ ԺԳ 11

երթալ - Մարկ Ա 38

գնալ - Մարկ ԺԴ 42

ἀδελφή, ης, ἡ

քույր - Մարկ Գ 35 Զ 3 Ժ 29 Ժ 30

> Մարկ [Գ 32]

ἀδελφός, οῦ, ὁ

եղբայր - Մարկ Ա 16 Ա 19 Գ 17 Գ 31 Գ 32 Գ 33 Գ 34 Գ 35 Ե 37 Զ 3 Զ 17 Զ 18 Ժ 29 Ժ 30 ԺԲ 19 ԺԲ 19 ԺԲ 19 ԺԲ 20 ԺԳ 12 ԺԳ 12

ἀδημονέω

հոգալ - Մարկ ԺԴ 33

ἀδύνατος, ον

անհնարին - Մարկ Ժ 27

ἄζυμος, ον

բաղարջակերաց - Մարկ ԺԴ 1 ԺԴ 12

ἀθετέω

անարգել - Մարկ Զ 26

խոտել - Մարկ Է 9

αἷμα, τος, τό

արիւն - Մարկ Ե 25 Ե 29 ԺԴ 24

αἶρω

բառնալ - Մարկ Բ 3 Դ 25 Զ 8 Զ 29 Զ 43 Ը 8 Ը 19 Ը 20 Ը 34 ԺԱ 23 ԺԳ 15 ԺԵ 21 ԺԶ 18

առնուլ - Մարկ Բ 9 Բ 11 Բ 12 Բ 21 Ժ 21* ԺԳ 16 ԺԵ 24

հանել - Մարկ Դ 15

ἀλίξω

յաղել - Մարկ Թ 49 (Թ 48)

ἀλλαχοῦ

և այլ - Մարկ Ա 38

ἄλλος, η, ο

այլ - Մարկ Դ 5 Դ 7 Դ 8 Դ 36 Զ 15 Զ 15 Է 4 Ը 28

Ը 28 Ժ 11 Ժ 12 ԺԱ 8 ԺԲ 4 ԺԲ 5 ԺԲ 5 ԺԲ 9 ԺԲ

31 ԺԲ 32 ԺԴ 58 ԺԵ 31 ԺԵ 41

ὕτις - Մարկ ԺԴ 19*

> Մարկ Դ 18

ἄλυσις, εως, ἡ

շղթա - Մարկ Ե 3 Ե 4 Ե 4

ἀμάρτημα, τος, τό

ὕτηք - Մարկ Գ 28 Գ 29

ἀμαρτία, ας, ἡ

ὕτηք - Մարկ Ա 4 Ա 5 Բ 5 Բ 7 Բ 9 Բ 10

ἀμαρτωλός, όν

ὕτηλαιր - Մարկ Բ 15 Բ 16 Բ 16 Բ 17 Ը 38 ԺԴ 41

ἄμπελος, ου, ἡ

րղթ - Մարկ ԺԴ 25

ἀμπελών, ώνος, ό

այրղի - Մարկ ԺԲ 1 ԺԲ 2 ԺԲ 8 ԺԲ 9 ԺԲ 9

ἀμφιβάλλω

արկանել (ուռկան) - Մարկ Ա 16

ἄμφοδον, ου, τό

փողոց - Մարկ ԺԱ 4

ἀναβαίνω

ելանել - Մարկ Գ 13 Դ 7 Դ 8 Զ 51 Ժ 32 Ժ 33

վերանալ - Մարկ Ա 10

բուսանել - Մարկ Դ 32

> Մարկ ԺԵ 8

ἀναβλέπω

հայել - Մարկ Զ 41 Է 34 ԺԶ 4

բանալ - Մարկ Ը 24 Ժ 51 Ժ 52

ἀναβοάω

աղաղակել - Մարկ ԺԵ 8*

ἀνάγαιον, ου, τό

վերնատուն - Մարկ ԺԴ 15

ἀναγινώσκω

ընթերցում - Մարկ Բ 25 ԺԲ 10 ԺԲ 26 ԺԳ 14

ἀναγκάζω

ճեպել - Մարկ Զ 45

ἀναθεματίζω

նզղել - Մարկ ԺԴ 71

ἀνάκειμαι

բազմել - Մարկ ԺԴ 18 ԺԶ 14

-վասն կոչակահանգն (διὰ τοὺς ἀνακειμένους) -

Մարկ Զ 26

ἀνακλίνω

բազմել - Մարկ Զ 39

ἀνακράζω

աղաղակել - Մարկ Ա 23

աղաղակ բռնալ - Մարկ Զ 49

ἀναλαμβάνω

հանրանալ - Մարկ ԺԶ 19

ἄναλος, ον

-անհամանալ (ἄναλος γίνομαι) - Մարկ Թ 50

(Թ 49)

ἀναμιμνήσκω

յիշել - Մարկ ԺԱ 21 ԺԴ 72

ἀναπαύω

հանգչիլ - Մարկ Զ 31 ԺԴ 41

ἀναπίπτω

բազմել - Մարկ Զ 40 Ը 6

ἀνασεύω

հալանեցուցանել - Մարկ ԺԵ 11

ἀνάστασις, εως, ἡ

յարուբիւն - Մարկ ԺԲ 18 ԺԲ 23

ἀναστενάζω

զայրանալ - Մարկ Ը 12

ἀποδημέω

αἰνῶν ἢ ὑπερῶν - Ὑμνῶν 1

ἀπόδημος, ον

αἰνῶν ἢ ὑπερῶν - Ὑμνῶν 34

ἀποδίδωμι

ὑμῶν - Ὑμνῶν 17

ἀποδοκιμάζω

αἰνῶν - Ὑμνῶν 31 34

ἀποθνήσκω

αἰνῶν ἢ ὑπερῶν - Ὑμνῶν 35 39 40 (41) 42 19
43 20 21 22 44

ἀποκαθίστημι

αἰνῶν - Ὑμνῶν 5 25
ὑπερῶν - Ὑμνῶν 12 (11)

ἀποκεφαλίζω

αἰνῶν - Ὑμνῶν 27
αἰνῶν ἢ ὑπερῶν - Ὑμνῶν 16

ἀποκόπτω

αἰνῶν ἢ ὑπερῶν - Ὑμνῶν 43 (42) 45
(44)

ἀποκρίνομαι

αἰνῶν ἢ ὑπερῶν ἢ ὑμῶν - Ὑμνῶν 33 37 6* 28
7 4 28* 29 40 (41) 42 (43)* 44 (45)
46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100
> Ὑμνῶν 6 (5) 29

ἀπόκρυφος, ον

αἰνῶν ἢ ὑπερῶν - Ὑμνῶν 22

ἀποκτείνω

αἰνῶν ἢ ὑπερῶν - Ὑμνῶν 19 31 (30) 31 (30)
31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100
> Ὑμνῶν 4

ἀποκυλίω

αἰνῶν ἢ ὑπερῶν - Ὑμνῶν 3 4

ἀπολαμβάνω

αἰνῶν ἢ ὑπερῶν - Ὑμνῶν 33

ἀπόλλυμι (ἀπολλύω)

αἰνῶν ἢ ὑπερῶν - Ὑμνῶν 24 4* 6 7 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100
> Ὑμνῶν 22 38

ἀπολύω

αἰνῶν ἢ ὑπερῶν - Ὑμνῶν 36 45 7 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100
> Ὑμνῶν 12

ἀποπλανάω

αἰνῶν ἢ ὑπερῶν - Ὑμνῶν 22

ἀποστάσιον, ου, τό

αἰνῶν ἢ ὑπερῶν (βιβλίον ἀποστασίου) - Ὑμνῶν
4

ἀποστεγάζω

αἰνῶν - Ὑμνῶν 4

ἀποστέλλω

αἰνῶν ἢ ὑπερῶν - Ὑμνῶν 2 4 14 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100
αἰνῶν ἢ ὑπερῶν - Ὑμνῶν 31
αἰνῶν ἢ ὑπερῶν - Ὑμνῶν 4*

ἀπόστολος, ου, ό

αἰνῶν ἢ ὑπερῶν - Ὑμνῶν 30
> Ὑμνῶν 4 14

ἀποτάσσομαι

αἰνῶν ἢ ὑπερῶν - Ὑμνῶν 46

ἀποφέρω

αἰνῶν ἢ ὑπερῶν - Ὑμνῶν 1

ἄπτω

αἰνῶν ἢ ὑπερῶν - Ὑμνῶν 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100
αἰνῶν ἢ ὑπερῶν ἢ ὑμῶν - Ὑμνῶν 27
αἰνῶν ἢ ὑπερῶν - Ὑμνῶν 13

ἀπώλεια, ας, ή

αἰνῶν ἢ ὑπερῶν - Ὑμνῶν 4

ἀργύριον, ου, τό
αρδωρ - Μωρλ ςΓ 11

ἀρέσκω
ηωδνη ληδελ - Μωρλ ρ 22

ἀριστερός, ά, όν
αητωλ - Μωρλ ς 37

ἀρνέομαι
νηραινωλ - Μωρλ ςΓ 68 ςΓ 70

ἄρρωστος, ον
ηηωδνη - Μωρλ ρ 5 ρ 13 ςρ 18

ἄρσην, εν
αρνη - Μωρλ ς 6

ἄρτος, ου, ό
ηωγ - Μωρλ ϑ 26 ϑ 20 ρ 8 ρ 37 ρ 52 ε 2 ε 5 ε 27
ε 4 ε 14 ε 16 ε 17 ςΓ 22
δινωλωλ - Μωρλ ρ 38 ρ 41 ρ 41 ε 6 ε 14 ε 19
δινωλωλ ηωγ - ε 5
> Μωρλ ρ 44

ἄρτύω
ηωδελδελ - Μωρλ ρ 50 (ρ 49)

ἄρχή, ης, ή
υληρην - Μωρλ υ 1 ς 6 ςρ 8 ςρ 19

ἄρχιερεύς, έως, ό
ρηνηωδινωρηνωλ - Μωρλ ϑ 26 ε 31 ς 33 ςυ 18
ςυ 27 ςΓ 1 ςΓ 10 ςΓ 43 ςΓ 47 ςΓ 53 ςΓ 53
ςΓ 54 ςΓ 55 ςΓ 60 ςΓ 61 ςΓ 63 ςΓ 66 ςε 1
ςε 3 ςε 10 ςε 11 ςε 31

ἄρχισυνάγωγος, ου, ό
ςηηηδρηωρηνωλ - Μωρλ ε 22 ε 35 ε 36 ε 38

ἄρχω
υληυελ - Μωρλ υ 45 ϑ 23 ϑ 1 ε 17 ε 20 ρ 2 ρ 7 ρ
34 ρ 55 ε 11 ε 31 ε 32 ς 28 ς 32 ς 41 ς 47 ςυ
15 ςρ 1 ςΓ 19 ςΓ 33 ςΓ 65 ςΓ 69 ςΓ 71 ςΓ
72* ςε 8 ςε 18
-ηρ ηωδινωλ ηρηνωλρην εδ (οί δοκοϋντες ἄρχειν)
- Μωρλ ς 42
> Μωρλ ςρ 5

ἄρχων, οντος, ό
ηρηνωλ - Μωρλ ϑ 22

ἄρωμα, τος, τό
ηηδινη - Μωρλ ςρ 1

ἄσβεστος, ον
αδηρ - Μωρλ ρ 43 (ρ 42)

ἀσέλγεια, ας, ή
αηρηνερην - Μωρλ ε 22

ἀσθενέω
-αηρηνωδηνω (τοὺς ἀσθενοῦντας) - Μωρλ ρ 56

ἀσθενής, ές
ηληρ - Μωρλ ςΓ 38

ἀσκός, οϋ, ό
ηηη - Μωρλ ϑ 22 ϑ 22 ϑ 22 ϑ 22

ἀσπάζομαι
ηηρηνη υλωλ - Μωρλ ρ 15 (ρ 14) ςε 18

ἀσπασμός, οϋ, ό
δηνηηηρηνη - Μωρλ ςρ 38

ἀστήρ, έρος, ό
αυηηη - Μωρλ ςρ 25

ἀσύνητος, ον
αδηνηηη - Μωρλ ε 18

ἀσφαλώς
αηρηνηρηνωλρ - Μωρλ ςΓ 44

ἀτιμάζω
αδηνωρηνηλ - Μωρλ ςρ 4

ἄτιμος, ον
αδηνωρ - Μωρλ ρ 4

αὐλή, ης, ή
αηηηρ - Μωρλ ςΓ 54 ςΓ 66 ςε 16

αὐξάνω
αδελ - Μωρλ ϑ 8

αὐτόματος, η, ον
ηδηνηηη - Μωρλ ϑ 28

ἀφαιρέω

h paw hawntel - Σωρly στ 47

ἀφεδρών, ὠνος, ὄ

awpawpaw - Σωρly E 19

ἄφεις, εως, ἦ

pwphphph - Σωρly U 4 Q 29

ἀφήμι

pwphph - Σωρly U 18 U 20 U 31 P 5 P 7 P 9 P 10
Q 28 T 12 T 36 E 37 E 8 L 13 C 28 C 29 CU 16
CU 25 CU 25 CU 26* CU 26* CP 12 CP 19 CP 20
CP 21* CP 22 CQ 2 CQ 34 CT 50 CE 36
pwph uaw - Σωρly E 19 E 12 E 27 C 14 CU 6 CT 6
uaw - Σωρly U 34
pawawtel - Σωρly CE 37

ἀφρίζω

phphph - Σωρly I 18 (I 17) I 20 (I 19)

ἀφροσύνη, ης, ἦ

awpawawphph - Σωρly E 22

ἀχειροποίητος, ον

awawng awawawphph - Σωρly στ 58

B**βάθος, ους, τό**

hph - Σωρly T 5

βάλλω

awpawntel - Σωρly P 22 T 26 E 27 E 33 I 22 (I
21) I 42 (I 41) CP 41 CP 41 CP 42 CP 43 CP 43
CP 44 CP 44 CE 24
awpawntel - Σωρly I 45 (I 44) I 47 (I 46) CU
23
-awntel phph (bewpawntel) - Σωρly E 30

βαπτίζω

awpawntel - Σωρly U 4 U 5 U 8 U 8 U 9 C 38 C 38 C
39 C 39 CQ 16
awpawntel (awpawntel) - Σωρly E 4
> Σωρly Q 14 Q 24

βάπτισμα, τος, τό

awpawntel - Σωρly U 4 C 38 C 39 CU 30

βαπτισμός, οὔ, ὄ

awpawntel (awpawntel) - Σωρly E 4

βαπτιστής, οὔ, ὄ

awpawntel - Σωρly Q 14* Q 24* Q 25 L 28

βασανίζω

uawntel - Σωρly E 7
hphawntel - Σωρly Q 48

βασίλεια, ας, ἦ

awpawntel - Σωρly U 15 T 11 T 26 T 30 I 1
(L 39) I 47 (I 46) C 14 C 15 C 23 C 24 C 25 CP
34 CT 25 CE 43
pawawntel - Σωρly Q 24 Q 24 Q 23 CU 10
CQ 8 CQ 8

βασιλεύς, έως, ὄ

awpaw - Σωρly Q 14 CE 9 CE 12 CE 18 CE 32
pawawntel - Σωρly Q 22 Q 25 Q 26 Q 27 CQ 9 CE
2 CE 26

βαστάζω

ph uawntel - Σωρly στ 13

βάτος, ου, ὄ

awntel - Σωρly CP 26

βδέλυγμα, τος, τό

awntel - Σωρly CP 14

βεβαιόω

hawawawntel - Σωρly CQ 20

βιβλίον, ου, τό

ph - Σωρly C 4

βίβλος, ου, ἦ

phph - Σωρly CP 26

βίος, ου, ὄ

hawaw - Σωρly CP 44

βλάπτω

awawntel - Σωρly CQ 18

βλαστώνω

բուսանիլ - Մարկ Դ 27

βλασφημέω

հայհոյել - Մարկ Գ 28 Գ 29 ԺԵ 29

> Մարկ Բ 7

βλασφημία, ας, ή

հայհոյութիւն - Մարկ Բ 7* Գ 28 Է 22 ԺԴ 64

βλέπω

սեսանել - Մարկ Դ 12 Դ 12 Դ 24 Ե 31 Ը 18 Ը 23

Ը 24 ԺԳ 2

հայել - Մարկ ԺԲ 14

զգոյշ լինել - Մարկ Ը 15 ԺԲ 38 ԺԳ 5 ԺԳ 23 ԺԳ 33

զգոյշ կալ - Մարկ ԺԳ 5

> Մարկ ԺԳ 9

βλητέος, α, ον

արկանելի - Մարկ Բ 22*

βοάω

աղաղակել - Մարկ ԺԵ 34

-ծայն բարբառոյ (փωνή βοῶντος) - Մարկ Ա 3

βοηθέω

օգնել - Մարկ Թ 22 (Թ 21) Թ 24 (Թ 23)

βόσκω

-արօսակաւն (βοσκομένη) - Մարկ Ե 11

-խոզարածքն (οἱ βόσκοντες) - Մարկ Ե 14

βουλευτής, οῦ, ὅ

նախարար - Մարկ ԺԵ 43

βούλομαι

զմիտս կամենալ - Մարկ ԺԵ 15

βροντή, ής, ή

դրոշման - Մարկ Գ 17

βρῶμα, τος, τό

կերակուր - Մարկ Է 19

Γ**γαζοφυλάκιον, ου, τό**

գանձանակ - Մարկ ԺԲ 41 ԺԲ 41 ԺԲ 43

γαλήνη, ης, ή

խաղաղութիւն - Մարկ Դ 39

γαμέω

կին առնել - Մարկ Զ 17 Ժ 11 ԺԲ 25

առն լինել - Մարկ Ժ 12

γαμίζω

առն լինել - Մարկ ԺԲ 25

γαστήρ, τρός, ή

-վայ իցէ յիւտց (οὐαὶ ταῖς ἐν γαστρὶ ἐχούσαις)

- Մարկ ԺԳ 17

γέεννα, ης, ή

գեհեւն - Մարկ Թ 43 (Թ 42) Թ 45 (Թ 44) Թ 47 (Թ 46)

γεμίζω

լի լինել - Մարկ Դ 37

լնուլ - Մարկ ԺԵ 36

γενεά, ἄς, ή

ազգ - Մարկ Ը 12 Ը 12 Ը 38 Թ 19 (Թ 18) ԺԳ 30

γενέσια, ων, τά

-յաւուր ծննդոց (τοῖς γενεαίσις) - Մարկ Զ 21

γένημα, τος, τό

բեր - Մարկ ԺԴ 25

γεννάω

ծնանիլ - Մարկ ԺԴ 21

γένος, ους, τό

ազգ - Մարկ Է 26

ազգ (սեսակ) - Մարկ Թ 29 (Թ 28)

γεύομαι

ճաշակել - Մարկ Թ 1 (Ը 39)

γεωργός, οῦ, ὅ

մշակ - Մարկ ԺԲ 1 ԺԲ 2 ԺԲ 2 ԺԲ 7 ԺԲ 9

γῆ, γῆς, ἡ

ἐπιγῆ - Ὑμνῶν 10 Ἦ 5 Ἦ 8 Ἦ 20 Ἦ 26 Ἦ 28 Ἦ 31
 Ἦ 31 Ἠ 53 Ἠ 6 Ἠ 3 (Ἠ 2) Ἠ 20 (Ἠ 19) Ἦ 27 Ἦ 27
 31 Ἦ 35 Ἦ 33

γαῖα - Ὑμνῶν Ἦ 1 Ἠ 47

ἡ - Ὑμνῶν Ἦ 5

γίνομαι

ἰσχυρῶς - Ὑμνῶν Ἠ 4 Ἠ 9 Ἠ 11 Ἠ 17 Ἠ 32 Ἦ 15 Ἦ 21 Ἦ
 23 Ἦ 27 Ἦ 4 Ἦ 10 Ἦ 11 Ἦ 19 Ἦ 22 Ἦ 32 Ἦ 35 Ἦ 37
 Ἦ 39 Ἦ 16 Ἦ 33 Ἠ 2 Ἠ 2 Ἠ 14 Ἠ 21 Ἠ 35 Ἠ 47 Ἠ 3
 (Ἠ 2) Ἠ 7 (Ἠ 6) Ἠ 7 (Ἠ 6) Ἠ 21 (Ἠ 20) Ἠ 26 (Ἠ
 25) Ἦ 43 Ἦ 19 Ἦ 23 Ἦ 10 Ἦ 11 Ἦ 7 Ἦ 18
 Ἦ 19 Ἦ 19 Ἦ 29 Ἦ 30 Ἦ 4 Ἦ 17 Ἦ 33
 Ἦ 42 Ἦ 10

ἰσχυρῶς - Ὑμνῶν Ἠ 33 (Ἠ 32)

ἰσχυρῶς - Ὑμνῶν Ἦ 33

-ἰσχυρῶς (ἀπαλός γίνομαι) - Ὑμνῶν Ἦ 28

-ἡ ἀληθινή (τὸ γεγονός) - Ὑμνῶν Ἦ 14

-ἰσχυρῶς (περίλυπος γίνομαι) - Ὑμνῶν Ἠ 26

-ἰσχυρῶς (ἔκφοβος γίνομαι) - Ὑμνῶν Ἠ 6 (Ἠ 5)

-ἰσχυρῶς (ἄναλος γίνομαι) - Ὑμνῶν Ἠ 50
 (Ἠ 49)

-ἡ ἰσχυρῶς ἰσχυρῶς (γενομένης θλίψεως) -
 Ὑμνῶν Ἦ 17

γινώσκω

ἰσχυρῶς - Ὑμνῶν Ἦ 13 Ἦ 29 Ἦ 43 Ἠ 38 Ἠ 17 Ἠ 30 (Ἠ
 29) Ἦ 12 Ἦ 28 Ἦ 29 Ἦ 10

ἰσχυρῶς - Ὑμνῶν Ἦ 24

ἰσχυρῶς - Ὑμνῶν Ἦ 45

γλῶσσα, ἡς, ἡ

ἰσχυρῶς - Ὑμνῶν Ἦ 33 Ἦ 35 Ἦ 17

γναφεύς, ἑως, ὁ

ἰσχυρῶς - Ὑμνῶν Ἠ 3 (Ἠ 2)

γονεύς, ἑως, ὁ

ἰσχυρῶς - Ὑμνῶν Ἦ 12

γόνυ, γόνατος, τό

ἰσχυρῶς - Ὑμνῶν Ἦ 19

γονυπετέω

ἡ ἰσχυρῶς ἰσχυρῶς - Ὑμνῶν Ἠ 40 Ἦ 17

γραμματεὺς, ἑως, ὁ

ἰσχυρῶς - Ὑμνῶν Ἠ 22 Ἦ 6 Ἦ 16 Ἦ 22 Ἦ 1 Ἦ 5 Ἠ 31 Ἠ
 11 (Ἠ 10) Ἠ 14 (Ἠ 13) Ἦ 33 Ἦ 18 Ἦ 27 Ἦ 28
 Ἦ 32 Ἦ 35 Ἦ 38 Ἦ 1 Ἦ 43 Ἦ 53 Ἦ 1 Ἦ 31

γραφῆ, ἡς, ἡ

ἰσχυρῶς - Ὑμνῶν Ἦ 10 Ἦ 24 Ἦ 49 Ἦ 28*

γράφω

ἰσχυρῶς - Ὑμνῶν Ἠ 2 Ἦ 6 Ἠ 12 (Ἠ 11) Ἠ 13 (Ἠ 12) Ἦ 4
 Ἦ 5 Ἦ 17 Ἦ 19 Ἦ 21 Ἦ 27

γρηγορέω

ἰσχυρῶς ἰσχυρῶς - Ὑμνῶν Ἦ 35 Ἦ 37 Ἦ 34 Ἦ 37
 Ἦ 38

ἰσχυρῶς ἰσχυρῶς - Ὑμνῶν Ἦ 34

γυμνός, ἡ, ὄν

ἰσχυρῶς - Ὑμνῶν Ἦ 51 Ἦ 52

γυνή, γυναικός, ἡ

ἰσχυρῶς - Ὑμνῶν Ἦ 25 Ἦ 33 Ἠ 17 Ἠ 18 Ἦ 25 Ἦ 26 Ἦ 2 Ἦ
 7 Ἦ 11 Ἦ 12* Ἦ 19 Ἦ 19 Ἦ 20 Ἦ 22 Ἦ 23
 Ἦ 23 Ἦ 3 Ἦ 40

γωνία, ας, ἡ

ἰσχυρῶς - Ὑμνῶν Ἦ 10

δαιμονίζομαι

-ἰσχυρῶς (δαιμονιζομένος) - Ὑμνῶν Ἠ 32 Ἦ 15
 Ἦ 18

-ἰσχυρῶς (δαιμονιζομένος) - Ὑμνῶν Ἦ 16

δαιμόνιον, ου, τό

ἰσχυρῶς - Ὑμνῶν Ἠ 34 Ἠ 34 Ἠ 39 Ἦ 15 Ἦ 22 Ἦ 22 Ἠ 13 Ἦ
 26 Ἦ 29 Ἦ 30 Ἠ 38 (Ἠ 37) Ἦ 9 Ἦ 17

δαίμων, ονος, ὁ

ἰσχυρῶς - Ὑμνῶν Ἦ 12*

δάκτυλος, ου, ὁ

ἰσχυρῶς - Ὑμνῶν Ἦ 33

δαμάζω

ἰσχυρῶς - Ὑμνῶν Ἦ 4

δαπανάω

ὄψις - Ὑμν. 26

δεί

ὤψιν - Ὑμν. 31 Ἰ 11 (Ἰ 10) 19 7 19 10

ὤψιν - Ὑμν. 14

ὤψιν - Ὑμν. 31

δείκνυμι

ὤψιν - Ὑμν. 44 15

δειλός, ἡ, ὄν

ὤψιν - Ὑμν. 40

δείπνον, ου, τό

ὤψιν - Ὑμν. 21 39

δένδρον, ου, τό

ὄψιν - Ὑμν. 24 8*

δεξιός, ἄ, ὄν

ὤψιν - Ὑμν. 37 40 36 62 27 19

ὤψιν - Ὑμν. 5

δερμάτινος, η, ον

ὤψιν - Ὑμν. 6

δέρω

ὤψιν - Ὑμν. 5

ὤψιν - Ὑμν. 3

ὤψιν - Ὑμν. 9

δέσμιος, ου, ὁ

ὤψιν - Ὑμν. 6

δεσμός, οὔ, ὁ

ὤψιν - Ὑμν. 35

δεῦρο

ὤψιν - Ὑμν. 21

δεῦτε

ὤψιν - Ὑμν. 17 31 7

δέχομαι

ὤψιν - Ὑμν. 11 Ἰ 37 (Ἰ 36) Ἰ 37 (Ἰ 36)

ὤψιν (Ἰ 36) Ἰ 37 (Ἰ 36) 15

δέω

ὤψιν - Ὑμν. 27 3 4 17 2 4 4 4

1 7

δηνάριον, ου, τό

ὤψιν - Ὑμν. 37 15 5

διαβλέπω

ὤψιν - Ὑμν. 25

διαγίνομαι

ὤψιν - Ὑμν. 1

διαθήκη, ης, ἡ

ὤψιν - Ὑμν. 24

διακονέω

ὤψιν - Ὑμν. 13 31 45 41

ὤψιν - Ὑμν. 45

διάκονος, ου, ὁ, ἡ

ὤψιν - Ὑμν. 35 (Ἰ 34) 43

διακρίνω

ὤψιν - Ὑμν. 23

διαλέγομαι

ὤψιν - Ὑμν. 34 (Ἰ 33)

διαλογίζομαι

ὤψιν - Ὑμν. 6 8 8 16 17 31

ὤψιν ὤψιν - Ὑμν. 33 (Ἰ 32)

διαλογισμός, οὔ, ὁ

ὤψιν - Ὑμν. 21

διαμερίζω

ὤψιν - Ὑμν. 24

διάνοια, ας, ἡ

ὤψιν - Ὑμν. 30

διανοίγω

ὤψιν - Ὑμν. 34 35*

διαπεράω

ὤψιν - Ὑμν. 21

ὤψιν ὤψιν - Ὑμν. 53

διαπονέομαι

ὤψιν - Ὑμν. 4*

διαρπάζω

ὤψιν ὤψιν - Ὑμν. 27 27

δύναμις, εως, ή

γορηιρην - Σωρly Ե 30 Զ 2 Զ 5 Զ 14 Թ 1 (Ը 39)
 Թ 39 (Թ 38) ԺԲ 24 ԺԳ 25 ԺԳ 26 ԺԴ 62

δυνατός, ή, όν

հնարաւոր - Σωρly Թ 23 (Թ 22) ԺԴ 36
 > Σωρly Ժ 27

δύνω

նտանել - Σωρly Ա 32

δύσκολος, օն

դժուարին - Σωρly Ժ 24

δυσκόλως

դժուարին (է) - Σωρly Ժ 23

δῶμα, օս, օ

տանիք - Σωρly ԺԳ 15

δωρέομαι

շնորհել - Σωρly ԺԵ 45

δῶρον, օս, օ

պատարագ - Σωρly Է 11

Ε**έγγίζω**

մերձեցալ - Σωρly ԺԴ 42
 մերձ լինել - Σωρly ԺԱ 1
 հասանել - Σωրly Ա 15

έγγύς

մերձ - Σωրly ԺԳ 28 ԺԳ 29

έγείρω

յառնել - Σωրly Բ 9 Բ 11 Բ 12 Գ 3 Դ 27 Ե 41 Զ 14 Զ 16
 Ժ 49 ԺԲ 26 ԺԳ 8 ԺԳ 22 ԺԴ 42 ԺԶ 6 ԺԶ 14
 յարուցանել - Σωրly Ա 31 Թ 27 (Թ 26)
 Սωրly Դ 38
 -յետ յարուբեան (μετά τὸ έγερθηναί) - Σωրly
 ԺԴ 28
 > Սωրly Դ 38

έγκαταλείπω

թողալ - Սωրly ԺԵ 34

έθνος, օս, օ

հեթանոս - Սωրly Ժ 33 Ժ 42 ԺԱ 17 ԺԳ 10
 ազգ - Սωրly ԺԳ 8 ԺԳ 8

έθος, օս, օ

սովոր - Սωրly ԺԵ 8*

είκόν, օնօս, ή

պատկեր - Սωրly ԺԲ 16

είρηνεύω

խաղաղութիւն առնել - Սωրly Թ 50 (Թ 49)

είρήνη, դս, ή

խաղաղութիւն - Սωրly Ե 34 ԺԱ 10*

είσέρχομαι

մտանել - Սωրly Ա 21 Ա 45 Բ 1 Բ 26 Գ 1 Գ 27 Ե 12 Ե
 13 Ե 39 Զ 10 Զ 22 Զ 25 Է 17 Է 24 Ը 26 Ը 26* Թ 25 (Թ
 24) Թ 28 (Թ 27) Թ 43 (Թ 42) Թ 45 (Թ 44) Թ 47 (Թ 46)
 Ժ 15 Ժ 23 Ժ 24 Ժ 25 ԺԱ 11 ԺԱ 15 ԺԳ 15 ԺԴ 14 ԺԴ
 38* ԺԵ 43 ԺԶ 5

είσπορεύομαι

մտանել - Սωրly Ա 21 Դ 19 Ե 40 Զ 56 Է 15 Է 18 Է 19
 ԺԱ 2

είωθα

սովոր լինել - Սωրly Ժ 1

έκαστος, դ, օն

իրաքանչիր - Սωրly ԺԳ 34

έκβάλλω

հանել - Սωրly Ա 12 Ա 34 Ա 39 Ա 43 Գ 15 Գ 22 Գ 23 Զ
 13 Է 26 Թ 18 (Թ 17) Թ 18 (Թ 17)* Թ 28 (Թ 27) Թ 38
 (Թ 37) ԺԱ 15 ԺԲ 8 ԺԶ 9 ԺԶ 17
 հանել արտաքս - Սωրly Ե 40
 հանել ի բաց - Սωրly Թ 47 (Թ 46)

έκδίδωμι

տալ - Սωրly ԺԲ 1

έκδύω

մերկացուցանել - Սωրly ԺԵ 20

έκει

ωνή - Σωρη υ 13* υ 35 υ 38 ρ 6 ρ 1 ε 11 ρ 5 ρ 55*
 ϑυ 5 ϑγ 15 ϑε 39* ϑϑ 7
 ωνήεν - Σωρη ρ 10
 ωνήρ - Σωρη ρ 33
 -ωλωνήρ (ΐδε έκει) - Σωρη ϑϑ 21

έκειθεν

ωνήρ - Σωρη ρ 1 ρ 10 ρ 11 ε 24 ϑ 30 (ϑ 29) ϑ 1

έκθαμβέομαι

ϑωρύνωω - Σωρη ϑ 15 (ϑ 14)
 ηρηρ - Σωρη ϑγ 33
 ϑωρηρηρ - Σωρη ϑϑ 5
 ερηρ - Σωρη ϑϑ 6

έκθαυμάζω

ϑωρύνωω - Σωρη ϑρ 17

έκλέγομαι

ρηρηρ - Σωρη ϑϑ 20

έκλεκτός, ή, όν

ρηρηρ - Σωρη ϑϑ 20 ϑϑ 22 ϑϑ 27

έκλύομαι

ρηρ - Σωρη ρ 3

έκπερισσώς

ωρωρ - Σωρη ϑγ 31

έκπλήσσομαι

ϑωρύνωω - Σωρη υ 22 ρ 2 ε 37 ϑ 26 ϑυ 18

έκπνέω

ηρ - Σωρη ϑε 37 ϑε 39

έκπορεύομαι

ερωρ - Σωρη ρ 11 ε 15 ε 19 ε 20 ε 21 ε 23 ϑ 17 ϑ
 46 ϑυ 19 ϑϑ 1
 ερωρ - Σωρη υ 5

έκστασις, εως, ή

ϑωρύνωωρηρ - Σωρη ε 42
 > Σωρη ϑϑ 8

έκτείνω

όρ - Σωρη υ 41 ρ 5 ρ 5

έκτινάσσω

ρωρηρ - Σωρη ρ 11

έκφέρω

ηρ - Σωρη ρ 23

έκφοβος, ον

-ϑωρηρηρ (έκφοβος γίνωμαι) - Σωρη ϑ 6 (ϑ 5)

έκφύω

ωρ - Σωρη ϑϑ 28

έκχέω

ηρηρ - Σωρη ρ 22*

έκχύννομαι

ηρηρ - Σωρη ϑγ 24

έλαια, ας, ή

όρηρ - Σωρη ϑυ 1 ϑϑ 3 ϑγ 26

έλαιον, ου, τό

ρηρ - Σωρη ρ 13

έλαύνω

ρηρ - Σωρη ρ 48

έλεέω

ρηρηρ - Σωρη ε 19 ϑ 47 ϑ 48

έμβαίνω

νωρ - Σωρη ρ 1 ε 18 ρ 45 ρ 10 ρ 13

έμβάπτω

ρηρ - Σωρη ϑγ 20

έμβλέπω

ηρηρ - Σωρη ϑ 21 ϑ 27 ϑγ 67
 ηρωρ - Σωρη ρ 25

έμβριμάομαι

ωρωρ - Σωρη υ 43
 ϑωρηρ - Σωρη ϑγ 5

έμπαίζω

ρηρωρ - Σωρη ϑ 34 ϑε 20
 ωρηρ - Σωρη ϑε 31

έμπτύω

ρωρ - Σωρη ϑ 34 ϑγ 65 ϑε 19

έναγκαλίζομαι

ρῆρητινίτι ἢ ἀρηρη - Ὑμνῶν 36 (35)
 ἀρηρητινίτι ἢ ἀρηρη - Ὑμνῶν 16

ἐναντίος, α, ον

ρῆρητινίτι - Ὑμνῶν 248
 > Ὑμνῶν 173

ἐνδιδύσκω

ἀρηρητινίτι - Ὑμνῶν 17

ἐνδύω

ἀρηρητινίτι - Ὑμνῶν 20
 ἀρηρητινίτι - Ὑμνῶν 6

ἐνειλέω

ἀρηρητινίτι - Ὑμνῶν 46

ἐνεργέω

ἰρητινίτι - Ὑμνῶν 14

ἐνέχω

ἰρητινίτι - Ὑμνῶν 19

ἔννευχος, ον

-ρηρη ἀρηρη ρῆρη ἀρηρητινίτι (πρωτὶ ἔννευχα λίαν) -
 Ὑμνῶν 35

ἔνοχος, ον

ἀρηρητινίτι - Ὑμνῶν 29
 -ἀρηρητινίτι (ἔνοχος θανάτου) - Ὑμνῶν 64

ἔνταλμα, τος, τό

ἀρηρητινίτι - Ὑμνῶν 7

ἐνταφιασμός, οῦ, ὄ

ἀρηρητινίτι - Ὑμνῶν 8

ἐντέλλομαι

ἀρηρητινίτι - Ὑμνῶν 3
 ἀρηρητινίτι - Ὑμνῶν 34

ἐντολή, ῆς, ῆ

ἀρηρητινίτι - Ὑμνῶν 8 ἔ 9 ἔ 5 ἔ 19 ἔ 28 ἔ 30*
 ἔ 31

ἐντρέπω

ἀρηρητινίτι - Ὑμνῶν 6

ἐξάγω

ἀρηρητινίτι ἀρηρητινίτι - Ὑμνῶν 20

ἐξαίφνης

ἀρηρητινίτι - Ὑμνῶν 36

ἐξανατέλλω

ἀρηρητινίτι - Ὑμνῶν 5

ἐξανίστημι

ἀρηρητινίτι - Ὑμνῶν 19

ἐξάπινα

ἀρηρητινίτι - Ὑμνῶν 8 (7)

ἐξαντῆς

ἀρηρητινίτι, ἀρηρητινίτι - Ὑμνῶν 25

ἐξέρχομαι

ἀρηρητινίτι - Ὑμνῶν 25 ἔ 26 ἔ 28 ἔ 29 ἔ 35 ἔ 45 ἔ 12 ἔ
 13 ἔ 6 ἔ 21 ἔ 3 ἔ 2 ἔ 8 ἔ 13 ἔ 30 ἔ 1 ἔ 10 ἔ 12 ἔ 24
 ἔ 34 ἔ 54 ἔ 29 ἔ 30 ἔ 31 ἔ 27 ἔ 25 (24) ἔ 26 (25)
 ἔ 29 (28) ἔ 30 (29) ἔ 11 ἔ 12 ἔ 26 ἔ 48
 ἔ 68 ἔ 8 ἔ 20
 ἀρηρητινίτι - Ὑμνῶν 16
 ἀρηρητινίτι - Ὑμνῶν 12*
 ἀρηρητινίτι - Ὑμνῶν 38 ἔ 11

ἔξεστιν

ἀρηρητινίτι ἔ - Ὑμνῶν 24 ἔ 4 ἔ 2 ἔ 14
 ἀρηρητινίτι ἔ - Ὑμνῶν 26 ἔ 18

ἐξίστημι

ἀρηρητινίτι - Ὑμνῶν 12 ἔ 42
 ἀρηρητινίτι - Ὑμνῶν 51
 ἀρηρητινίτι - Ὑμνῶν 21

ἐξομολογέω

ἀρηρητινίτι - Ὑμνῶν 5

ἐξορύσσω

ἀρηρητινίτι (ἀρηρητινίτι) - Ὑμνῶν 4

ἐξουθενέω

ἀρηρητινίτι - Ὑμνῶν 12 (11)

ἐξουσία, ας, ῆ

ἀρηρητινίτι - Ὑμνῶν 22 ἔ 27 ἔ 10 ἔ 15 ἔ 7 ἔ 28
 ἔ 28 ἔ 28 ἔ 29 ἔ 33 ἔ 34

ἐπιτίθημι

ηῖναι - Մարկ Գ 16 Գ 17 Ե 23 Զ 5 Ը 25 ԺԶ 18
 ηῖναι ἢ վերայ - Մարկ Է 32 Ը 23

ἐπιτιμάω

սաստել - Մարկ Ա 25 Գ 12 Դ 39 Ը 30 Ը 32 Ը 33 Թ 25
 (Թ 24) Ժ 13 Ժ 14* Ժ 48

ἐπιτρέπω

հրաման տալ - Մարկ Ժ 4
 հրամայել - Մարկ Է 13

ἐργάζομαι

գործել - Մարկ ԺԴ 6

ἔργον, ου, τό

գործ - Մարկ ԺԳ 34 ԺԴ 6

ἐρημία, ας, ἡ

անապատ - Մարկ Ը 4

ἔρημος, ου, ἡ

անապատ - Մարկ Ա 3 Ա 4 Ա 12 Ա 35 Ա 45 Զ 31 Զ 32
 Զ 35
 > Մարկ Ա 13

ἐρήμωσις, εως, ἡ

աւերած - Մարկ ԺԳ 14

ἔρχομαι

գալ - Մարկ Ա 7 Ա 9 Ա 14 Ա 24 Ա 29 Ա 40 Ա 45 Բ 3 Բ 13
 Բ 17 Բ 18 Բ 20 Գ 8 Գ 20 Գ 31 Դ 4 Դ 15 Դ 21 Դ 22 Ե 1 Ե
 15 Ե 22 Ե 23 Ե 27 Ե 33 Ե 35 Ե 38 Զ 1 Զ 29 Զ 31 Զ 48 Զ
 53 Է 1 Է 25 Է 31 Ը 10 Ը 22 Ը 38 Թ 1 (Ը 39) Թ 11 (Թ 10)
 Թ 12 (Թ 11) Թ 13 (Թ 12) Թ 14 (Թ 13) Թ 33 (Թ 32) Ժ 1
 Ժ 14 Ժ 30 Ժ 45 Ժ 46 Ժ 50 ԺԱ 9 ԺԱ 10 ԺԱ 13 ԺԱ 13
 ԺԱ 15 ԺԱ 27 ԺԱ 27 ԺԲ 7* ԺԲ 9 ԺԲ 14 ԺԲ 18 ԺԲ 42
 ԺԳ 6 ԺԳ 26 ԺԳ 35 ԺԳ 36 ԺԴ 3 ԺԴ 16 ԺԴ 17 ԺԴ 32
 ԺԴ 37 ԺԴ 41 ԺԴ 41 ԺԴ 62 ԺԴ 66 ԺԵ 21 ԺԵ 36 ԺԵ 43
 ԺԶ 1 ԺԶ 2

ելանել - Մարկ Ե 14

մտանել - Մարկ Է 4*

-գալրացել (εις τὸ χειρὸν ἔλθοῦσα) - Մարկ Ե 26

> Մարկ Ա 39 ԺԴ 38 ԺԴ 40 ԺԴ 45

ἔρω

ասել - Մարկ ԺԱ 29 ԺԱ 31

ἔρωτάω

հարցանել - Մարկ Դ 10 ԺԲ 14*
 աղաչել - Մարկ Է 26
 > Մարկ Ը 5

ἔσθίω

ուտել - Մարկ Բ 16 Բ 16 Բ 26 Բ 26 Գ 20 Ե 43 Զ 31 Զ
 36 Զ 37 Զ 37 Զ 42 Զ 44 Է 2 Է 3 Է 4 Է 5 Ը 1 Ը 2 Ը 8 Ը 9*
 ԺԱ 14 ԺԴ 12 ԺԴ 14 ԺԴ 18 ԺԴ 18 ԺԴ 22
 -կերակուր նորա (ἐσθίων) - Մարկ Ա 6

ἔσχατος, η, ον

յետիմ - Մարկ Ժ 31 Ժ 31
 կրտսեր - Մարկ Թ 35 (Թ 34)
 յետոյ - Մարկ ԺԲ 6
 յետ - Մարկ ԺԲ 22

ἔσχάτως

-մերձ ἢ ὑψὴ (ἐσχάτως ἔχει) - Մարկ Ե 23

ἔσω

ի ներքս - Մարկ ԺԴ 54 ԺԵ 16

ἔσωθεν

ի ներքուստ - Մարկ Է 21 Է 23

ἕτερος, α, ον

այլ - Մարկ ԺԶ 12

ἔτι

մինչդեռ - Մարկ Ե 35 ԺԴ 43
 ևս - Մարկ Ե 35 ԺԴ 63
 > Մարկ ԺԲ 6

ἐτοιμάζω

պատրաստել - Մարկ ԺԶ 1*
 պատրաստ առնել - Մարկ Ա 3
 -որոց տուեալ իցէ (οἷς ἡτοίμασται) - Մարկ Ժ 40

ἔτος, ους, τό

ամ - Մարկ Ե 25 Ե 42

εὖ

բարի - Մարկ ԺԴ 7

εὐαγγέλιον, ου, τό

աւետարան - Մարկ Ա 1 Ա 14 Ա 15 Ը 35 Ժ 29 ԺԳ 10
 ԺԴ 9 ԺԶ 15

εὐδοκέω

հաճիլ - Մարկ Ա 11

εὐθέως

նոյնժամայն - Մարկ Է 35

εὐθύς

վաղվաղակի - Մարկ Ա 18 Ա 20 Ա 29 Ա 30 Ա 42 Ա 43

Բ 12 Գ 6 Դ 5 Դ 16 Դ 17 Դ 29 Ե 29 Ե 42 Զ 27 Թ 15 (Թ 14) Թ 20 (Թ 19) Թ 24 (Թ 23) Ժ 52 ԺԱ 3 ԺԴ 45 ԺԵ 1

նոյնժամայն - Մարկ Ա 10 Ա 12 Զ 45 Ը 10 ԺԱ 2 ԺԴ 72

իսկ և իսկ - Մարկ Ա 21 Զ 54

անդրէն - Մարկ Զ 25

անդէն վաղվաղակի - Մարկ Ե 30 Զ 50

> Մարկ Ա 23 Ա 28 Բ 8 Դ 15 Ե 2 Ե 42 Է 25 ԺԴ 43

εὐθύς, εἶα, ὕ

ուղիղ - Մարկ Ա 3

εὐκαιρέω

ժամանել - Մարկ Զ 31

εὐκαιρος, ον

պարապ - Մարկ Զ 21

εὐκαίρω

պարապով - Մարկ ԺԴ 11

εὐκοπος, εὐκοπώτερος, α, ον

դիւրիւն - Մարկ Բ 9 Ժ 25

εὐλογέω

օրհնել - Մարկ Զ 41 Ը 7 Ժ 16* ԺԱ 9 (ԺԱ 10) ԺԱ 10 ԺԴ 22

εὐλογητός, η, όν

օրհնեալ - Մարկ ԺԴ 61

εὐρίσκω

գտանել - Մարկ Ա 37 Է 30 ԺԱ 2 ԺԱ 4 ԺԱ 13 ԺԱ 13 ԺԳ 36 ԺԴ 16 ԺԴ 37 ԺԴ 40 ԺԴ 55

εὐσχίμων, ον

այր պարկեշտ - Մարկ ԺԵ 43

εὐχαριστέω

գոհանալ - Մարկ Ը 6 ԺԴ 23

εὐώνυμος, ον

աիեալ - Մարկ Ժ 40 ԺԵ 27

ἐχθρός, ά, όν

թշնամի - Մարկ ԺԲ 36

Z

ζημιόομαι

տուժել - Մարկ Ը 36

ζητέω

խնդրել - Մարկ Ա 37 Գ 32 Ը 11 Ը 12 ԺԱ 18 ԺԲ

12 ԺԴ 1 ԺԴ 11 ԺԴ 55 ԺԶ 6

ζύμη, ης, ή

խմոր - Մարկ Ը 15 Ը 15

ζω, ζάω

կեալ - Մարկ Ե 23

կենդանի լինել - Մարկ ԺԶ 11

-կենդանեաց (ζώντων) - Մարկ ԺԲ 27

ζωή, ης, ή

կեանք - Մարկ Թ 43 (Թ 42) Թ 45 (Թ 44) Ժ 17 Ժ 30

ζώνη, ης, ή

գօտի - Մարկ Ա 6 Զ 8

H

ήγεμών, όνος, ό

դատաւոր - Մարկ ԺԳ 9

ήδέως

քաղցրութեամբ - Մարկ Զ 20

ήδη

արդ - Մարկ Ը 2

տակաւ - Մարկ ԺԳ 28

այնչափ վաղ - Մարկ ԺԵ 44 ԺԵ 44*

գրեթէ - Մարկ Դ 37

-եւ զի էր երեկոյացեալ (օψίας ήδη οὕσης) - Մարկ ԺԱ 11

-իրբել բազում ժամ եղել (ήδη ώρας πολλής γενομένης) - Մարկ Զ 35

-ηρρετι երեկոյ եղեւ (ήδη όψίας γενομένης) -
 Մարկ ԺԵ 42

-մինչդեռ ւաւոր կայ (και ήδη ώρα πολλή) -
 Մարկ Զ 35

ήκω

գալ - Մարկ Ը 3

ήλιος, ου, ό

արեգակ - Մարկ Ա 32 ԺԳ 24

արեւ - Մարկ Դ 6

-ընդ արեւագալն (άνατείλαντος του ήλιου) -
 Մարկ ԺԶ 2

ήμέρα, ας, ή

ւար - Մարկ Ա 9 Ա 13 Բ 1 Բ 20 Բ 20 Դ 35 Զ 21 Ը 1
 Ը 2 Ը 31 Թ 2 (Թ 1) Թ 31 (Թ 30) Ժ 34 ԺԳ 17 ԺԳ
 19 ԺԳ 20 ԺԳ 20 ԺԳ 24 ԺԳ 32 ԺԴ 1 ԺԴ 12 ԺԴ 25
 ԺԴ 58 ԺԵ 29

ցերեկ - Մարկ Դ 27 Ե 5

-հանապազ (καθ' ήμέραν) - Մարկ ԺԴ 49

ήμισυς, εια, ύ

կէս - Մարկ Զ 23

θάλασσα, ης, ή

ծով - Մարկ Ա 16 Դ 1 Դ 39 Դ 41 (Դ 40) Ե 1 Ե 13 Ե
 13 Զ 47 Զ 48 Զ 49 Թ 42 (Թ 41) ԺԱ 23

-առ ծովեգերբն (παρά την θάλασσαν) - Մարկ
 Ա 16 Դ 1 Ե 21

-ի ծովեգրն (παρά την θάλασσαν) - Մարկ Բ 13

-ի ծովեգրն (πρός την θάλασσαν) - Մարկ Գ 7

-ի ծովեգրն (εις την θάλασσαν) - Մարկ Է 31

-գծովեգերբն (πρός την θάλασσαν) - Մարկ Դ 1

θαμβέω

գարնանալ - Մարկ Ա 27 Ժ 24 Ժ 32

θανάσιμος, ον

մահացուի դէպ - Մարկ ԺԶ 18

θάνατος, ου, ό

մահ - Մարկ Է 10 Թ 1 (Ը 39) Ժ 33 ԺԳ 12 ԺԴ 34

-մահապարտ (ένοχος θανάτου) - Մարկ ԺԴ 64

θανατώ

սպանանել - Մարկ ԺԳ 12 ԺԴ 55

θαρσέω

քաջալերել - Մարկ Զ 50 Ժ 49

θαυμάζω

գարնանալ - Մարկ Ե 20 Զ 6 Զ 51* ԺԵ 5 ԺԵ 44

θαυμαστός, ή, όν

քրանչելի - Մարկ ԺԲ 11

θεάομαι

տեսանել - Մարկ ԺԲ 7*

երեւալ - Մարկ ԺԶ 11 ԺԶ 14

θέλημα, τος, τό

կամք - Մարկ Գ 35

θέλω

կամիլ - Մարկ Ա 40 Ա 41 Գ 13 Զ 19 Զ 22 Զ 25 Զ

26 Զ 48 Է 24 Ը 34 Ը 35 Թ 13 (Թ 12) Թ 30 (Թ 29)

Թ 35 (Թ 34) Ժ 35 Ժ 36 Ժ 43 Ժ 44 Ժ 51 ԺԲ 38 ԺԴ

7 ԺԴ 12 ԺԴ 36 ԺԴ 36* ԺԵ 9 ԺԵ 12

θεός, ού, ό

աստուծո - Մարկ Ա 1 Ա 14 Ա 15 Ա 24 Բ 7 Բ 12

Բ 26 Գ 11 Գ 35 Դ 11 Դ 26 Դ 30 Ե 7 Ե 7 Ե 8 Ե 9 Ե

13 Ը 33 Թ 1 (Ը 39) Թ 47 (Թ 46) Ժ 6* Ժ 9 Ժ 14 Ժ

15 Ժ 18 Ժ 23 Ժ 24 Ժ 25 Ժ 27 Ժ 27 ԺԱ 12 ԺԲ 14

ԺԲ 17 ԺԲ 17 ԺԲ 24 ԺԲ 26 ԺԲ 26 ԺԲ 26 ԺԲ 26

ԺԲ 27 ԺԲ 29 ԺԲ 30 ԺԲ 34 ԺԳ 19 ԺԳ 20* ԺԴ 25

ԺԵ 34 ԺԵ 34 ԺԵ 39 ԺԵ 43 ԺԶ 19

θεραπεύω

բշկել - Մարկ Ա 34 Գ 2 Գ 10 Գ 15* Զ 5 Զ 13

θερισμός, ού, ό

հուսնծք - Մարկ Դ 29

θερμαίνομαι

ջեռնուլ - Մարկ ԺԴ 54 ԺԴ 67

θέρος, ους, τό

ամառ - Մարկ ԺԳ 28

θεωρέω

տեսանել - Մարկ Գ 11 Ե 15 Ե 38 ԺԲ 41 ԺԵ 47

ԺԶ 4

հայել - Մարկ ԺԵ 40

θηλάζω

-վայ իցէ սսնսսուաց (οὐαὶ ταῖς θηλαζούσαις) -
 Մարկ ԺԳ 17

θῆλυς, εια, υ

էգ - Մարկ Ժ 6

θηρίον, ου, τό

գագան - Մարկ Ա 13

θησαυρός, οὔ, ὀ

գանձ - Մարկ Ժ 21

θλίβω

նեղել - Մարկ Գ 9

θλίψις, εως, ῆ

նեղութիւն - Մարկ Դ 17 ԺԳ 19 ԺԳ 24

θνήσκω

մեռանիլ - Մարկ ԺԵ 44

θορυβέω

խռովիլ - Մարկ Ե 39

θόρυβος, ου, ὀ

ամբոխ յոյժ - Մարկ Ե 38

θρίξ, τριχός, ῆ

սստել - Մարկ Ա 6

θροέομαι

խռովիլ - Մարկ ԺԳ 7

θυγάτηρ, τρός, ῆ

դուստր - Մարկ Ե 34 Ե 35 Զ 22 Է 26 Է 29 Է 30*

θυγάτηριον, ου, τό

դուստր - Մարկ Ե 23 Է 25

θύρα, ας, ῆ

դուռն - Մարկ Ա 33 Բ 2 ԺԱ 4 ԺԳ 29 ԺԵ 46 ԺԶ 3

θυρωρός, οὔ, ὀ

դռնապան - Մարկ ԺԳ 34

θυσία, ας, ῆ

զոհ - Մարկ ԺԲ 33

θύω

զեցնիլ - Մարկ ԺԴ 12

I

ιάομαι

բժշկել - Մարկ Ե 29

ιατρός, οὔ, ὀ

բժիշկ - Մարկ Բ 17 Ե 26

ἴδε

ահաւաւիլ - Մարկ Գ 34 ԺԱ 21

ահաւադիլ - Մարկ ԺԶ 6

տէ՛ս - Մարկ Բ 24 ԺԳ 1 ԺԵ 4

-ահաւաւիլ (ἴδε ὧδε) - Մարկ ԺԳ 21

-աւաւիլ (ἴδε ἐκεῖ) - Մարկ ԺԳ 21

> Մարկ ԺԵ 35

ἴδιος, α, ον

իւր - Մարկ Դ 34

-առանձինն (κατ' ἰδίαν) - Մարկ Դ 34 Զ 31 Զ 32

Թ 2 (Թ 1) Թ 28 (Թ 27) ԺԳ 3

-մեկուսի (κατ' ἰδίαν) - Մարկ Ե 33

ἴδου

ահաւաւիլ - Մարկ Ա 2 Գ 32 Դ 3 Ժ 17* Ժ 28 Ժ

33 ԺԳ 23* ԺԴ 42

ահա - Մարկ Ե 22* ԺԴ 41

ἱερεύς, έως, ὀ

քահանայ - Մարկ Ա 44 Բ 26

ἱερόν, οὔ, τό

տաճար - Մարկ ԺԱ 11 ԺԱ 15 ԺԱ 15 ԺԱ 16 ԺԱ

27 ԺԲ 35 ԺԳ 1 ԺԳ 3 ԺԴ 49

ἱκανός, ῆ, ὀν

բաւական - Մարկ Ա 7

բազում - Մարկ Ժ 46

-հաճել (τὸ ἱκανὸν ποιῆσαι) - Մարկ ԺԵ 15

ἱμάς, άντος, ὀ

խրաք - Մարկ Ա 7

ἱματίζω

զգեցնիլ - Մարկ Ե 15

ἱμάτιον, ου, τό

ձորձ - Մարկ Բ 21 Ժ 50 ԺԳ 16

ἴσος, η, ον

ἰσῶν ἰσηύτων - Ὑαρὶ ὲᄂ 56

ἰσῶν - Ὑαρὶ ὲᄂ 59

ἴσθημι

ἰσῶ - Ὑαρὶ ᄂ 24 ᄂ 25 ᄂ 26 ᄂ 1 (ᄂ 39) ὲᄂ 5 ὲᄂ 41* ὲᄂ 9 ὲᄂ 14

ἰσῶνἰσῶνἰ - Ὑαρὶ ᄂ 36 (ᄂ 35)

ἰσῶσῶνἰ - Ὑαρὶ ᄂ 9

ἰσῶνἰ ἰσῶνἰ - Ὑαρὶ ὲᄂ 49

ἰσῶνἰ - Ὑαρὶ ᄂ 3*

ἰσχυρός, ἄ, ὄν

ἰσῶρ - Ὑαρὶ ᄂ 27 ᄂ 27

-ἰσῶρἰσῶρἰ (ἰσῶρῶρἰσῶρἰ) - Ὑαρὶ ᄂ 7

ἰσχύς, ὕος, ἦ

ἰσῶρἰσῶρἰ - Ὑαρὶ ὲᄂ 30 ὲᄂ 33

ἰσχύω

ἰσῶρἰ - Ὑαρὶ ᄂ 4 ᄂ 18 (ᄂ 17) ὲᄂ 37

-ἰσῶρἰ (οἱ ἰσῶρἰσῶρἰ) - Ὑαρὶ ᄂ 17

ἰσχύδιον, ου, τό

ἰσῶρἰ - Ὑαρὶ ᄂ 7

ἰσχύς, ὕος, ὄ

ἰσῶρἰ - Ὑαρὶ ᄂ 38 ᄂ 41 ᄂ 41 ᄂ 43

K**καθαίρω**

ἰσῶρἰσῶνἰ - Ὑαρὶ ὲᄂ 36 ὲᄂ 46

καθαρίζω

ἰσῶρἰ - Ὑαρὶ ᄂ 40 ᄂ 41 ᄂ 42 ᄂ 19

καθαρισμός, οὔ, ὄ

ἰσῶρἰσῶρἰ - Ὑαρὶ ᄂ 44

καθέδρα, ας, ἦ

ἰσῶρἰ - Ὑαρὶ ὲᄂ 15

καθεύδω

ἰσῶρἰ - Ὑαρὶ ᄂ 27 ᄂ 38 ᄂ 39 ὲᄂ 37 ὲᄂ 37 ὲᄂ 41

ἰσῶρἰ (καθεύδωνἰ) - Ὑαρὶ ὲᄂ 36 ὲᄂ 40

κάθημαι

ἰσῶρἰ - Ὑαρὶ ᄂ 6 ᄂ 14 ᄂ 32 ᄂ 34 ᄂ 1 ᄂ 15 ὲᄂ 46

ὲᄂ 36 ὲᄂ 3 ὲᄂ 62 ὲᄂ 5

καθίζω

ἰσῶρἰ - Ὑαρὶ ᄂ 35 (ᄂ 34) ὲᄂ 37 ὲᄂ 2 ὲᄂ 7 ὲᄂ 32 ὲᄂ 19

ἰσῶρἰσῶνἰ - Ὑαρὶ ὲᄂ 40

> Ὑαρὶ ὲᄂ 41

καθώς

ἰσῶρἰ - Ὑαρὶ ᄂ 2 ᄂ 33 ᄂ 13 (ᄂ 12) ὲᄂ 6 ὲᄂ 16 ὲᄂ 21 ὲᄂ 8 ὲᄂ 7

καινός, ἦ, ὄν

ἰσῶρἰ - Ὑαρὶ ᄂ 27 ᄂ 21 ᄂ 22 ὲᄂ 24* ὲᄂ 25

> Ὑαρὶ ὲᄂ 17

καιρός, οὔ, ὄ

ἰσῶρἰσῶρἰ - Ὑαρὶ ᄂ 15 ὲᄂ 30 ὲᄂ 13 ὲᄂ 2 ὲᄂ 33

κακολογέω

ἰσῶρἰσῶρἰ - Ὑαρὶ ᄂ 10

ἰσῶρἰσῶρἰ - Ὑαρὶ ᄂ 39 (ᄂ 38)

κακοποιέω

ἰσῶρἰσῶρἰ - Ὑαρὶ ᄂ 4

κακός, ἦ, ὄν

ἰσῶρἰ - Ὑαρὶ ὲᄂ 14

-ἰσῶρἰσῶρἰ ἰσῶρἰσῶρἰ

(οἱ διαλογἰσῶρἰ οἱ κακοἰ) - Ὑαρὶ ᄂ 21

κακῶς

-ἰσῶρἰσῶρἰ (κακῶς ἰσῶρἰ) - Ὑαρὶ ᄂ 32 ᄂ 34

-ἰσῶρἰσῶρἰ (οἱ κακῶς ἰσῶρἰ) - Ὑαρὶ ᄂ 17

-ἰσῶρἰσῶρἰ (τοῦς κακῶς ἰσῶρἰ) - Ὑαρὶ ᄂ 55

κάλαμος, ου, ὄ

ἰσῶρἰ - Ὑαρὶ ὲᄂ 19 ὲᄂ 36

καλέω

ἰσῶρἰ - Ὑαρὶ ᄂ 20 (ᄂ 19) ᄂ 17 ᄂ 31 ὲᄂ 17

καλός, ἦ, ὄν

ἰσῶρἰ - Ὑαρὶ ᄂ 42 (ᄂ 41) ᄂ 43 (ᄂ 42) ᄂ 45 (ᄂ 44) ᄂ 46 (ᄂ 45) ὲᄂ 21

ἰσῶρἰσῶρἰ - Ὑαρὶ ᄂ 8 ᄂ 20 ᄂ 27 ᄂ 5 (ᄂ 4) ᄂ 50 (ᄂ 49)

ἰσῶρἰ Ὑαρὶ ὲᄂ 6

- κατοίκησις, εως, ἡ
բնակութիւն - Մարկ Ե 3
- κάτω
ի խոնարհ - Մարկ ԺԴ 66 ԺԵ 38
- καυματίζω
ջեռնուլ - Մարկ Դ 6
- κενός, ἡ, ὄν
ուսույն - Մարկ ԺԲ 3
- κεντυρίων, ωνος, ὅ
հարհրապետ - Մարկ ԺԵ 39 ԺԵ 44 ԺԵ 45
- κεράμιον, ου, τό
սափոր - Մարկ ԺԴ 13
- κεφαλή, ἡς, ἡ
գլուխ - Մարկ Զ 24 Զ 25 Զ 27 Զ 28 ԺԲ 10 ԺԴ 3 ԺԵ 19 ԺԵ 29
- κεφαλιώ
կառափնաւել - Մարկ ԺԲ 4
- κῆσος, ου, ὅ
հարկ - Մարկ ԺԲ 14
- κηρύσσω
քարոզել - Մարկ Ա 4 Ա 7 Ա 14 Ա 38 Ա 39 Ա 45 Գ 14 Ե 20 Զ 12 Ե 36 ԺԳ 10 ԺԴ 9 ԺԶ 15 ԺԶ 20
- κινέω
շարժել - Մարկ ԺԵ 29
- κλάδος, ου, ὅ
սուղ - Մարկ Դ 32 ԺԳ 28
- κλαίω
լալ - Մարկ Ե 39 ԺԴ 72 ԺԶ 10
-լալակաւս (κλαίοντας) - Մարկ Ե 38
- κλάσμα, τος, τό
նշխար - Մարկ Զ 43
- κλάω
բեկանել - Մարկ Ը 6 ԺԴ 22
> Մարկ Ը 19
- κλέπτω
գողանալ - Մարկ Ժ 19
- κληρονομέω
ժառանգել - Մարկ Ժ 17
- κληρονομία, ας, ἡ
ժառանգութիւն - Մարկ ԺԲ 7
- κληρονόμος, ου, ὅ
ժառանգ - Մարկ ԺԲ 7
- κλῆρος, ου, ὅ
վիճակ - Մարկ ԺԵ 24
- κλίνη, ης, ἡ
նահիճ - Մարկ Դ 21 Ե 4 Ե 30
- κλοπή, ἡς, ἡ
գողութիւն - Մարկ Ե 21 (Ե 22)
- κοδράντης, ου, ὅ
նաքարակիտ - Մարկ ԺԲ 42
- κοιλία, ας, ἡ
որովայն - Մարկ Ե 19
- κοινός, ἡ, ὄν
խառնակ - Մարկ Ե 2 Ե 5
- κοινόω
պիտել - Մարկ Ե 15 Ե 15 Ե 18 Ե 20 Ե 23
- κόκκος, ου, ὅ
հատ - Մարկ Դ 31
- κόκκινος, η, ον
կարմիր - Մարկ ԺԵ 17*
- κολαφίζω
կռփել - Մարկ ԺԴ 65
- κολυβιστής, οϋ, ὅ
հատակաճառ - Մարկ ԺԱ 15
- κολοβόω
կարճել - Մարկ ԺԳ 20 ԺԳ 20
- κοπάζω
դադարել - Մարկ Դ 39 Զ 51
- κόπος, ου, ὅ
-աշխատ անել (κόπους παρέχω) - Մարկ ԺԴ 6

κόπτω

hawwawwειλ - Σωρly δU 8

κοράσιον, ου, τό

awwηhιλ - Σωρly ε 41 ε 42 ρ 22 ρ 28 ρ 28

κόσμος, ου, ό

awwηwawrh - Σωρly ρ 36 ρ 9 ρ 15

κόφινος, ου, ό

awwιλwaw - Σωρly ρ 43 ρ 19

κράβαττος, ου, ό

awwηhιδ - Σωρly ρ 4 ρ 9 ρ 11 ρ 12 ρ 55

κράζω

awwηawwιλ - Σωρly U 26* ρ 11 ε 5 ε 7 ρ 24 (ρ 23) ρ 26 (ρ 25) ρ 47 ρ 48 δU 9 δε 13 δε 14

κράσπεδον, ου, τό

awwηawwεp - Σωρly ρ 56

κρατέω

awwιλ - Σωρly U 31 ρ 21 ε 41 ρ 17 ε 3 ε 4 ε 8 ρ 10 (ρ 9) ρ 27 (ρ 26) ρ 12 ρ 1 ρ 44 ρ 46 ρ 49 ρ 51

κρημνός, ου, ό

awwηw - Σωρly ε 13

κρίμα, τος, τό

awwηawwawwaww - Σωρly ρ 40

κρυπτός, ή, όν

awwηδwιλ - Σωρly ρ 22

κτῆμα, τος, τό

awwηξ - Σωρly ρ 22

κτίσις, εως, ή

awwηwawwδ - Σωρly ρ 6 ρ 15
> Σωρly ρ 19

κυλίομαι

awwηawwιλ - Σωρly ρ 20 (ρ 19)

κυλλός, ή, όν

awwηη - Σωρly ρ 43 (ρ 42)

κῦμα, τος, τό

awwηp - Σωρly ρ 37

κυνάριον, ου, τό

awwηιλ - Σωρly ε 27 ε 28

κύπτω

awwηwawrhειλ - Σωρly U 7

κύριος, ου, ό

awwηp - Σωρly U 3 ρ 28 ε 19 ε 28 δU 3 δU 9 ρ 9 ρ 11 ρ 29 ρ 29 ρ 30 ρ 36 ρ 36 ρ 37 ρ 35 ρ 19 ρ 20
> Σωρly ρ 20

κωλύω

awwηawwιλ - Σωρly ρ 38 (ρ 37) ρ 39 (ρ 38) ρ 14

κώμη, ης, ή

awwηη - Σωρly δU 2 ρ 36 ρ 56
awwηιλ - Σωρly ρ 23 ρ 26 ρ 26* ρ 26* ρ 27
awwηaww - Σωρly ρ 6

κωμόπολις, εως, ή

awwηwawwηaww - Σωρly U 38

κωφός, ή, ό

awwηιλ - Σωρly ε 32 ε 37 ρ 25 (ρ 24)

Λ

λάθρα

awwηηw - Σωρly ε 33*

λαίλαψ, πος, ή

awwηηηηλ - Σωρly ρ 37

λαλέω

awwηουηλ - Σωρly U 34 ρ 2 ρ 7 ρ 33 ρ 34 ε 35 ρ 50 ε 35 ε 37 ρ 32 ρ 6 (ρ 5)* ρ 1 ρ 11 ρ 11 ρ 11 ρ 9 ρ 43 ρ 17 ρ 19
awwηειλ - Σωρly ε 36 δU 23 ρ 31

λαλιά, ᾶς, ή

awwηουp - Σωρly ρ 70*

λαμβάνω

awwηηηλ - Σωρly ρ 41 ε 27 ρ 6 ρ 36 (ρ 35) ρ 30 δU 24 ρ 2 ρ 19 ρ 20 ρ 21 ρ 22 ρ 22 ρ 23 ρ 23
awwηηηηειλ - Σωρly ρ 16 ρ 40

Ξ

ξέστης, ου, ό

υπηνώων - Σωρηλ Է 4

ξηραίνω

ցանաբել - Σωρηλ Դ 6 Ե 29 Թ 18 (Թ 17) ԺԱ 20
ԺԱ 21

գουանալ - Σωρηλ Գ 1

ξηρός, ά, όν

գουացել - Σωρηλ Գ 3

ξύλον, ου, τό

բիր - Σωρηλ ԺԴ 43 ԺԴ 48

Ο

όδός, ού, ή

ծանապարհ - Σωρηլ Ա 2 Ա 3 Դ 4 Դ 15 Զ 8 Ը 3 Ը
27 Թ 33 (Թ 32) Թ 34 (Թ 33) Ժ 17 Ժ 32 Ժ 46 Ժ 52
ԺԱ 8 ԺԱ 8* ԺԲ 14

-ի գնալիլ հիրեանց (όδόν ποιεί) - Σωρηլ Բ 23

όδούς, όντος, ό

ատան - Σωρηլ Թ 18 (Թ 17)

οίδα

գիտենալ - Σωρηլ Ա 24 Ա 34 Բ 10 Դ 13 Դ 27 Ե 33
Զ 20 Թ 6 (Թ 5) Ժ 19 Ժ 38 Ժ 42 ԺԱ 32* ԺԱ 33
ԺԲ 14 ԺԲ 15 ԺԲ 24 ԺԳ 32 ԺԳ 33 ԺԳ 35 ԺԴ 40
ԺԴ 68 ԺԴ 71

οικία, ας, ή

տուլ - Σωρηլ Ա 29 Բ 15 Գ 25 Գ 25 Գ 27 Գ 27 Զ 4
Զ 10 Է 24 Թ 33 (Թ 32) Ժ 10 Ժ 29 Ժ 30 ԺԲ 40 ԺԳ
15* ԺԳ 15 ԺԳ 34 ԺԳ 35 ԺԴ 3

οικοδεσπότης, ου, ό

տանուտեր - Σωρηլ ԺԴ 14

οικοδομέω

շինել - Σωρηլ ԺԲ 1 ԺԴ 58 ԺԵ 29

-շինողըն (οί οικοδομούντες) - Σωρηլ ԺԲ 10

οικοδομή, ής, ή

շինուածք - Σωρηլ ԺԳ 1 ԺԳ 2

οίκος, ου, ό

տուլ - Σωρηլ Բ 1 Բ 9* Բ 11 Բ 26 Գ 20 Ե 19 Ե 38 Է
17 Է 30 Ը 3 Ը 26 Ը 26* Թ 28 (Թ 27) ԺԱ 17 ԺԱ 17

οίνος, ου, ό

գինի - Σωρηլ Բ 22 Բ 22 Բ 22 Բ 22 ԺԵ 23

οίος, α, ον

որալու - Σωρηլ Թ 3 (Թ 2)

որալուի - Σωρηլ ԺԳ 19

όλιγόπιστος, ον

թերահաւատ - Σωρηլ Ը 17*

όλίγος, η, ον

սակալ - Σωρηլ Զ 5 Զ 31 Ը 7

սակալի - Σωρηլ Ա 19

όλοκαύτωμα, τος, τό

որալուք - Σωρηլ ԺԲ 33

όλος, η, ον

աւենալն - Σωρηլ Ա 28 Ա 33 Ա 39 Զ 55 Ը 36 ԺԲ
30 ԺԲ 30 ԺԲ 30 ԺԲ 30 ԺԲ 33 ԺԲ 33 ԺԲ 33 ԺԲ 44
ԺԴ 9 ԺԴ 55 ԺԵ 1 ԺԵ 16 ԺԵ 33

όμμα, τος, τό

ալն - Σωρηլ Ը 23

όμνύω

երդնուլ - Σωρηլ Զ 23 ԺԴ 71

όμοιαζω

ննան լինել - Σωρηլ ԺԴ 70*

όμοιάω

ննանեցուցանել - Σωρηլ Դ 30

όμοιος, α, ον

ննան - Σωρηլ ԺԲ 31*

όμοίως

նոյնալու - Σωρηլ ԺԵ 31

όνειδίζω

նախատել - Σωρηլ ԺԵ 32

բշնանանել - Σωρηլ ԺԶ 14

όνικός, ή, όν

Է2 - Σωρηլ Թ 42 (Թ 41)

ὄχλος, ου, ό

δημιουργία - Σωρλ ρ 13 ρ 20 ρ 32 ρ 1 ρ 1 ρ 36
 ε 21 ε 24 ρ 45 ε 14 ρ 1 ρ 2 ρ 6 ρ 6 ρ 34 ρ 15
 (ρ 14) ρ 17 (ρ 16) ρ 25 (ρ 24) ρ 1 ρ 46 ρ 18
 ρ 32 ρ 12 ρ 37 ρ 41
 αὐρηία - Σωρλ ρ 4 ρ 9 ε 27 ε 30 ε 31 ρ 34 ε 17
 ε 33 ρ 43 ρ 8 ρ 11 ρ 15
 -αὐρηία (ὄχλον πολλόν) - Σωρλ ρ 14 (ρ 13)

ὄψέ

εἰρημία - Σωρλ ρ 19
 εἰρημίας - Σωρλ ρ 35

ὄψια, ας, ή

εἰρημία - Σωρλ ρ 32 ρ 47 ρ 17 ρ 42
 ῥη εἰρημία - Σωρλ ρ 35
 -εἰ ρη εἰρημίας - Σωρλ ρ 11

Π**παιδιόθεν**

-η ἀντιλήψεις (ἐκ παιδιόθεν) - Σωρλ ρ 21 (ρ 20)

παιδίον, ου, τό

ἀντιλήψεις - Σωρλ ε 39 ε 40 ε 40 ε 41 ε 28 ρ 24 (ρ
 23) ρ 36 (ρ 35) ρ 37 (ρ 36) ρ 13 ρ 14 ρ 15
 > Σωρλ ε 30

παιδίσκη, ης, ή

αἰματωμένη - Σωρλ ρ 66 ρ 69

παίω

αἰματωμένη - Σωρλ ρ 47 ρ 65*

παλαιός, ά, όν

αἰματωμένη - Σωρλ ρ 21
 ηἰ - Σωρλ ρ 21 ρ 22

πάλιν

αἰματωμένη - Σωρλ ρ 1 ρ 13 ρ 1 ρ 1 ρ 13 ρ 25 ρ
 1 ρ 10 ρ 24 ρ 4 ρ 39 ρ 61 ρ 69* ρ 70
 ρ 70 ρ 4 ρ 12 ρ 13
 ἀντιλήψεις - Σωρλ ρ 1 ρ 20 ε 21 ε 31 ρ 1 ρ 32
 ρ 27 ρ 40
 > Σωρλ ε 14 ρ 3 ρ 69

πανταχοῦ

ῥη ἀντιλήψεις εἰρημία - Σωρλ ρ 20
 > Σωρλ ρ 28

πάντοθεν

αἰματωμένη ἀντιλήψεις - Σωρλ ρ 45

πάντοτε

αἰματωμένη ἀντιλήψεις - Σωρλ ρ 7 ρ 7

[παραβάλλω]

αἰματωμένη - Σωρλ ρ 30*

παραβολή, ης, ή

αἰματωμένη - Σωρλ ρ 23 ρ 2 ρ 10 ρ 11 ρ 13 ρ 13 ρ 30
 ρ 33 ρ 34 ε 17 ρ 1 ρ 12 ρ 28

παραγγέλλω

αἰματωμένη - Σωρλ ρ 8
 αἰματωμένη - Σωρλ ρ 6

παραγίνομαι

αἰματωμένη - Σωρλ ρ 43

παράγω

αἰματωμένη - Σωρλ ρ 16 ρ 14 ρ 21

παραδέχομαι

ῥη ἀντιλήψεις - Σωρλ ρ 20

παραδίδωμι

αἰματωμένη - Σωρλ ρ 14 ρ 19 ρ 31 (ρ 30) ρ 33 ρ
 33 ρ 9 ρ 11 ρ 12 ρ 10 ρ 11 ρ 18 ρ 21
 ρ 41 ρ 42 ρ 1 ρ 15
 αἰματωμένη - Σωρλ ρ 29 ρ 15
 αἰματωμένη - Σωρλ ε 13
 -αἰματωμένη (ὁ παραδιδούς) - Σωρλ ρ 44

παράδοσις, εως, ή

αἰματωμένη - Σωρλ ε 3 ε 5 ε 8 ε 9 ε 13

παραιτέομαι

αἰματωμένη - Σωρλ ε 6

παρακαλέω

αἰματωμένη - Σωρλ ρ 40 ε 10 ε 12 ε 17 ε 18 ε 23 ρ
 56 ε 32 ρ 22

παρακολουθέω

αἰματωμένη - Σωρλ ρ 17

περιάγω

շրջել շուրջ - Մարկ Զ 6

περιβάλλω

զգեցնել - Մարկ ԺԶ 5

περιβλέπω

հայել զ... + զործ. - Մարկ Գ 5 Գ 34

հայել շուրջ - Մարկ Ե 32 ԺԱ 11

հայել այսր անդր - Մարկ Թ 8 (Թ 7)

հայել յայս կոյս՝ յայն կոյս - Մարկ Ժ 23

περικαλύπτω

ծործ արկանել - Մարկ ԺԴ 65

περίκειμαι

արկանել - Մարկ Թ 42 (Թ 41)

περίλυπος, ον

տրտունի - Մարկ ԺԴ 34

-տրտնել (περίλυπος γίνομαι) - Մարկ Զ 26

περιπατέω

շրջել - Մարկ Ը 24 ԺԲ 38

զնալ - Մարկ Ե 42 Զ 48 Զ 49 Է 5

զզնալ - Մարկ ԺԱ 27

> Մարկ Բ 9 ԺԶ 12

περίσσευμα, τος, τό

նշխար - Մարկ Ը 8

περισσεύω

-յաւելորդաց (ἐκ τοῦ περισσεύοντος) - Մարկ ԺԲ 44

περισσός, ή, όν

առաւել (ἐκ περισσοῦ) - Մարկ Զ 51

περισσοτέρος

առաւել - Մարկ Է 36 ԺԲ 33

աւելի ևս - Մարկ ԺԲ 40

περισσώς

առաւել ևս - Մարկ Ժ 26 ԺԵ 14

περιστέρα, άς, ή

աղաւնի - Մարկ Ա 10

-աղաւնելվաճառացն

(τῶν πωλούντων τὰς περιστεράς) - Մարկ ԺԱ 15

περιτίθημι

հարկանել - Մարկ ԺԵ 36

շուրջ ատել - Մարկ ԺԲ 1

դնել ի գլուխ - Մարկ ԺԵ 17

περιτρέχω

ընթանալ այսր անդր - Մարկ Զ 55

περιφέρω

բերել - Մարկ Զ 55

περίχωρος, ον

կողմն - Մարկ Ա 28

πετεινός, ή, όν

թռչուն - Մարկ Դ 4 Դ 32

πέτρα, ας, ή

վէն - Մարկ ԺԵ 46

πετρώδης, ες

ապառաժ - Մարկ Դ 5 Դ 16

πηγή, ής, ή

աղբեր - Մարկ Ե 29

πήρα, ας, ή

պարկ - Մարկ Զ 8

πίναξ, ακος, ό

սկրտետղ - Մարկ Զ 25 Զ 28

πίνω

ընալ - Մարկ Բ 16* Ժ 38 Ժ 38 Ժ 39 Ժ 39 ԺԴ 25

արբենալ - Մարկ ԺԴ 23 ԺԴ 25 ԺԶ 18

πιπράσκω

վաճառել - Մարկ ԺԴ 5

πίπτω

անկանիլ - Մարկ Դ 4 Դ 5 Դ 7 Դ 8 Ե 22 Թ 20 (Թ 19) ԺԴ 35

թոթափել - Մարկ ԺԳ 25

πιστεύω

հաւատալ - Մարկ Ա 15 Ե 36 Թ 23 (Թ 22) Թ 24

(Թ 23) Թ 42 (Թ 41) ԺԱ 23 ԺԱ 24 ԺԱ 31 ԺԳ 21

ԺԵ 32 ԺԶ 13 ԺԶ 14 ԺԶ 16 ԺԶ 17

συντηρέω

υαυαυετ - Σωρη 2 20

συντρέχω

ηυηυηυ ηυηυηυηυ - Σωρη 2 33

συντρίβω

ηυηυηυηυηυ - Σωρη 5 4

ηυηυηυηυηυ - Σωρη 5 3

συσπαράσσω

ηυηυηυηυηυ - Σωρη 20 (20 19)

σύσσημον, ου, τό

ηυηυηυ - Σωρη 5 44

συσταυρόω

η ηυηυ ηυηυηυηυ ηυηυ - Σωρη 5 32

σφόδρα

ηυηυηυ - Σωρη 5 4

σχίζω

ηυηυηυηυ - Σωρη 5 10

ηυηυηυηυηυ - Σωρη 5 38

σχίσμα, τος, τό

ηυηυηυηυηυηυ - Σωρη 5 21

σώζω

ηυηυηυηυηυηυηυηυ - Σωρη 9 4 2 35 2 35 5 30
5 31 5 31

ηυηυηυηυ - Σωρη 5 23 5 26 5 20

ηυηυηυηυηυηυηυ - Σωρη 5 34 5 52

ηυηυηυηυ - Σωρη 5 13 5 2 16

ηυηυηυηυηυ - Σωρη 5 28 2 56

σώμα, τος, τό

ηυηυηυηυηυ - Σωρη 5 29 5 8 5 22 5 43

σωφρονέω

ηυηυηυηυηυηυηυ - Σωρη 5 15

T**ταράσσω**

ηυηυηυηυηυ - Σωρη 2 50

ταραχή, ης, ή

ηυηυηυηυηυηυηυ - Σωρη 5 8*

τέκνον, ου, τό

ηυηυηυηυ - Σωρη 5 5 5 24

ηυηυηυ - Σωρη 5 29 5 30 5 19 5 12 5 12

ηυηυηυηυ - Σωρη 5 27 5 27

τέκτων, ονος, ό

ηυηυηυηυ - Σωρη 2 3

τελευτάω

ηυηυηυηυηυηυηυ - Σωρη 5 10

ηυηυηυηυηυηυ - Σωρη 20 48 (20 47)

τέλος, ους, τό

ηυηυηυηυηυηυ - Σωρη 5 7

ηυηυηυηυηυηυ - Σωρη 5 41*

-ηυηυηυηυηυηυηυηυ (τέλος έχει) - Σωρη 9 26

-η υυηυηυ (εις τέλος) - Σωρη 5 13

τελώνης, ου, ό

ηυηυηυηυηυηυ - Σωρη 5 15 5 16 5 16

τελώνιον, ου, τό

ηυηυηυηυηυηυηυηυηυ - Σωρη 5 14

τέρας, ατος, τό

ηυηυηυηυηυηυ - Σωρη 5 22

τηλαυγώς

ηυηυηυηυηυηυηυηυ - Σωρη 2 25

τίθημι

ηυηυηυηυ - Σωρη 7 21 7 21 2 29 2 56 5 16 5 36 5
46 5 47 5 6

-η όυηυηυ ηυηυηυηυηυ (τίθημι τὰ γόνατα) - Σωρη 5 19
> Σωρη 7 30

τίλλω

ηυηυηυηυηυ - Σωρη 5 23

τιμάω

ηυηυηυηυηυηυ - Σωρη 5 6

ηυηυηυηυηυηυηυ - Σωρη 5 10 5 19

τολμάω

ηυηυηυηυηυηυηυ - Σωρη 5 34

ηυηυηυηυηυηυηυηυηυ - Σωρη 5 43

φραγελλόω

φων hωρηλωντελ - Σωρηλ δε 15

φραγμός, οὔ, ὄ

φωνιφ - Σωρηλ δε 1

φρονέω

φωρηρηλ - Σωρηλ δε 33

φυλακή, ἥς, ἡ

φωνιφ - Σωρηλ δε 17 δε 27

φωη - Σωρηλ δε 48

φυλάσσω

φωντελ - Σωρηλ δε 20

φύλλον, ου, τό

φωρηλ - Σωρηλ δε 13 δε 28

-φωρηλωλρηγ (έχουσαν φύλλα) - Σωρηλ δε 13

φυτεύω

φωντελ - Σωρηλ δε 1

φωνέω

φωρητελ - Σωρηλ δε 35 (δε 34) δε 49 δε 49 δε 49

φωρηλ - Σωρηλ δε 30 δε 68 δε 72 δε 72

φωρηλωλ - Σωρηλ δε 35

> Σωρηλ δε 26

φωνή, ἥς, ἡ

φωνιφ - Σωρηλ δε 3 δε 11 δε 26 δε 7 δε 7 (δε 6) δε 34

δε 37

φῶς, φωτός, τό

φωρηλ - Σωρηλ δε 54

Χ

χαίρω

χωρηλωλ - Σωρηλ δε 11

χωρηλ ρωντελ - Σωρηλ δε 18

χαλάω

χωρηλωντελ - Σωρηλ δε 4

χαλκίον, ου, τό

χωρηλδε - Σωρηλ δε 4

χαλκός, οὔ, ὄ

χωρηλδε - Σωρηλ δε 8 δε 41

χαρά, ἄς, ἡ

χωρηλρωντελ - Σωρηλ δε 16

χείλος, ους, τό

χωρηλτε - Σωρηλ δε 6

χειμών, ὠνος, ὄ

χωρηλδε - Σωρηλ δε 18

χείρ, χειρός, ἡ

χωρηλδε - Σωρηλ δε 31 δε 41 δε 1 δε 3 δε 5 δε 5 δε 23 δε

41 δε 2 δε 5 δε 2 δε 3 δε 5 δε 32 δε 23 δε 23 δε 25 δε 27

(δε 26) δε 31 (δε 30) δε 43 (δε 42) δε 43 (δε 42) δε

16 δε 41 δε 46 δε 18 δε 18

χειροποίητος, ον

χωρηλωρηδε - Σωρηλ δε 58

χείρων, ον

χωρηλω - Σωρηλ δε 21

-χωρηλωρητωλ (εις τὸ χείρον ἐλθοῦσα) - Σωρηλ δε 26

χήρα, ας, ἡ

χωρηλ - Σωρηλ δε 40 δε 42 δε 43

χιλίαρχος, ου, ὄ

χωρηλωρητωλ - Σωρηλ δε 21

χιτών, ὠνος, ὄ

χωρηλωρη - Σωρηλ δε 9

χωρηλωρηδε - Σωρηλ δε 63

χλαμύς, ὕδος, ἡ

χωρηλωρη - Σωρηλ δε 17* δε 20*

χλωρός, ἄ, ὄν

χωρηλωρη - Σωρηλ δε 39

χοῖρος, ου, ὄ

χωρηλ - Σωρηλ δε 11 δε 12 δε 13 δε 16

χορτάζω

χωρηλωρηλωντελ - Σωρηλ δε 4

χωρηλωλωλ - Σωρηλ δε 42 δε 27 δε 8

χόρτος, ου, ὄ

χωρηλδε - Σωρηλ δε 28 δε 39

χοῦς, χόος, ό

փոշի - Մարկ Զ 11

χρεία, ας, ή

-ախտոյ լինել (χρείαν էχω) - Մարկ Բ 17 Բ 25
ԺԱ 3 ԺԴ 63

χρήμα, τος, τό

իմչ - Մարկ Ժ 23 Ժ 24*

χρόνος, ου, ό

ժամանակ - Մարկ Թ 21 (Թ 20)
-ցորքան (όσον χρόνον) - Մարկ Բ 19

χωλός, ή, όν

կաղ - Մարկ Թ 45 (Թ 44)

ώρα, ας, ή

աշխարհ - Մարկ Ա 5 Ե 1 Ե 10
գաւառ - Մարկ Զ 55

χωρέω

տեղի լինել - Մարկ Բ 2

χωρίζω

մեկնել - Մարկ Ժ 9

χωρίον, ου, τό

գիւղ - Մարկ ԺԴ 32

Ψ

ψευδομαρτυρέω

սուտ վկայել - Մարկ Ժ 19 ԺԴ 57
սուտ վկայութիւն վկայել - Մարկ ԺԴ 56

ψευδοπροφήτης, ου, ό

սուտ մարգարէ - Մարկ ԺԳ 22

ψευδόχριστος, ου, ό

սուտ քրիստոս - Մարկ ԺԳ 22

ψυχίον, ου, τό

փշրանք - Մարկ Է 28

ψυχή, ής, ή

անձ - Մարկ Ը 35 Ը 35 Ը 36 Ը 37 Ժ 45 ԺԲ 30 ԺԴ 34
ոգի - Մարկ Գ 4

Ω

ώδε

սստ - Մարկ Զ 3 Ը 4 Թ 1 (Ը 39) Թ 5 (Թ 4) ԺԴ
32 ԺԴ 34 ԺԶ 6
այսր - Մարկ ԺԱ 3
այդր - Մարկ ԺԳ 2
-ահաւասիկ (ի՛δε ω՛δε) - Մարկ ԺԳ 21

ώδιν, ίνος, ή

երկուցք - Մարկ ԺԳ 8

ώρα, ας, ή

ժամ - Մարկ Զ 35 ԺԱ 11 ԺԳ 11 ԺԳ 32 ԺԴ 35 ԺԴ
37 ԺԴ 41 ԺԵ 25 ԺԵ 33 ԺԵ 33 ԺԵ 34
-մինչդեռ աւուր կայ (καί ήδη ώρα πολλή) -
Մարկ Զ 35

ώσαννά

ոչսաննա - Մարկ ԺԱ 9
> Մարկ ԺԱ 10

ώσαύτως

նոյնպէս - Մարկ ԺԲ 21 ԺԴ 31

ώσεί

իբրև - Մարկ Թ 26 (Թ 25)

ώτάριον, ου, τό

ուկն - Մարկ ԺԴ 47

ώφελέω

օգուտ լինիլ - Մարկ Ը 36
օգտիլ - Մարկ Ե 26 Է 11

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ	5
ՄԱՐԿՈՍԻ ԱՎԵՏԱՐԱՆԻ ՆՈՒՆԱՐԵՆ ԲՆԱԳՐԻ և ԳՐԱԲԱՐ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹՅԱՆ ԶՈՒԳԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ	7
ՄԱՐԿՈՍԻ ԱՎԵՏԱՐԱՆԻ ՆԱՄԱԲԱՐԲԱՌ ԲԱՌԱՐԱՆ (Նոր Կրակարանի Նունարեն - Գրաբար)	143

ՆՈՐ ԿՏԱԿԱՐԱՆԻ ՆՈՒՆԱՐԵՆ - ԳՐԱԲԱՐ
ՏԵՔՍՏԵՐԻ ԶՈՒԳԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ա

ՄԱՐԿՈՍԻ ԱՎԵՏԱՐԱՆԸ

Պատրաստել է՝ Մարիաննա Ապրեսյանը
Խմբագիր՝ Ռուբեն արևիկա Զարգարյան
Էջաղրումը՝ Արփակ Տիգրանյանի

ՄԱՅՐ ԱԹՈՌ ՍՈՒՐԲ ԷԶՄԻԱԾԻՆ
ՆԱՅԱՍԱՆԻ ԱՍՏՎԱԾԱՇՆՉԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՍՈՒՐԲ ԷԶՄԻԱԾԻՆ - 2010